

Từ điển Toán học Anh - Việt

Khoảng 17 000 từ

Nhà xuất bản KH và KT

In lần thứ 2 - 1976

Tập thể hiệu đính: Phan Đức Chính, Lê Minh Khanh, Nguyễn Tấn Lập,

Lê Đình Thịnh, Nguyễn Công Thuý, Nguyễn Bắc Văn

Tiểu ban duyệt: Lê Văn Thiêm, Phan Đình Diệu, Trần Vinh Hiền, Nguyễn Cảnh Toàn, Nguyễn Đình Trí, Hoàng Tuy

Những ký hiệu viết tắt

cơ. cơ học

tk. thống kê

đs. đại số

top. tôpô học

gt. giải tích

trch. lý thuyết trò chơi

hh. hình học

trđ. trắc địa

kt. toán kinh tế

tv. thiên văn

kỹ. kỹ thuật

vl. vật lý

log. toán logic

xib. xibecnetic; điều khiển học

mt. máy tính

xs. xác suất

A

abac, abacus bàn tính, toán đồ, bàn đồ tính

abbreviate viết gọn, viết tắt

abbreviation sự viết gọn, sự viết tắt

aberration *vl.* quang sai

ability khả năng

abnormal bất th-ờng; *tk.* không chuẩn

about độ, chừng; xung quanh; nói về, đối với

a.five per cent chừng trăm phần trăm

above ở trên, cao hơn

abridge rút gọn, làm tắt
abscissa, abscissae hoành độ
absolute tuyệt đối // hình tuyệt đối
absolutely một cách tuyệt đối
absorb hấp thu, hút thu
absorption sự hấp thu, sự thu hút
abstraction sự trừu tượng hoá, sự trừu tượng
absurd vô nghĩa, vô lý, phi lý
absurdity [sự; tính] vô nghĩa, vô lý, phi lý
abundant thừa
abut kề sát; chung biên
accelerate tăng tốc, gia tốc, làm nhanh
acceleration sự tăng tốc, sự gia tốc, sự làm nhanh
a. by powering sự tăng nhanh độ hội tụ bằng cách nâng lên lũy thừa
a. of convergence sự tăng nhanh độ hội tụ, gia tốc hội tụ
a. of Coriolis sự tăng tốc Coriolit
a. of gravity gia tốc trọng trường
a. of falling body sự tăng tốc gia tốc vật rơi
a. of translation gia tốc tịnh tiến
angular a. gia tốc góc
average a. gia tốc trung bình
centripetal a. gia tốc hướng tâm

3

acceleration
complementary a. sự tăng tốc Coriolit, gia tốc Coriolit
instantaneous a. gia tốc tức thời
local a. gia tốc địa phương
normal a. gia tốc pháp tuyến
relative a. gia tốc tương đối
Standard gravitationnal a. gia tốc trọng trường tiêu chuẩn
supplemental a. gia tốc tiếp tuyến
total a. gia tốc toàn phần
uniform a. gia tốc đều
accent dấu phẩy
accept nhận, chấp nhận; thừa nhận; không bác bỏ
acceptable nhận được, chấp nhận được, thừa nhận được
acceptance sự nhận, sự thu nhận
accepted được công nhận, được thừa nhận
access sự cho vào; *mt.* lối vào nhận tin
random a. thứ tự chọn ngẫu nhiên

accessible tới đ-ợc, đạt đ-ợc
accessory phụ thêm; phụ tùng
accident sự ngẫu nhiên, tr-ờng hợp không may
accidental ngẫu nhiên
account kể đến, tính đến
accumulate tích lũy, tụ
accumulation sự tích lũy; sự tụ, điểm tụ
accumulator *mt.* bộ tích lũy, bộ đếm; bộ cộng tích lũy
adder a. bộ cộng tích lũy
double precision a. bộ cộng kép
floating a. bộ cộng với dấy phẩy di động
imaginary a. phần ảo của bộ cộng tích lũy
real a. phần thực của bộ cộng tích lũy
round - off a. bộ tích lũy độ sai quy tròn
singleprecision a. bộ cộng đơn
sum a. bộ tích lũy tổng

4

accuracy [sự; độ] chính xác
a. of a solution độ chính xác của nghiệm
adequate a. độ chính xác [cần thiết, đòi hỏi, thích hợp]
attainable a. độ chính xác trong, thông tin Fiso
accurate chính xác
a. to five decimalplaces chính xác đến năm số thập phân
ace *trch.* điểm một, mặt nhất (*súc sắc*), quân át (*bài*)
acentral không trung tâm
acnode *hh.* điểm cô lập (*của đ-ờng cong*)
acoustical (*thuộc*) âm thanh
acoustics *vl.* âm học
across ngang, qua
act tác động
action tác dụng, tác động
brake a. tác dụng hãm
control a. tác động điều chỉnh, tác động điều khiển
delayed a. tác dụng làm chậm
edge a. tác dụng biên
instantaneous a. tác dụng tức thời
integral a. tác dụng tích phân
on-off a. *mt* tác dụng loại “đóng - mở”
actual thực, thực tại
actuarial (*thuộc*) tính toán bảo hiểm

actuary *kt.* chuyên viên tính toán bảo hiểm

actuate khởi động

acute nhọn

acyclic không tuần hoàn

acyclicity tính không tuần hoàn, tính xilic

ad absurdum đến chỗ vô lý

reduction a. a. sự đ-a đến chỗ vô lý

adaptation sự thích nghi

add cộng vào, thêm vào, bổ sung

a. together, a. up cộng lại lấy tổng

5

addend số hạng (*của tổng*)

adder bộ cộng

algebraic a. bộ cộng đại số

amplitude a. bộ cộng biên độ

counter-type a. bộ cộng bằng nút bấm

adder

digital a. bộ cộng bằng chữ số

full a. bộ cộng đầy đủ

half a. bộ nửa cộng

left-hand a. bộ cộng bên trái (bộ cộng hàng cao)

one-column a. bộ cộng một cột

parallel a. bộ cộng đồng thời

right-hand a. bộ cộng bên phải (bộ cộng hàng thấp)

serial a. bộ cộng lần l-ợt

single-digit a. bộ cộng một hàng

ternary a. bộ cộng tam phân

adder-subtractor bộ cộng và trừ

addition phép cộng

a. of complex numbers phép cộng các số phức, tổng các số phức

a. of decimals phép cộng các số thập phân

a. of similar terms in algebra phép cộng các số hạng giống nhau trong biểu thức đại số

algebraic a. phép cộng đại số

arithmetic a. phép cộng số học

additive cộng tính

completely a. hoàn toàn cộng tính

additivity (tính chất) cộng tính

address địa chỉ

current a. địa chỉ hiện đại

fast a. địa chỉ cố định

floating a. địa chỉ di động

start a. địa chỉ [ban đầu, xuất phát]

zero a. địa chỉ không, địa chỉ zero

6

adequacy sự phù hợp, sự thích hợp

adequate phù hợp, thích hợp

adherence *top* tập hợp các điểm dính

a. of a set (cái) bao đóng của một tập hợp

adic adic

adinfinitum vô cùng

adjacent kề

adjoin kề, nối; chung biên

adjoint liên hợp, phù hợp

a. of a differential equation ph-ong trình vi phân liên hợp

a. of a kernel liên hợp của một hạt nhân

a. of a matrix ma trận liên hợp, ma trận Hecmit

adjgate liên hợp, phù hợp // bổ sung, thêm vào

adjunct phần phụ, sự bổ sung

algebraica a. phần phụ đại số

adjunction sự phụ thêm; sự mở rộng

a. of root đs. sự phụ thêm một nghiệm

algebraic(al) a. sự mở rộng đại số

adjust *mt.* điều chỉnh; thiết lập

adjustable *mt.* điều chỉnh đ-ợc

adjustment sự điều chỉnh

a. of rates *mt* đặc tr-ng của các tỷ số thống kê

admissibility *tk.* tính chấp nhận đ-ợc

admissible chấp nhận đ-ợc

advection sự bình l-u

advantege trội hơn -u thể

aerodynamic khí động lực

aerodynamics khí động lực học

aerostatics khí tĩnh học

affine afin

affinity phép biến đổi afin

affinor afinơ, toán tử biến đổi tuyến tính

affirm khẳng định

7

affirmation sự khẳng định, điều khẳng định

affirmative khẳng định
affixe toạ vị
a fortiori lại càng
after effect hậu quả
aggregeta tập hợp; bộ
bounded a. tập hợp bị chặn
closed a. tập hợp đóng
comparable a. tập hợp so sánh đ-ợc
countable a. tập hợp đếm đ-ợc
denumrable a. tập hợp đếm đ-ợc
equivatent a. tập hợp t-ơng đ-ơng
aggregate
finite a. tập hợp hữu hạn
incomparable a. tập hợp không thể so sánh đ-ợc
infinite a. tập hợp vô hạn
non - denumerable a. tập hợp không đếm đ-ợc
ordered a. tập hợp sắp đ-ợc
product a. tập hợp tích
similar ordered a.s. các tập hợp đ-ợc sắp giống nhau
aggregation sự gộp; ghép gộp; *kt.* sự tổng hợp
linear a. sự gộp tuyến tính
aggreement thoả thuận, quy -ớc, đồng ý
aid thêm vào, phụ vào // sự thêm vào, s- phụ vào
training a. sách giáo khoa
visual a. đồ dùng giảng dạy
aim mục đích
albedo suất phản chiếu, anbedô
aleatory ngẫu nhiên
aleph, alef alep
aleph-null, aleph-zero alep không
algebra đại số học, đại số
a. of classes đại số các lớp
8
a. of finite order đại số có cấp hữu hạn
a. of logic đại số logic
abstract a. đại số trừu t-ợng
algebraic a. đại số đại số
associative a. đại số kết hợp
Boolean a. đại số Bun
cardinal a. đại số bản số

central a. đại số trung tâm
closure a. đại số đóng
complete Boolean a. đại số Bun đầu đủ
complete matrix a. đại số toàn bộ ma trận
convolution a. đại số nhân chập
derived a. đại số dẫn xuất
diagonal a. đại số chéo
differential a. đại số vi phân
division a. đại số (có phép) chia
elementary a. đại số sơ cấp
enveloping a. đại số bao
exterior a. đại số ngoài
formal a. đại số hình thức
free a. đại số tự do
graded a. đại số phân bậc
graphic (al) a. đại số đồ thị
group a. đại số nhóm
homological a. đại số đồng đều
involutory a. đại số đối hợp
linear a. đại số tuyến tính
linearly compact a. đại số compact tuyến tính
linearly topological a. *top*, đại số tôpô tuyến tính
logical a. đại số logic
matrix a. đại số ma trận
modern a. đại số hiện đại
non-commutative a. đại số không giao hoán
9
polynomial a. đại số đa thức
power-associative a. đại số có lũy thừa kết hợp
propositional a. đại số mệnh đề
quaternion a. đại số các quatenion
quotient a. đại số th-ơng
rational division a. đại số (có phép) chia hữu tỷ
relation a. đại số các quan hệ
right alternative a. đại số thay phiên phải
separable a. đại số tách đ-ợc
simple a. đại số đơn
supplemented a. đại số phụ
symmetric(al) a. đại số đối xứng
tensor a. đại số tenxơ

universal a. đại số phổ dụng
vector a. đại số vectơ
zero a. đại số không
algebraic(al) (*thuộc*) đại số
algebraically một cách đại số
algebroid phòng đại số
algobrithm thuật toán, angôrit
division a. thuật toán
Euclid's a. thuật toán Ôclít
algorithmical (*thuộc*) thuật toán, angôrit
align sắp hàng, làm cho bằng nhau
aligned đ-ọc sắp hàng
alignment sự sắp hàng
alined đ-ọc sắp hàng
aliquot -ớc số
all toàn bộ, tất cả
allocate sắp xếp, phân bố
allocation sự sắp xếp, sự phân bố
optimum a. *tk* sự phân bố tối -u (*các đối t-ợng trong mẫu*)
allokurtic *tk.* có độ nhọn khác nhau
10
allot *tk.* phân bố, phân phối
allowable thừa nhận đ-ọc
allowance *mt.* cho vay tiếp; *kt.* tiền trợ cấp; tiền hoa hồng
almacantar *tv.* vĩ tuyến thiên văn
almost hầu nh-, gần nh-
almost-metric giả mêtric
almucantar *tv.* vĩ tuyến thiên văn
alpha anpha (a); *tv.* sao anpha (trong một chòm sao)
alphabet bảng chữ cái, bảng chữ
alphabetic(al) (*thuộc*) chữ cái
alphabetically theo thứ tự
alphanumeric chữ - chữ số
alternate so le; luân phiên; đan dấu
alternation sự so le; sự luân phiên; sự đan dấu
alternative (khả năng) loại trừ nhau (*giả thiết*)
alternion antenion
altitude chiều cao, độ cao
a. of a cone chiều cao hình nón
a. of a triangle chiều cao của tam giác

amalgam sự hỗn hợp, hỗn hống
amalgamated hỗn hống
ambient *hh.* không gian xung quanh
ambiguity [sự; tính] nhập nhằng
ambiguousness tính nhập nhằng
among trong số
among-means trong số các trung bình
amortization *kỹ.* sự tắt dần; sự giảm chấn (động); *kt.* sự thanh toán
a. of a debt *kt.* sự thanh toán nợ
amortize tắt dần, giảm chấn động; *kt.* thanh toán
amount số l-ợng, l-ợng
a. of infomation *tk* l-ợng thông tin, l-ợng tin
a. of inspection *kt* số l-ợng kiểm tra, khối l-ợng điều tra
ample đủ đáp ứng, phong phú

11

amplification sự khuếch đại, sự mở rộng
a. of regulation sự khuếch đại điều hoà, sự khuếch đại điều chỉnh
linear a. sự khuếch đại tuyến tính
amplifier *vl.* máy khuếch đại
cascade a. máy khuếch đại [nhiều tầng, nối cấp]
crystal a. máy khuếch đại [tinh thể, bán dẫn]
electronic a. máy khuếch đại điện tử
feedback a. máy khuếch đại nghịch đảo
linear a. máy khuếch đại tuyến tính
amplifier
pulse a. máy khuếch đại xung
servo a. máy khuếch đại secvo, máy khuếch đại của hệ tự động
amplify khuếch đại
amplitude biên độ, góc cực; agumen; *tv.* độ ph-ơng vị
a. of complex nember agument của số phức
a. of current biên độ dòng điện
a. of oscillation biên độ của dao động
a. of point góc cực của một điểm
a. of simple harmonic motion biên độ chuyển động điều hoà đơn giản
a. of vibration biên độ của chấn động
complex a. biên độ nguyên sơ
delta a. biên độ delta
primary a. biên độ nguyên sơ
scattering a. biên độ tán xạ
unit a. biên độ đơn vị

velocity a. biên độ vận tốc

analog t-ơng tự

analogus t-ơng tự

analogue sự t-ơng tự, hệ mô hình hoá

electromechanic(al) a. mt. mô hình điện cơ

hydraulic a. mô hình thuỷ lực

physical a. mt. mô hình vật lý

pneumatic a. mô hình khí lực

12

analogy sự t-ơng tự **by., on the a.** bằng t-ơng tự, làm t-ơng tự

membrane a. t-ơng tự màng

analysable khai triển đ-ọc, phân tích đ-ọc

analyser mt. máy phân tích

circuit a. máy phân tích mạch

curve a. máy phân tích đ-ờng cong

differential a. máy tính vi phân

digital differential a. máy tính vi phân (bằng) số

direct-reading a. máy phân tích đọc trực tiếp

electronic a. máy phân tích điện tử

fourier a. máy phân tích Furiê, máy phân tích điều hoà

frequency response a. máy phân tích tần số

harmonic a. máy phân tích điều hoà

motion a. máy phân tích l-ới

network a. máy phân tích l-ới

servo a. máy phân tích secvo

transient a. máy phân tích chuyển tiếp, máy phân tích các quá trình chuyển tiếp

analysis giải tích; sự phân tích

a. of causes phân tích nguyên nhân

a. of convariance phân tích hiệp ph-ơng sai

a. of regression phân tích hồi quy

a. of variance phân tích ph-ơng sai

activity a. of production and allocation kt. phân tích hoạt động trong sản xuất và phân phối

algebraic a. giải tích đại số

bunch map a. tk. phân tích biểu đồ chùm

combinatory a. giải tích tổ hợp

component a. tk. phân tích nhân tố

confluence a. phân tích hợp l-u

correlation a. phân tích t-ơng quan

demand a. *kt.* phân tích nhu cầu

dimensional a. phân tích thứ nguyên

13

discriminatory a. *tk.* ph-ong pháp phân loại; phân tích phân biệt

economic a. *kt.* phân tích kinh tế

factor a. phân tích nhân tố

functional a. giải tích hàm

harmonic a. phân tích điều hoà, giải tích điều hoà

indeterminate a. giải tích vô định

infinitesimal a. giải tích vô cùng bé

linear a. giải tích tuyến tính

mathematical a. giải tích toán học

multivariate a. *tk.* phân tích nhiều chiều

nodal a. giải tích các nút

numerical a. giải tích số, ph-ong pháp tính

operation a. vận trù học

periodogram a. *tk.* phép phân tích biểu đồ chu kỳ

probit a. phân tích đơn vị xác suất

rational a. phân tích hợp lý

sequential a. *tk* phân tích thời kỳ kế tiếp, phân tích quá trình dãy kế tiếp

statistic(al) a. phân tích thống kê

strain a. phân tích biến dạng

stress a. phân tích ứng suất

successive a. phân tích liên tiếp

tensor a. *hh.* giải tích tenxơ

unitary a. *tk.* phân tích ph-ong sai

variance a. giải tích vectơ

analysis-situs tập ô

anamorphosis tiếm biến

ancestral di truyền

ancillary bổ sung, phụ thuộc

angle góc

a. of attack góc đụng

a. of contingency góc tiếp liên

a. of friction góc mà sat, góc cọ sát

a. of incidence góc tới

14

a. of inclination góc nghiêng, góc lệch

a. of intersection góc t-ong giao

a. of osculation góc mặt tiếp

a. of reflection góc phản xạ
a. of rotation góc quay
a. of twist góc xoắn
acute a. góc nhọn
adjacent a. góc kề
alternate a. góc so le
alternate exterior a.s các góc so le ngoài
apex a., apical a. góc ở đỉnh
base a. góc đáy
central a. góc ở tâm
complementary a. góc phụ (*cho bằng 90°*)
concave a. góc lõm
conjugate a.s góc bổ sung (*cho bằng 360°*)
convex a. góc lồi
coordinnate a. góc tọa độ
corresponding a. góc đồng vị
conterminal a.s các góc khác nhau 360°
dihedral a. góc nhị diện
direction a. góc định hướng, góc chỉ phương
excentric a. of an ellipse góc tâm sai của elip
explementary a.s các góc bổ sung (*cho bằng 360°*)
exterior-interior a. góc đồng vị
Eulerian a. góc Ôle
flat a. góc bẹt (180°)
hour a. góc giờ
obtuse a. góc tù
opposite a. góc đối đỉnh
phase a. góc pha
polar a. góc cực
polarizing a. góc phân cực
15
polyhedral a. góc đa diện
precession a. góc tuế sai
quadrantal a. góc bội của 90°
rectilinear a. góc phẳng
re-entrant a. góc vào
reflex a. góc lớn hơn 180° và nhỏ hơn 360°
right a. góc vuông (90°)
round a. góc đầy (360°)
salient a. góc lồi

scattering a. góc phản xạ
sight a. góc nhìn
solid a. góc khối
spherical a. góc cầu
supplemental a.s các góc bù nhau (*cho bằng 180°*)
straight a. hh. góc giữa tiếp tuyến và dây cung tại tiếp điểm
tetrahedral a. góc tứ diện
trihedral a. góc tam diện
vectorial a. góc cực (*trong hệ tọa độ cực*)
vertex a. góc ở đỉnh
vertical a.s các góc đối đỉnh
angular (thuộc) góc
anharmonic phi điều hoà, kép
anholonomic không holo-nôm
anisotropic không đẳng hướng
annihilation sự linh hoá, sự làm không
annihilation đs. linh hoá tử, cái làm không
annual hằng năm
annuity kt. niên khoản
annul làm triệt tiêu
annular có hình khuyên
annulet đs. linh hoá tử, cái làm không
annulus hình khuyên
anode anôt, d-ơng cực
16
anomalistic dị th-ờng, phi lý
anomalous dị th-ờng, bất th-ờng
anomal [sự; điều] dị th-ờng
antapex đối đỉnh
ante trch. mở (*bài*); tiền đặt (*trong văn bản*)
antecedence log. tiền kiện
antenna anten
umbrella a. kỹ. anten đo
antiacoustic phản tự quang
anti-automorphism phản tự đẳng cấu
involutorial a. phản tự đẳng cấu đối hợp
antichain đs. dây chuyền ng-ợc, phản xích
anticipate thấy tr-ớc vấn đề, đoán tr-ớc
anticlockwise ng-ợc chiều kim đồng hồ
anticollineation phép phản cộng tuyến

anticommutative phản giao hoán
anticommutator phản hoán tử
anticorelation phép phản t-ơng hỗ
anticosine accosin
anticyclone đối xiclôn
antiderivative nguyên hàm, tích phân không định hạn
antiform phản dạng
antigenus đối giống
antiharmonic phi điều hoà
antihomomorphism phản đồng cấu
antihunting chống dao động, làm ổn định
anti-isomorphism phản đẳng cấu
antilogarithm đối lôga
antimode *xs.* antimôt (*điểm cực tiểu của mật độ phân phối*)
antinode bụng
antinomy nghịch lý
antiparallelogram hình thang cân
antipodal *đs.* xuyên tâm đối, đối xứng qua tâm
17
antipodal *đs.* sự xuyên tâm đối xứng, đối xứng qua tâm
antiprojectivity phép phản xạ ảnh
antiradical *đs.* đối căn
antirepresentation phép phản biểu diễn
antiresonance phản cộng hưởng
antieries *tk.* chuỗi ng-ợc
antisine acsin
antisymmetric phản xứng
antisymmetrization phản xứng hoá
antitagent actang
antithesis mâu thuẫn, phản (luận) đề
antithetic(al) mâu thuẫn, phản (luận) đề
antitone *đs* phản tự
any bất kỳ
aperiodic không tuần hoàn
aperture khẩu độ, lỗ hổng
apex đỉnh, chóp
aphetion *tv.* điểm viễn nhật
apical (*thuộc*) đỉnh
apogee *tv.* viễn điểm, viễn địa; tuyệt đích
a-point *gt.* a- điểm

apolar liên hợp
a posteriori hậu nghiệm
apothem trung đoạn
apparatus máy móc, công cụ
apparent bề ngoài
applicable trải đ-ợc, áp dụng đ-ợc; thích dụng
application phép trải, sự ứng dụng
applied đ-ợc ứng dụng
apply ứng dụng
approach sự gần đúng, phép xấp xỉ, cách tiếp cận
radial a. *gl.* ghép xấp xỉ theo tia
approximability tính xấp xỉ đ-ợc
 18
approximate gần đúng, xấp xỉ
approximately một cách xấp xỉ
approximation [sự; phép] xấp xỉ, tiệm cận **a. in the mean** xấp xỉ trung bình
best a. phép xấp xỉ [tối -u, tốt nhất]
cellular a. xấp xỉ khối
closest rational a. phân số sát nhất, phép xấp xỉ bằng phân thức sát nhất
diagonal a. xấp xỉ chéo
fist a. phép xấp xỉ b-ớc đầu
mean a. xấp xỉ trung bình
numerical a. [l-ợng xấp xỉ, phép xấp xỉ] bằng số
one-sided a. *gt.* phép xấp xỉ một phía
polynomial a. *gt.* phép xấp xỉ bằng đa thức
rational a. phép xấp xỉ bằng phân thức
second a. phép xấp xỉ b-ớc hai
successive a. phép xấp xỉ liên tiếp
weighted a. *gt.* phép xấp xỉ có trọng số
a priori tiên nghiệm
apse(apsis) điểm xa nhất trên đ-ờng cong (trong toạ độ cực); *tv.* điểm cận nhất và viễn nhất
apsidal (*thuộc*) điểm xa nhất trên đ-ờng cong (trong toạ độ cực); *tv.* (*thuộc*) cận nhất và viễn nhất
arbitrarily một cách tùy ý
arbitrary tùy ý
are cung
a. of cycloid cung xicloit
analytic a. cung giải tích

circular a. cung tròn

diurnal a. *tv.* nhật cung

forward a. cung thuận

free a. *gt.* cung tự do

major a. cung lớn

minor a. cung nhỏ

19

pseudo-periodic a. cung giả tuần hoàn

regular a. cung chính quy

short a. of circle cung ngắn (*của đường tròn*)

simple a. cung đơn

arch vòm; nhịp cuốn ở cầu

circularr a. nhịp tròn

hingeless a. nhịp không tiết hợp

hydrostatic a. nhịp thủy tĩnh

parabolic a. nhịp parabolic

Archimedes Acsimet

area diện tích

effective a. diện tích hữu hiệu

intrinsic a. *hh.* diện tích trong

lateral a. diện tích xung quanh

phase a. diện tích pha

sectional a. diện tích của thiết diện ngang

sector a. diện tích quạt, diện tích sector

surface a. diện tích mặt

tail a. đuôi phân phối, xác suất các độ lệch lớn

area-preserving bảo toàn diện tích

areal (*thuộc*) diện tích

areolar (*thuộc*) diện tích

argue thảo luận, bàn luận, lý luận; phán đoán

a. from the sample dựa vào mẫu để phán đoán

a. in a circle rơi vào vòng luẩn quẩn

a. in favour of ... lý luận nghiêng về ...

argument agumen, đối số; góc cực; lý luận, chứng minh

a. of a complex number agumen của số phức

sound a. lý luận có cơ sở

arithmetic số học

additive a. *đs* số học cộng tính

mental a. tính nhẩm

recursive a. *log.* số học đệ quy

20

arithmetic(al) (*thuộc*) số học
arithmetically theo số học về mặt số học
arithmometer máy tính đặt bàn, máy tính sách tay
arithmograph sơ đồ số học, đồ hình số học
arm cạnh; cánh tay; cánh tay đòn
a. of an angle cạnh của một góc
a. of a couple cánh tay đòn của ngẫu lực
a. of a lever cánh tay đòn
arrange sắp xếp
arrangement sự sắp xếp, chỉnh hợp
array bảng, dãy sắp xếp; *mt.* mảng
frequency a. dãy tần số
rectangular a. bảng chữ nhật
square a. bảng vuông
two-way a. bảng hai lối vào
arrow mũi tên (*trên sơ đồ*)
artificial nhân tạo; giả tạo
ascend tăng, tiến, đi lên, trèo lên
ascendant tăng lên
ascension sự tăng, sự tiến
right a. độ xích kinh
ascertain thiết lập; làm sáng tỏ
aspect dạng; phía; khía cạnh
asphericity tính phi cầu
assay *tk.* sự thí nghiệm, sự thử
six- point a. *tk.* ph-ơng pháp sáu điểm
assemblage tập hợp, sự lắp ráp
assembly sự tập hợp, kết cấu (nhiều linh kiện)
control a. *mt.* bàn điều khiển
plug-in a. kết cấu nhiều khối
assert khẳng định; giữ vững; bảo vệ
assertion sự khẳng định, điều quyết đoán
assess đánh giá

21

assets *kt.* tài sản; tiền có
fixed a. tài sản cố định
personal a. động sản
real a. bất động sản
assignable không ngẫu nhiên

assignment sự phân bổ, sự phân công; phép gán

state a. xib. phép gán mã trạng thái

assist giúp đỡ, t-ơng trợ

associate liên kết, kết hợp, liên đới, liên hợp

associated liên kết

association sự liên kết, sự kết hợp

associative kết hợp

associativity tính kết hợp

associator đs. cái liên hợp

assume giả thiết; thừa nhận

assumed giả định

assumption sự giả định, điều giả định, giả thiết

assurance sự bảo hiểm

life a. tk bảo hiểm sinh mạng

asterisk dấu sao (.)

asteroid hình sao

astroid đ-ờng hình sao

oblique a. đ-ờng hình sao xiên

projective a. đ-ờng hình sao xạ ảnh

regular a. đ-ờng hình sao đều

astrology thuật chiêm tinh

astronautic(al) (*thuộc*) du hành vũ trụ

astronomic(al) (*thuộc*) thiên văn

astronomy thiên văn học

mathematical a. thiên văn toán học

astrophysical (*thuộc*) vật lý thiên thể

asymmetric(al) không đối xứng

asymmetrically một cách không đối xứng

22

asymmetry tính không đối xứng

asymptote đ-ờng tiệm cận

curvilinear a. tiệm cận cong

inflexional a. tiệm cận uốn

retilinear a. tiệm cận thẳng

asymptotic(al) tiệm cận, gần đúng

asymptotically một cách tiệm cận

asynchronous không đồng bộ

at ở, vào lúc **at fist** từ đầu; **at least** ít nhất; **at most** nhiều nhất; **at once** ngay tức khắc, lập tức; **at times** đôi khi

atmosphere atmôphe, khí quyển

standard a. *vlđc.* khí quyển tiêu chuẩn
atmospheric(al) (*thuộc*) atmôtphe, (*thuộc*) khí quyển
atmospherics *vl.* nhiễu loạn của khí quyển
atom nguyên tử
tagged a. *vl.* nguyên tử đánh dấu
atomic(al) (*thuộc*) nguyên tử
atomicity tính nguyên tử
attach buộc chặt, cột chặt
attached đ-ợc buộc chặt
attain đạt đ-ợc, hoàn thành
attainable có thể đạt đ-ợc
attenuation sự giảm nhẹ
attenuator máy giảm nhẹ
attraction [sự, lực] hấp dẫn
capillary a. sức hút, mao dẫn
attractor *gt.* điểm hấp dẫn
attribute thuộc tính
atypical không điển hình
audio (*thuộc*) âm
audit thử, kiểm nghiệm
augend *mt.* số hạng thứ hai
augment tăng thêm, bổ sung

23

augmentation sự tăng
augmented đ-ợc tăng
authenticity tính xác thực
autocorrelation tự t-ơng quan
autocorrlator máy phân tích tự t-ơng quan
autocorrelogram biểu đồ tự t-ơng quan
autocovariance tự hiệp, ph-ơng sai
autoduality tính tự đối ngẫu
automatic(al) tự động
automaticlly một cách tự động
automatics tự động học
automation sự tự động; tự động học; kỹ thuật tự động
automatism tính tự động
automatization sự tự động hoá
automaton máy tự động ô tômat
deterministic a. ô tômat đơn định
finite a. máy tự động hữu hạn, ô tômat hữu hạn

linear bounded a. ô tômat đẩy xuống
non-deterministic a. ô tômat không đơn định
probabilistic a. ô tômat xác suất
automorphic tự đẳng cấu
automorphism [tính, phép, sự] tự đẳng cấu, phép nguyên hình
central a. tự đẳng cấu trung tâm
interior a. đs. phép tự đẳng cấu trong
outer a. phép tự đẳng cấu ngoài
singular a. phép tự đẳng cấu kỳ dị
autonomous tự trị, tự quản, tự điều khiển; ô tômôn
auto-oscillation sự tự dao động
autoprojectivity phép tự xạ ảnh
autoregression sự tự hồi quy
autoregressive tự hồi quy
auxiliary bổ trợ, phụ
average trung bình **at the a.** ở mức trung bình;
 24
above a. trên trung bình
arithmetic a. trung bình cộng
geometric (al) a. trung bình nhân (ab)
harmonic a. trung bình điều hoà .
 .
 .
 .
 .
 .
 + $b a$
 $2ab$
process a. giá trị trung bình của quá trình
progressive a. tk. dãy các trung bình mẫu
weighted a. tk. (giá trị) trung bình có trọng số
averaging sự lấy trung bình
group a. lấy trung bình nhóm
avoirdupois hệ thống cân dùng “pao” làm đơn vị
axial (*thuộc*) trục
axiom tiên đề
a. of choice tiên đề chọn
a. of completeness tiên đề đầy đủ
a. of congruence tiên đề t-ong đẳng
a. of connection tiên đề liên thông

a. of continuity tiên đề liên tục
a. of infinity tiên đề vô tận
a. of order tiên đề thứ tự
a. of parallels tiên đề đ-ờng song song
a. of reducibility tiên đề khả quy
a. of scheme *log.* sơ đồ tiên đề
categorical a. tiên đề phạm trù
distance a. tiên đề khoảng cách
exactness a. tiên đề khớp
exchange a. tiên đề thay thế
excision a. *đs* tiên đề khoét
first countability a. tiên đề đếm đ-ợc thứ nhất
general a. tiên đề tổng quát
geometric a. tiên đề hình học
norm a.s *gt* các tiên đề chuẩn

25

plane a. tiên đề mặt phẳng
second a. of countability tiên đề đếm đ-ợc thứ hai
separation a.s các tiên đề tách
space a. tiên đề không gian
triangle a. *top.* tiên đề tam giác
axiomatic(al) (thuộc) tiên đề
axiomatics tiên đề học, hệ tiên đề
formal a. hệ tiên đề hình thức
informal a. hệ tiên đề không hình thức
axiomatizability tính tiên đề hoá
finite a. tính tiên đề hoá hữu hạn
axiomatizable tiên đề hoá đ-ợc
axiomatization tiên đề hoá
axis trục
a. of abscissas trục hoành
a. of a cone trục của mặt nón
a. of a conic trục của côníc
a. of convergence trục hội tụ
a. of coordinate trục toạ độ
a. of a curvantage trục chính khúc
a. of cylinder trục của hình trụ
a. of homology trục thấu xạ
a. of linear complex trục của mớ tuyến tính
a. of ordinate trục tung

a. of a pencil of plane trục của một chùm mặt phẳng

a. of perspectivity trục phối cảnh

a. of projection trục chiếu

a. of a quadric trục của một quadric

a. of revolution trục tròn xoay

a. of symmetry trục đối xứng

binary a. trục nhị nguyên

circular a. đ-ờng tròn trục

conjugate a. of a hyperbola trục ảo của hipebon

26

coordinate a. tr-cụ toạ độ

crystallographic a. trục tinh thể

electric a. trục điện

focal a. trục tiêu

homothetic a. trục vị tự

imaginary a. trục ảo

longitudinal a. trục dọc

majorr a. of an ellipse [trục lớn, trục chính] của elip

minor a. of an ellipse trục nhỏ của elip

moving a. trục động

neutral a. trục trung hoà

number a. trục số

optic a. quang trục

polar a. trục cực

principal a. trục chính

principal a. of inertia trục quán tính chính

radical a. trục đẳng ph-ơng

real a. trục thực

semi-transverse a. trục nửa xuyên

transverse a. trục thực, trục ngang, trục xuyên (*của hipebon*)

vertical a. trục thẳng đứng

axle trục

instantaneous a. trục tức thời

axonometry trục l-ợng học

azimuth góc cực; *tv.* độ ph-ơng vị

azimuthal (*thuộc*) góc cực; độ ph-ơng vị

27

B

back l-ợng; cái nền // ở đằng sau; theo h-ớng ng-ợc lại

calling b. *tk.*trở về, trả lại

back-action phản tác dụng, tác dụng ng-ợc

back ward ở phía sau // theo h-ớng ng-ợc lại

balance cái cân; sự cân bằng; quả lắc đồng hồ; đối trọng: *kt.*cán cân thanh toán

dynamic b. cân động lực

spring b. cân lò xo

static b. cân tĩnh học

torsion b *vl.* cân xoắn

balanced đ-ợc cân bằng

balayage sự quyết

ball quả bóng, quả cầu, hình cầu

ball and socket *kỹ.* bản lề hình cầu

ball-bearing ổ bi

ballistic xạ kích

ballistics khoa xạ kích

exterior b. khoa xạ kích ngoài

interior b. khoa xạ kích trong

band dải băng bó

b. of semigroup bó nửa nhóm

base cơ sở, nền, đáy, cơ số

b. of point cơ sở tại một điểm

b. of cone đáy của hình nón

b. of logarithm cơ số của loga

b. of triangle đáy tam giác

countable b. cơ sở đếm đ-ợc

difference b. cơ sở sai phân

equivalent b. cơ sở t-ơng đ-ơng

neighbourhood b. *gt.* cơ sở lân cận

proper b. *gt.* cơ sở riêng

basic cơ sở, cốt yếu

28

basis cơ sở

b. of intergers cơ sở của hệ đếm

absolute b. *gt.* cơ sở tuyệt đối

integrity a. cơ sở nguyên

orthogonal b. cơ sở thực giao

transcendental b. *đs.* cơ sở siêu việt

unitary b. cơ sở [unita đơn nguyên]

batch một nhóm, một toán, một mẻ

batching định liều l-ợng
battery bộ, bộ pin, bộ ắc quy
beam dầm; tia (sáng) chùm (sáng)
b. on elastic foundation dầm trên nền đàn hồi
b. on elastic support dầm trên gối đàn hồi
compuond b. dầm ghép
conjugate b. dầm liên hợp
continuos b. dầm nhiều nhịp, dầm liên tục
electron b. tia điện tử, chùm electron
fixed b. dầm cố định
floor b. dầm ngang
hinged b. dầm tiết hợp
lattice b. dầm mạng, dầm thành phần
narrow b. mt. chùm hẹp
scanning b. tia quét
bearing chỗ tựa, điểm tựa; góc ph-ợng vị
compass b. góc ph-ợng vị địa bàn
radial b. ô trục h-ớng tâm
beat phách
become trở nên
bigin bắt đầu
beginning sự bắt đầu
behaviour dáng điệu; cách xử lý, chế độ
asymptoic(al) b. gt. dáng điệu tiệm cận
boundary b. dáng điệu ở biên
29
expectation b. xs. dáng điệu trung bình
goal-seeking b. xib. dáng điệu h-ớng đích
linear b. dáng điệu tuyến tính
transient b. chế độ chuyển tiếp
behavioural (thuộc) dáng điệu
bell-shaped hình quả chuông
beft dới đại
confidence b. dới tin cậy
belong thuộc về
below d-ới
bend uốn cong
bending sự uốn
pure b. sự uốn thuần túy (*của dầm*)
benifit quyền lợi, lợi ích; *kt.* lãi

insurance b. *kt* (tiền) trợ cấp bảo hiểm
best tốt nhất, tối -u
bet *trch.* đánh cuộc
beta bêta (β); sao bêta của một chòm sao
betting sự đánh cuộc
between giữa
bevel nghiêng; góc nghiêng
bi-additive song cộng tính
biaffine song afin
bias *tk.* độ chênh lệch, sai số hệ thống rời, dịch chuyển
downward b. *tk.* chênh xuống d-ới, chênh thấp đi
grid b. sự dịch chuyển l-ới
bias
inherent b. *tk* độ chênh không khử đ-ợc
interviewer b. *tk.* độ chênh phủ quan (độ chênh của kết quả điều tra do chủ quan ng-ời điều tra gây ra)
upward b. *tk* chênh lên trên, chênh lên cao
weight b. độ chênh trọng l-ợng (độ chênh do giảm trọng l-ợng sai gây ra)
biased *tk.* chênh; không đối xứng
30
biaxial l-ỡng trục, song trục
bicategory song phạm trù
bicharacteristic song đặc tr-ng
bicompact song compac
bicompactification song compac hoá
bicompactum song compac
bicomplex song phức
biconvex hai phía lồi
bicylinder song trụ
bidirectional hai chiều, thuận nghịch
bidual song đối ngẫu
biennial hai năm một
biequivalence song t-ơng đ-ơng
bifactorial hai nhân tố
bifecnode song flecnôt
bifunctor song hàm tử, hai tử hai ngôi
bifurcate tách đôi chia nhánh
bifurcation sự tách đôi, sự chia nhánh
bigenus giống kép
bigrade song cấp

biharmonic song điều hoà
biholomorphic song chỉnh hình
bijection song ánh
bilateral hai bên, hai phía
bilinear song tuyến tính
bill *kt.* ngân phiếu; hoá đơn
b. of exchange ngân phiếu trao đổi
billion một nghìn tỉ (10^{12}) (*ở Anh*), (10^9) (*ở Mỹ*)
bimodal hai mốt
bimodule song môđun
binariants song biến thức
binary nhị nguyên, hai ngôi
bind buộc, liên kết
31
binodal (*thuộc*) nút kép
binode nút kép
b. of surface nút kép của một mặt
binomial nhị thức
binormal phó pháp tuyến
biomathematics toán sinh vật học
biometric *tk.* sinh trắc
biometric *tk.* sinh trắc học
biorthogonal song trực giao
biorthogonalization sự song trực giao hoá
biostatistic thống kê sinh vật học
bipart hai tầng
bipartite hai phần, hai nhánh
bipolar l-ỡng cực
biquadratic trùng ph-ơng
biquaternion song qua - tenion
biational song hữu tỷ
birectangular có hai góc vuông
biregular song chính quy
bisecant song cát tuyến
bisect chia đôi
bisection sự chia đôi
bisector phân giác
b. of an angle phân giác (của một góc)
external b. phân giác ngoài
internal b. phân giác trong

perpendicular b. đ-ờng trung trực
bisectrix phân giác
biserial hai chuỗi
bistable song ổn định
bisymmetric song đối xứng
bit bit (*đơn vị thông tin*) số nhị phân
bitangent l-ỡng tiếp (tiếp xúc tại hai điểm)
32
biunique một đôi một
bivariate tk. hai chiều
bivector song vector
black đen
blackboard bảng đen
blank chỗ trống
blink vl. màng chấn
block khối, đồng, kết cấu
buiding b. cơ; khối xây dựng; *mt.* khối tiêu chuẩn
incomplete b. tk. khối khuyết
linked b.s các khối giao nhau
ramdomized b. khối ngẫu nhiên
blocking cản
boad mt. bảng, bàn
calculating b. mt. bàn tính
computer b. bàn tính
control b. bảng kiểm tra
distributing b. bảng phân phối
instrument b. bảng dụng cụ
key b. bàn phím, bảng điều khiển
panel b. bảng (danh sách) dụng cụ
plotting b. bàn can (thiết kế)
body thể, vật, vật thể, khối
convex b. vật lồi, thể lồi
heavenly b. thiên thể
multiply connected b. thể đa liên
rigid b vl. vật rắn (tuyệt đối)
star b. thể hình sao
bolide tv. sao băng
bond mối liên kết, mối quan hệ
book sách
book-keeping công việc kế toán

boom *tk.* sự buôn bán phát đạt

33

boost tăng điện thế

booster máy tăng điện thế

border biên, bờ

bore lỗ hồng

bottle chai

Klein's b. chai Klein

bottle-neck cổ chai

bound biên giới, ranh giới cận

b. of the error cận của sai số, giới hạn sai số

essential upper b. cận trên cốt yếu

greatest lower b. cận dưới lớn nhất

least upper b. cận trên bé nhất

lower b. cận dưới

upper b. cận trên

boundary biên, biên giới, giới hạn

b. of a chain biên giới của một dây chuyền

acceptance b. giới hạn thu nhận

glued b.ies *top.* biên bị dán

homotopy b. biên đồng luân

ideal b. *gt.* biên lý tưởng

lower b. biên dưới

natural b. of a function cận tự nhiên của một hàm

bounded bị chặn

almost b. hầu bị chặn

essentially b. *gt.* bị chặn thực sự, bị chặn cốt yếu, bị chặn hầu khắp nơi

totally b. hoàn toàn bị chặn

uniformly b. bị chặn đều

boundedly bị chặn

boundedness sự bị chặn, tính bị chặn

b. of solution tính bị chặn của lời giải

boundless không bị chặn

box hộp

brachistochrone đường đoản thời

34

bracket dấu ngoặc

curly b. dấu ngoặc { }

round b. dấu ngoặc ()

square b. dấu ngoặc []

braid *top.* bện, tết
brain bộ óc; trí tuệ; trí lực
artificial b. óc nhân tạo
electronic b. óc điện tử
branch nhánh, cành
b. of a curve nhánh của một đ-ờng cong
b. es of knowledge các ngành tri thức, các ngành khoa học
analytic b. nhánh giải tích
linear b. nhánh tuyến tính
positive b. nhánh d-ơng
principal b. nhánh chính
branched đ-ợc chia nhánh
breadth chiều rộng
break làm vỡ, đứt, dời ra
b. off ngắt
breakkable [vỡ, đứt, rời] ra đ-ợc
breaking sự vỡ, sự đứt, sự rời ra
b. of waves sự vỡ sóng
breed sinh, sinh ra, sinh sôi
brevity tính ngắn gọn
broad rộng
broken bị [vỡ, gãy, gập]
bridge *kỹ.* cầu
suspension b. *kỹ.* cầu treo
bridging in addition phép nhớ trong phép cộng
brightness *vi.* sự sáng chói
buckle uốn cong lại
budget *kt.* ngân sách
buffer *mt.* bộ phận nhớ trung gian
35
build xây dựng, thiết kế
build-in *mt.* đã lắp ráp
bulk mớ, khối; phần chính đại bộ phận
bunch chùm, nhóm, bó
bundle chùm, mớ, bó; *top.* không gian phân thớ
b. of circles chùm đ-ờng tròn
b. of coefficients chùm hệ số
b. of conics chùm cônic
b. of lines (rays) chùm đ-ờng thẳng
b. of planes chùm mặt phẳng

b. of quadrics chùm quadric
b. of spheres chùm mặt cầu
fibre b. không gian phân thớ chính
principal fibre b. *top.* không gian phân thớ chính
simple b. chùm đơn, phân thớ đơn
sphere b. chùm mặt cầu
tangent b. chùm tiếp tuyến
tensor b. chùm tenxơ
burner bộ phận cháy
bus xe
common b. *mt.* vành xe chung
number transfer b. *mt.* xe truyền số; bánh truyền số
pulse b. *mt.* xe xung l-ợng
storage-in b. *mt.* xe vào của bộ nhớ
business công việc; kinh doanh th-ơng mại
button nút bấm, cái khuy
push b. nút bấm đẩy
reset b. nút bật lại
start b. *mt.* nút bấm khởi động
stop b. *mt.* nút dừng
buy *kt.* mua
buyer *kt.* ng-ời mua

36

by bằng, bởi **b. formula** bằng công thức. **b. nomeans** không có cách nào, không khi nào, **b. virtue of** vì, do, theo
bypass đi vòng quanh

37

C

cable cơ, dây cáp
suspension c. dây cáp treo
cactoid *top.* cactoit
calculability tính, chất tính đ-ợc
effective c. *log.* tính chất, tính đ-ợc hiệu quả
calculagraph máy đếm thời gian
calculate tính toán
calculation sự tính toán, phép tính
automatic c. tính toán tự động
fixed point c. tính toán với dấu phẩy cố định
floating point c. tính toán với dấu phẩy di động

graphic (al) c. phép tính đồ thị
non-numerical c.s tính toán không bằng số
numerical c.s tính toán bằng số
calculator dụng cụ tính toán. máy tính
analogue c. máy tính t-ơng tự, máy tính mô hình
card programmed electronic c. máy tính điện tử dùng bìa đục lỗ
desk c. máy tính để bàn
digital c. máy tính chữ số
direct reading c. máy tính đọc trực tiếp
disk c. bộ phận tính hình đĩa
function c. bộ phận tính hàm số
hand c. máy tính xách tay
high-speed c. máy tính nhanh
logarithmic c. máy tính lôgarit
printing c. máy tính in
table c. máy tính dạng bảng
vest-pocket c. máy tính bỏ túi
calculus phép tính, tính toán
c. of variations tính biến phân
differential c. tính vi phân

38

differenttial and integral c. phép tính vi tích phân
functional c. phép tính vị từ
high predicate c. phép tính vị từ cấp cao
infinitesimal c. phép tính các vô cùng bé
integral c. phép tính tích phân
logical c. phép tính lôgic
numerical c. tính bằng số
operational c. phép tính toán tử
predicate c. phép tính vị từ
propositional c. phép tính mệnh đề
restricted predicate c. phép tính hẹp các vị từ
sentential c. phép tính mệnh đề, phép tính phán đoán
calendar lịch
calibrate định số, xác định các hệ số; chia độ lấy mẫu
calibration sự định cỡ; sự lấy mẫu; sự chia độ
calk sao, can
call gọi, gọi là // sự gọi
incoming c. tk. tiếng gọi vào
caloric (thuộc) nhiệt; chất nóng

calorie calo

cam *cơ*. cam, đĩa lệch trục

cam-follower *cơ*. bộ phận theo dõi cam

cam-shaft *cơ*. trục cam; trục phân phối

canal ống

cancel giản -ớt (phân phối), gạch bỏ **c. out** triệt tiêu lẫn nhau, giản -ớt

cancellable giản -ớt đ-ợc

cancellation sự giản -ớt; sự triệt tiêu nhau

candle-power lực ánh sáng

canonical chính tắc

cantilever *cơ*. dầm chìa, côngxon, giá đỡ

cap mũ; ngòi thuốc nổ

speracal c. hh. cầu phân

cap-product tích Witny

39

capacitanci điện dung

capacitor cái tụ (điện); bình ng-ng hơi

capacity dung l-ợng, dung tích, năng lực, công suất, khả năng, khả năng thông qua

bearing c. tải dung

channel c. khả năng thông qua của kênh

digit c. mt. dung l-ợng chữ số

firm c. kt. lực l-ợng của một hãng

flow c. khả năng thông qua

heat c. nhiệt dung

information c. dung l-ợng thông tin

logarithmic c. gt. dung l-ợng lôgarit

memory c. dung l-ợng bộ nhớ

production c. khả năng sản xuất

regulator c. công suất của cái điều hành

thermal c. vl. nhiệt dung

traffic c. khả năng vận chuyển

capital kt. vốn, t- bản // chính, quan trọng

circulating c. kt. vốn luân chuyển, t- bản l-u thông

fixed c. kt. vốn cơ bản, vốn cố định

floating c. kt. vốn luân chuyển, vốn t- bản l-u thông

working c. kt. vốn luân chuyển

capture sự bắt

card mt. tấm bìa, phiếu tính có lỗ; bảng; *trch.* quân bài

correotion c. bảng sửa chữa

plain c. *trch.* quân bài công khai

punched c. bìa đục lỗ

test c. phiếu kiểm tra

trump c. quana bài thắng

cardinal cơ bản, chính

cardinality bản số; lực l-ợng

cardioid đ-ờng hính tim (*đồ thị* $r=a(1-\cos)$)

carriage *mt.* bàn tr-ợt (*của máy tính trên bàn*); xe (lửa, ngựa)

40

accumulator c. *mt.* xe tích lũy [bàn, con] tr-ợt tích lũy

movable c. *mt.* [bàn tr-ợt, xe tr-ợt] động

carier giá (mang)

carry *mt.* số mang sang hàng tiếp theo, sự chuyển sang // mang sang

accumulative c. số mang sang đ-ợc tích lũy

delayed c. sự mang sang trễ

double c. sự mang sang kép

end around c. hoán vị vòng quanh

negative c. sự mang sang âm

previous c. sự mang sang tr-ớc (từ hàng tr-ớc)

simultaneous c. *mt.* sự mang sang đồng thời

single c. *mt.* sự mang sang đơn lẻ

successive c. ies *mt.* sự mang sang liên tiếp

undesirable c. *mt.* sự mang sang không mong muốn

cartessian (*thuộc*) Đề các

cartography môn bản đồ

cascade tầng, cấp

case tr-ờng hợp **in c.** trong tr-ờng hợp

degenerate c. tr-ờng hợp suy biến

general c. tr-ờng hợp tổng quát, tr-ờng hợp chung

limiting c. tr-ờng hợp giới hạn

limit-point c. *gt.* tr-ờng hợp điểm giới hạn

ordinary c. tr-ờng hợp thông th-ờng

particularr c. tr-ờng hợp [riêng, đặc biệt]

special c. tr-ờng hợp đặc biệt

cash *kt.* tiền mặt

cast ném, quăng

casting out ph-ơng pháp thử tính (*nhân hay cộng*)

catalogue mục lục

library c. th-c mục

categorical (*thuộc*) phạm trù

category phạm trù, hạng mục

c. of sets phạm trù tập hợp

41

Abelian c. phạm trù Aben

abstract c. phạm trù trừu tượng

additive c. phạm trù cộng tính

cocomplete c. phạm trù đối đầy đủ

colocally c. phạm trù địa phương

complete c. phạm trù đầy đủ

conormal c. phạm trù đối chuẩn tắc

dual c. phạm trù đối ngẫu

exact c. phạm trù khớp

marginal c.tk. tần suất không điều kiện (*của một dấu hiệu nào đó*)

normal c. phạm trù chuẩn tắc

opposite c. phạm trù đối

catenary dây xích, dây chuyền, đường dây chuyền

hydrostatic c. đường dây xích thủy tĩnh

hyperbolic c. đường dây xích hyperbolic

parabolic c. đường dây xích parabolic

spherical c. đường dây xích cầu

two-based c. đường dây xích hai đáy

catenoid mặt catinoid

cathode vl. catôt, âm cực

coated c. catôt phủ, âm cực phủ

hot c. âm cực nóng (*trở nên*)

causal (*thuộc*) nguyên nhân; nhân quả

causality vl. tính nhân quả

cause nguyên nhân, lý do vl. nhân quả

assibnable sc. tk. nguyên nhân không ngẫu nhiên

chance c. nguyên nhân ngẫu nhiên

causeless không có nguyên nhân

cavitation sự sinh lỗ hổng

cavity cái hốc, lỗ hổng

toroidal a. lỗ hổng hình xuyên

celestial (*thuộc*) vũ trụ, trời

cell tế bào; ô, ngăn (*máy tính*); khối

42

binary c. nhị phân

degenerate c. thoái suy biến

storage c. nhớ, ngăn l-u trữ

cellular (*thuộc*) tế bào
cellule mắt, ô, tế bào (nhỏ)
sensor *tk.* làm thiếu; nhân viên kiểm duyệt
censorred *tk.* bị thiếu; đã kiểm duyệt
cent một trăm **per c.** phần trăm (%)
center (centre) trung tâm // đặt vào tâm
c. of a bundle tâm của một chùm
c. of buoyancy tâm nổi
c. of a circle tâm vòng tròn
c. of compression tâm nén
c. of a conic tâm của một côn
c. of curvature tâm cong
c. of figure tâm một hình
c. of flexure tâm uốn
c. of gravity trọng tâm
c. of a group tâm của một nhóm
c. of homology tâm thấu xạ
c. of inversion tâm nghịch đảo
c. of isologue tâm đối vọng
c. of mass tâm khối
c. of mean distance tâm khoảng cách trung bình
c. of moment tâm mômen
c. of oscillation tâm dao động
c. of a pencil tâm một bó
c. of percussion tâm kích động
c. of perspectivity tâm phối cảnh
c. of projection tâm chiếu
c. of a quadratic complex tâm một mớ bậc hai
c. of a quadric tâm một quadric
c. of a range tâm của một miền biến thiên

43

c. of similarity tâm đồng dạng
c. of sphere tâm hình cầu
c. of surface tâm của mặt
c. of suspension tâm treo
c. of twist tâm xoắn
aerodynamic c. tâm áp
computation c. trung tâm tính toán
elastic c. tâm đàn hồi
harmonic c. tâm điều hoà

instantaneous c. tâm tức thời
median c. *tk* tâm [trung vị; median]
radical c. tâm đẳng ph-ơng
ray c. tâm vị tự
shear c. tâm tr-ợt, tâm cắt
centesimal bách phân
centile *tk.* bách phân vị
central (*thuộc*) trung tâm
centralizer *đs.* nhóm con trung tâm
centric(al) trung tâm chính
centred có tâm
centrifugal ly tâm
centring đ-a tâm về // sự định tâm
centripetal h-ớng tâm
centrode đ-ờng tâm quay tức thời
centroid trọng tâm (*của một hình hay một vật*); phỏng tâm
c. of a triangle trung tuyến của một tam giác
curvature c. trọng tâm cong (*trọng tâm của đ-ờng cong có mật độ khối tỷ lệ với độ cong*)
centrum tâm
c. of a group tama của nhóm
centuple gấp phần trăm, nhân với một trăm
certain chắc chắn, đã biết **for a c.** chắc chắn; **to a c.** tất nhiên
chain dây xích, dây chuyền chuỗi
44
c. of syzygies *đs.* xích [hội xung, xiziji]
alternating c. dây xích đan, dây chuyền đan
finite c. *xs.* xích hữu hạn
Marcop *xs.* xích Maccôp
normal c. dây chuyền chuẩn tắc
reducible c. *đs.* dây chuyền khả quy
smallest c. *top.* dây chuyền nhỏ nhất
chance tr-ờng hợp ngẫu nhiên, khả năng có thể; cơ hội
by c. ngẫu nhiên
c. of acceptance xác suất thu nhận
change sự thay đổi, sự biến đổi // thay đổi, biến đổi
the signs change thay đổi dấu
c. of base (basis) đổi cơ sở; đổi cơ số
secular c. sự thay đổi tr-ờng kỳ
channel ống kênh

binary c. kênh nhị nguyên, kênh nhị phân
communication c. kênh thông tin
correction c. kênh hiệu chỉnh, kênh sửa sai
frequency c. kênh tần số
noiseless c. ống không có nhiễu âm, kênh không ồn
open c. kênh hở
recording c. ống ghi giữ
signal c. ống tín hiệu
transmission c. kênh truyền tin
undelayed c. kênh không trễ
wrong c. xib. kênh sai
chapter ch-ơng (sách) // chia thành ch-ơng
character đs. đặc tr-ng, đặc tính; đặc số; *mt.* dấu chữ
conjugate c. đs. đặc tr-ng liên hợp
group c. đặc tr-ng nhóm
irreducible c. tính chất không khả quy
non-principal c. tính không chính
perforator c. số và dấu hiệu trên phím máy đục lỗ
45

principal c. đặc tr-ng chính
characteristic đặc tính, đặc tr-ng; đặc tuyến
c. of a complex đặc tuyến của một mớ (*đ-ờng thẳng*)
c. of correspondence đặc tr-ng của một phép t-ơng ứng
c. of a developable đặc tuyến của một mặt trải đ-ợc
c. of a family of surfaces đặc tuyến của một họ mặt
c. of a field đặc số của một tr-ờng
c. of logarithm phân đặc tính của lôga
complementary c. đặc tính bù
control c. đặc tr-ng điều chỉnh, đặc tr-ng điều khiển
decibellog frequency c. đặc tr-ng biên tần lôga
delay c. đặc tr-ng trễ
drive c. đặc tr-ng biến điệu
dynamic(al) c. đặc tr-ng động
Euler c. đặc tr-ng Ole
external c. xib. đặc tr-ng ngoài
feed back c. đặc tr-ng liên hệ ng-ợc
hysteresis c. đặc tr-ng hiện t-ợng trễ
idealized c. xib đặc tr-ng đ-ợc lý t-ợng hoá
impedance c. đặc tr-ng tổng trở
lumped c. đặc tr-ng chung

noise c. đặc tr-ng tiếng ồn
no-load c. *xib.* đặc tr-ng không tải
operating c. *xib.* đặc tr-ng sử dụng; *tk.* đ-ờng đặc tr-ng
overload c. đặc tr-ng quá tải
performance c. đặc tr-ng sử dụng
phase c. đặc tr-ng pha
recovery c. đặc tr-ng quá trình chuyển tiế, đ-ờng hồi phục
resonance c. đ-ờng cộng h-ởng
response c. *xib.* đặc tr-ng tần số
rising c. *xib.* đặc tr-ng tăng (thêm)
saturation c. đặc tr-ng bão hoà
selectivity c. đặc tr-ng tuyển lựa

46

square-law c. *xib.* đặc tr-ng bình ph-ơng
static(al) c. *xib.* đặc tr-ng tĩnh
steady-state c. *xib.* đặc tr-ng của chế độ ổn định
steep-sided c. đặc tr-ng có nhất cắt dựng đứng
surge c. *xib.* đặc tr-ng chuyển tiếp
target c. đặc tr-ng mục đích
through c. đặc tr-ng xuyên qua
total c. *xib.* đặc tr-ng chung
transmission c. đặc tr-ng truyền đạt
characteristically một cách đặc tr-ng
charge sự nạp điện; giá cả; sự chi tiêu; trọng tài
maintenance c.s *kt.* chi phí sử dụng
chart biểu (đồ)
arithmetics c. biểu đồ những thay đổi số l-ợng
circular c. biểu đồ vuông
control c. phiếu kiểm tra
dot c. biểu đồ điểm
double logarithmic c. bản đồ có tỷ lệ xích lôga ở hai trục
efficiency c. biểu đồ hiệu suất, hiệu suất biểu đồ
impedance c. đồ thị tổng trở
logarithmic c. *tk.* biểu đồ lôga
percentile c. *tk.* đ-ờng phân phối
recorder c. bảng ghi, biểu đồ ghi
chase theo dõi
chasing sự theo dõi
diagram c. sự theo dõi trên biểu đồ
check kiểm tra **c. on accuracy** kiểm tra độ chính xác

cycle c. kiểm tra chu trình
digit c. kiểm tra chữ số
even-parity c. kiểm tra tính chẵn
odd-even c. mt. kiểm tra tính chẵn - lẻ
parity c. kiểm tra tính chẵn lẻ
checker thiết bị thử; ng-ời kiểm tra

47

cheeking sự kiểm tra
c. by resubstitution kiểm tra bằng cách thế (*vào ph-ong trình lúc đầu*)
chequers trch. trò chơi cờ (tây)
chess trch cờ
chief chính, cơ bản
choise sự chọn
choose lựa chọn
chord dây cung, dây tr-ong
c. of contact dây tiếp xúc
bifocal c. of a quadric dây song tiêu của một quadric
focal c. dây tiêu
upplemental c.s dây cung bù
chromatic sắc sai
chromation tính sắc sai
cinq(ue) trch. quân bài năm
cipher số không; ký hiệu chữ số, mã // lập mã, tính bằng chữ số
cirele vòng tròn, đ-ờng tròn, hình tròn **c. at infinity** vòng ở vô tận,
imaginary c. at infinity vòng ảo ở vô tận
c. of convergence hình tròn hội tụ
c. of curvature đ-ờng trong chính khúc
c. of declination vòng lệch
c. of influence vòng ảnh h-ởng
c. of inversion vòng tròn nghịch đảo
c. of permutation chu trình hoán vị
asymptotic c. đ-ờng tròn tiệm cận
circumscribed c. vòng tròn ngoại tiếp
coaxial c.s vòng tròn đồng trục
concentric c.s vòng tròn đồng tâm
critical c. vòng tròn tới hạn
director c. đ-ờng tròn chỉ ph-ong
eccentric c.s of an ellipse vòng tâm sai của elip
escribed c. (of a triangle) vòng tròn bàng tiếp (của một tam giác)
externally tangent c.s các vòng tròn tiếp xúc ngoài

48

focal c. vòng tròn tiêu

generating c. đ-ờng tròn sinh

great c. vòng tròn lớn (*của hình cầu*)

horizontal c. vòng chân trời

imaginary c. vòng ảo

impedance c. vòng tổng trở

inscribed c. (of a triangle) vòng tròn nội tiếp (một tam giác)

limit c. đ-ờng giới hạn (*trong hình học Lôbatrepki*)

nine-point c. vòng tròn chín điểm (*của một tam giác*)

non-degenerate c. vòng tròn không suy biến

null c. vòng điểm

oriented c. vòng tròn định h-ớng

orthogonal c.s vòng tròn trực giao

osculating c. vòng tròn mật tiếp

parallel c. hh. đ-ờng tròn vĩ tuyến

proper c. vòng tròn [thông th-ờng, thật sự]

radical c. vòng tròn đẳng ph-ong

small c. vòng tròn bé (*của hình cầu*)

simple c. vòng tròn đơn

tangent c.s các vòng tròn tiếp xúc

transit c. tv. vòng kinh tuyến

vertical c. hh. vòng kinh tuyến

virtual c. chu trình ảo, vòng tròn ảo

circuit mt. mạch, chu tuyến, sơ đồ, chu trình

add c. mạch lấy tổng, mạch cộng

“and” c. mạch “và”

analogous c. mạch t-ơng tự

anticoincidence c. mạch rẽ

antihunt (ing) c. sơ đồ chống dao động, sơ đồ làm ổn định

arithmetical c. mạch số học

astable c. mạch tự dao động

averaging c. mạch lấy trung bình

basic c. mạch sơ sở

49

brocken c. mạch gãy

commutation c. mạch chuyển, mạch đổi

compound c.s mạch đa hợp

decoding c. sơ đồ giải mã

delay c. mạch làm trễ

differentiating c. chu tuyến lấy vi phân
diode logical c. sơ đồ logic điốt
discriminator c. sơ đồ máy phân biệt
display c. sơ đồ báo hiệu
divide-by-two c. sơ đồ chia đôi (1:2)
doubling c. mạch tăng đôi
drive c. sơ đồ đồng bộ hoá
dual c. sơ đồ đối ngẫu
efficient c. sơ đồ hiệu dụng
electric c. mạch điện
energizing c. mạch kích thích
equivalent c. mạch t-ơng đ-ơng
error correction c. mạch sửa sai
error indicating c. mạch phát hiện sai, mạch chỉ độ sai
exciting c. mạch kích thích
feedback c. sơ đồ liên hệ
forward c. sơ đồ tác dụng thẳng
grid c. mạch l-ới
guard c. sơ đồ bảo vệ
halving c. sơ đồ chia đôi
high-frequency c. mạch cao tần
hold c. mạch cố định, mạch chặn
impulse c. mạch xung
incomplete c. mạch không đóng
inverter c. mạch nghịch đảo
linearity c. mạch tuyến tính hoá
logical c. mạch logic
low-order add c. mạch cộng hàng thấp

50

made c. mạch đóng
marking c. mạch đánh dấu
measuring c. mạch đo
memory c. mạch nhớ
metering c. mạch đo
mixing c. mạch hỗn hợp
modulator c. mạch điều phức
monitoring c. mạch ổn định đơn (*có những trạng thái ổn định và tựa ổn định*)
multiple c. mạch hội
multiple output c. mạch nhiều lối ra

multi-stage c. mạch nhiều b-ớc
network c. l-ới mạch phức tạp, mạch rẽ nhánh
“not” c. mạch “không”
open c. mạch mở
oscillating c. mạch dao động
output c. mạch ra
parasitic c. mạch nhiễu loạn
passive c. xib. mạch bị động
phantom c. mạch ma
power c. mạch lực
primary c. mạch sơ cấp
printed c. sơ đồ in
protection c. sơ đồ bảo vệ, mạch bảo vệ
pulse discrimination c. mạch phân biệt xung
pulse memory c. mạch nhớ xung
reducible c.s mạch khả quy
redundant c. mạch d-, mạch kép
reset c. mạch phục hồi
rewriting c. mạch ghi lại
sampling c. sơ đồ tác dụng đứt đoạn
scaling c. mạch đếm gộp
secondary c. mạch thứ cấp

51

sequenti al c. sơ đồ trình tự các phép tính
shift c. sơ đồ tr-ợt
smoothing c. mạch lọc trơn, mạch san bằng
squaring c. sơ đồ hình thành các xung vuông góc
stabilizing c. chu tuyến ổn định
stamped c. sơ đồ dập
subtraction c. mạch trừ
sweep c. khối quét, mạch quét
switching c. [sơ đồ ngắt, sơ đồ đảo] mạch
symbolic(al) c. mạch ký hiệu
symmetric(al) c. sơ đồ đối xứng
synchronizing c. mạch đồng bộ hoá
test c. mạch kiểm tra
times c. sơ đồ định thời gian
typical c. sơ đồ điển hình
circuital (thuộc) mạch, chu tuyến, sơ đồ
circulant (thuộc) đ-ờng tròn, vòng tròn, vòng quanh

circulary tròn, có hình tròn
circulate tuần hoàn, đi vòng quanh chu trình
circulation *gt.* l-u số, l-u thông; sự tuần hoàn, sự l-u truyền
goods c.kt. sự l-u chuyển hàng hoá
circum chung quanh, vòng quanh
circumcentre tâm vòng tròn ngoại tiếp
circumcicle vòng tròn ngoại tiếp
circumference đ-ờng tròn, chu vi vòng tròn
c. of a sphere đ-ờng tròn lớn (*của hình cầu*)
circumflex dấu mũ
circumsphere mặt cầu ngoại tiếp
cisoid xixôit (*đồ thị của $y^2(2x-x)=x^3$*)
clamp móc sắt, bàn kẹp, cái kẹp, cái giữ
clamping sự giữ cố định
clan clan (*nửa nhóm compac (và) liên thông Hauxdop*)
class lớp

52

c. of a congruence lớp của một đoàn
c. of conjugate elements lớp các phần tử liên hợp
c. of a nilpotent group lớp của một nhóm lũy linh
additive c.s lớp divisor
canonical c. lớp chính tắc
complete c. tk. lớp đầy đủ
conjugate c.s đs. các lớp liên hợp
density c. lớp mật độ, lớp trừ mật
differential c. lớp vi phân
divisor c. lớp các số chia lớp divisor
empty c. lớp trống
equivalence c.s các lớp t-ơng đ-ơng
hereditary c. lớp di truyền
homology c. lớp đồng đều
lower c. lớp d-ới
negative sense c. lớp có h-ớng tâm
non-null c. lớp khác không
null c. lớp không
selected c. lớp truyền, lớp chọn lọc
split c. đs. lớp tách
unit c. lớp đơn vị
void c. lớp trống
classic cổ điển

classical (*thuộc*) cổ điển

classification *tk.* sự phân loại, sự phân lớp, sự phân hạng

attributive c. sự phân theo thuộc tính

automatic c. sự phân loại tự động

manifold c. sự phân theo nhiều dấu hiệu

marginal c. sự phân loại biên duyên

one-way c. sự phân loại theo một dấu hiệu

two-way c. sự phân loại theo hai dấu hiệu

classify phân loại, phân lớp, phân hạng

clear làm sạch, xoá bỏ (*ở máy tính*)

53

clearance sự làm sạch, sự xoá bỏ (*ở máy tính*)

cleavable tách đ-ọc, chia ra đ-ọc

cleave tách ra, chia ra

clock đồng hồ; sơ đồ đồng bộ hoá

master c. mt. sơ đồ đồng bộ hoá chính

clockwise theo chiều kim đồng hồ

closed đóng, kín

absolutely c. đóng tuyệt đối

algebraically c. đóng đại số

mutiplicatively c. đóng đối với phép nhân

closeness tính chính xác, sự gần

closure cái bao đóng

integral c. bao đóng nguyên

ordered c. bao đóng đ-ọc sắp

clothe phủ, mặc

clothing sự phủ

c. of surface sự phủ bề mặt

clothoid clotoit, đ-ờng xoắn ốc Coócnu

cluster tích lũy; tập hợp thành nhóm, nhóm theo tổ // nhóm, chùm

star c. chùm sao

ultimate c. tk. chùm cuối cùng

clutch sự nắm; kỹ. răng vầu

cnoidal(way) sóng knoit

coalition sự liên minh, sự hợp tác

coalitional liên minh, hợp tác

coarse thô

coarseness tính thô

c. of grouping tính thô khi nhóm

coat phủ, bọc // lớp ngoài

coated đ-ọc phủ
coaxial đồng trục
coboundary đối biên, đối bờ
cocategory đối phạm trù
 54
cochain *top* đôi xích
coconnected đôi liên quan
cocycle đôi chu trình
code *mt; xib.* mã, chữ số; tín hiệu // lập mã
address c. mã địa chỉ
amplitude c. mã biên độ
aythemtication c. mã đoán nhận
binary c. mã nhị phân
brevity c. mã ngắn gọn
comma-free c. mã không có dấu phẩy
error-correcting c. mã phát hiện sai
excess-six c. mã d- sáu
five-unit c. mã năm hàng, mã năm giá trị
four-address c. mã bốn địa chỉ
frequency c. mã tần số
ideal c. mã lý t-ởng
identification c. mã đồng nhất hoá
instruction c. mã lệnh
letter c. mã bằng chữ
minimun redundance c. mã có độ đôi ít nhất
multiaddress c. mã nhiều địa chỉ
non-systematic c. mã không có hệ thống
number address c. mã có địa chỉ số
numerical c. mã bằng số
order c. mã lệnh
permutation c. mã hoán vị
position c. mã vị trí
pulse c. mã xung
reflected c. mã phản xạ
safety c. mã an toàn
self-correcting c. mã tự chữa, mã tự sửa
signal c. mã tín hiệu
single-address c. mã một địa chỉ
 55
syllable c. mã có hệ thống

teleprinter c. mã têlêtip, mã điện báo tin
timing c. mã tạm thời
codeclination *trđ.* khoảng cách cực
coded mã hoá
coder thiết bị ghi mã; ng-ời đánh mã
coding sự lập mã, sự mã hoá
alphabetic c. sự lập mã theo vần chữ cái
automatic(al) c. sự mã hoá tự động
codify đánh mã
condimension *top.* số đôi chiều, số đôi thứ nguyên
coefficient hệ số *tk.* thống kê không thứ nguyên
c. of alienation *tk.* $k = 2 \cdot 1 \cdot r - (r \text{ là hệ số t-ong quan hỗn tạp})$
c. of association hệ số liên đới
c. of compressibility hệ số nén
c. of determination *tk.* hệ số xác định (*bình ph-ong của hệ số t-ong quan hỗn tạp*)
c. of diffusion hệ số khuếch tán
c. of divergence hệ số phân kỳ
c. of efficiency hệ số tác dụng cóích, hệ số hiệu dụng, hiệu suất
c. of excess *tk.* hệ số nhon
c. of lift hệ số nâng
c. of multiple correlation *tk.* hệ số t-ong quan bội
c. of partial correlation *t.* hệ số t-ong quan riêng
c. of recombination hệ số tái hợp
c. of regression *tk.* hệ số hồi quy
c. of restitution hệ số phục hồi
c. of rotation *hh.* hệ số quay
c. of variation *tk.* hệ số biến sai, hệ số biến động
absorption c. hệ số hút thu
autocorrelation c. hệ số tự t-ong quan
binomial c. hệ số nhị thức
canonical correlation c. hệ số t-ong quan chính tắc
56
confidence c. *tk.* hệ số tin cậy
damping c. hệ số tắt dần
differential c. *gt.* hệ số vi phân
direction c. hệ số chỉ ph-ong
elastic c. hệ số đàn hồi
force hệ số lực
incidence c. *top.* hệ số giao hỡ

indeterminate c. hệ số vô định
inertia c. hệ số quán tính
intersection c. chỉ số t-ơng giao
kinematic c. of viscosity hệ số nhớt động học
leading c. of polynomial hệ số của số hạng cao nhất
literal c. hệ số chữ
local c.s hệ số địa ph-ơng
mixed c. hệ số hỗn tạp
moment c. tk. mômen
non-dimentional c. hệ số không thứ nguyên
partial differential c. hệ số vi phân riêng
pressure c hệ số áp lực
propulsive hệ số đẩy
reflection c hệ số phản xạ
regression c. hệ số hồi quy
reliability c. tk. hệ số tin cậy
resistance c. hệ số cản
serial correlation c. tk. hệ số t-ơng quan [chuỗi, hàng loạt]
strain-optical c. hệ số biến dạng quang
stress-optical c. hệ số ứng suất quang
successive differential c. hệ số vi phân liên tiếp
torsion c top. hệ số xoắn
total diferential c. hệ số vi phân toàn phần
transmission c. hệ số truyền đạt
triple correlation c hệ số t-ơng quan bội ba
undetermined c hệ số bất định

57

vector correlation c. hệ số vectơ t-ơng quan (*đối với hai đại l-ợng ngẫu nhiên nhiều chiều*)
coerce kháng; ép buộc; c-ỡng bức
coercive vl. kháng từ; cưỡng bức
coerciveness tính kháng từ
coexistence sự cùng tồn tại
cofactor phần phụ đại số
normalized c. phần phụ đại số chuẩn hoá
cofibration top. sự đối phân thớ
cofibre đối phân thớ
cofinal top. cùng gốc, cùng đuôi
cofunction đối hàm
cogency sự hiển nhiên

cognet *tk.* hiển nhiên
cohnate *log.* giống nhau, t-ơng tự
cogradiency đs tính hiệp bộ
cograduation đs hiệp bộ
cogradiently về mặt hiệp bộ
cograduation *tk.* sự chia độ cùng nhau
cohere kết hợp, dính vào; ăn khớp với
coherent mạch lạc
cohesion *vl.* sự kết hợp, sự liên kết; lực cố kết
cohomology *top.* đối đồng điều
cubic c. đối đồng điều lập ph-ơng
vector c đối đồng điều vector
cohomotopy đối đồng luân
coideal đối idêan
coil *mt.* cuộn (dây)
induction c. cuộn cảm ứng
coimage đs đối ảnh
coin tiền bằng kim loại, đồng tiền
biased c. đồng tiền không đối xứng
coincide trùng nhau

58

coincidence sự trùng
coincident trùng nhau
coinitial *top.* cùng đầu
coition sự hợp
cokernel đs. đối hạch
colatitude *tv.* phần phụ vĩ độ
colimit đối giới hạn, giới hạn phải
collapse sự sụp đổ // co, rút
collapsible *top.* co đ-ợc, rút đ-ợc
collator *mt.* máy so (*cho bìa có lỗ*), thiết bị so sánh
collect thu thập, cóp nhặt
collection sự thu hút, sự tập hợp, tập hợp
Abelian c. [hệ, tập hợp] Aben
collective tập thể, tập hợp
collectively một cách tập thể
collide va chạm; đối lập
colligate *tk.* liên quan, liên hệ
colligation *tk.* mức độ liên hệ giữa các dấu hiệu
collinear cộng tuyến

collinearity tính cộng tuyến
collineation phép cộng tuyến
opposite c. in space phép cộng tuyến phản h-ớng trong không gian
affine c. phép cộng tuyến afin
elliptic c. phép cộng tuyến eliptic
hyperbolic c. phép cộng tuyến hipebolic
non-singular c. phép cộng tuyến không kỳ dị
periodic c. phép cộng tuyến tuần hoàn
singular c. phép cộng tuyến kỳ dị
collision sự va chạm
double c. va chạm kép
collocate sắp xếp
collocation sự sắp xếp
cologarithm côlôga

59

color, colour màu, sự tô màu
colourable *top.* tô màu đ-ợc
column cột
cheek c. cột kiểm tra
table c. cột của bảng
terminal c. cột cuối cùng
column-vecto vectơ cột
comaximal *đs.* đồng cực đại
combination sự tổ hợp, sự phối hợp
c. of observation *tk.* tổ hợp đo ngắn
c. of n things r at a time *tk.* tổ hợp chập r trong n phần tử
code c. *mt.* tổ hợp mã
control c. tổ hợp điều khiển
linear c. tổ hợp tuyến tính
switch c. tổ hợp ngắt
combinatorial (*thuộc*) tổ hợp
combinatorics toán học tổ hợp
combinatory tổ hợp
combine tổ hợp lại, kết hợp
combined đ-ợc tổ hợp, hỗn hợp, hợp phần
combustion sự cháy, sự đốt cháy
comet *tv.* sao chổi
comitant *hh.* comitan
comma dấu phẩy
inverted c. dấu ngoặc kép (“ ”)

command *xib.* lệnh // lệnh, điều khiển

control c. lệnh điều khiển

stereotyped c. lệnh tiêu chuẩn

transfer c. lệnh truyền

unnumbered c. lệnh không đánh số

commensurability tính thông -ớc

critical c. tính thông -ớc tới hạn

commensurable thông -ớc

60

commerce *kt.* th-ơng mại

commercial *kt. (thuộc)* th-ơng mại

commission *kt.* tiền hoa hồng

commodity *kt.* hàng hoá

common chung, th-ờng

communality *tk.* ph-ơng sai t-ơng đối của các yếu tố đơn giản

communicate báo tin truyền tin

communication *xib.* thông tin, ph-ơng tiện liên lạc, thông báo

digital c. thông tin bằng chữ số

oneway c. thông tin một chiều

radio c. thông tin vô tuyến

two-way c. thông tin hai chiều

voice c. thông tin bằng tiếng nói

wire c. thông tin đ-ờng dây

wireless c. thông tin vô tuyến

commutability tính giao hoán , tính khả toán

commutant *đs.* hoán tập

mutual c. *đs.* hoán tập t-ơng hỗ

commutative giao hoán

commutation *đs.* sự giao hoán; *mt.* [sự đổi, sự chuyển] mạch

regular c. *đs* giao hoán đều

commutator *đs.* hoán tử , *mt.* cái chuyển bánh

extended c. hoán tử suy rộng

higher c. hoán tử cao cấp

commute giao hoán chuyển mạch

compact *top.* compac

absolutely c. compac tuyệt đối

countably c. compac đếm đ-ợc

finitely c. *hh.* compac hữu hạn

linearly c. *đs.* compac tuyến tính

locally c. compac địa ph-ơng

rim c. *top.* compac ngoại vi

sequentially c. compac dãy

61

compactification *top.* sự compac hoá, sự mở rộng compac

onepoint c. compac hoá bằng một điểm (*theo Alexandrop*)

compactifi compac hoá

compactness *top.* tính compac

weak c. tính compac yếu

compactum *top.* compac (*không gian Hauxdrop compac*)

company *kt.* hãng, công ty

insurance c. công ty bảo hiểm

stock c. công ty cổ phần

comparability tính so sánh đ-ợc

comparable so sánh đ-ợc

purely c. đs hoàn toàn so sánh đ-ợc

comparative so sánh

comparator bộ so sánh

amplitude c. bộ so sánh biên độ

data c. bộ so sánh dữ kiện

tape c. bộ so sánh trên băng

compare so sánh

comparer bộ so sánh

compararison sự so sánh

group c. so sánh nhóm

paired c. so sánh theo cặp

compass compa; địa bàn; vòng tròn, đ-òng tròn

azimuth c. địa bàn ph-ơng vị

bearing c. độ từ thiên ; *trd* địa bàn ph-ơng h-ớng

bow c. es (caliber c. es) compa đo, compa càng còng, compa vẽ đ-òng tròn nhỏ (5-8 mm)

celescial c. địa bàn thiên văn

compatibility tính t-ơng thích

compatible t-ơng thích

compensate bù, bồi th-ờng, bổ chính

compensation sự bù, sự bồi th-ờng, sự bổ chính

compete *kt.* chạy đua, cạnh tranh, thi đua

62

compiler biên soạn

complanar đồng phẳng

complanarity tính đồng phẳng

complanation phép cầu ph-ơng (*các mặt*)
complement phần bù // bổ sung, dùng làm phần bù
c. with respect to 10 bù cho đủ 10
o. of an angle góc bù, phần bù của một góc
c. of an arc cung bù, phần bù của một cung
c. of an event phần bù của một biến cố; biến đối lập
c. of a set phần bù của một tập hợp
algebraic c. phần bù đại số
orthogonal c. phần bù trực giao
complementary bù
complemented đ-ợc bù
complete đầy đủ // làm cho đầy đủ, bổ sung
c. of the square bổ sung cho thành hình vuông
conditionally c. đầy đủ có điều kiện
completed đ-ợc bổ sung
completely một cách đầy đủ [đầy đủ, hoàn toàn]
completeness *log.* tính đầy đủ
c. of axiom system tính đầy đủ của một hệ tiên đề
c. of the system of real number tính đầy đủ của một hệ số thực
functional c. tính đầy đủ hàm
simple c. tính đầy đủ đơn giản
completion sự bổ sung, sự làm cho đầy đủ; sự mở rộng
c. of space sự bổ sung một không gian
analytic c. sự mở rộng giải tích
complex *hh.* mở; *đs.* phức; *top.* phức; phức hợp
c. in involution mở đối hợp
c. of circles mở vòng tròn
c. of curves mở đ-ờng cong
c. of spheres mở các hình cầu
acyclic c. *hh.* mở phi xiclic; *đs.* phức phi chu trình

63

algebraic c. phức đại số
augmented c. phức đã bổ sung
bitangent linear c. mở tuyến tính l-ỡng tiếp
cell c. phức khối
chian c. phức xích
closed c. phức đóng
covering c. phức phủ
derived c. phức dẫn suất
double c. phức kép

dual c. phức đối ngẫu
geometric c. phức hình học
harmonic c. mớ điều hoà
infinite c. mớ vô hạn; đs. phức vô hạn
isomorphic c.es phức đẳng cấu
linear c. mớ tuyến tính
linear line c. mớ đ-ờng tuyến tính
locally finite c.es phức hữu hạn địa ph-ong
minimal c. phức cực tiểu
normalized standard c. phức tiêu chuẩn chuẩn hoá
n-tuple c. n- phức
open c. phức mở
ordered chain c. phức xích đ-ọc sắp
osculating linear c. mớ tuyến tính mật tiếp
quadratic c. mớ bậc hai
quadratic line c. mớ đ-ờng bậc hai
reduced chain c. phức dây truyền rút gọn
simplicial c. phức đơn hình
singular c. phức kỳ dị
special linear c. mớ tuyến tính đặc biệt
standard c. phức tiêu chuẩn
star-finite c. phức hình sao hữu hạn
tangent c. mớ tiếp xúc
tetrahedral c. mớ tứ diện

64

topological c. phức tôpô
truncated c. phức bị cắt cụt
complexification đs. sự phức hoá
c. of Lie algebra phức hoá của đại số Li
complexity [độ, tính] phức tạp
computational c. độ phức tạp tính toán
compliance thuận, hoà hợp, sự dễ dãi
coustic c. âm thuận
component thành phần bộ phận cấu thành
c. of force thành phần của lực
c. of the entity thành phần của đơn vị
c. of moment thành phần của mômen
c. of rotation thành phần của phép quay
c. of a space thành phần liên thông của một không gian
c. of variance tk. thành phần ph-ong sai

boundary c. thành phần biên
control c. thành phần (của hệ thống) điều khiển
covariant c. thành phần hiệp biến
data handling c. bộ xử lý dữ liệu
delay c. thành phần trễ
direction c. thành phần chỉ ph-ơng
executive c. phần tử chấp hành
floating c. *xib.* mất phiếm định
harmonic c. thành phần điều hoà
imaginary c. of complex function thành phần ảo của hàm phức
isolated c. thành phần cô lập
logical c. *mt.* thành phần logic
logical “and” c. *mt.* thành phần logic “và”
logical “or” c. *mt.* thành phần logic [“hoặc”, “hay là”]
major c.s *mt.* các bộ phận cơ bản
miniature c.s. *mt.* các chi tiết rất bé
normal c. of force thành phần pháp tuyến của lực
primary c. thành phần nguyên sơ

65

principal c. *stk.* các thành phần chính
real c. thành phần thực
restoring c. bộ phục hồi
stable c. *xib.* mất tĩnh, mất ổn định
transition c. *xs.* thành phần b-ớc nhảy (*trong ph-ơng trình của quá trình*)
unstable c. *xib.* mất không ổn định
variance c.s thành phần ph-ơng sai
componentwise theo từng thành phần
composant bộ phận hợp thành, thành phần
composite hợp phần, đa hợp, phức hợp
composites hợp tử
c. of fields *đs.* hợp tử của tr-ờng
composition sự hợp thành, sự hợp; tích; tổng
c. and division in a proportion biến đổi tỷ lệ thức

d

c

b

a = thành

d c

d c

b a

b a

-

+

=

-

+ ;

c. in a proportion biến đổi tỷ lệ thức

d

c

b

a = thành

d

$d c$

b

$b a +$

=

+ ;

c. by volume sự hợp (bằng) thể tích;

c. by weight sự hợp (bằng) trọng lượng

c. of isomorphism sự hợp thành các đẳng cấu

c. of mapping sự hợp thành các ánh xạ

c. of relation sự hợp thành các quan hệ

c. of tensors tích các tenxơ

c. of vector sự hợp vectơ

cycle c. đs. sự hợp vòng

program c. mt. lập chương trình

ternary c. đs. phép toán ba ngôi

compound phức, đa hợp

compress nén, ép chặt lại

compressed bị nén

compressibility tính nén được

compressible nén được

66

compression vl. sự nén; top. sự co

adiabatic c. sự nén đoạn nhiệt

one-dimensional c. sự nén một chiều, biến dạng một chiều

comptometer máy kế toán

computable tính được

computation sự tính toán, tính

analogue c. sự tính toán trên các máy tự động, sự mô hình hoá

area c. tính diện tích

digital c. tính bằng chữ số

hand c. tính tay

industrial c. tính toán công nghiệp

step-by-step c. tính từng bước

computational (*thuộc*) tính toán

compute tính toán

computed đã-ợc tính

computer máy tính, ng-ời tính

airborne c. máy tính trên máy bay

all transistore c. máy tính toàn bán dẫn

analogue c. máy tính t-ơng tự

ballistic c. máy tính đ-ờng đạn

binary automatic c. máy tính tự động nhị phân

Boolean c. máy tính Bun

business c. máy tính kinh doanh

continuosly c. máy tính hoạt động liên tục

cut-off c. máy tính hãm thời điểm

cryotron c. máy tính criôtron

deviation c. máy tính độ lệch

dialing set c. máy tính có bộ đĩa

digital c. máy tính chữ số

drift c. máy tính chuyển rời

drum c. máy tính có trống từ (tính)

electronic analogue c. máy tính điện tử t-ơng tự

file c. máy thông tin thông kê

67

fire control c. máy tính điều khiển pháp

fixed-point c. máy tính có dấu phẩy cố định

flight path c. máy tính hàng không

floating-point c. máy tính có dấu phẩy di động

general-purpose c. máy tính vạn năng

high-speed c. máy tính nhanh

large-scale c. máy tính lớn

logical c. máy tính logic

machinability c. máy tính xác định công suất (máy cái)

mechanical c. máy tính cơ khí

polynomial c. máy tính đa thức

program-controlled c. máy tính điều khiển theo ch-ơng trình

punch-card c. máy tính dùng bìa đục lỗ

relay c. máy tính có rơle

scientific c. máy tính khoa học

self-programming c. máy tính tự lập ch-ơng trình
sequence-controlled c. máy tính có ch-ơng trình điều khiển
small c. máy tính con
special purpose c. máy tính chuyên dụng
square-root c. máy tính căn bậc hai
statistic(al) c. máy tính thống kê
steering c. máy tính lái
switching c. máy tính đảo mạch
transistor c. máy tính bán dẫn
universal digital c. máy tính chữ số vạn năng
weather c. máy dự báo thời tiết
computing sự tính toán
correction c. tính các l-ợng sửa
computer máy tính
computron computron (*một đèn trong máy tính*)
concatenation [sự, phép] ghép
concave lõm
c. down-warrrd lõm xuống
68
c. to ward lõm về phải
c. up-ward lõm lên
concavo-concave vl. hai mặt lõm
concavo-convex vl. tập trung; cô đặc
concentration sự tập trung, sự cô đặc
stress c. sự tập trung ứng lực
concentre có cùng tâm h-ớng (về) tâm
concentric đồng tâm
concentricity tính đồng tâm, sự cùng tâm
concept khái niệm, quan niệm
absolute c. khái niệm tuyệt đối
conception khái niệm, quan niệm
conceptional (*thuộc*) khái niệm, hình dung đ-ợc, có trong ý nghĩ
concern liên quan, quan hệ
conceptual log. có khái niệm
conchoid controit (*đồ thị của $(x-a)^2(x_2+y_2) = b_2x_2$*)
concirlular hh. đồng viên
conclude log. kết luận, kết thúc
conclusion log. kết luận, sự kết thúc
c. of a theorem hệ quả của một định lý
concomitance sự kèm theo, sự đồng hành, sự trùng nhau

concomitant kèm theo, đồng hành, trùng nhau
concordance sự phù hợp
concordant phù hợp
concordantly một cách phù hợp
concrete bê tông // cụ thể **in the c.** một cách sự thể
concurrent sự đồng quy
condensation sự ng-ng, sự cô đọng
c. of singularities sự ng-ng tụ các điểm kỳ dị
condense làm ng-ng, làm cô đọng
condenser cái tụ (điện); bình ng-ng (hơi); máy -óp lạnh
condition điều kiện, tình hình, địa vị
c. of equivalence điều kiện t-ơng đ-ơng

69

c. of integrability điều kiện khả tích
adjunction c. điều kiện phù hợp
ambient e.s điều kiện xung quanh
annihilator điều kiện làm không
ascending c. điều kiện dây chuyền tăng
auxiliary c. điều kiện phụ
boundary c. điều kiện biên, biên kiện
chain c. điều kiện dây chuyền
competibility c. điều kiện t-ơng thích
corner c. *gt* điều kiện tại điểm góc
countable chain c. điều kiện dây chuyền đếm đ-ợc
deformation c. điều kiện biến dạng
decreasing chain c. điều kiện dây chuyền giảm
discontinuity c.s điều kiện gián đoạn
end c.s điều kiện ở điểm cuối
equilibrium c. điều kiện cân bằng
external c. điều kiện ngoài
homogeneous boundary c điều kiện biên thuần nhất
initial c.s điều kiện ban đầu
instep c.s *xib.* điều kiện trùng pha
integrability c. điều kiện khả tích
limiting c. điều kiện giới hạn
load c.s *mt.* điều kiện tải
maximal c. điều kiện cực đại
mechanical shock c. điều kiện có kích
minimal c. (minimum c.) điều kiện cực tiểu
necessary c điều kiện [cần, ắt có]

necessary and sufficient c. điều kiện [ắt có và đủ, cần và đủ]
non-homogeneous boundary c. điều kiện biên không thuần nhất
non-tangency c. điều kiện không tiếp xúc
normality c. điều kiện chuẩn tắc
normalizing c điều kiện chuẩn hoá
no-slip c điều kiện dính

70

onepoint boundary c. điều kiện biên một điểm
operating c.s điều kiện làm việc
order c.s *gt.* cấp tăng
permanence c. điều kiện th-ờng trực
pulse c. chế độ xung
regularity c. *top* điều kiện chính quy
servicwe c.s *mt.* điều kiện sử dụng
shock c. điều kiện kích động
side c. *gt.* điều kiện bổ sung
stability c điều kiện ổn định
start-oscillation c. *xib.* điều kiện sinh dao động
starting c.s *mt.* điều kiện ban đầu
steady-state c.s chế độ [dừng, ổn định]
sufficient c. điều kiện đủ
surface c. điều kiện mặt
conditional có điều kiện
conditionally một cách có điều kiện
conduct dẫn, mang, dùng làm vật dẫn; điều khiển, chỉ đạo
conductivity độ dẫn
conductance *vl.* tính dẫn điện
conduction sự truyền, sự dẫn
c. of heat *vt.* độ dẫn nhiệt
conductor *vl.* vật dẫn; *đs.* cái dẫn, idêan dẫn
lightning c. thu lôi
cone hình nón, mặt nón
c. of class hình nón lớp n
c. of constant phase nón pha không đổi
c. of friction nón ma sát
c. of order nnón bậc n
c. of revolution nón tròn xoay
algebraic c. mặt nón đại số
blunted c. hình nón cụt
circular c. hình nón tròn

71

circumscribed c. mặt nón ngoại tiếp
confocal c.s nón đồng tiêu
diector c. mặt nón chỉ ph-ong
elemntary c. nón sơ cấp
equilateral c. mặt nón đều
imaginary c. mặt nón ảo
inscribed c. mặt nón nội tiếp
isotropic c. mặt nón đẳng ph-ong
mapping c. mặt nón ánh xạ
null c. nón không, nón đẳng ph-ong
oblique c. hình nón xiên
orthogonal c. nón trục giao
projecting c. nón chiếu ảnh
quadric c. mặt nón bậc hai
reciprocal c. mặt nón đối cực
reduced c. nón rút gọn
right circular c. nón tròn phẳng
spherical c. quạt cầu
truncated c. hình nón cụt
cone-shaped có hình nón
conet top. đôi l-ới
confide tin cậy
confidence sự tin cậy, lòng tin t-ởng
configuration *hh.* cấu hình; *log.* hình trạng
c. of a sample cấu hình của mẫu
c. of a Turing hình trạng của máy
algebraic c. cấu hình đại số
core c. cấu hình của lõi từ
harmonic c. cấu hình điều hoà
planne c. cấu hình phẳng
space c. cấu hình không gian
configurrational (*thuộc*) cấu hình
confluence sự hợp l-u (*của các điểm kỳ dị*); *tk.* tính hợp l-u

72

confluent hợp l-u; suy biến
confocal đồng tiêu
conform thích hợp, phù hợp, t-ong ứng; đồng dạng
conformable t-ong ứng đ-ợc
conformal bảo giác

conformally một cách bảo giác
conformity *tk.* tính bảo giác; sự phù hợp, sự t-ơng quan
confound *tk.* trùng hợp (*các yếu tố, các giả thiết*)
confounded *tk.* đã trùng hợp
confounding *tk.* sự trùng hợp
balanced c. sự trùng hợp cân bằng
partial c. sự trùng hợp bộ phận
congest *tk.* chất quá tải
congestion sự quá tải
congregation *top.* sự tập hợp, sự thu thập
congruance *đs.* đồng d-, t-ơng đẳng; *hh.* đoàn; sự so sánh, đồng d- thức
c. of circles đoàn vòng tròn
c. of curves đoàn đ-ờng cong
c. of first degree đồng d- thứ bậc nhất
c. of lines đoàn đ-ờng thẳng
c. of matrices *đs.* sự t-ơng đẳng của các ma trận
c. of spheres đoàn mặt cầu
algebraic c. đoàn đại số
canonical c. đoàn chính tắc
confocal c.s đoàn đồng tiêu
elliptic c. đoàn eliptic
hyperbolic c. đoàn hipebolic
isotropic c. đoàn đẳng h-ớng
linear c. đoàn tuyến tính
linear line c. đoàn đ-ờng thẳng
normal c. đoàn pháp tuyến
quadratic c. đoàn bậc hai
rectilinear c. đoàn đ-ờng thẳng
73
sextic c. đồng d- thức bậc sáu
special c. đoàn đặc biệt
tetrahedral c. đoàn tứ diện
congruent đồng d-
congruous đồng d-
conic cônic, đ-ờng bậc hai
absolute c. cônic tuyệt đối
affine c. cônic afin
bitangent c.s cônic song tuyến
central c. cônic có tâm
concentric c.s cônic đồng tâm

confocal c.s cônic đồng tiêu
conjugate c.s cônic liên hợp
degenerate c. cônic suy biến
focal c. (of a quadric) cônic tiêu
homothetic c.s cônic vị tự
line c cônic tuyến
nine-line c. cônic chín đ-ờng
non-singular c. không kỳ dị
osculating c. cônic mặt tiếp
point c. cônic điểm
proper c. cônic thật sự
self-conjugate c. cônic tự liên hợp
singular c. cônic kỳ dị
similar c.s cônic đồng dạng
conical (thuộc) cônic
conicograp compa cônic
conicoid cônicoid (*mặt bậc hai không suy biến*)
conjecture sự giả định, sự phỏng đoán
conjugacy tính liên hợp
conjugate liên hợp
c. of a function liên hợp của một hàm
harmonic c. liên hợp điều hoà

74

conjunction sự liên hợp; *log.* phép hội, hội
conjunctive hội
connect nối lại, làm cho liên thông
connectted liên thông
arcwise c. liên thông đ-ờng
cyclic lly c. liên thông xilic
finitely c. liên thông hữu hạn
irreducibly c. liên thông không khả quy
locally c. liên thông địa ph-ơng
locally simple c. đơn liên địa ph-ơng
simple c. đơn liên
strongly c. liên thông mạch
connection sự nối, sự liên hệ; sơ đồ; tính liên thông
affine c. liên thông afin
bridge c. nối bắc cầu
delta c. *kỹ.* đầu kiểu tam giác
nonlinear c. *hh.* liên thông không tuyến tính

non-symmetric(al) c. liên thông không đối xứng
parallel c. kỹ. [ghép, mắc] song song
projective c. hh. liên thông xạ ảnh
semi-metric c. liên thông nửa mêtric
semi-symmetric c. liên thông nửa đối xứng
series c. kỹ. [ghép, mắc] nối tiếp
symmetric(al) c. liên thông đối xứng
tendem c. kỹ. nối dọc
connective cái nối, bộ phận nối
connectivity tính liên thông
transposse c. liên thông chuyển vị
connexion sự nối, sự liên hệ; sơ đồ; tính liên thông
conformal c. liên thông bảo giác
conoid hình nêm conoit
right c. conoit thẳng

75

consecutive liên tiếp
consequence *log.* hệ quả, hậu quả
consequent hậu thức
conservation *vl.* bảo toàn
c. of energy bảo toàn
c. of momentum bảo toàn động l-ợng
conservative bảo toàn
consider xét, chú ý đến cho rằng
consideration sự xét đến, sự chú ý **in c. of** chú ý đến
consign *kt.* gửi đi (*hàng hoá*)
consignment hàng hoá
consignor ng-ời gửi hàng
consist (of) gồm, bao gồm
consistence tính nhất quán, tính phi mâu thuẫn
consistency tính nhất quán, tính phi mâu thuẫn; *tk.* tính vững
c. of an estimator tính vững của một -ớc l-ợng
c. of axioms tính phi mâu thuẫn của các tiên đề
c. of systems of equations tính phi mâu thuẫn của hệ các ph-ơng trình
simple c. tính phi mâu thuẫn đơn giản
consistnet tính nhất quán, phi mâu thuẫn; vững
console *kỹ.* dầm chìa. bàn điều khiển
constancy tính không đổi
c. of curvature *hh.* tính không đổi của độ cong
constant bằng số, hằng l-ợng, số không đổi

c. of integration hằng số tích phân

c. of proportionality hệ số tỷ lệ

absolute c. hằng số tuyệt đối

arbitrary c. hằng số tùy ý

beam c. hằng số dầm

characteristic c. hằng số đặc tr-ng

76

coupling c. hằng số ngẫu hợp

damping c. hằng số làm tắt dần

dielectric c *vl.* hằng số điện môi

elastic c hằng số đàn hồi

gravitation c. hằng số hấp dẫn

logical c. *log.* hằng l-ợng logic

multiplication c.s of an algebra hằng số l-ợng nhận của một đại số

nummerical hằng số

oscillation c hằng số dao động

plase c. hằng số pha

separation c hằng số tách

structural c. hằng số kết cấu

time c hằng số thời gian

transferr c. hằng số di chuyển

constellation *tv.* chòm sao

zodiacal c. chòm sao hoàng đới

constituent cấu thành

c. of unity cấu thành của đơn vị

c. of zero cấu thành không

constrain ràng buộc, kiểm chế

constraint sự ràng buộc, sự hạn chế

artificial c. liên hệ giả tạo, ràng buộc giả tạo

dual c.s ràng buộc đối ngẫu

feasible c.s *trch.* ràng buộc chấp nhận đ-ợc

geometric c. ràng buộc hình học

ideal c. ràng buộc lý t-ởng

nonintegrable c. ràng buộc không khả tích

rheonomous c. *cơ.* liên kết không ngừng

row c. ràng buộc về hàng

scleronomous c. *cơ.* liên kết dừng

77

construct xây dựng, dựng

construction *log.* sự xây dựng; *hh.* phép dựng hình

c. of function sự xây dựng một hàm
approximate c. phép dựng xấp xỉ
geometric c. phép dựng hình
constructive *log.* xây dựng
constructivity tính kiến thiết
consume tiêu dùng
consumer ng-ời tiêu dùng
consumption sự tiêu dùng
contact sự tiếp xúc; sự mặt tiếp; công tắc // tiếp xúc
c. of higher order sự tiếp xúc bậc cao
adjustable c. sự tiếp xúc điều chỉnh đ-ợc
break c. *mt.* công tắc hãm
double c. *hh.* tiếp xúc kép
high c. tiếp xúc bậc cao
make c. *mt.* công tắc đóng
normally closed c. *mt.* công tắc đóng th-ờng
normally open c. *mt.* công tắc mở th-ờng
poor c. *mt.* công tắc xấu
retaining c. *mt.* công tắc giữ
shut-off c. *mt.* công tắc hãm
total c. tiếp xúc toàn phần
transfer c. *mt.* công tắc đổi mạch
contain chứa, bao hàm; *sh.* chia hết **10 contain 5.** 10 chia hết cho 5
contensive *log.* súc tích
content dung, dung l-ợng
c. of a point set dung l-ợng của một tập hợp điểm
frequency c. phổ tần xuất
information c. l-ợng thông tin

78

contiguity *top.* sự mặt tiếp, liên tiếp, tiếp cận
contiguous sự mặt tiếp, tiếp liên, tiếp cận
contigence tiếp liên, tiếp cận
mean square c. *tk.* tiếp liên bình ph-ơng trung bình
contigency *tk.* sự ngẫu nhiên, sự tiếp liên
contigent tiếp liên
c. of a set tiếp liên của một tập hợp
continual contunuan
continuation sự mở rộng, sự tiếp tục
analytic c. [sự mở rộng, thác triển] giải tích
continuity tính liên tục

absolute tính liên tục tuyệt đối
approximate c. tính liên tục xấp xỉ
left hand c. tính liên tục bên trái
stochastic c. ngẫu nhiên
uniforme c. tính liên tục đều
continuos liên tục, kéo dài
c. on the left (right) liên tục bên trái, phải
absolutaly c. liên tục tuyệt đối
equally c. liên tục đồng bậc
piecewise c. liên tục từng mảnh
sectionally c. liên tục từng mảnh
totally c. liên tục tuyệt đối
continuously một cách liên tục
deformation-free c. continuum không biến dạng
indecomposablr c. continuum không phân tích đ-ợc
irreducible c. continuum không khả quy
linear c. continuum tuyến tính
locally connected c. continuum liên thông địa ph-ong
rigid c. continuum cứng

79

snake-like c. continuum hình cây
tree-like c. continuum ba cực
webless c. continuum không thành mạng
contour chu tuyến // vẽ chu tuyến, vũ trong ba mặt nằm ngang
contract co, rút ngắn, co rút // *kt.* hợp đồng
contracted bị rút ngắn, bị co rút
contractible *top.* co rút đ-ợc
contractive co, rút, rút ngắn
contraction [phép, sự] co rút, sự rút ngắn
c. of indices sự co rút chỉ số
tensor c. phép co tenxơ
contracdict phủ định, từ chối; mâu thuẫn
contradictory *log.* sự phủ định, sự mâu thuẫn
contradiction *log.* sự phủ định, sự mâu thuẫn
contradictory *log.* mâu thuẫn
contragradiant tính phản bộ
contraposition *log.* lập tr-ờng mâu thuẫn
contrary *log.* trái lại, ng-ợc lại **on the c.** ng-ợc lại
contrast sự t-ơng phản // đối lập, đối chiếu
contravaid *log.* vô hiệu, phản hữu hiệu

contravariant phản biến

contribute đóng góp, cộng tác

contribution sự đóng góp; *kt.* thuế

contributory góp lại

control điều khiển, điều chỉnh, kiểm tra

anticipatory c. điều chỉnh tr-ước, kiểm tra ngăn ngừa

automatic(al) c. kiểm tra tự động, điều khiển tự động

automatic flow c. điều chỉnh l-u l-ợng tự động

automatic remote c. điều khiển tự động từ xa

closed-cycle c. điều chỉnh theo chu trình đóng

80

dash c. điều khiển bằng nút bấm

derivative c. điều chỉnh theo đạo hàm

differential c. điều khiển vi phân

direct c. điều chỉnh trực tiếp

discontinuous c. điều khiển gián đoạn

distance c. điều khiển từ xa

dual c. điều khiển kép

emergency c. điều khiển dự trữ

feed c. điều khiển cấp liệu

feed-back c. [điều khiển, điều chỉnh] có liên hệ ng-ợc

fine c. điều khiển chính xác

floating c. điều chỉnh phiếm định

frequency c. ổn định hoá tần số

gain c. điều chỉnh độc lập

independent c. điều chỉnh độc lập

indirect c. điều chỉnh gián tiếp

industrial c. điều chỉnh công nghiệp

integral c. điều khiển tích phân

inventory c. quản lý chi tiêu, quản lý các quỹ luân chuyển

load c. điều chỉnh theo tải trọng

manual c. điều khiển bằng tay

master c. điều khiển chính

mechanical c. điều khiển cơ giới

multicircuit c. sơ đồ điều khiển chu tuyến

multiple c. điều khiển phức tạp, điều khiển bội

multivariable c. điều khiển nhiều biến

non interacting c. điều chỉnh ô-tônôm

numerical c. điều chỉnh số trị

open-loop c. điều chỉnh theo chu trình hở

optimization c. điều khiển tối -u

81

peak-hold optimizing c. hệ thống điều chỉnh tối -u theo vị trí

pneumatic c. điều khiển khí lực

process c. kiểm tra công nghiệp điều khiển quá trình công nghiệp

product c. kiểm tra sản phẩm

programme c. điều khiển có ch-ơng trình

proportional c. điều chỉnh tỷ lệ

pulse c. điều khiển xung

push-button c. điều khiển bằng nút bấm

quality c. tk. kiểm tra phẩm chất

rate c. điều chỉnh theo vận tốc

ratio c. điều chỉnh các liên hệ

reaction c. điều chỉnh liên hệ ng-ợc

remote c. điều khiển từ xa

retarded c. điều chỉnh chậm

self-acting c. điều chỉnh trực tiếp

sensitivity c. điều khiển độ nhạy

servo c. điều khiển secvô

sight c. kiểm tra bằng mắt

slide c. điều khiển nhịp nhàng, điều khiển dần dần

split-cycle c. điều khiển nhanh

statble c. điều chỉnh ổn định

statistical c. tk kiểm tra thống kê

step-by-step c. điều chỉnh từng b-ớc

supervisory c. điều khiển từ xa

terminal c. điều chỉnh cuối cùng

time c. kiểm tra thời gian

time schedule c. [điều khiển, điều chỉnh] theo ch-ơng trình

time variable c. điều chỉnh theo thời gian, điều chỉnh có ch-ơng trình

two-position c. điều khiển hai vị trí

undamped c. điều chỉnh không ổn định, điều chỉnh tản mạn

82

controllability sự điều chỉnh đ-ợc, sự điều khiển đ-ợc, sự kiểm tra đ-ợc

controllable điều khiển đ-ợc, điều chỉnh đ-ợc

controlled đ-ợc điều chỉnh, đ-ợc kiểm tra

controller bộ điều khiển; ng-ời điều chỉnh; ng-ời kiểm tra

counter c. bộ đếm

programme c. bộ điều chỉnh bẻ ch-ơng trình

convection sự đối l-u

c. of energy sự đổi l-u năng l-ợng
c. of heat sự đổi l-u nhiệt
forced c. sự đổi l-u c-ỡng bức
free c. sự đổi l-u tự do
convention quy -ớc, hiệp -ớc
conventional có quy -ớc
converge hội tụ, đồng quy
c. in the mean hội tụ trung bình
c. to a limit hội tụ tới một giới hạn
convergence [sự, tính] hội tụ
c. almost everywhere hội tụ hầu khắp nơi
c. in mean hội tụ trung bình
c. in measure hội tụ theo độ đo
c. in probability hội tụ theo xác suất
c. of a continued fraction sự hội tụ của liên phân số
absolute c. tính hội tụ tuyệt đối
accidental c. [sự, tính] hội tụ ngẫu nhiên
almost uniform c. sự hội tụ gần đều
approximate c. sự hội tụ xấp xỉ
asymptotic c. tính hội tụ tiệm cận
continuous c. sự hội tụ liên tục
dominated c. *gt.* tính hội tụ bị trội
mean c. sự hội tụ trung bình

83

non-uniform c. *gt.* tính hội tụ không đều
probability c. sự hội tụ theo xác suất
quasi-uniform c. tính hội tụ tựa đều
rapid c. sự hội tụ nhanh
regular c. sự hội tụ chính quy
relative uniform c. sự hội tụ đều t-ơng đối
stochastic c. *xs.* sự hội tụ theo xác suất; sự hội tụ ngẫu nhiên
strong c. sự hội tụ mạnh
substantial c. sự hội tụ thực chất
unconditional c. sự hội tụ không điều kiện
uniform c. of a series *gt.* sự hội tụ đều của một chuỗi
weak c. sự hội tụ yếu
convergent hội tụ
conditionally c. hội tụ có điều kiện
everywhere c. hội tụ khắp nơi
restrictedly c. hội tụ bị chặn

unconditionally c. hội tụ không điều kiện
uniformly c. *gt.* hội tụ đều
converse đảo // định lý đảo; điều khẳng định ng-ợc lại
conversely một cách ng-ợc lại, đảo lại
conversion sự biến đổi; sự chuyển; phép chuyển hoá
code c. sự biến đổi mã
data c. sự biến đổi các số liệu
digital c. sự biến đổi chữ số
convert làm nghịch đảo, biến đổi
converter *mt.* máy biến, máy đổi (điện)
analog-to-digital c. máy biến t-ơng tự số
angle-to-digit c. máy đổi vị trí góc thành dạng chữ số
binary-to-decimal c. máy biến nhị phân, thập phân (*các số nhị phân thành các số thập phân*).

84

code c. máy đổi mã
data c. máy biến đổi các số liệu
film c. máy biến có phin
number c. máy đổi số (*của một hệ thống đếm thành một hệ thống khác*)
pulse c. máy biến xung
radix c. máy đổi hệ thống đếm
rotating c. máy đổi điện quay
serial-to-parallel c. *mt.* máy biến nối tiếp - song song
convex lồi || **vô lồi c. toward...** lồi về ...
completely c. *gt.* lồi tuyệt đối
relatively c. *hh.* lồi t-ơng đối
strictly c. *gt.* lồi ngặt
convexity tính lồi; bề lồi
modified c. *gt.* bề lồi đã đổi dạng
stric c. *gt.* tính lồi ngặt
convexo-concave lồi lõm
concexo-convex *vt.* hai mặt lồi
convexo-plane lồi - phẳng
convolute mặt cuộn || chập cuộn
convolution phép nhân chập, tích chập; vòng cuộn
c. of two function tích chập của hai hàm số
c. of two power series tích chập của hai chuỗi lũy thừa
bilateral c. tích chập
cooperation sự hợp tác
cooperative hợp tác

coordinate toạ độ

absolute c. toạ độ tuyệt đối

allowable c.s toạ độ thừa nhận

areal c.s toạ độ diện tích

axial c.s toạ độ trục

85

barycentric c.s toạ độ trọng tâm

biaxial c.s. toạ độ song trục

bipolar c.s toạ độ lưỡng cực

Cartesian c.s toạ độ Đề các

circle c.s toạ độ vòng

circular cylindrical c.s toạ độ trụ tròn

confocal c.s. toạ độ đồng tiêu, toạ độ elipxoit

current c.s toạ độ hiện tại

curvilinear c.s toạ độ cong

cyclic c.s toạ độ xiclic

cylindrical c.s toạ độ trụ

elliptic c.s toạ độ eliptric

elliptic cylindrical toạ độ trụ eliptric

ellipsoidal c. toạ độ elipxoidan

focal c.s toạ độ tiêu

generalized c.s toạ độ suy rộng

geodesic c.s toạ độ trắc địa

geodesic polar c.s toạ độ cực trắc địa

geographic(al) c.s toạ độ địa lý

heliocentric c.s toạ độ nhật tâm

homogeneous c.s toạ độ thuần nhất

ignorable c.s toạ độ xiclic

inertial c.s toạ độ quán tính

intrinsic c.s toạ độ nội tại

isotropic c.s toạ độ đẳng hướng

line c.s toạ độ tuyến

local c.s toạ độ địa phương

non-homogeneous c.s toạ độ không thuần nhất

normal c.s toạ độ pháp tuyến

normal trilinear c.s toạ độ pháp tam tuyến

86

oblate spheroidal c.s toạ độ phỏng cầu dẹt

orthogonal c.s toạ độ trực giao

orthogonal curvilinear c.s toạ độ cong trực giao

osculating c.s toạ độ mật thiết
parabolic cylinder c.s toạ độ trụ parabolic
paraboloidal c.s toạ độ paraboloidan
parallel c.s toạ độ song song
pentaspherical c.s toạ độ ngũ cầu
plane c.s toạ độ phẳng
point c.s toạ độ điểm
projective c.s toạ độ xạ ảnh
prolate spheroidal c.s toạ độ phỏng cầu thuôn
ray c.s toạ độ tia
rectangular c.s toạ độ vuông góc
rectilinear c.s toạ độ thẳng
relative c.s toạ độ t-ơng đối
semi-orthogonal c.s toạ độ nửa trực giao
spherical c.s toạ độ cầu
spherical polar c.s toạ độ (cực) cầu
spheroidal c.s toạ độ phỏng cầu
tangential c.s toạ độ tiếp tuyến
tetrahedral c.s toạ độ tứ diện
time c. toạ độ thời gian
toroidal c.s toạ độ phỏng tuyến
trilinear c.s toạ độ tam giác
trilinear line c.s toạ độ tam giác tuyến
trilinear point c.s toạ độ tam giác điểm
coordinatograp *tk.* dụng cụ chỗ toạ độ (*của các điểm ngẫu nhiên trên mặt phẳng*)

Copernican (*thuộc*) hệ Copernic

87

coplanar đồng phẳng
coplanarity tính đồng phẳng
coprime nguyên tố cùng nhau
copunctal có một điểm chung
copy bản sao chép tay, tài liệu chép tay; sự bắt chước
cord sợi dây
extension c. *mt.* dây kéo dài
flexible c. *mt.* dây uốn đ-ợc; *cơ.* dây mềm
patch c. dây nối (các bộ phận)
three-way c. *mt.* dây chập ba
core lõi; thực chất, bản chất
c. of sequence *gt.* lõi của một dãy

ferrite c. mt. lõi ferit
head c. mt. lõi của đầu cái đề ghi
ring-shaped c. mt. lõi vành, lõi khuyên
saturable c. mt. cuộn bão hoà
toroidal c. lõi phỏng tuyến
coresidual đồng d-
corner góc đỉnh (*tam giác, đa giác*); điểm góc (*của một đ-ờng*)
cornoid đ-ờng sừng
corollary hệ quả, hệ luận
corporation kt. nghiệp đoàn, hiệp hội; công ty (cổ phần)
stock c. công ty cổ phần
corpuscle vl. hạt
corpuscular (thuộc) hạt
corect sửa, sửa chữa, hiệu đính || đúng đắn **c. to the nearest tenth** đúng đến một phần m-ời
corrected đã sửa (chữa), đã hiệu đính
correction sự sửa chữa, sự hiệu đính
c. for continue sửa cho liên tục; **c. for lag** sửa trễ
88
double-error c. sửa cho trùng nhau
end c. hiệu chỉnh các giá trị biên
frequency c. hiệu đính tần số
index c. hiệu đính có dụng cụ, sửa có dụng cụ
corrective sửa (sai), hiệu đính
corrector dụng cụ sửa, ph-ơng tiện sửa, công thức sửa
correlate t-ơng quan
correlated t-ơng quan
correlation *đs, tk.* sự t-ơng quan; *hh.* phép đối xạ
c. in space phép đối xạ trong không gian
c. of indices t-ơng quan của các chỉ số
antithetic(al) c. t-ơng quan âm
biserial c. t-ơng quan hai chuỗi
canonical c. t-ơng quan chính tắc
circular c. t-ơng quan vòng
direct c. t-ơng quan d-ơng
grade c. t-ơng quan hạng
illusory c. t-ơng quan ảo t-ơng
intraclass c. t-ơng quan trong lớp
inverse c. t-ơng quan âm
involutory c. hh. phép đối xạ đối hợp

lag c. t-ơng quan trễ
linear c. t-ơng quan tuyến tính
multiple curvilinear c. t-ơng quan bội phi tuyến tính
multiple noraml c. t-ơng quan bội chuẩn tắc
nonlinear c. t-ơng quan không tuyến tính
nonsense c. t-ơng quan [không thật, giả tạo]
non-singular c. *hh.* phép đối xạ không kỳ dị
partical c. t-ơng quan riêng
perfect c. t-ơng quan hoàn toàn

89

product moment c. t-ơng quan mômen tích
rank c. t-ơng quan hạng
singular c. *hh.* phép đối xạ kỳ dị
spurious c. t-ơng quan [không thật, giả tạo]
total c. t-ơng quan toàn phần
true c. t-ơng quan thật
vector c. t-ơng quan vectơ
correlatograph máy vẽ t-ơng quan
correlator máy t-ơng quan
analogue c. máy t-ơng quan t-ơng tự
high-speed c. máy t-ơng quan nhanh
speech-waveform c. *mt.* máy phân tích câu nói
correlogram *tk.* t-ơng quan đồ
correspond t-ơng ứng
correspondence [phép, sự] t-ơng ứng
algebraic c. t-ơng ứng đại số
birational c. t-ơng ứng song hữu tỷ
boundary c. t-ơng ứng ở biên
direct c. t-ơng ứng trực tiếp
dualistic c. t-ơng ứng đối ngẫu
homographic c. t-ơng ứng phân tuyến
incidence c. *đs; hh.* t-ơng ứng liên thuộc
irreducible c. t-ơng ứng không khả quy
isometric c t-ơng ứng đẳng cự
many-one c. t-ơng ứng một đối nhiều
non-singular c. t-ơng ứng không kỳ dị
one-to-one c. t-ơng ứng một đối một
point c. t-ơng ứng điểm
projective c. t-ơng ứng xạ ảnh
reciprocal c. t-ơng ứng thuận nghịch

90

reducible c. t-ong ứng khả quy

singular c. t-ong ứng kỳ dị

symmetric c. t-ong ứng đối xứng

corrigendum bản đính chính

cosecant cosec

arc c. accosec

coset lớp (môđulô)

double c. đs. lớp kép

left c. lớp (bên) trái

right c. lớp (bên) phải

cosine cosin

arc c. accosin

direction c. cosin chỉ ph-ong

versed c. of an angle cosin ng-ợc của góc (*covers = lin*)

cosinusoid đ-ờng cosin

cosmiic(al) (*thuộc*) vũ trụ

cosmogony tv. tinh nguyên học

cosmography tv. vũ trụ học

cosmology tv. vũ trụ luận

cosmos tv. vũ trụ, thế giới

cost kt. chi phí, phí tổn

c. of handling stock giá bảo quản hàng tồn kho

c. of observation tk. phí tổn quan trắc; giá thành quan sát

c. of ordering giá đặt hàng

c. of production giá thành sản xuất

c. of a sample phí tổn của mẫu

manufacturing c. giá thành sản suất

marginal c. chi phí giới hạn

prime c. giá thành sản phẩm

purchasing c. giá bán lẻ

91

cotagent cotg; đối tiếp xúc

arc c. accotg

cote độ cao

count sự đếm; sự tính toán || đếm, tính toán; quyết toán **c. by twos, three**

fours đếm cách một (1, 3, 5, 7...), cách hai, cách ba...

column c. tính theo cột

digit c. tính chữ số

lost c. tính tổn thất

reference c. đếm kiểm tra, tính thử lại
countability tính đếm đ-ợc
countable đếm đ-ợc tính đ-ợc
counter máy tính; máy đếm; *trch.* quân cờ nhảy || ng-ợc lại
alpha c. máy đếm hạt anpha
batching c. máy đếm định liều l-ợng; máy đếm nhóm
battery operated c. máy đếm chạy bằng pin
beta c. máy đếm hạt beta
bidirectional c. máy đếm hai chiều
continuos c. máy tính liên tục
digit c. máy đếm chữ số
directional c. máy đếm có vận hành định h-ớng
discharge c. máy đếm phóng điện
dust c. máy đếm bụi
electromagnetic c. máy đếm điện tử
flat response c. máy đếm có đặc tr-ng nằm ngang
flip-flop c. máy đếm trigơ
frequency c. máy đếm tần số
friction revolution c. máy đếm ma sát các vòng quay
functional c. máy đếm hàm
gamma c máy đếm hạt gama
gated oscillation c. máy đếm những dao động điều khiển đ-ợc
92
impulse c., pulse c. máy tính xung; ống đếm xung
ion c. máy đếm ion
lock-on c. máy đếm đồng bộ hoá
modul 2 c. máy tính theo môdul 2
non-directional c. máy đếm không có ph-ơng
part c. máy đếm các chi tiết
portable c. máy tính cầm tay
predetermined c. máy đếm có thiết lập sơ bộ
production c. máy đếm sản phẩm
proportional c. máy đềm tỷ lệ
radiation c. máy tính bức xạ
revolution c. máy đếm vòng quay
scale-of-two c. máy đếm nhị phân
scintillation c. máy đếm nhấp nháy
seconds c. máy đếm giây
spark c. máy đếm nhấp nháy
speed c. máy đếm vòng quay

start-stop c. máy đếm khởi dừng
step c. máy đếm b-ớc
storage c. máy đếm tích lũy
television c. máy đếm vô tuyến truyền hình
tubeless c. máy đếm không đèn
counteraction phản tác dụng
counter-clockwise ng-ợc chiều kim đồng hồ
counter-compact phản compact
counter-controller bộ đếm
countless không đếm đ-ợc
couple *cơ* ngẫu lực; một đôi, một cặp || làm thành đôi
exact c. top. cặp khớp
resultant c. cơ. ngẫu lực tổng

93

coupled đ-ợc ghép thành đôi
coupler bộ ghép
computer c. bộ đảo mạch
coupling ghép; t-ơng tác, liên quan
electromagnetic c. ghép điện tử
random c. xib. sự hợp nhất ngẫu nhiên
course quá trình, quá trình diễn biến **of c.** tất nhiên
c. of value function hàm sinh
covariance tk. hiệp ph-ơng sai
lag c. tk. hiệp ph-ơng sai trễ
covariant hiệp biến
covariation sự biến thiên đồng thời
cover phủ || cái phủ
coverage tk. phủ; bản báo cáo tình hình
covered bị phủ
finitely c. top. phủ hữu hạn
simple c. top. phủ đơn
covering phủ || cái phủ
closed c. cái phủ đóng
finite c. cái phủ hữu hạn
lattice c. cái phủ dàn
locally finite c. cái phủ hữu hạn địa ph-ơng
open c. cái phủ mở
stacked c. cái phủ thành miếng
star-finite c. cái phủ hình sao hữu hạn
crack cơ. làm nứt, làm nứt thành khe

cracovian *gt.* cracôvian

create tạo ra, tạo thành, chế thành

creative tạo ra, sáng tạo

credible *tk.* tin đ-ợc

94

credit *tk.* tín dụng, sự cho vay, cho vay **on c.** nợ, mua chịu; bán chịu

creditor *tk.* ng-ời cho vay

creep *cơ.* rảo; từ biến

crescent *tv.* trăng l-ỡi liềm, trăng khuyết

crescent-shaped hình trăng l-ỡi liềm

crest *cơ.* đỉnh (sóng)

crinkle uốn, nếp uốn

crikly một cách uốn

crisis *kt.* khủng hoảng

criss-cross chéo nhau, ngang dọc || ký hiệu chữ thập

criterion tiêu chuẩn

control **c.** tiêu chuẩn kiểm tra

convergence **c.** tiêu chuẩn hội tụ

error-squared **c.** tiêu chuẩn sai số bình quân

logarithmic **c.** tiêu chuẩn lôga

pentode **c.** tiêu chuẩn năm ngón (*trong hai phân tích nhân tố*)

reducibility **c.** tiêu chuẩn khả quy

root-mean-square **c.** tiêu chuẩn sai số bình ph-ơng trung bình

stability **c.** tiêu chuẩn ổn định

switching **c.** tiêu chuẩn đảo mạch

unconditional stability **c.** tiêu chuẩn ổn định không điều kiện

critical tới hạn

cross sự chéo nhau, s- giao nhau || chéo, giao nhau || làm chéo nhau, làm giao nhau

cross-cap *top.* mũ chéo, hăng Mobicut

cross-cut nhất cắt; *top.* thiết diện; *đs.* t-ơng giao

cross-term *top.* thành phần chéo nhau

crosswise chéo nhau

crossed chéo

crude thô sơ, thô, ch-a đ-ợc chế biến

95

cruciform có hình chữ thập

crunode điểm kép (th-ờng); điểm tự cắt (*của đ-ờng cong*)

cryctron criôtron

cryptogram bản viết mật

crystal tinh thể; bán dẫn
crystallography tinh thể học
crystallography phép đo tinh thể
cubage phép tìm thể tích
cubature phép tìm thể tích
cube hình lập ph-ơng; lũy thừa bậc ba || tính thể tích; nâng lên bậc ba
c. of a number lũy thừa ba của một số
half open c. lập ph-ơng nửa mở
cubic bậc ba; ph-ơng trình bậc ba; đ-ờng bậc ba, cubic
bipartite c. đ-ờng bậc ba tách đôi hai nhánh ($y^2=x(x-a)(x-b)$ $0 < a < b$)
discriminating c. ph-ơng trình đặc tr-ng của mặt bậc ba
equianharmonic c. đ-ờng bậc ba đẳng phi điều
harmonic c. đ-ờng điều hoà bậc ba
nodal c. cubic có nút
osculating c. cubic mật tiếp
twisted c. cubic xoắn
two-circuited c. cubic hai mạch
cubical (*thuộc*) cubic
cuboid phỏng lập ph-ơng, hình hộp phẳng
culminate đạt (qua) đỉnh cao nhất
culmination điểm cao nhất
cumulant nửa bất biến
factorial c. nửa bất biến giai thừa
cumulate tích lũy
cumulation sự tích lũy
cumulative tích lũy, đ-ọc tích lũy
96
cup *top.* tích, dẫu .
curl rôta (*của tr-ờng vector*)
current dòng || hiện hành
action c. dòng tác dụng
anode c. dòng anot
alternating c. dòng xoay chiều
convection c. dòng đối l-u
eddy c.s dòng xoáy
direct c. dòng không đổi, dòng một chiều
displacement c. dòng hỗn hợp; *vl.* dòng điện tích
filament c. dòng nung
four c. dòng bốn chiều
leakage c. dòng (điện) rò

secondary c. dòng thứ cấp
standing c. dòng nghỉ
tidal c. dòng thủy triều
cursor con chạy của (*th-ớc tính*)
curtail rút ngắn
curtailed đã đ-ợc rút ngắn
curtailment sự rút ngắn
c. of sampling sự rút ngắn, việc lấy mẫu
curtate rút ngắn
curvature độ cong
c. of beams độ cong của dầm
c. of a conic độ cong của một côníc
c. of curve độ cong của một đ-ờng (cong)
asymptotic c. độ cong tiệm cận
concircular c. độ cong đồng viên
conformal c. độ cong bảo giác
fist c. độ cong, độ cong thứ nhất (*của đ-ờng cong ghềnh*)

97

Gaussian c. độ cong Gauxơ, độ cong toàn phần
geodesic c. độ cong trắc địa
high c. độ cong bậc cao
integraal c.s độ cong tích phân
mean affine c. độ cong afin trung bình
principal c. độ cong chính
principal c. of a surface độ cong chính của một mặt
scalar c độ cong vô h-ớng
second c. độ xoắn, độ cong thứ hai (*của đ-ờng cong ghềnh*)
sectional c. độ cong theo (ph-ơng) hai chiều)
tangential c. độ cong tiếp tuyến
total c. độ cong toàn phần
tatal affine c. độ cong afin toàn phần
curve đ-ờng cong
c. of constant slope độ cong có độ dốc không đổi
c. of constant width độ cong có bề rộng không đổi
c. of flexibility đ-ờng uốn
c. of persuit đ-ờng đuổi
c. of zero width độ cong có bề rộng không
adiabatic c. đ-ờng cong đoạn nhiệt
adjjoint c. đ-ờng cong liên hợp
admissible c. đ-ờng chấp nhận đ-ợc

algebraic(al) c. đ-ờng cong đại số
analagmatic c. đ-ờng tự nghịch
analytic c. đ-ờng cong giải tích
anharmenic c. đ-ờng cong không điều hoà
base c. đ-ờng cong cơ sở
bell-shaped c. đ-ờng cong hình chuông
bicircular c. đ-ờng l-ỡng viên
binomial c. đ-ờng nhị thức

98

biquadratic c. đ-ờng cong trùng ph-ơng
bitangential c. đ-ờng cong l-ỡng tiếp
boundary c. đ-ờng biên giới
catenary c. đ-ờng dây xích
central c. đ-ờng cong có tâm
characteristic c. đ-ờng cong đặc tr-ng
circular c. đ-ờng đơn viên
complex c. đ-ờng của m-ở
confocal c. đ-ờng đồng tiêu
concave c. đ-ờng lõm
conjugate c.s đ-ờng cong liên hợp
convex c. đ-ờng lồi
consecant c. đ-ờng cosec
cosine c. đ-ờng cosin
cost c. đ-ờng cong giá cả
cotangent c. đ-ờng cotg
covariant c. đ-ờng hiệp biến
critical c. đ-ờng tới hạn
cruciform c. đ-ờng chữ thập (*đồ thị của $x^2y^2 - a^2y^2 - a^2x^2 = 0$*)
decomposed c. đ-ờng cong tách
dextrorse c. đ-ờng cong có độ xoắn d-ơng (*đ-ờng cong bên phải*)
diametral c. đ-ờng cong kính
directrix c. đ-ờng cong chuẩn
discharge c. đ-ờng phóng điện
distribution c. đ-ờng phân phối
epitrochoidal c. đ-ờng êpitrôcoit
equianharmonic c. đ-ờng đẳng phi điều
equiprobability c. đ-ờng cùng xác suất
error c. đ-ờng cong sai số
focal c. đ-ờng tiêu

99

frequency c. đ-ờng tần số, đ-ờng mật độ (phân phối)

generating c. đ-ờng sinh

geodesic c. đ-ờng trắc địa

growth c. tk. đ-ờng tăng

harmonic c. đ-ờng điều hoà

high plane c. đ-ờng phẳng bậc cao

homothetic c. đ-ờng vị tự

hydraulic characteristic c. đặc tuyến thuỷ lực

hydrostatic c. đ-ờng thuỷ tĩnh

hyperelliptic c. đ-ờng siêu eliptic

hypergeometric c. đ-ờng siêu bội

inverse c. đ-ờng nghịch đảo

irreducible c. đ-ờng không khả quy

isologic c. đ-ờng đối vộng

isothermal c.s đ-ờng đẳng nhiệt

isotropic c. hh. đ-ờng đẳng h-ớng

kappa c. đ-ờng kapa (*đồ thị của $x^4 + x^2y^2 = a^2y^2$*)

left-handed c. đ-ờng xoắn lại

level c. gt. đ-ờng mức

limiting c. đ-ờng giới hạn

logarithmic c. đ-ờng hàm lôga

logistic c. đ-ờng lôgític (*đồ thị của $y = k(1 + e^{a+bx})$*)

loxodromic c. đ-ờng tà hành

neighbouring c. đ-ờng lân cận

null c. đ-ờng đẳng h-ớng

orbiform c. hh. đ-ờng có độ rộng không đổi

oblique pedal c. đ-ờng thuỷ túc xiên

oribiform c. đ-ờng có độ rộng không đổi

orthoptic c. đ-ờng ph-ơng khuy

oscillating c. đ-ờng dao động

100

pan-algebraic c. đ-ờng phép đại số

parabolic(al) c. đ-ờng parabolic

parametric c. đ-ờng tham số

pear c. đ-ờng quả lê

pedal c. đ-ờng bàn đạp

percentile c. đ-ờng phân phối

plane c. hh. đ-ờng phẳng

polar c. đ-ờng cực

polar reciprocal c. đ-ờng đối cực

polytropic c. đ-ờng đa h-ớng
power c. đ-ờng lực l-ợng
principal c. đ-ờng chính
probability c. đ-ờng xác suất
quartric c. đ-ờng bậc bốn
quasi-plane c. đ-ờng hầu phẳng
quintic c. đ-ờng bậc năm
rational c. đ-ờng hữu tỷ
rectifiable c. đ-ờng cầu tr-ờng đ-ợc
reducible c. đ-ờng cong tách
regression c. đ-ờng hồi quy
regular c. đ-ờng chính quy
rose c. đ-ờng hoa hồng (*đồ thị rose = $a \sin 2 \theta$* .)
saw tooth c. đ-ờng răng c-a
secant c. đ-ờng sec
self-polar c. đ-ờng tự đối cực
serpentine c. đ-ờng hình rắn (*đồ thị của $x^2y + by^2 - x^2x = 0$*)
shock c. đ-ờng kích động
signoid c. đ-ờng xicnoit
similar c.s các đ-ờng đồng dạng
simple abnormal c. đ-ờng cong đơn bất th-ờng
101
simple closed c. đ-ờng đóng đơn
sine c. đ-ờng sin
sinistrorsal c. đ-ờng xoắn trái
skew c. hh. đ-ờng lệch
space c. hh. đ-ờng ghềnh
star-like c. đ-ờng giống hình sao
stress-strain c. đ-ờng ứng suất biến dạng
syzygetic c. đ-ờng hội xung, đ-ờng xiziji
tangent c. đ-ờng tiếp xúc
three leaved rose c. đ-ờng hoa hồng ba cánh
transcendental c. đ-ờng siêu việt
transition c. đ-ờng chuyển tiếp
triangular symmetric c. đ-ờng đối xứng tam giác
trigonometric(al) c. đ-ờng l-ợng giác
twisted c. đ-ờng xoắn
unicursal c. hh. đ-ờng đơn hoạch
curved cong
curvilinear cong, phí tuyến

curvometer máy đo đ-ờng cong

cuspl *hh.* điểml

c. of the first kind (simple c.) điểml

c. of the second kind điểml

double c. điểml

cuspl (*thuộcl*) điểml

cut nhấtl || cắtl **c. in** bậtl, cho chậtl; **c. off, c. out.** cắtl, tắtl, hắtl

cybernetics điểml

engineering c. điểml

cycle sự tuầnl, chu trìnhl, chu kỳ || làm theo chu trìnhl

accumulation c. chu trìnhl

effective c. *đs.* chu trìnhl

102

essential c. *top.* chu trìnhl

fixed c. chu trìnhl

forward-type c. chu trìnhl

ideal c. chu trìnhl

limit c. *gt.* chu trìnhl

magnetic c. *mt.* chu trìnhl

major c. *mt.* chu trìnhl

open c. chu trìnhl

print c. *mt.* chu trìnhl

pulse-repetition c. *mt.* chu trìnhl

rational c. chu trìnhl

relative c. chu trìnhl

repetitive c. *mt.* chu trìnhl

scanning c. chu trìnhl

storage c. chu trìnhl

timing c. *mt.* chu trìnhl

variable c. chu trìnhl

virtual c. chu trìnhl

cycler thiếtl

cyclic(al) xiclic, trồnl, tuầnl

cyclically mộtl

cyclide xilic

binodal c. xiclit

nodal c. xiclit

cycling c. công có chu trìnhl; sự dao độngl, sự chuyểnl

cyclograph đồ thị chu trìnhl

cyclogram biểul

cycloid xicloit

curtate c. xicloit co

prolate c. xicloit duỗi

103

cyclometer máy đo quãng đường, máy đo chu trình

cyclosymmetry sự đối xứng chu trình

cyclotomic tròn, về việc chia vòng tròn

cyclotron xiclôtron

cylinder trụ, hình trụ, mặt trụ

algebraic c. mặt trụ đại số

circular c. hình trụ tròn

coaxial c. hình trụ đồng trục

compound c. hình trụ đa hợp

elliptic(al) c. mặt trụ eliptic

enveloping c. mặt trụ bao

hyperbolic c. mặt trụ hypebolic

imaginary elliptic c. mặt trụ eliptic ảo

obliqua c. hình trụ xiên

projecting c. trụ chiếu

right circular c. hình trụ tròn phẳng

rotating c. hình trụ tròn xoay

cylindrical (*thuộc*) mặt trụ

cylindroid phỏng trụ

cypher số không, chữ số, mã

104

D

D' Alembert toán tử Alembert

damp *vl.* làm tắt dần

damped tắt dần

damper cái tắt dao động, cái trồng rung

damping sự tắt dần-

critical d. sự tắt dần tới hạn

dash nhấn mạnh // nét gạch

dash-board *mt.* bảng dụng cụ (đo)

data *mt.* số liệu, dữ kiện, dữ liệu

all or none d. dữ kiện l-ỡng phân

ana logue d. số liệu liên tục

basal d. dữ kiện cơ sở

coded d. dữ kiện mã hoá

correction d. bảng hiệu chỉnh
cumulative d. *tk* số liệu tích lũy
experimental d. số liệu thực nghiệm
graph d. số liệu đồ thị
initial d. *mt.* dữ kiện [ban đầu, khởi thủy]
input d. dữ liệu vào
integrated d. *tk.* các số liệu gộp
numerical d. *mt.* dữ liệu bằng số
observed d. số liệu quan sát
qualitative d. *tk.* dữ kiện định tính
randomly fluctuating d. *mt.* dữ kiện thay đổi ngẫu nhiên
ranked d. *k* dữ kiện đ-ọc xếp hạng
refereence d. dữ kiện tham khảo, số liệu tham khảo
sensitivity d. dữ kiện nhạy
tabular d. dữ kiện dạng bảng

105

test d. số liệu thực nghiệm
data-in số liệu vào
data-uot số liệu ra
datatron máy xử lý số liệu
date ngày; tháng // ghi ngày
datum số liệu, dữ kiện
dead chết
debentura công trái, trái khoán
debit *kt.* sức bán, tiền thu nhập (*của hãng buôn*); số tiền thiếu; *cơ.* l-u l-ợng
debt *kt.* món nợ
national d. quốc trái
public d. công trái
debtor *tk.* ng-ời mắc nợ
next d. hàng, (số thập phân) tiếp theo
previous d. hàng, (số thập phân) đứng tr-ước
decagon hình thập giác
regular d. hình thập giác đều
decagonal (*thuộc*) hình thập giác
decahedron (*thuộc*) thập diện
decahedron thập diện
decamter m-ời mét
decatron decatron (*đèn dùng cho máy tính*)
decay *vl.* phân huỷ
deceterate *vl.* giảm tốc

deceleration sự giảm tốc, sự làm chậm lại
decibel quyết định
decile thập phân vị
decillion 10_{60} (ở Anh); 10_{33} (ở Mỹ)
decimal số thập phân
circulating d., peroidical d. số thập phân tuần hoàn
106
finite d. số thập phân hữu hạn
ifninite d. số thập phân vô hạn
mixed d. số thập phân hỗn tạp
non-terminating d. số thập phân vô hạn
signed d. số thập phân có dấu
terminating d. số thập phân hữu hạn
decimeter đêximet
decipher *tk.* đọc mật mã, giải mã
deccision quyết định
statistic(al) d. *tk.* quyết định thống kê
terminal d. *tk.* quyết định cuối cùng
deck *trch.* cỗ bài
declination *tv.* nghiêng
d. of a celestial point độ chênh lệch của thiên điểm
north d. độ lệch d-ơng (*độ lệch về phía Bắc*)
south d. độ lệch âm (*độ lệch về phía Nam*)
decode đọc mật mã, giải mã
decoded đã đọc đ-ọc mật mã, đ-ọc giải mã
decoder máy đọc mật mã
strorage d. *xib.* máy đọc mã có nhớ
trigger d. bộ giải mã trigơ
decomposable phân tích đ-ọc, khai triển đ-ọc
decompose phân tích
decomposed đ-ọc phân tích, đ-ọc khai triển; bị suy biến
decomposition sự phân tích, sự khai triển, sự phân hoạch
d. into direct sum phân tích thành tổng trực tiếp
d. of a faction sự khai triển một phân số
additive d. *đs.* sự phân tích cộng tính
central d. *đs.* sự phân tích trung tâm
direct d. sự phân tích trực tiếp
107
standard d. sự phân tích tiêu chuẩn
decrease giảm

decrement bậc giảm, giảm l-ợng
logarithmic d. giảm l-ợng lôga
deduce *log.* suy diễn; kết luận **d. from** suy từ
deducibility *log.* suy diễn đ-ợc
deduct trừ đi
deduction sự trừ đi, suy diễn, kết luận
contributorry d. kết luận mang lại
hypothetic(al) d. suy diễn, [giả định, giả thiết]
resulting d. kết luận cuối cùng
subsidiary d. kết luận, phụ trợ, suy diễn bổ trợ
deductive *log.* suy diễn
deep sâu, sâu sắc
defect (số) khuyết; khuyết tật
d. of an analytic function số khuyết của một hàm giải tích
d. of a space số khuyết của một không gian
angular d. khuyết góc (*một tam giác*)
defective khuyết
faction d.tk. tỷ số chế phẩm
deferlant sóng dòn
defernt quỹ tích viên tâm
deficiency số khuyết
d. of a curve số khuyết của một đ-ờng cong
effective d. số khuyết hữu hiệu
virtual d. số khuyết ảo
deficient khuyết, thiếu
definability *log.* tính xác định đ-ợc, tính khả thi
combinatory d. tính khả định tổ hợp
definable định nghĩa đ-ợc khả định
108
define định nghĩa, xác định
definiendum *log* biểu thức đ-ợc xác định
definiens *log.* biểu thức định nghĩa
definite xác định
positively d. xác định d-ợng
stochastically d. xác định ngẫu nhiên
definiteness tính xác định
definition *log.* định nghĩa
explicit d. định nghĩa rõ
implicit d. định nghĩa ẩn
impredicative d. định nghĩa bất vị từ

inductive d. định nghĩa quy nạp
operational d. định nghĩa toán tử
recursive d. định nghĩa đệ quy
regressive d. định nghĩa hồi quy
deflate hạ hạng; hạ cấp (*của ma trận*)
deflect lệch (khỏi một đ-ờng thẳng); (bị) khúc xạ
deflection vl. sự đổi dạng; sự lệch, độ lệch; độ võng
bending d. mũi tên của độ võng
large d. độ lệch lớn, độ võng lớn
deflective lệch
deflector cái làm lệch
deflexion sự đổi dạng
deform làm biến dạng, làm đổi dạng
deformable biến dạng đ-ợc
freely d. biến dạng đ-ợc tự do
deformation sự biến dạng
d. of a surface biến dạng của một mặt
angular d. biến dạng góc
chain d. biến dạng dây chuyền
109
continuos d. biến dạng liên tục
finit d. biến dạng hữu hạn
homogeneous d. biến dạng thuần nhất
irrotational d. biến dạng không rôta
linear d. biến dạng dài, biến dạng tuyến tính
non-homogeneous d. biến dạng không thuần nhất
plane d. biến dạng phẳng
plastic d. biến dạng dẻo
pure d biến dạng thuần túy
tangent d. biến dạng tiếp xúc
topological d. biến dạng tôpô
degeneracy sự suy biến, sự thoái hoá
degenerate suy biến, làm suy biến
degeration sự suy biến, sự thoái hoá
degenerative suy biến
degree độ, cấp bậc
d. of accuracy độ chính xác
d. of an angle số độ của một góc
d. of arc độ cung
d. of a complex bậc của một mớ

d. of confidence độ tin cậy, mức tin cậy
d. of correlation độ t-ơng quan
d. of a curve bậc của đ-ờng cong
d. of a differential equation cấp của một ph-ơng trình vi phân
d. of a extension of a field độ mở rộng của một tr-ờng
d. of freedom *tk.* bậc tự do
d. of map bậc của một ánh xạ
d. of a polynomial *đs.* bậc của một đa thức
d. of separability *đs.* bậc tách đ-ợc
d. of substitution bậc của phép thế

110

d. of transitivity *đs.* bậc bắc cầu
d. of unsolvability *log.* độ không giải đ-ợc
d. of wholeness *xib.* độ toàn bộ, độ toàn thể
bounded d. *đs.* bậc bị chặn
reduced d. bậc thu gọn
spherical d. độ cầu
transcendence d. *đs.* độ siêu việt
virtual d. độ ảo
zero d. bậc không
del nabla (∇), toán tử nabla
delay làm chậm trễ // sự trậm, sự trễ
adjustable d. sự trễ điều chỉnh đ-ợc
corrective d. sự trễ hiệu chỉnh
one-digit d. sự trễ một hàng
static(al) time d. sự trễ thời gian ổn định
time d. chậm về thời gian
delayed bị chậm
delayer cái làm [chậm, trễ]
delete gạch, bỏ đi
deleted bị bỏ đi
delicacy *gt.* tính sắc sảo, tinh vi (*của ph-ơng pháp*)
delicate *gt.* (ph-ơng pháp) sắc sảo, tinh vi
delimite phân giới, định giới hạn
delineate vẽ, mô tả
delineation bản vẽ, hình vẽ
deliver phân phối
delivery *mt.* sự phân phối, sự cung cấp
delta δ (δ)
Kronecker d. ký hiệu Krôneckơ

demand yêu cầu, nhu cầu

111

demilune *tv.* nửa tháng; góc phần t- thứ hai

demodulation sự khử biến điệu

demodulator cái khử biến điệu

demography *tk.* khoa điều tra dân số

demonstrable chứng minh đ-ợc

demonstrate chứng minh

demonstration [sự, phép] chứng minh

analytic d. phép chứng minh giải tích

direct d. phép chứng minh trực tiếp

indirect d. phép chứng minh gián tiếp

denary (*thuộc*) m-ời (10)

dence *trch.* mặt nhị, mặt chỉ số hai

dendritic *top.* hình cây

dendroid hình cây

dendron *top.* cây

denial *log.* sự phủ định

denominate gọi tên, đặt

denomination *kt.* sự định giá; sự đặt tên (*tiền tệ*)

denominator mẫu số, mẫu thức

common d. mẫu chung, mẫu thức chung

least common d. mẫu chung nhỏ nhất

lowest common d. mẫu chung nhỏ nhất

denote ký hiệu : có nghĩa là

dense trù mật

d. in itself trù mật trong chính nó

metriccally *gt.* trù mật metric

nowhere d. không đâu trù mật

ultimately d. trù mật tới hạn

denseness tính trù mật

density mật độ, tính trù mật; tỷ trọng

112

d. of intergers *đs.* mật độ các số nguyên

asymptotic d. *đs.* mật độ tiệm cận

lower d. mật độ d-ới

metric d. mật độ metric

outer d. mật độ ngoài

probability d. mật độ xác suất

scalar d. *hh.* mật độ vô h-ớng

spectral d. mật độ phổ
tensor d. *hh.* mật độ tenxơ
upper d. mật độ trên
denumerable đếm đ-ợc
deny phủ định
departure độ lệch, độ sai; sự thay đổi kinh độ
depart khởi hành; rời khỏi; nghiêng về, lệch về
depend phụ thuộc
dependence sự phụ thuộc
functional d. phụ thuộc hàm
linear d. phụ thuộc tuyến tính
stochastic d. phụ thuộc ngẫu nhiên
dependent phụ thuộc
algebraically d. phụ thuộc đại số
linarly d. phụ thuộc tuyến tính
depolarization sự khử cực
deposit *kt.* gửi tiền (vào ngân hàng) // món tiền gửi
depository hạ, giảm
depreciation sự giảm, sự hạ, *kt.* hạ, giảm (giá)
depress giảm, hạ
depressed bị giảm, bị hạ
depression sự giảm, sự hạ; *vlđc.* miền áp suất thấp; *kt.* sự suy thoái
113
d. of order (of differential equation) sự giảm cấp (của một ph-ơng trình vi phân)
depth độ sâu
d. of an element độ cao của một phần tử
critical d. độ sâu tới hạn
hydraulic mean d. độ sâu thủy lực trung bình
skin d. *vl.* độ sâu của lớp ngoài nhất
true critical d. độ sâu tới hạn thực
derivate *gt.* đạo số // lấy đạo hàm
left hand lower d. đạo số trái d-ới
left hand upper d. đạo số trái trên
normal d. đạo số theo pháp tuyến
right hand upper d. đạo số phải trên
derivation phép lấy đạo hàm; nguồn gốc, khởi thủy
derivative đạo hàm
d. from parametric equation dẫn suất từ các ph-ơng trình tham số
d. on the left (right) đạo hàm bên trái (bên phải)

d. of a group các dẫn suất của một nhóm

d. s of higher order đạo hàm cấp cao

d. of a vector đạo hàm của một vector

absolute d. đạo hàm tuyệt đối

approximate d. *gt.* đạo hàm xấp xỉ

areolar d. đạo hàm diện tích

backward d. *gt.* đạo hàm bên phải

covariant d. đạo hàm hiệp biến

directional d. đạo hàm theo h-ớng

forward d. đạo hàm bên phải

fractional d. *gt.* đạo hàm cấp phân số

generalizer d. đạo hàm suy rộng

hight d. *gt.* đạo hàm cấp cao

114

left d. đạo hàm bên trái

logarithmic d. *gt.* đạo hàm lôga

maximum directional d. đạo hàm h-ớng cực đại

normal d. đạo hàm pháp tuyến

parrmetric d. đạo hàm tham số

partial d. đạo hàm riêng

particle d. đạo hàm toàn phần

right-hand d. đạo hàm bên phải

succes ive d.s các đạo hàm liên tiếp

total d. đạo hàm toàn phần

derive *log.* suy ra

dervived dẫn suất

descend giảm, đi xuống

descendant con cháu (trong quá trình phân nhánh)

descent sự giảm

constrained d. sự giảm ràng buộc

infinite d. sự giảm vô hạn

quickest d., steepest d. sự giảm nhanh nhất

describe mô tả

description *log.* sự mô tả

descriptive *log.* mô tả

design thiết kế; dự án || sự lập kế hoạch

d. of experiments lập kế hoạch thực nghiệm; *tk.* [bố trí; thiết kế] thí nghiệm

balanced d. kế hoạch cân đối

control d. tổng hợp điều khiển

logical d. tổng hợp logic

program d. lập ch-ơng trình

sample d. thiết kế mẫu

designate xác định, chỉ, ký hiệu

115

designation *log.* sự chỉ; ký hiệu

desire -ớc muốn

desired muốn có đòi hỏi

desk *mt.* bàn; chỗ để bìa đ-ọc l-ở

control d. bàn điều khiển

test d. bàn thử, bảng thử

destination *mt.* chỗ ghi (*thông tin*)

destroy triệt tiêu, phá huỷ

destructive phá b-ỏ

detach tách ra

detached bị tách ra

detachment sự tách ra

detail chi tiết

detailed đ-ọc làm chi tiết

detect *vl.* phát hiện, dò, tìm

detection *vl.* sự phát hiện

error d. phát hiện sai

detent nút hãm khoá, cái định vị

determinancy tính xác định

determinant *đs.* định thức

d. of a matrix định thức của ma trận

adjoint d. định thức ph-ó, định thức liên hợp

adjugate d. định thức phụ hợp

alternate d. định thức thay phiên

axisymmetric d. định thức đối xứng qua đ-ờng chéo

bordered d. định thức đ-ọc viền

characteristic d. định thức đặc tr-ng

composite d. định thức đa hợp

compound d.s định thức đa hợp

cubic d. định thức bậc ba

116

group d. định thức nhóm

minor d. định thức con

signular d. định thức kỳ dị

skew-symmetric d. định thức đối xứng lệch

symmetric d. định thức đối xứng
determinantal d-ới dạng định thức, chứa định thức
determinate xác định
determination sự xác định, định trị
determine xác định, giới hạn; quyết định
determinism quyết định luận
local d. xib. quyết định luận địa ph-ơng
deterministic tất định
detonation *vl.* sự nổ
deuce *trch.* quân nhĩ
develop phát triển, khai triển; *vl.* xuất hiện
developable trải đ-ợc || mặt trải đ-ợc
d. of class n mặt trải đ-ợc lớp n
bitangent d. mặt trải đ-ợc l-ỡng tiếp
polar d. mặt trải đ-ợc cực
rectifying d. mặt trải đ-ợc trực đặc
development sự khai triển, sự phát triển
developmental *mt.* thứ thực nghiệm
deviate lệch || độ lệch
deviation *tk.* sự lệch, độ lệch
accumulated độc lệch tích lũy
average d. độ lệch trung bình
mean d. độ lệch trung bình; độ lệch tuyệt đối
mean square d. độ lệch bình ph-ơng trung bình
root-mean-square d. độ lệch tiêu chuẩn
standard d. độ lệch tiêu chuẩn, sai lệch điển hình

117

device *mt.* thiết bị, dụng cụ, bộ phận
accounting d. thiết bị đếm
analogue d. thiết bị mô hình
average computing d. thiết bị tính các số trung bình, thiết bị tính trung bình
code d. thiết bị lập mã
codingd. thiết bị lập mã
electronic storage d. thiết bị nhớ điện tử
input d. thiết bị vào
locking d. thiết bị khoá
null d. thiết bị không
output d. thiết bị ra
plotting d. dụng cụ vẽ đ-ờng cong

protective d. thiết bị bảo vệ
safety d. thiết bị bảo vệ
sensing d. thiết bị thụ cảm
short-time memory d. thiết bị nhớ ngắn hạn
storage d. thiết bị nhớ
warning d. thiết bị báo hiệu tr-ớc
devise nghĩ ra, phát minh ra
diagnose mt. chuẩn đoán, phát hiện sai (trong máy)
diagnosis sự chuẩn đoán, phát hiện sai (trong máy)
automatic d. sự chuẩn đoán tự động
diagnostic mt. chuẩn đoán phát hiện
diagonal đ-ờng chéo
dominant main d. đ-ờng chéo chính bội
principal d. đ-ờng chéo chính
secondary d. of a determiant d-ờng chéo phụ của một định thức
diagram mt. biểu đồ, sơ đồ
arithlog d. biểu đồ lôga số

118

assumption d. biểu đồ lý thuyết, biểu đồ giả định
base d. sơ đồ cơ sở
bending moment d. biểu đồ mômen uốn
block d. sơ đồ khối
circuit d. sơ đồ mạch
cording d. sơ đồ mắc, cách mắc
correlation d. biểu đồ t-ơng quan
discharge d. đồ thị phóng điện
elementary d. sơ đồ vẽ nguyên tắc
energy discharge d. biểu đồ tán năng
flow out d. biểu đồ l-u xuất
functional d. sơ đồ hàm
influence d. đ-ờng ảnh h-ởng
inspection d. biểu đồ quá trình kiểm tra, biểu đồ phân tích liên tiếp
installation d. sơ đồ bố trí
interconnecting wiring d. sơ đồ nối, sơ đồ lắp ráp
key d. sơ đồ hàm
line d. sơ đồ tuyến tính
load d. biểu đồ tải trọng
memoric d. sơ đồ để nhớ
natural alignment d. sơ đồ thẳng hàng tự nhiên
non-alignment d. sơ đồ không thẳng hàng

percentage d. *kt.* sơ đồ phần trăm
phase d. sơ đồ pha
schematic d. *mt.* biểu đồ khái lược
skeleton d. *mt.* sơ đồ khung
vector d. biểu đồ vector
velocity time d. biểu đồ vận tốc thời gian
wireless d. sơ đồ nối, sơ đồ lắp ghép
diagrammatic(al) (thuộc) sơ đồ, biểu đồ

119

dial mặt (*đồng hồ, la bàn, Ampe kế*)
counter d. mặt số của máy đếm
normal d. mặt số chuẩn
standard d. *mt.* thang tỷ lệ tiêu chuẩn
dialectical log. (thuộc) biện chứng
dialectican log. nhà biện chứng
dialectics phép biện chứng
marxian d. *log.* phép biện chứng macxit
diamagnetic vl. nghịch từ
diamagnetism vl. tính nghịch từ
diameter hh. đường kính
d. of a conic đường kính của một côníc
d. of a quadratic complex đường kính của một mớ bậc hai
d. of a set of points đường kính của một tập hợp điểm
conjugate d.s những đường kính liên hợp
principal d. đường kính chính
transfinite d. đường kính siêu hạn
diametral (thuộc) đường kính
diametric(al) (thuộc) đường kính
diamond trch. quân vuông (*carô*) || có dạng hình thoi
diaphragm điafram
dib trch. thẻ đánh bài, trò chơi đánh bài
dice trch. quân (hạt) súc sắc; trò chơi xúc sắc
dichotomic l-ỡng phân
dichotomous l-ỡng phân
dichotomy phép l-ỡng phân
binomial d. l-ỡng phân nhị thức
dichromate top. l-ỡng sắc
dichromatic có l-ỡng sắc
dichromatism top. tính l-ỡng sắc

120

dictating *mt.* đọc để viết, viết chính tả
dictionary từ điển
mechanical d. “từ điển cơ giới” (*để dịch bằng máy*)
die quân súc sắc
balanced d. quân súc sắc cân đối
dielectric *vl.* (chất) điện môi
diffeomorphism vi đồng phôi
differ khác với, phân biệt với
difference hiệu số; sai phân
d. of a function (increment of function) số gia của một hàm số
arithmetical d. hiệu số số học
backward d. sai phân lùi
balanced d.s sai phân bằng
central d. sai phân giữa
confluent divided d. tỷ sai phân có các điểm trùng
divide d. tỷ sai phân
finite d,s *gt.* sai phân hữu hạn, sai phân
first d.s *gt.* sai phân cấp một
forward d. sai phân tiến
mean d. *tk.* sai phân trung bình
partial d. sai phân riêng
phase d. hiệu pha
potential d. thế hiệu
reciprocal d. *gt.* sai phân nghịch
second order d. *gt.* sai phân cấp hai
successive d. sai phân liên tiếp
tabular d.s hiệu số bảng
different khác nhau
differentiability tính khả vi
differentiable khả vi
121
continuously d. *gt.* khai vi liên tục
differential vi phân
d. of volume, element of volume vi phân thể tích, yếu tố thể tích
associated homogeneous d. vi phân thuần nhất liên đới
binomial d. vi phân nhị thức
computing d. máy tính vi phân
harmonic d. vi phân điều hoà
total d. vi phân toàn phần
trigonometric d. vi phân lượng giác

differentiate lấy vi phân; tìm đạo hàm; phana biệt
d. with respect to x lấy vi phân theo x
differentiation phép lấy vi phân, phép tìm đạo hàm
d. of an infinite series lấy vi phân một chuỗi vô hạn
complex d. phép lấy vi phân phức
covariant d. phép lấy vi phân hiệp biến
implicit d. phép lấy vi phân tìm đạo hàm, một ẩn hàm
indirect d. *gt.* phép lấy vi phân một hàm hợp
logarithmic d. phép lấy đạo hàm nhờ lấy lôga, phép lấy vi phân bằng (phép) lấy lôga
numerical d. phép lấy vi phân bằng số
partial d. phép lấy vi phân riêng, phép lấy đạo hàm riêng
successive d. phép lấy vi phân liên tiếp
differentiator bộ lấy vi phân, máy lấy vi phân
difficult khó khăn
diffract *vl.* nhiễu xạ
diffraction *vl.* sự nhiễu xạ
diffuse tán xạ, tản mạn, khuếch tán, truyền
diffuser *cơ.* ống khuếch tán
diffusion sự tán xạ, sự khuếch tán
diffusivity hệ số khuếch tán, năng suất khuếch tán
122
digamma đigama
digit chữ số, hàng số
d.s with like place values các chữ số cùng hàng
binary d. chữ số nhị phân
carry d. *mt.* số mang sang
check d. cột số kiểm tra
decimal d. số thập phân
equal-order d.s *mt.* các số cùng hàng
final carry d. *mt.* số mang sang cuối cùng
high-order d. *mt.* hàng số cao hơn (bên trái)
independent d. *mt.* hàng số độc lập
input d. *mt.* chữ vào, chữ số
least significant d. *mt.* chữ số có nghĩa bé nhất
left-hand d. *mt.* hàng số cao (bên trái)
lowest-order d. *mt.* hàng số thấp bên trái
message d. *xib.* ký hiệu trong thông tin, dấu hiệu truyền tin
most significant d. *mt.* hàng số có nghĩa lớn nhất
multiplier. *mt.* hàng số nhân

non-zero d. *mt.* hàng số khác không
quinary d. *mt.* chữ số theo cơ số năm, hàng số theo cơ số 5
sign d. hàng chỉ dấu
significant d. *mt.* hàng số có nghĩa, chữ số có nghĩa
sum d. *mt.* hàng số của tổng, chữ số của tổng
tens d. hàng chục
top d. *mt.* hàng cao nhất
unist d. *mt.* hàng đơn vị
digital (*thuộc*) số, chữ số
digitizer thiết bị biến thành chữ số
voltage d. thiết bị biểu diễn chữ số các thế hiệu
dihedral nhị diện
123
dihedron góc nhị diện
dihomology *top.* l-ững đồng đều
dilatation sự giãn, phép giãn
cubical d. sự giãn nở khối
dilate mở rộng, giãn nở
dilation sự giãn, *hhđs.* phép giãn
dilemma *log.* l-ững đề đilem
dilute làm loãng, pha loãng
dilution sự làm loãng
dimension chiều, thứ nguyên (*của một đại l-ợng*)
cohomology d. thứ nguyên đối đồng đều
global d. số chiều trên toàn trục
harmonic d. thứ nguyên điều hoà
homology d. thứ nguyên đồng đều
transifinite d. số chiều siêu hạn
virtual d. *hhđs.* số chiều ảo
weak d. thứ nguyên yếu
dimesional (*thuộc*) chiều thứ nguyên
dimesionality thứ nguyên, *đs.* hạng bậc
d. of a representation bậc của phép biểu diễn
dimensionnally theo chiều, theo thứ nguyên
dimensionless không có chiều, không có thứ nguyên
dimenisons kích th-ớc
dimidiate chia đôi
diminish làm nhỏ; rút ngắn lại
diminished đ-ợc làm nhỏ lại, đ-ợc rút ngắn lại
diminution làm nhỏ, sự rút ngắn; phép tính trừ; số bị trừ

diode *mt.* điôt

crystal d. điôt tinh thể, điôt bán dẫn

dioptrics *vl.* khúc xạ học

124

dipole l-ỡng cực

electric d. l-ỡng cực điện

magnetic d. l-ỡng cực từ

oscillating d. l-ỡng cực dao động

direct trực tiếp

directed có h-ớng, định h-ớng

direction h-ớng, ph-ơng

d. of polarization ph-ơng phân cực

d. of the strongest growth *gt.* h-ớng tăng nhanh nhất

asymptotic d. ph-ơng tiệm cận

characteristic d. ph-ơng đặc tr-ng

conjugate d.s ph-ơng liên hợp

exceptional d. ph-ơng ngoại lệ

normal d. ph-ơng pháp tuyến

parameter d. ph-ơng tham số

principal d.s ph-ơng chính

principal d.s of curvature ph-ơng cong chính

directional theo ph-ơng

director thiết bị chỉ h-ớng; dụng cụ điều khiển

fire control d. dụng cụ điều khiển pháo

directrix đ-ờng chuẩn

d. of a conic đ-ờng chuẩn của môt m côníc

d. of a linear congruence đ-ờng chuẩn của một đoàn tuyến tính

disc *vl* đĩa, bản

punctured *top.* đĩa chấm thủng

shock d. đĩa kích động

discard *trch.* chui (bài)

discharge sự phóng điện

critical d. l-u l-ợng tới hạn

disconnect phân chia, phân hoạch; *kỹ.* cắt, ngắt

125

disconnected gián đoạn, không liên thông

totally d. *top.* hoàn toàn gián đoạn

discontinue làm gián đoạn

discontinuity sự gián đoạn, b-ớc nhảy

contact d. *cơ.* gián đoạn yếu

finite d. gián đoạn hữu hạn
infinite d. gián đoạn vô hạn
jump d., ordinary d. điểm gián đoạn có b-ớc nhảy hữu hạn
removable d. *gt.* gián đoạn khử đ-ợc
shock d. gián đoạn kích động
discontinuous gián đoạn rời rạc
pointwise d. gián đoạn từng điểm
discordance sự không phù hợp, sự không t-ơng ứng; sự bất hoà
discordant không phù hợp, không t-ơng ứng, bất hoà
discount *kt.* [sự, cố] chiết khấu, sự khấu nợ, sự hạ giá
discourse biện luận
discover khám phá ra
discovery sự khám phá, sự phát minh
discrepancy sự phân kỳ, sự khác nhau
discrepant phân kỳ, không phù hợp
discrete rời rạc
discriminant biệt số, biệt thức
d. of a differential equation biệt số của một ph-ơng trình vi phân
d. of a polynomial equation biệt số của một ph-ơng trình đại số
d. of a quadratic equation in two variables biệt số của ph-ơng trình bậc hai có hai biến
d. of quadratic form biệt số của dạng toàn ph-ơng
discriminate phân biệt khác nhau, tách ra
discrimination sự phân biệt, sự tách ra
discriminator *mt.* thiết bị so sánh, máy phân biệt (các xung)
126
pulse height d. *mt.* máy phân biệt biên độ xung
pulse width d. *mt.* máy phân biệt bề rộng xung
trigger d. *mt.* máy phân biệt xung khởi động
discuss thảo luận
discussion sự thảo luận
disentangle tháo ra, cởi ra
disintegrate phân rã, phân ly, tan rã
disintegration sự phân huỷ
disjoint rời (nhau)
mutually d. rời nhau
disjointness tính rời nhau
disjunction *log.* phép tuyển
exclusive d. phép tuyển loại
inclusive d. phép tuyển không loại

disjunctive tuyên
disk đĩa, hình (tròn)
closed d. (open d.) hình tròn đóng, (hình tròn mở)
punctured d. đĩa thủng
rotating d. đĩa quay
dislocate làm hỏng, làm lệch
dislocation sự hỏng, sự lệch (cấu trúc tinh thể)
disnormality *tk.* sự phân phối không chuẩn
disorder không có thứ tự, làm mất trật tự
disorientation sự không định hướng
dispatch gửi đi, truyền đi
dispatcher *mt.* bộ phận gửi đi
disperse tán xạ, tiêu tán
dispersion sự tiêu tán, sự tán xạ; *tk.* sự phân tán
d. of waves sự tán sóng
acoustic d. âm tán

127

hypernormal d. sự tiêu tán siêu chuẩn tắc
dispersive phân tán
displace dời chỗ; thế
displacement phép dời hình; [sự, phép] dời chỗ
d. of on a line tịnh tiến trên một đường thẳng
infinitesimal d. phép dời chỗ vô cùng nhỏ
initial d. *hh.* sự rời chỗ ban đầu
parallel d. *hh.* phép dời chỗ song song
radical d. sự rời theo tia
rigid body d. sự dời chỗ cứng
transverse d. sự dời (chỗ) ngang
virtual d. sự rời (chỗ) ảo
display sự biểu hiện || biểu hiện
disposal sự xếp đặt; sự khử; sự loại
disproportion sự không tỷ lệ, sự không cân đối
disproportionate không tỷ lệ, không cân đối
dissect cắt, phân chia; phân loại
dissection sự cắt; sự phân chia
d. of a complex *top.* sự phân cắt một phức hình
dissimilar không đồng dạng
dissimilarity tính không đồng dạng
dissipate tiêu tán; tán xạ; tiêu phí (năng lượng)
dissipation sự tiêu tán, sự hao tán

d. of energy sự hao tán năng l-ợng

dissipative tiêu tán, tán xạ

dissociation sự phân ly

dissymmetircal không đối xứng

dissymmetry sự không đối xứng

distal viễn tâm

distance khoảng cách

128

d. of between lines (planes, points) khoảng cách giữa hai đ-ờng thẳng, (hai mặt phẳng, hai điểm)

a point to a line of a plane khoảng cách từ một điểm đến một đ-ờng thẳng hay một mặt phẳng

d. from a surface to a tangent planes khoảng cách từ một mặt đến mặt phẳng tiếp xúc

angular d. khoảng cách góc

apparent d. khoảng cách [bề ngoài, biểu kiến]

focal d. (from the center) nửa khoảng tiêu

geodesic d. khoảng cách góc của mặt trăng

lunar d. khoảng cách góc của mặt trăng

polar d. khoảng cách cực

zenith d. khoảng cách thiên đỉnh, khoảng cách zênit

distinct khác biệt, phân biệt || rõ ràng

distinction sự phân biệt; đặc điểm phân biệt; sự đặc thù

distinctive phân biệt, đặc tính

distinguish phân biệt

distinguishable phân biệt đ-ợc

distinguished đ-ợc đánh dấu

distort xoắn, vặn, làm biến dạng, làm méo

distorsion sự méo, sự biến dạng, biến dạng méo

amplitude d. sự méo biên độ

delay d. sự méo pha

envelope sự méo bao hình

frequency sự méo tần số

low d. xib. sự méo không đáng kể

phase d. xib. sự méo pha

wave from d. sự sai dạng tín hiệu

distortionless không méo

distribute phân phối, phân bố

129

distributed đ-ợc phân phối, đ-ợc phân bố

distrribution sự phân phối, sự phân bố, làm suy rộng
d. of demand *tk.* sự phân bố nhu cầu
d. of eigenvalues *gt.* sự phân bố các giá trị riêng
d. of primes sự phân bố các nguyên tố
d. of zero *gt.* sự phân bố các không điểm
age d. *tk.* sự phân bố theo tuổi
arcsime d. phân bố acsin
asymptotic(al) d. *xs.* phân phối tiệm cận; *gt.* phân phối tiệm cận
beta d. phân phối beta
bimodal d. phân phối hai mốt
binomial d. phân phối nhị thức
bivariate d. phân phối hai chiều
censored d. phân phối bị thiếu
circular d. phân phối trên đ-ờng tròn
compound d. phân phối phức hợp
compound frequency d. mật độ phân phối trung bình
conditional d. *tk.* phân phối có điều kiện
contagious d. phân phối truyền nhiễm (*phụ thuộc vào những tham số ngẫu nhiên*)
discontinuos d. phân phối gián đoạn
discrete d. *tk.* phân phối rời rạc
double d. phân phối kép
empiric d. phân phối thực nghiệm
e quimodal d.s *tk.* phân phối cùng mốt
exponential d. phân phối mũ
fiducial d. *tk.* phân phối tin cậy
frequency d. mật độ phân phối; phân phối tần số
gamma d. phân phối gama

130

geometric (al) d. *tk.* phân phối hình học (*xác suất là những số hạng của một cấp số nhân*)
grouped d. *tk.* phân phối đ-ọc nhóm, phân phối đ-ọc chia thành lớp
heterogeneous d. *tk.* phân phối không thuần nhất
hypergeometric d. *tk.* phân phối siêu bội
involution d. phân phối đối hợp
joint d. *tk; xs.* phân phối có điều kiện phụ thuộc
limiting d. phân phối giới hạn
logarithmic d. phân phối lôga
logarithmic-series d. *tk.* phân phối lôga
lognormal d. *tk.* phân phối lôga chuẩn

marginal d. *tk.* phân phối biên duyên
mass d. sự phân phối khối l-ợng
molecular d. sự phân phối (vận tốc) phân tử
multimodal d. phân phối nhiều mốt
multinomial d. *xs.* phân phối đa thức
multivariate d. phân phối nhiều chiều
multivariate normal d. phân phối chuẩn nhiều chiều
negative binomial d. phân phối nhị thức âm
negative multinomial d. *tk.* phân phối đa thức âm
non central d. *tk.* phân phối không tâm
non singular d. *tk.* phân phối không kỳ dị
normal d. *tk.* phân phối chuẩn
parent d. *tk.* phân phối đồng loại
potential d. phân phối thế hiệu
pressure d. phân phối áp suất
random d. *xs.* phân phối đều
rectangular d. phân phối chữ nhật
sampling d. *tk.* phân phối mẫu
sex d. *tk.* phân phối theo giới

131

simultaneous d. phân phối đồng thời
singular d. phân phối kỳ dị
shew d. *tk.* phân phối lệch
stationary d. *tk.* phân phối dừng
surface d. phân phối mặt
symmetric(al) d. phân phối đối xứng
temperate d., tempered d. hàm suy rộng ôn hoà (*phiếu hàm tuyến tính trên không gian các hàm giảm nhanh ở vô cực*)
triangular d. *tk.* phân phối tam giác
truncated d. *tk.* phân phối cụt
uniform d. *tk.* phân phối đều
distributive phân phối phân bố
distributivity tính phân phối, tính phân bố
distributor *mt.* bộ phân phối, bộ phân bố
pulse d. bộ phận bô xung
disturb làm nhiễu loạn
disturbance sự nhiễu loạn
compound d. nhiễu loạn phức hợp
infinitesimal d. nhiễu loạn vô cùng nhỏ
moving average d. nhiễu loạn trung bình động

ramdom d., stochastic d. *xs.* nhiễu loạn ngẫu nhiên
disturbance sự nhiễu loạn
disturbed bị nhiễu loạn
divector *đs.* song vector, 2-vector
diverge phân kỳ lệch
divergence sự phân kỳ; tính phân kỳ
d. of a series *gt.* phân kỳ một chuỗi
d. of a tensor tính phân kỳ của một tenxơ
d. of a vector function tính phân kỳ của một hàm vector
average d. sự phân kỳ trung bình

132

uniform d. sự phân kỳ đều
divergency sự phân kỳ
divergent phân kỳ
diverse khác nhau, khác
deversion sự lệch; *cơ.* sự tháo, sự rút; sự tránh
divide chia, phân chia
divided số bị chia
divider *mt.* bộ chia; số bị chia
binary d. bộ chia nhị phân
frequency d. bộ chia tần số
potential d., voltage d. bộ chia bằng thế hiệu
divisibility tính chia hết
divisible chia đ-ợc, chia hết
d. by an integer chia hết cho một số nguyên
infinitely d. *đs.* chia hết vô hạn
division phép chia
d. by a decimal chia một số thập phân
d. by use of logarithms lôga của một th-ơng
d. in a proportion phép chuyển tỷ lệ thức

d

c

b

a = thành

d

d - c

b

b - a =

d. of a fraction by an integer chia một phân số cho một số nguyên
d. of mixed numbers chia một số hỗn tạp
abridged d. phép chia tắt

arithmetic d. phép chia số học
exact d. phép chia đúng, phép chia hết
external d. of a segment *hh.* chia ngoài một đoạn thẳng
harmonic d. phân chia điều hoà
internal d. of a segment *hh.* chia trong một đoạn thẳng
long d. chia trên giấy
short d. phép chia nhẩm
divisor số chia, -ớc số, -ớc; *mt.* bộ chia

133

d. of an integer -ớc số của một số nguyên
d. of zero -ớc của không
absolute zero d. *đs.* -ớc toàn phần của không
common d. -ớc số chung
elementary d. *đs.* -ớc sơ cấp
greatest common d., highest common d. -ớc chung lớn nhất
normal d. *đs.* -ớc chuẩn
null d. *đs.* -ớc của không
principal d. -ớc chính
shifted d. *mt.* bộ chia xô dịch đ-ợc
 đo làm

dodeccagon hình m-ời hai cạnh
regular d. hình m-ời hai cạnh đều
dodecahedron khối m-ời hai mặt
regular d. khối m-ời hai mặt đều
domain miền, miền xác định
d. of attraction miền hấp dẫn
d. of convergence *gt.* miền hội tụ
d. of connectivity *p* miền liên thông *p*
d. of dependence *gt.* miền phụ thuộc
d. of determinancy *gt.* miền xác định
d. of influence *gt.* miền ảnh h-ởng
d. of a function miền xác định của một hàm
d. of integrity *đs.* miền nguyên
d. of a map *top.* miền xác định của một ánh xạ
d. of multicircular type miền bội vòng
d. of rationality (field) tr-ờng
d. of univalence *gt.* miền đơn hiệp
angular d. miền góc
complementary d. *top.* miền bù

134

complex d. *top.* miền phức
conjugate d.s miền liên hợp
connected d. miền liên thông
conversr d. *log.* miền ng-ợc, miền đảo
convex d. miền lồi
counter d. miền nghịch
covering d. miền phủ
dense d. *tk.* miền trù mật
integral d. *đs.* miền nguyên
mealy circular d. *gt.* miền gần tròn
u-tuply connected d. *gt.* miền n-liên
ordered d. miền đ-ợc sắp
plane d. miền phẳng
polygonal d. miền đa giác
real d. miền thực
representative d. *gt.* miền đại diện
ring d. miền vành
schlichtartig d. miền loại đơn diệp
star d. miền hình sao
starlike d. miền giống hình sao
tube d. *gt.* miền [hình trụ, hình ống]
unique factorization d. miền nhân tử hoá duy nhất
universal d. *hh; đs.* miền phổ dụng
dominance sự trội, tính -u thế
dominant trội, -u thế
dominate trội, -u thế
domino cỗ đôminô, trò chơi đôminô
dose *tk.* liều l-ợng
median effective d. liều l-ợng 50% hiệu quả
dot điểm || vẽ điểm
135
dotted chấm chấm (...)
double *mt.* đôi, gấp || làm gấp đôi
d. of a Riemannian surface mặt kép của một diện Riaman
doubler *mt.* bộ nhân đôi
frequency d. bộ nhân đôi tần số
doublet *mt.* nhị tử; l-ỡng cực
three dimensional d. nhị tử ba chiều
doubly đôi, hai lần
doubt sự nghi ngờ, sự không rõ

doubtful nghi ngờ, không rõ
downstream *cơ.* xuôi dòng || hạ l-u
dozen một tá
draft đồ án, kế hoạch, bản vẽ || phác thảo
drafting hoạ hình, vẽ kỹ thuật
drag trở lực
draught *trch.* trò chơi cờ đam
draughtsman quân cờ đam
draw *trch.* kéo, rút (bài); vẽ
d. a line vẽ đ-ờng thẳng
drawing vẽ kỹ thuật, bản vẽ; *tk.* sự lấy mẫu; *mt.* sự kéo (băng)
d. to scale vẽ theo thang tỷ lệ
d. with replacment rút có hoàn lại; lấy mẫu có hoàn lại
isometric d. vẽ đẳng cự
drift sự trôi, sự rời, kéo theo
frequency d. sự mất tần số
sensitivity d. độ dịch chuyển nhạy
voltage d. sự kéo theo thế hiệu
zero d. *xib.* sự rời về không
drive *cơ.* điều khiển, lái, sự chuyển động
automatic d. sự truyền tự động
136
film d. *mt.* thiết bị kéo phim
independent d. *xib.* điều khiển độc lập
tape d. *mt.* thiết bị kéo băng
driver ng-ời điều khiển, ng-ời lái
drop *kt.* sự giảm thấp (giá cả); *vl.* giọt || nhỏ giọt; rơi xuống
d. a perpendicular hạ một đ-ờng thẳng góc
drum cái trống, hình trụ, màng tròn
magnetic d. trống từ
recording d. trống ghi giữ
tape d. *mt.* trống băng
dry khô ráo // làm khô
dual đôi ngẫu
duality tính đối ngẫu
duct *vl.* ống, đ-ờng ngầm; kênh
ductile *cơ.* dẻo, kéo thành sợi đ-ọc
ductility tính dẻo, tính kéo sợi đ-ọc
duodecagon hình m-ời hai cạnh
duodecahedron khối m-ời hai mặt

duodecimal thập nhị phân
duplet l-ỡng cực; nhị tử
duplex ghép cặp
duplicate bản sao || tăng đôi
duplicated lặp lại
duplication sự sao chép; sự tăng gấp đôi
d. of cube gấp đôi khối lập ph-ơng
tape d. băng sao lại
duplicator *mt.* dụng cụ sao chép, máy sao chép
duration khoảng thời gian
d. of selection thời gian chọn
average d. of life *tk.* tuổi thọ trung bình

137

digit d. khoảng thời gian của một chữ số
pulse d. bề rộng của xung
reading d. thời gian đọc
during trong khi lúc
dust bụi
cosmic d. bụi vũ trụ
duty nghĩa vụ, nhiệm vụ
ad valorem d. *tk.* thuế phần trăm
continuos d. chế độ kéo dài
heavy d. *xib.* chế độ nặng
operating d. *xib.* chế độ làm việc
periodic d. chế độ tuần hoàn
varying d. chế độ biến đổi; tải trọng chế độ
dyad điat
dyadic nhị nguyên, nhị thức
dynamic(al) (*thuộc*) động lực
dynamics động lực học
control-system d. động lực học hệ điều chỉnh
fluid d. động lực học chất lỏng
group d. động lực nhóm
magnetohydro d. *vl.* từ thủy động lực học

138

E

e e (*cơ số của lôga tự nhiên*)
each mỗi một
easy dễ dàng, đơn giản

eccentric tâm sai
eccentricity tính tâm sai
echo tiếng vang
flutter e. tiếng vang phách
harmonic e. tiếng vang điều hoà
eclipse *tv.* sự che khuất; thiên thực
annular e. *tv.* sự che khuất hình vành
lunar e. *tv.* nguyệt thực
partial e *tv.* sự che khuất một phần
solar e. *tv.* nhật thực
total e. *tv.* sự che khuất toàn phần
ecliptic *tv.* (đ-ờng) hoàng đạo; mặt phẳng hoàng đạo || (*thuộc*) hoàng đạo
econometrics *tk.* kinh tế l-ợng học
economic (*thuộc*) kinh tế
economical tiết kiệm
economically về mặt kinh tế, một cách kinh tế
economics kinh tế học, kinh tế quốc dân
economy nền kinh tế
expanding e. nền kinh tế phát triển
national e. nền kinh tế quốc dân
political e. kinh tế chính trị học
eddy *vl.* xoáy, chuyển động xoáy
edge cạnh bên
e. of a dihedral angle cạnh của một góc nhị diện
e. of a polyhedron cạnh của một đa diện
139
e. of regression cạnh lùi
cupspidal e. mép lùi, cạnh lùi
lateral e. of a prism cạnh bên của một lăng trụ
leading e. *cơ.* cánh tr-ớc (*máy bay*)
edit biên soạn, biên tập, xuất bản
edition sự xuất bản
effaceable *đs.* khử đ-ợc
effect tác dụng, hiệu quả, hiệu ứng, ảnh h-ởng
curvature e. hiệu ứng độ cong
diversity e. tác dụng khác nhau về thời gian
eccentricity e. hiệu ứng tâm sai
edge e. *vl.* hiệu ứng biên
ghost e. *xib.* hiệu ứng parazit, hiệu ứng phụ
hunt e. tác dụng săn lùng

ill e. *xib.* tác dụng có hại
immediate e. *xib.* tác dụng trực tiếp
interference e. *xib.* ảnh hưởng của nhiễu loạn
leading e. hiện tượng vượt trội
local e. hiệu ứng địa phương
mutual e. *xib.* tương tác
net e. tổng ảnh hưởng
piezoelectric e. hiện tượng áp điện
proximity e. hiệu ứng lân cận
quantum e. hiệu ứng lượng tử
scale e. hiệu ứng tỷ xích, tác dụng thang tỷ lệ
skin e. hiệu suất mặt ngoài
usef e. tác dụng có ích
effective hữu hiệu, có hiệu quả
effectively một cách hữu hiệu, một cách hiệu quả
effectiveness tính hữu hiệu, tính hiệu quả
140
effectless không hiệu quả
effector [phần tử, cơ quan] chấp hành
efficiency hiệu suất; *tk.* hiệu quả, hiệu lực; sản lượng
average e. hiệu suất trung bình
luminous e. hiệu suất phát sáng
net e. hệ số tổng hợp sản lượng có ích; kết quả tính
transmitting e. hiệu suất truyền đạt
efficient hiệu dụng, hiệu nghiệm, hiệu suất; *tk.* hữu hiệu
asymptotically e. hữu hiệu tiệm cận
egg-shape hình trứng
eigen riêng, đặc biệt, độc đáo
eigenfunction hàm riêng
eigenvalue giá trị riêng, giá trị đặc trưng (của ma trận)
eigenvector vectơ riêng
eight tám (8)
eighteen mười tám (18)
eighteenth thứ mười tám; một phần mười tám
eighth thứ tám, một phần tám
eighty tám mươi (80)
einartig đs. đơn vị, điều
einstufig đs. một bậc, một cấp
eject vl. ném bỏ
ejection mt. sự ném, sự bỏ

automatic e. *mt.* sự ném tự động, bìa đục lỗ

ejector kỹ. [bơm, vòi, súng máy] phun

elastic đàn hồi, co giãn

partially e. đàn hồi không tuyệt đối

perfectly e. đàn hồi tuyệt đối, đàn hồi hoàn toàn

elasticity tính đàn hồi, đàn hồi

cubical e. đàn hồi thể tích

141

electric(al) *vl. (thuộc)* điện

electricity điện

electrify nhiễm điện, điện khí hoá

electrization sự nhiễm điện

electrodynamic điện động lực học

electromagnet nam châm điện

electromagnetic điện từ

electromagnetics, electromagnetism hiện tượng điện từ, điện từ học

electromechanic(al) điện cơ

electromechanics điện cơ học

electromotive điện động

electromotor động cơ điện

electron điện tử, êlêctron

electronic *(thuộc)* điện tử

electronics điện tử học, kỹ thuật điện tử

transistor e. điện tử học, các thiết bị bán dẫn

electrostatic tĩnh điện

electrostatics tĩnh điện học

element phần tử, yếu tố

leading e. in a determinant phần tử trên đường chéo chính của định thức

e. of an analytic function yếu tố của một hàm giải tích

e. of arc yếu tố cung

e. of a cone đường sinh của mặt nón

e. of cylinder đường sinh của mặt trụ

E.s of Euclid sách “nguyên lý” của Ôclit

e. of integration biểu thức dưới dấu tích phân

e. of mass yếu tố khối lượng

e. of surface yếu tố diện tích

e. of volume yếu tố thể tích

acentral e. phần tử không trung tâm

142

actual e. phần tử thực tại

adding e. phần tử cộng
algebraic e. phần tử đại số
associate e.s phần tử kết hợp
basis e. phần tử cơ sở
circuit e. chi tiết của sơ đồ
comparison e. *mt.* bộ so sánh
complex e. phần tử phức
computing e. *mt.* bloc tính toán
coupling e. phần tử ghép
cyclic e. phần tử xilic
decomposable e. phần tử phân tích đ-ợc
delay e. *mt.* mắt trễ
detecting e. phần tử phát hiện
disjoint c.s đs. các phần tử rời nhau
divisible e. phần tử chia đ-ợc
double e. (of an in volution) phần tử kép (của một phép đối hợp)
effaceable e. phần tử khử đ-ợc
final e. *top.* phần tử cuối cùng
fixed e. (of a collineation) phần tử cố định (của một phép cộng tuyến),
 phần tử kép
fluid e. yếu tố lỏng
function e. yếu tố hàm
generatinge. phần tử sinh
harmonic e. phần tử điều hoà
homogeneous e. phần tử thuần nhất
ideal e. phần tử lý t-ởng
identical e. phần tử đồng nhất
identity e. (of a group) phần tử đơn vị (của một nhóm)
imaginary e. phần tử ảo

143

improper e. phần tử ghi chính
infinitesimal e. phần tử vô cùng nhỏ
input e. *mt.* bộ vào
inverse e., inverting e. phần tử nghịch đảo
isolated e. phần tử cô lập
line e. *gt.* phần tử tuyến tính
linear e. phần tử tuyến tính; *gt.* vi phần cung
memory e. phần tử của bộ nhớ
negative e. phần tử âm
neutral e. phần tử trung hoà

nilpotent e. phần tử lũy linh
non-central e. phần tử không trung tâm
non-comparable e.s các phần tử không so sánh đ-ợc
null e. phần tử không
passive e. phần tử bị động
perspective e. đs. các phần tử phối cảnh
pivotal e. phần tử chủ chốt
primal e. phần tử nguyên thủy
primitive idempotent e. phần tử lũy đẳng nguyên thủy
principal e. phần tử chính
probability e. phần tử xác suất
self-conjugate e. phần tử tự liên hợp
self-corresponding e. phần tử t-ơng ứng
singular e. phần tử kỳ dị
stable e. đs. phần tử ổn định
supercompact e. phần tử siêu compact
surface e. phần tử diện tích
switching e. phần tử ngắt mạch
time e. phần tử thời gian, rơle thời gian
thermal computing e. mt. phần tử tính dùng nhiệt

144

torsion e. đs. phần tử xoắn
transmitting e. xib. phần tử truyền đạt
unidirectional e. phần tử đơn h-ớng; phần tử có một bậc tự do
unipotent e. phần tử đơn lũy
unit e., unty e. đs. phần tử đơn vị
universal e. đs. phần tử phổ dụng
zero e. of projective coordinate system phần tử không của hệ toạ độ xạ ảnh
elemntary sơ cấp, cơ bản
elementwise theo từng phần tử
elevate đ-a lên, nâng lên
elevation sự đ-a lên, sự nâng lên; độ; phép chiếu thẳng góc
front e. mặt tr-ớc
side e. mặt bên
eleven số m-ời một (11)
eleventh thứ m-ời một; một phần m-ời một
eliminability log. tính khử đ-ợc, tính bỏ đ-ợc
eliminable bỏ đ-ợc, khử đ-ợc
eliminant kết thúc
eliminate khử bỏ, loại trừ

elimination [phép, sự] khử, sự bỏ, sự loại trừ
e. by addition or subtraction phép thử bằng cộng hay trừ
e. by comparison khử bằng so sánh (các hệ số)
e. by substitution khử (ẩn số) bằng phép thế
e. of constants phép thử hằng số

Gaussian e. phép thử Gauss
successive e. phép thử liên tiếp

ellipse elip

cubical e. elip cubic

forcal e. elip tiêu

geodesic e. elip trắc địa

145

imaginary e. elip ảo

minimum e. of a hyperboloid of one sheet elip thắt của một hypeboloit
một tầng

null e. elip điểm, elip không

ellipsograph th-ớc vẽ elip

ellipsoid elipxoit

e. of revolution elipxoit tròn xoay

e. of stress elipxoit ứng lực

confocal e.s các elipxoit đồng tiêu

imaginary e. elipxoit ảo

null e., point e. elipxoit điểm

similar e.s elipxoit đồng dạng

ellipsoidal elipxoidan

elliptic(al) eliptic

strongly e. gt. eliptic mạnh

ellipticity tính eliptic

elongate ly giác, ly nhật độ; kéo dài ra, giãn ra

elongation ly giác, ly độ; sự kéo dài, sự giãn

effective e. ly độ hữu hiệu; sự giãn hữu hiệu

unit e. ly độ đơn vị, sự kéo dài đơn vị

elude tránh, thoát, tuột, sống

emanation *top.* sự phát xạ

embed nhúng

embeddability tính nhúng đ-ợc

embedded đ-ợc nhúng

embedding phép nhúng

invariant e. phép nhúng bất biến

emerge xuất hiện, nổi lên, nhô lên

emergence sự xuất hiện, lòi ra, đầu ra, mối ra
emergency tr-ờng hợp bất ngờ, sự hỏng bất ngờ

146

emfasy nhấn mạnh, c-ờng điệu

emigrate di c-, di trú

emigration sự di c-, sự di trú, sự di dân

emission sự truyền, sự phát hành (tiền tệ), sự phát xạ (khí)

emit phát, phát hành

empiric(al) theo kinh nghiệm, thực nghiệm

empty trống rỗng

enable có thể

enclose bao quanh, chứa |

encode ghi mã, lập mã

end cuối cùng, kết thúc || điểm cuối, đầu cuối

e. of a space *top.* điểm cuối cùng của một không gian

free e. *cơ.* đầu tự do

pinned e. *cơ.* đầu gài

prime e. *gt.* đầu đơn

simply supported e. *cơ.* đầu tựa tự do, đầu khớp, đầu gắn bản lề

endcondition điều kiện cuối

separated e.s điều kiện tách ở các điểm cuối

endless vô hạn

endomorphism *đs.* tự đồng cấu

join e. tự đồng cấu nối

operator e. tự đồng cấu toán tử

partial e. tự đồng cấu riêng phần

power-type e. tự đồng cấu kiểu lũy thừa

endogenous trong hệ; *tk.* nội sinh

endothermal *vl.* thu nhiệt

endowment *kt.* niên bổng; tuế khí; món tiền gửi, tiền quyên giúp

energize *mt.* kích thích, mở máy

energy năng l-ợng

e. of deformation năng l-ợng biến dạng

147

binding e. *vl.* năng l-ợng liên kết

complementary e. năng l-ợng bù

electrostatic e. tĩnh điện năng

excitation e. năng l-ợng kích thích

intrinsic e. năng l-ợng tự tại, nội năng

kinetic e. động năng

minimum potential e. thế năng cực tiểu
potential e. *vl.* thế năng
potential e. of bending thế năng uốn
potential e. of strain thế năng biến dạng
surface e. năng l-ợng mặt
total e. năng l-ợng toàn phần
engine máy, mô-tơ, động cơ, cơ cấu, dụng cụ
explosion e. động cơ đốt trong, máy nổ
jet e. động có phản lực
engineer kỹ s-
engineering kỹ thuật
civil e. ngành xây dựng
communication e. kỹ thuật thông tin
control e. kỹ thuật [điều chỉnh, điều khiển] (tự động)
development e. nghiên cứu những kết cấu mới
electrical e. điện kỹ thuật
electronics e. điện tử học
heavy current e. kỹ thuật các dòng (điện) mạch
human e. tâm lý học kỹ thuật
hydraulic e. kỹ thuật thuỷ lợi
light-current e. kỹ thuật các dòng (điện) yếu
mechanical e. kỹ thuật cơ khí, chế tạo máy
military e. kỹ thuật quân sự
power e. năng l-ợng học

148

process e. kỹ thuật
radio e. kỹ thuật vô tuyến
reseach e. nghiên cứu kỹ thuật
system e. kế hoạch hoá hệ thống, kỹ thuật hệ thống
enlarge mở rộng, phát triển, phóng đại
enough đủ
ensemble tập hợp
ensure đảm bảo
enter vào, ghi, ra nhập
entire nguyên
entity đối t-ợng; vật thể; bản thể
entrance lối vào // sự ra nhập
entropy entrôpi
entry *trch.* sự ra nhập; *mt.* đ-a số (vào máy); lối vào (*bảng*)
latest e. *mt.* giá trị tính cuối cùng

enumerable đếm đ-ợc

enumerate đếm, đánh số

enumeration sự đếm, sự liệt kê

e. of constants sự liệt kê các hằng số

enumeraator ng-ời đếm, ng-ời đánh số

envelop bao hình, bao

e. of characteristics bao hình các đặc tuyến

e. of urves bao hình của các đ-ờng

e. of a family of curves bao hình của một họ đ-ờng cong

e. of holomorphy *gt.* bao chỉnh hình

e. of a one-parameter family of curves bao hình của một họ tham số của đ-ờng cong

e. of a one-parameter family of straight lines bao hình của một họ tham số của đ-ờng thẳng

149

e. of a one-parameter family of surfaces bao hình của một họ tham số của mặt

e. of surfaces bao hình của các mặt

modulation e. bao hình biến điệu

pulse e. bao hình xung

sinusoidal e. bao hình sin

environ vòng quanh, bao quanh

environment môi tr-ờng xung quanh, sự đi vòng quanh

ephemeral chóng tàn, không lâu, không bền

epicenter chấn tâm

epicyloid epixicloit

epimorphism (phép) toàn cấu

epitrochoid êpitrocoit

epoch thời kỳ, giai đoạn

epsilon epsilon (ϵ)

equal bằng nhau, nh- nhau

identically e. đồng nhất bằng

equality đẳng thức

e. of two complex numbers đẳng thức của hai số phức

conditional e. đẳng thức có điều kiện

continued e. dãy các đẳng thức

substantial e. đẳng thức thực chất

equalization sự làm cân bằng, sự đánh cân bằng

phase e. sự cân bằng pha

equalize làm cân bằng

equalized đ-ợc làm cân bằng

e qualizer bộ cân bằng, bộ san bằng; [bộ phận, cái] bù

e quate làm bằng nhau, lập ph-ơng trình

to e. one expression to another làm cân bằng hai biểu thức
equation ph-ơng trình

150

in line coordinates ph-ơng trình theo toạ độ đ-ờng

e. in point coordinates ph-ơng trình theo toạ độ điểm

e. in plane coordinates ph-ơng trình theo toạ độ mặt

e. of compatibility ph-ơng trình t-ơng thích

e. of dondition ph-ơng trình điều kiện

e. of continuity ph-ơng trình liên tục

e. of a curve ph-ơng trình đ-ờng cong

e. of dynamics ph-ơng trình động lực

e. of equilibrium ph-ơng trình cân bằng

e. of higher degree ph-ơng trình bậc cao

e. of motion ph-ơng trình chuyển động

e. of variation ph-ơng trình biến phân

e. of varied flow ph-ơng trình biến l-u

e. of time ph-ơng trình thời gian

accessory differential e.s ph-ơng trình vi phân phụ

adjoint difference e. ph-ơng trình sai phân liên hợp

alegebraic(al) e. ph-ơng trình đại số

approximate e. ph-ơng trình xấp xỉ

associated integral e. ph-ơng trình tích phân liên đới

auxiliary e. ph-ơng trình bổ trợ

auxiliary differential e. ph-ơng trình vi phân bổ trợ

backward e. ph-ơng trình lùi

binomial e. ph-ơng trình nhị thức

biquadraitic e. ph-ơng trình trùng ph-ơng

canonical differential e. ph-ơng trình vi phân chính tắc

characteristic partial differential e. ph-ơng trình vi phân riêng đặc tr-ng

class e. ph-ơng trình lớp

comparison e. gt. ph-ơng trình so sánh

conditional e. ph-ơng trình có điều kiện

confluent hypergeometric e. ph-ơng trình siêu bội hợp l-u

151

cubic e. ph-ơng trình xiclic

cyclic e. ph-ơng trình bậc ba

defective e. ph-ơng trình hụt nghiệm

delay differential e. ph-ong trình vi phân trễ
depressed e. ph-ong trình hút nghiệm
derived e. ph-ong trình dẫn suất
determinantal e. ph-ong trình chứa định thức
differenci e. *gt.* ph-ong trình sai phân
differential e. ph-ong trình vi phân
differential-difference e. ph-ong trình vi-sai phân
diffusion e. ph-ong trình khuếch tán
dominating e. ph-ong trình trội
elliptic(al) e. *gt.* ph-ong trình eliptic
eikonal e. ph-ong trình eiconan
equivalent e.s các ph-ong trình t-ong đ-ong
estimating e. ph-ong trình -ớc l-ong
exact differential e. ph-ong trình với vi phân toàn phần
exponential e. ph-ong trình mũ
fictitious e.s các ph-ong trình ảo
first order integro-differential e. ph-ong trình vi - tích phân cấp một
forward e. ph-ong trình tiến
functional e. ph-ong trình hàm
general e. ph-ong trình tổng quát
generalized hypergeometric differential e. ph-ong trình vi phân siêu
 bội suy rộng
heat conduction e., heat e. ph-ong trình truyền nhiệt
homogeneous differential e. ph-ong trình vi phân thuần nhất
homogeneous linear e.s ph-ong trình tuyến tính thuần nhất
hyperbolic partial differential e. ph-ong trình đạo hàm riêng loại hypebon
hypergeometric e. ph-ong trình siêu bội
 152
hypergeometric differential e. ph-ong trình vi phân siêu bội
incompatible e.s, inconsistent e.s *đs.* các ph-ong trình không t-ong thích
indeterminate e. ph-ong trình vô định
indicial e. *gt.* ph-ong trình xác định
integral e. of the first kind ph-ong trình tích phân loại một
integro-differential e. ph-ong trình vi-tích phân
intrinsic e.s of a space curve ph-ong trình nội tại của đ-ờng cong gheñh
irrational e. ph-ong trình vô
irreducible e. t-yp ph-ong trình không khả quy
linear e. *đs.* ph-ong trình tuyến tính
linear difference e. ph-ong trình sai phân tuyến tính
linear differential e. ph-ong trình vi phân tuyến tính

linear homogeneous e. ph-ong trình thuần nhất tuyến tính
linear integral e. (of the 1st, 2nd, 3rd kind) ph-ong trình vi phân tích phân tuyến tính (loại 1, 2, 3)
linear partial differential e. ph-ong trình vi phân riêng tuyến tính
literal e. ph-ong trình có hệ số bằng chữ
logarithmic e. ph-ong trình lôga
matix e. ph-ong trình ma trận
membrane e. ph-ong trình màng
minimal e. ph-ong trình cực tiểu
modular e. ph-ong trình môđula
momentum e. ph-ong trình mômen
multigrade e. ph-ong trình nhiều bậc
natural e. of a curve ph-ong trình tự nhiên của đ-ờng cong
non-homogoeous differential e. ph-ong trình vi phân không thuần nhất
non-homogoeous linear differential e ph-ong trình vi phân tuyến tính không thuần nhất
non-integrable e. ph-ong trình không khả tích
non linear differential e. ph-ong trình vi phân phi tuyến tính

153

normal e.s ph-ong trình chuẩn tắc
normalized e. ph-ong trình chuẩn hoá
numerical e. ph-ong trình bằng số
ordinary differential e. ph-ong trình vi phân th-ờng
original e. ph-ong trình xuất phát
parametric e.s ph-ong trình tham số
partial difference e. ph-ong trình sai phân riêng
partial differential e. ph-ong trình [vi phân riêng, đạo hàm riêng]
polar e. ph-ong trình cực
polynomial e. ph-ong trình đại số
quadratic e. ph-ong trình bậc hai
quartic e. ph-ong trình bậc bốn
quasi linearr differential e. ph-ong trình vi phân tựa tuyến tính
quintic e. ph-ong trình bậc năm
reciprocal e. ph-ong trình thuận nghịch
reciprocal differential e. ph-ong trình vi phân thuận nghịch
reduced (characteristic) e. ph-ong trình (đặc tr-ng) rút gọn
reduced wave e. vl. ph-ong trình sóng rút gọn
reducible e. ph-ong trình khả quy
redundant e. ph-ong trình thừa nghiệm
resolvent e. ph-ong trình giải thức

retrospective e. ph-ong trình cho phân phối quá khứ
second order differential e. ph-ong trình vi phân cấp hai
second order integro differential ph-ong trình vi - tích phân cấp hai
second order linear differential e. ph-ong trình vi tuyến tính cấp hai
secular e. đs. ph-ong trình [đặc tr-ng, thế kỷ]
self-adjoint linear differential e. ph-ong trình vi phân tuyến tính tự liên hợp
simple e. ph-ong trình tuyến tính
simultaneous e.s hệ ph-ong trình, các ph-ong trình xét đồng thời
standard e. hh. ph-ong trình tiêu chuẩn

154

strain-optical e. ph-ong trình biến dạng quang
symbolic e. ph-ong trình ký hiệu
tangential e. ph-ong trình tuyến
tangential e. of a net ph-ong trình tuyến tính một l-ới
telegraph e. gt. ph-ong trình điện báo
three moment e. ph-ong trình ba mômen
total e. ph-ong trình vi phân toàn phần
total difference e. ph-ong trình sai phân toàn phần
total differential e. ph-ong trình vi phân toàn phần
totally hyperbolic differential e. ph-ong trình vi phân loại hoàn toàn hypebon
transcendental e. ph-ong trình siêu việt
trigonometric e. ph-ong trình l-ợng giác
trinomial e. ph-ong trình tam thức
unicursal e. ph-ong trình đơn hoạch
universal resistance e. ph-ong trình cản phổ dụng
universal velocity e. ph-ong trình vận tốc phổ dụng
variation e. ph-ong trình biến phân
wave e. ph-ong trình sóng
wave differential e. ph-ong trình vi phân sóng
equationally t-ong đ-ong
equator xích đạo
e. of an ellipsoid of revolution xích đạo của một elipxoit tròn xoay
celestial e. xích đạo trời
geographic e. xích đạo địa lý
equiaffine đẳng afin
equifinity phép biến đổi đẳng afin
equiangular đẳng giác, có góc bằng nhau; bảo giác
equinaharmonic đẳng phi điều
equiareal có cùng diện tích; đẳng diện; bảo toàn diện tích
equicenter có cùng tâm, đẳng tâm

155

equicharacteristic *đs.* có đặc tr-ng nh- nhau
equicontinuous liên tục đồng bậc
equiconvergent hội tụ đồng đẳng
equidistant cách đều
equifrom đẳng dạng
equifrequent đẳng tần
equilateral đều (*có cạnh bằng nhau*)
equilibrate làm cân bằng
equilibration sự cân bằng
equilibrium sự cân bằng
e. of forces sự cân bằng lực
e. of a particle [of a body] sự cân bằng của một vật thể
configuration e. cấu hình thăng bằng
dynamic e. cân bằng động lực
elastic e. cân bằng đàn hồi
indifferent e. cân bằng không phân biệt
labile e. vl. cân bằng không ổn định
mobile e. xib. cân bằng di động
neutral e. cơ. cân bằng không phân biệt
phase e. vl. cân bằng pha
plastic e. cân bằng dẻo
relative e. cân bằng t-ơng đối
semi-stable e. cân bằng nửa ổn định
stable e. cân bằng ổn định
transient e. xib. cân bằng động
unstable e. vl. cân bằng không ổn định
equimultiple cùng nhân tử, đồng nhân tử, các số đồng nhân tử
equinoctial (thuộc) phân điểm
equinox tv. phân điểm
autummal e. thu phân

156

vernal e. xuân phân
equipartition phân hoạch đều
equipment trang bị, dụng cụ, thiết bị, máy móc
audio e. thiết bị âm thanh
automatic control e. máy móc điều khiển tự động
dislay e. máy báo hiệu
electric e. trang bị điện
industrial e. trang bị công nghiệp

input e. thiết bị vào
interconnecting e. thiết bị nối
metering e. dụng cụ đo l-ờng
peripheral e. thiết bị ngoài
production run e. trang bị sản xuất hàng loạt
punched card e. *mt.* thiết bị để đục lỗ bìa
equipoise sự cân bằng, vật cân bằng
equipolarization sự cùng phân cực, sự đẳng phân cực
equipollent bằng nhau (vector)
equipotent cùng lực l-ợng
equipotential đẳng thế
equiprojective đẳng xạ ảnh
equiresidual cùng thặng d-, đồng thặng d-
equisummable đẳng khả tổng
equivalence, (cy) sự t-ơng đ-ơng
e. of propositions t-ơng đ-ơng của các mệnh đề
algebraic e. t-ơng đ-ơng đại số
analytic e. sự t-ơng đ-ơng giải tích
cardinal e. t-ơng đ-ơng bản số
natural e. *đs.* t-ơng đ-ơng tự nhiên
topological e. t-ơng đ-ơng tôpô
equivalent t-ơng đ-ơng

157

almost e. gần t-ơng đ-ơng, hầu t-ơng đ-ơng
conformally e. t-ơng đ-ơng bảo giác
equivariant đẳng biến
equivocate làm mập mờ, biểu thị n-ớc đôi
equivocation sự mập mờ, sự biểu thị n-ớc đôi
erasable *mt.* xoá khử
erased bị xoá, bị khử
erassibility tính xoá đ-ợc, tính khử đ-ợc
erasure sự xoá, s- khử
erect thẳng, thẳng góc || dựng, xây dựng
e. a perpendicular dựng một đ-ờng thẳng góc
ergodic egodic
ergodicity tính góc egodic
erratum bản đính chính
erroneous sai lầm
error độ sai, sai số
e. of behaviour độ sai khi xử lý

e. of calculation sai số trong tính toán
e. of estimation độ sai của -ớc l-ợng
e. of first (second) kind sai lầm loại một (loại hai)
e. of observation sai số quan trắc
e. of solution sai số của nghiệm
absolute e. sai số tuyệt đối
accidental e. sai số ngẫu nhiên
actual e. sai số thực tế
additive e. sai số cộng tính
alignmente e. sai số thiết lập
approximate e. độ sai xấp xỉ
ascertainment e. độ sai do điều tra bằng mẫu
average e. độ sai trung bình

158

compemsating e. sai số bổ chính
connection e. sai số [khi mở, khi nối mạch]
constant e. sai số không đổi
dynamic(al) e. độ sai động
elementary e. sai số sơ cấp
experimental e. sai số thực nghiệm
fixed e. sai số có hệ thống
following e. tk. sai số theo sau
gross e. sai số lớn
hysteresis e. sai số do hiện t-ợng trễ
indication e.mt. sai số chỉ
inherent e. sai số nội tại
inherited e. sai số thừa h-ợng
integrated square e. xib. tích phân bình ph-ợng sai số
interpolation e. sai số nội suy
instrument e., instrumentale e. sai số do dụng cụ
limiting e. mt. sai số giới hạn
load e. xib. lệch tải
mean e. độ sai trung bình
mean absolute e. độ sai tuyệt đối trung bình
mean square e. (độ) sai số bình ph-ợng trung bình
mean-root-square e. độ sai tiêu chuẩn
meter e. sai số dụng cụ
metering e. sai số đo
miscount e. tính toán sai, tính nhầm
observational e. tk. sai số quan trắc

out put e. sai số đại lượng
percentage e. sai số tính theo phần trăm
personal e. *kt.* sai số đo ng-ời
presumptive e. độ sai giả định

159

probable e. sai số có thể
quadratic mean e. độ sai bình phương trung bình
random e. độ sai ngẫu nhiên
relative e. sai số t-ương đối
residual e. sai số thặng dư
response e. *tk.* sai số không ngẫu nhiên
root-mean-square e. sai số [quân phương, tiêu chuẩn]
round-off e. sai số làm tròn
sampling e. sai số lấy mẫu
single e. sai số đơn lẻ
standard e. of estimate *tk.* độ sai tiêu chuẩn của -ớc lượng
steady-state e. sai số ổn định
systematic e. sai số có hệ thống
total e. sai số toàn phần
truncation e. *mt.* sai số cắt
turning e. *mt.* độ sai quay
type I e. *tk.* sai lầm kiểu I
type II e. *tk.* sai lầm kiểu II
unbias(s)ed e. sai số ngẫu nhiên
weight e. sai số trọng lượng
wiring e. sai số lắp ráp
escribe dựng đường tròn bằng tiếp
escribed bằng tiếp
essence bản chất; cốt yếu
in e. về bản chất
of the e. chủ yếu là, cốt yếu là
essential thực chất; cốt yếu
essentiality bản chất, tính chủ yếu, tính cốt yếu
establish thiết lập
estate tài sản

160

personal e. động sản
real e. bất động sản
estimable -ớc lượng đ-ợc
estimate -ớc lượng, đánh giá

e. of the number of zeros -ớc l-ợng số l-ợng các không điểm

admissible e. -ớc l-ợng chấp nhận đ-ợc

combined ratio e -ớc l-ợng tổ hợp d-ới dạng trung bình

consistent e. tk. -ớc l-ợng vững

grand-lot e. -ớc l-ợng theo những lô lớn

invariant e. tk. -ớc l-ợng bất biến

minimax e.tk. -ớc l-ợng minimac

ordered e. tk. -ớc l-ợng nhờ thống kê thứ tự

overall e. -ớc l-ợng đầy đủ

regression e. -ớc l-ợng hồi quy

unbiased e. -ớc l-ợng không chệch

upper e. gt. -ớc l-ợng trên

estimated đ-ợc -ớc l-ợng

estimation -ớc l-ợng, sự đánh giá

e. of error sự đánh giá sai số

e. of the order s- đánh giá bậc (sai số)

efficiency e. tk. sự -ớc l-ợng hữu hiệu

error e. sự đánh giá sai số

interval e. tk. sự -ớc l-ợng khoảng

point e. kt. sự -ớc l-ợng điểm

sequentia e. sự -ớc l-ợng liên tiếp

simultaneous e.tk. sự -ớc l-ợng đồng thời

estimator công thức -ớc l-ợng, *tk.* -ớc l-ợng

absolutely unbiased e. -ớc l-ợng không tuyệt đối

best e. -ớc l-ợng tốt nhất

biased e. -ớc l-ợng chệch

161

efficient e. -ớc l-ợng hữu hiệu

inconsistent e. -ớc l-ợng không vững

least-quares e. -ớc l-ợng bình ph-ơng bé nhất

linear e. -ớc l-ợng tuyến tính

most-efficient e. -ớc l-ợng hữu hiệu nhất

non-regular e. -ớc l-ợng không chính quy

quadratic e. -ớc l-ợng bậc hai

ratio e. -ớc l-ợng d-ới dạng tỷ số

regular e. -ớc l-ợng chính quy

unbiased e. -ớc l-ợng không chệch

uniformly best constant risk e. (UBCR) -ớc l-ợng có độ mạo hiểm bé đều nhất

eta eta (.)

evaluate đánh giá; -ớc l-ợng, tính biểu thị
evaluation sự đánh giá, sự -ớc l-ợng
e. of an algebraic expression tính giá trị của một biểu thức đại số
approximate e. sự -ớc l-ợng xấp xỉ
effective e. *log.* sự đánh giá có hiệu quả
numerical e. sự -ớc l-ợng bằng số
evaporation *vl.* sự bay hơi
even chẵn; bằng, đều nhau // ngay khi, ngay cả
evenly đều
event sự kiện; *xs.* ; *tk.* biến cố
antithetic(al) e.s *tk.* biến cố xung khắc
certain e. [sự kiện, biến cố] chắc chắn
compatible e.s *tk.* các biến cố t-ơng thích
complementary e. biến cố đối lập
dependent e. biến cố phụ thuộc
equal e.s các biến cố bằng nhau
exhaustive e.s nhóm đầy đủ các biến cố
162
favourable e. biến cố thuận lợi
impossible e. *xs.* biến cố không thể
incompatible e.s *xs.* các biến cố không t-ơng thích
independent e. *xs.* biến cố độc lập
mutually exclusive e.s các biến cố xung khắc
null e. biến cố có xác suất không
random e. *tk.* biến cố ngẫu nhiên
simple e. biến cố sơ cấp
eventual có thể, có thể xảy ra, sẽ xảy ra
eventually cuối cùng, tính cho cùng
every mỗi, mọi
everywhere khắp nơi
almost e. hầu khắp nơi
evidence sự rõ ràng
evident rõ ràng
evidently một cách rõ ràng, hiển nhiên
evolute đ-ờng pháp bao
e. of a curve đ-ờng pháp bao của một đ-ờng cong
e. of a surface đ-ờng pháp bao của một mặt
intermediate e. đ-ờng pháp bao trung gian
plane e. đ-ờng pháp bao phẳng
evolution sự tiến hoá, sự phát triển sự khai (căn)

evolutional tiến hoá, phát triển
evolve tiến hoá, phát triển, khai triển
evolvent đ-ờng thân khai
exact chính xác, khớp, đúng
generically e. *hh; đs*; khớp nói chung
exactitude [tính, độ] chính xác
exactness [tính, độ] chính xác, tính đúng đắn, tính khớp
partial e. *top*. tính khớp riêng phần

163

examine nghiên cứu, quan sát, kiểm tra
example ví dụ
for e. ví dụ nh-
graphical e. ví dụ trực quan
exceed trội, v-ợt
excenter tâm đ-ờng tròn bàng tiếp
e. of a triangle tâm vòng tròn bàng tiếp của một tam giác
exception sự ngoại lệ
exceptional ngoại lệ
except sự loại trừ // trừ ra **e. for** trừ (ra)
excess (cái, số) d-, số thừa; *tk*. độ nhọn
e. of nine số d- (khi chia cho chín)
e. of triangle góc d- của tam giác
spherical e. số d- cầu
exchange sự trao đổi, sự thay đổi
heat e. trao đổi nhiệt
stock e. *tk*. phòng hồi đoái
excircle vòng tròn bàng tiếp
e. of triangle vòng trong bàng tiếp một tam giác
excision *top*. sự cắt
generalized e. sự cắt suy rộng
excitation *vl*. sự kích thích
excite *vl*. kích thích
exclude loại trừ
excluded bị loại trừ
exclusion sự loại trừ
exclusive loại trừ
mutually e. loại trừ lẫn nhau, xung khắc nhau
exclusion sự đi lệch (*khỏi quỹ đạo thông th-ờng*) dịch
execute chấp hành, thi hành, thực hành

164

executive chấp hành
exemplar hình mẫu, bản
exemplify chứng minh bằng ví dụ, lấy ví dụ
exercise bài tập
exhaust vét kiệt
exhaustible vét kiệt đ-ợc
normal e. vét kiệt chuẩn đ-ợc
exhaustion sự vét kiệt
exhaustive vét kiệt
exist tồn tại, có, hiện hành
existence sự tồn tại
unique e. *log.* tồn tại duy nhất
exit lối ra
exogenous ngoại lệ
exothermal *vl.* tỏa nhiệt
expand mở rộng, khai triển
expanded khuếch đại
expanse khoảng, quãng; khoảng thời gian; *kỹ.* độ choán
expansion *vl.; kt.* sự mở rộng, sự khai triển
e. in to partial fractions khai triển thành phần thức đơn giản
e. (of a function) in a series sự khai triển thành chuỗi
e. of a determinant sự khai triển một định thức
e. of a function sự khai triển một hàm
asymptotic e. sự khai triển tiệm cận
binomial e. sự khai triển nhị thức
isothermal e. *vl.* sự nở đẳng nhiệt
multinomial e. sự khai triển đa thức
orthogonal e. độ giãn nhiệt
expect chờ đợi, hy vọng, kỳ vọng
expectation *tk.* kỳ vọng
165
expectation *tk.* kỳ vọng
e. of life *tk.* kỳ vọng sinh tồn
conditional e. *tk.* kỳ vọng có điều kiện
mathematical e. kỳ vọng toán
moral e. *tk.* kỳ vọng
expected đ-ợc chờ đợi hy vọng
expend tiêu dùng, sử dụng
expenditure *tk.* sự tiêu dùng, sự sử dụng
expense *tk.* tiêu dùng, sử dụng, tiền phí tổn **at the same e.** cùng giá

experience kinh nghiệm
experienced có kinh nghiệm, hiểu biết
experiment thí nghiệm, thực nghiệm // làm thực nghiệm
combined e. tk. thí nghiệm hỗn hợp
complex e. thí nghiệm phức tạp
factorial e. tk. thí nghiệm giai thừa
model e. thí nghiệm mô hình
experimental thực nghiệm dựa vào kinh nghiệm
explain giải thích
explanation sự giải thích
explanatory giả thích
explement hh. phần bù (*cho đủ 360°*)
e. of an angle phần bù của một góc (*cho đủ 360°*)
explementary bù (*cho đủ 360°*)
explicate giải thích, thuyết minh
explicit hiểu, rõ ràng; hoàn hảo, chi tiết // nghiên cứu chi tiết
exploit lợi dụng, bóc lột
exploitation kt. sự lợi dụng, sự bóc lột
exploration sự thám hiểm, sự nghiên cứu (tr-ớc)
explore thám hiểm, nghiên cứu
epxonent số mũ
166
e. of convergance gt. số mũ hội tụ
characteristice e. of field đs. bậc đặc tr-ng của tr-ờng
fractional e. số mũ phân
horizontal e. of Abelian p-group loại ngang của p-nhóm Aben
imaginary e. số mũ ảo
real e. số mũ thực
exponential (thuộc) số mũ // hàm số mũ
exponentiation sự mũ hoá
export kt. xuất cảng
exportation kt. sự xuất cảng
expose trình bày
exposition sự trình bày, sự mô tả, sự giải thích
exposure vl. sự phơi sáng, sự khẳng định
express biểu thị
expression biểu thức
algebrai e. biểu thức đại số
alternating e. biểu thức thay phiên
canonical e. biểu thức chính tắc

differential e. biểu thức vi phân
general e. biểu thức tổng quát
mixed e. biểu thức hỗn tạp
numerical e. biểu thức bằng số
extradius bán kính của vòng tròn bàng tiếp (*một tam giác*)
extend mở rộng; giãn; kéo dài; thác triển; khuếch
extended đ-ợc mở rộng, đ-ợc kéo dài
extensible extnadible, mở rộng đ-ợc, kéo dài đ-ợc, giãn đ-ợc
extension sự mở rộng; sự kéo dài; sự giãn đ-ợc, sự khuếch
e. of a field mở rộng một tr-ờng
e. of a function mở rộng của một hàm
e. of a group mở rộng một nhóm
167
algebraic e. đs. mở rộng đại số
analytic e. mở rộng giải tích
equationally complete e. mở rộng hoàn toàn t-ong đ-ong
flat e. mở rộng phẳng
inessential e. đs. mở rộng không cốt yếu
iterated e. mở rộng lặp
purely transcendental e. đs. mở rộng thuần túy siêu việt
ramified e. hhđs. mở rộng rẽ nhánh
relate e.s đs. các mở rộng đồng loại
separable e. mở rộng tách đ-ợc
superharmonic boundary value e. mở rộng giá trị siêu điều hoà
transcendental e. of a field mở rộng siêu việt của một tr-ờng
unramified e. hhđs. mở rộng không rẽ nhánh
extensional log. mở rộng khuếch tr-ong
extensive rộng rãi
extensor hh. giãn tử
absolute e. giãn tử tuyệt đối
extent kích th-ớc, ngoại diện
exterior bên ngoài, ngoại
extinction sự dập tắt, sự làm ngừng; sự đình chỉ; *kt.* sự thanh toán (nợ)
extinguish sự dập tắt, sự làm ng-ng; *kt.* sự thanh toán (nợ)
extra bổ sung; đặc biệt hơn
extract trích, khai (căn) **e. a root of a number** khai căn một số
extraction sự trích; sự khai (căn)
e. of a root sự khai căn
extraneous ngoại lai
extraordinary đặc biệt

extrapolate ngoại suy

extrapolation phép ngoại suy

exponential e. phép ngoại suy theo luật số mũ

168

linear e. phép ngoại suy tuyến tính

parabolic e. phép ngoại suy parabolic

extremal (đ-ờng) cực trị

accessory e. đ-ờng cực trị

broken e. *gt.* đ-ờng cực trị gãy, đ-ờng cực trị gấp khúc

relative e. đ-ờng cực trị t-ơng đối

extreme cực trị ở đầu mút, cực hạn

extremum cực trị

relative e. *gt.* cực trị t-ơng đối

weak e. cực trị yếu

eye mắt || nhìn, xem

electric (al) e. con mắt điện; quang tử

eyepiece *vl.* thị kính, kính nhìn

169

F

fabric cơ cấu, cấu trúc

face mặt, diện; bề mặt

f. of simplex mặt của đơn hình

end f. *mt.* mặt cuối

lateral f. mặt bên

old f. mặt bên

proper f. mặt chân chính

tube f. màn ống (tia điện tử)

facet mặt, diện

facient *mt.* nhân tử

facile dễ; đơn giản

facilitate làm dễ dàng, tạo điều kiện, giảm nhẹ

facility thiết bị, trang bị, công cụ, ph-ơng tiện

communication f. ph-ơng tiện thông tin

test f. dụng cụ thí nghiệm

fact sự việc **in f.** thật ra

factor nhana tử, nhân tố, thừa số, hệ số

f. of a polynomial nhân tử của một đa thức

f. of a term thừa số của một số

accumulation f. nhân tử tích lũy (*nhân tử $1+r$ trong $A=P(1+r)_n$ trong*

phép tính phân trăm)

adjustment f. nhân tử điều chỉnh

amplification f. hệ số khuếch đại

attenuation f. nhân tử suy giảm, hệ số tắt dần

bearing capacity f. hệ số tải chung

common f. nhân tử chung

composition f. nhân tố hợp thành

constant f. nhân tử không đổi, thừa số không đổi

170

conversion f. nhân tử chuyển hoán

correction f. hệ số hiệu chỉnh

coupling f. hệ số ghép

damping f. hệ số làm tắt dần

delay f. hệ số trễ, đại lượng trễ

depolarizing f. nhân tố khử cực

determining f. yếu tố xác định

direct f. đs. nhân tử trực tiếp

dissipation f. hệ số hao tán

distorsion f. hệ số méo

divergence f. hệ số phân kỳ

efficiency f. tk. hệ số hiệu quả; xib. hệ số hiệu dụng, hiệu suất

extraneous f. nhân tử ngoại lai

feedback f. xib. hệ số liên hệ ngược

form f. hệ số dạng (của một tr-ờng)

frequency f. nhân tử tần số

gain f. hệ số khuếch đại

general f. tk. nhân tố chung (cho tất cả các biến)

integrating f. gt. nhân tử lấy tích phân

interaction f. hệ số t-ương tác

invariant f. nhân tử bất biến

load f. hệ số tải

loss f. xib. hệ số tổn thất

modulation f. hệ số biến điệu

monomial f. of an expression nhân tử đơn thức của một biểu thức

mutual coupling f. xib. hệ số liên hệ t-ương hỗ

normalization f. nhân tử chuẩn hoá

operational f. xib. đặc tr-ng làm việc, tham số tác dụng, tham biến tác dụng

output f. xib. hệ số hiệu suất

periodicity f. gt. nhân tử tuần hoàn

171

phase f. *xib.* hằng số pha, thừa số pha
post f. nhân tử sau (bên phải)
prime f. [thừa số, nhân tử] nguyên tố
propagation f. hệ số truyền
rationalizing f. nhana tử hữu tỷ hoá
safety f. hệ số an toàn
selectivity f. hệ số tuyển lựa
shape f. hệ số dạng
single scale f. hệ số chuyển dịch đơn vị
smoothing f. hệ số trơn
stability f. hệ số ổn định
stabilization f. *xib.* hệ số ổn định hoá
utilization f. hệ số sử dụng
visibility f. độ nhìn thấy t-ong đối, độ thị kiến
factorability tính phân tích đ-ợc (thành nhân tử), tính nhân tử hoá
factorable phân tích đ-ợc (thành nhân tử)
factorgram biểu đồ nhân tử, nhân tử đồ
factorial giai thừa; nhân tố
generalized f. giai thừa suy rộng
factoring sự phân tích (thành nhân tử)
scale f. chọn ty độ, sự chọn thang tỷ lệ
factorisable phân tích đ-ợc (thành nhân tử)
factorisation sự phân tích thành nhân tử
f. of atransformation sự phân tích một phép biến đổi
factorization [phép, sự] nhân tử hoá
direct f. of algebra phép nhân tử hoá trực tiếp một đại số
polar f. of a matrix phân tích cực một ma trận
unique f. nhân tử hoá duy nhất
factory nhà máy, x-ởng
automatic f. *xib.* nhà máy tự động

172

factory-built *mt.* chế tạo ở nhà máy
facultative không bắt buộc, tùy ý
fade *vl.* sự phai màu, sự tàn lụi // thay đổi dần dần c-ờng độ tín hiệu; làm phai tàn **f. in** làm mạnh lên; **f. out** làm yếu đi
fading *vl.* fading; sự phai màu
fail không đạt, ch-a đủ *kt.* phá sản
failure *mt.* chỗ hỏng; *cơ.* sự phá hỏng; *kt.* sự phá sản; *trch.* sự thất bại
power f. *mt.* gián đoạn trong việc cấp năng l-ợng
faithful đúng, khốp; chính xác

fall sự rơi; cột n-ớc, bậc n-ớc, thác n-ớc
free f. sự rơi tự do
fallacy nguy lý, nguy biện
false *log.* sai
falschood *log.* sự sai
falsi
regular f. ph-ơng pháp đặt sai
faltung tích chập
familiar quen thuộc, th-ờng; thông th-ờng
family họ, tập hợp, hệ thống
f. of circles họ vòng tròn
f. of ellipses họ elip
f. of spirals họ đ-ờng xoắn ốc
f. of straight lines họ đ-ờng thẳng
f. of surfaces họ mặt
cocompatible f. họ đối t-ơng thích
complete f. *đs.* họ đầy đủ
confocal f. họ đồng tiêu
normal f. of analytic function họ chuẩn tắc các hàm giải tích
n-parameter f. of curves họ n-tham số của đ-ờng cong
one-parameter f. họ một tham số

173

far xa
farther xa hơn
farthest xa nhất **at the f.** ở xa nhất, nhiều nhất
fastness độ cứng, độ bền
fatigue *vl.* sự mỏi (kim loại)
fault *mt.* sự sai, sự hỏng
incipient f. sự hỏng bắt đầu xuất hiện
ironwork f. cái che thân (máy)
sustained f. sự hỏng, ổn định
transient f. sự hỏng không ổn định
faulty sai; không rõ chất l-ợng
favourable thuận tiện, tốt
feasible cho phép; có thể thực hiện đ-ợc
physically f. thực hiện cụ thể đ-ợc
feature nét, đặc điểm
feeble yếu
feed *mt.* sự cấp (liệu) sự cung d-ỡng
automatic f. cấp liệu tự động

gravity f. cấp liệu do trọng l-ợng bản thân
line f. sự chuyển băng (sang dòng mới), sự cho băng
tape f. cơ cấu kéo băng
feedback xib. sự liên hệ ng-ợc
curent f. liên hệ ng-ợc dòng
degenerative f. liên hệ ng-ợc âm
delayed f. liên hệ ng-ợc có chậm
devivative f. liên hệ ng-ợc theo đạo hàm
envelope f. liên hệ ng-ợc theo hình bao
external f. liên hệ ng-ợc ngoài
inverse f. liên hệ ng-ợc âm
lagging f. liên hệ ng-ợc trễ

174

local f. liên hệ ng-ợc địa ph-ợng
monitoring f. liên hệ ng-ợc kiểm tra
negative f. liên hệ ng-ợc âm
output f. liên hệ ng-ợc từ lối ra
position f. liên hệ ng-ợc theo vị trí
rate f. theo vận tốc
reference f. liên hệ ng-ợc khởi đầu, liên hệ ng-ợc xuất phát
voltage f. liên hệ ng-ợc theo hiệu thế
fecder mt. bộ phận cung d-ỡng, tuyến cấp liệu; *vl.* dây tải điện; fido
feeding mt. sự cấp (liệu), sự cung d-ỡng
continuous f. mt. sự cấp liên tục
feel cảm thấy
feeler mt. cảm thấy, cái thụ biến
ferrite mt. ferit
ferroelectric vl. chất sắt điện
ferroelectricity tính sắt điện
few một vài, ít **a. f.** một vài
fiber top. thớ, sợi
fibration sự phân thớ
local f. phân thớ địa ph-ợng
regular f. phân thớ chính quy
weak f. phân thớ yếu
fiblre thớ, sợi
fictitious giả tạo, t-ợng t-ợng
fidelity mt. độ trung thành, độ chính xác (*của sự sao lại, của sự nhớ lại*); sự sát nghĩa (*của bản dịch*)
fiducial an toàn, tin cậy, bảo đảm

field tr-ờng, miền, thể phạm vi, lĩnh vực
f. of class two *đs.* tr-ờng lớp thứ hai, tr-ờng siêu Abel
f. of constants *đs.* tr-ờng các hằng số

175

f. of events tr-ờng các biến cố
f. of extremals *gt.* tr-ờng các đ-ờng cực trị
f. of porce tr-ờng lực
f. of integration tr-ờng tích phân
f. of lines tr-ờng tuyến
f. of points tr-ờng điểm
f. of quotients tr-ờng các th-ơng
f. of sets *đs.* tr-ờng các tập hợp
f. of vectors tr-ờng vectơ
algebraic number f. tr-ờng số đại số
base f. tr-ờng cơ sở
class f. tr-ờng các lớp
coefficient f. *đs.* tr-ờng các hệ số
commutative f. tr-ờng giao hoán
complete f. *đs.* tr-ờng đầy đủ
complete ordered f. *đs.* tr-ờng đ-ọc sắp toàn phần
congruence f. *đs.* tr-ờng đồng d-
conjugate f.s *đs.* các tr-ờng liên hợp
convervation f. (of force) tr-ờng bảo toàn (lực)
constant f. *đs.* tr-ờng hằng số
cubic f. tr-ờng bậc ba
ecylotomic f. *đs.* tr-ờng chia vòng tròn
derived f. (with respect to a valuation) tr-ờng dẫn suất (đối với một sự định giá)
difference f. *đs.* tr-ờng sai phân
differential f. *hh.* tr-ờng h-ớng
electromagnetic f. tr-ờng điện từ
elliptic(al) f. *đs.* tr-ờng eliptic
formally real f. *đs.* tr-ờng thực về hình thức
free f. tr-ờng tự do

176

ground f. tr-ờng cơ sở
hyper-real f. tr-ờng siêu thực
inertia f. tr-ờng quán tính
intermediate f. *đs.* tr-ờng trung gian
irrotational f. tr-ờng không rôta

local f. *đs.* tr-ờng địa ph-ong
magnetic f. *vt.* từ tr-ờng
measure f. tr-ờng có độ đo
modular f. tr-ờng môđun
multidifferential f. tr-ờng đa vi phân
neutral f. *đs.* tr-ờng trung hoà
non-commutative f. tr-ờng không giao hoán
number f. tr-ờng số
ordered f. *đs.* tr-ờng đ-ợc sắp
partial differential f. *đs.* tr-ờng vi phân riêng
perfect f. tr-ờng hoàn toàn
prime f. tr-ờng nguyên tố
quadratic f. *đs.* tr-ờng bậc hai
quotient f. tr-ờng các th-ơng
radiation f. tr-ờng bức xạ
ramification f. tr-ờng rẽ nhánh
real number f. tr-ờng số thực
rotational f. tr-ờng rôta
scalar f. tr-ờng vô h-ớng
skew f. *đs.* tr-ờng không giao hoán
solenoidal vector f. *hh.* tr-ờng vector xolenoit
splitting f. *đs.* tr-ờng khai triển
tensor f. *hh.* tr-ờng tenxơ
topological f. tr-ờng tôpô
total real f. tr-ờng thực toàn phần

177

true quotient f. *đs.* tr-ờng th-ơng đúng
two-dimentional f. tr-ờng hai chiều
vector f. tr-ờng vectơ
velocity f. tr-ờng vận tốc
vortex f. tr-ờng rôta
fifteen m-ới lăm (15)
fifteeth thứ m-ời lăm, phần thứ m-ời lăm
fiftieth thứ năm m-ơi, phần thứ năm m-ơi
fifty năm m-ơi (50)
figurate sự t-ợng tr-ng, sự biểu hiện
figure hình; ký hiệu, dấu hiệu (của chữ số); hệ số; hình vẽ; biểu đồ
in round f.s lấy tròn, quy tròn
f. of noise hệ số ồn
f. of syllogism *log.* cách của tam đoạn luận

circumscribed f. hình ngoại tiếp
congruent f.s hình t-ong đẳng
correlative f. hình đối xạ
geometric f. hình hình học
homothetic f.s hình vị tự
identical f.s các hình đồng nhất
inscribed f. hình nội tiếp
percpective f. hình phối cảnh
plane f. hình phẳng
polar reciprocal f.s hình đối cực
projecting f. hình chiếu ảnh
radially related f.s *hh.* các hình vị tự
reciprocal f. hình thuận nghịch
significant f. chữ số có nghĩa
similar f.s các hình đồng dạng
squarable f. hình cầu ph-ơng đ-ợc

178

symmetric f. hình đối xứng
vertex f. hình đỉnh
file *mt.* bộ phận ghi chữ, phiếu ghi tên
filing sự đ-a vào phiếu ghi tên, sự đ-a vào bộ phận l-u trữ
fill hoàn thành
fillet *đs.* băng giải
film *mt.;* *vl.* phim, màng // chụp phim
continuously moving f. phim di động liên tục
plastic f. phim bằng chất dẻo
sensitive f. phim bắt sáng
transparent f. phim trong suốt
filming *mt.* sự chụp phim
filter *xib.;* *vl.* cái lọc, bộ lọc, máy lọc
all-pass f. máy lọc pha
amplitude f. máy lọc biên độ
band f. máy lọc giải
band-elimination f. máy lọc khử theo giải
bandpass f. cái lọc băng (giải)
elamping f. cái lọc đ-ợc giữ cố định
compensating f. cái lọc bổ chính
discontinuous f. máy lọc xung
feedback f. cái lọc hệ ng-ợc
frequency f. cái lọc tần số

high-pass f. cái lọc sao
infinite memory f. bộ lọc có nhớ vô hạn
interference f. máy lọc chống nhiễu loạn
lossless f. máy lọc không hao
low-pass f. máy lọc các tần thấp
mode f. cái lọc kiểu sóng
noise f. cái lọc tiếng ồn

179

nonlinear f. bộ lọc không tuyến tính
normalized f. bộ lọc đ-ợc chuẩn hoá
optimum f. bộ lọc tối -u
output f. máy lọc (có) lối ra
predicting f. cái lọc tiên đoán
pulsed f. máy lọc xung
separation f. cái lọc tách
stable f. cái lọc ổn định
suppression f. máy lọc chặn
total f. bộ lọc phức
tuned f. cái lọc cộng h-ởng
wave f. cái lọc sóng
filtered đã đ-ợc lọc
filtration sự lọc
convergent f. đs. sự lọc hội tụ
regular f. đs. sự lọc chính quy
fin cơ. bộ ổn định, cái làm ổn định
final kết thúc cuối cùng
finance kt. tài chính
financial kt. (thuộc) tài chính
find tìm thấy
finder mt. bộ tìm
fine chính xác, thuần túy; *top.* mịn // làm sạch
fineness độ nhỏ của phân hoạch; *cơ.* tính chất khí động lực học
finer top. mịn hơn
finish hoàn thành, kết thúc
finitary hữu hạn
finite hữu hạn
finitism log. chủ nghĩa hữu hạn
finned tựa lên, tựa vào

180

firm kt. hàng buôn // rắn, bền; ổn định

first thứ nhất, đầu tiên
at f. từ đầu, đầu tiên
from the f. ngay từ đầu
f. of all tr-ớc hết
fiscal *kt.* (*thuộc*) thu nhập
fish *trch.* thẻ bằng ngà
fision *vl.* sự chia, sự tách, sự phân hạch; *cơ.* sự nứt
nuclear f. sự phân hạch nguyên tử
spontaneous f. sự phân hạch tự phát
fit thích hợp, phù hợp // kẻ theo điểm
fitness sự thích hợp, sự t-ơng ứng
fitting sự thích hợp, sự vẽ theo các điểm
curve f. vẽ đ-ờng cong thực nghiệm; vẽ đ-ờng cong theo các điểm
leasr square f. san bằng bằng ph-ơng pháp bình ph-ơng bé nhất
five năm (5)
fix cố định
fixation *top.* sự cố định
fixed cố định, ổn định; không đổi
flame *vl.* ngọn lửa
flap *cơ.* cánh tà sau (*của máy bay*); bảng chắn
flast *vl.* tia sáng; sự nổ; sự bốc cháy
flat phẳng; bệ
concircularly f. phẳng đồng viên
locally f. *hh.* phẳng địa ph-ơng, oclit địa ph-ơng
projectively f. *hh.* phẳng xạ ảnh, oclit xạ ảnh
flatness tính phẳng; tính bệ
flatten làm bệ, san bằng
flecnode flenôt
flection sự uốn; đạo hàm bậc hai
181
flex uốn
flexibility tính uốn đ-ợc, tính đàn hồi
flexble uốn đ-ợc, đàn hồi đ-ợc
flexion độ uốn; đạo hàm bậc hai
f. of surface độ uốn của một mặt
flexowriter *mt.* thiết bị in nhanh, flecxôraitơ
flexure độ uốn
flight *cơ.* sự bay
blind f. *cơ.* sự bay mù
level f. *cơ.* sự bay nằm ngang

floating thay đổi; phiếm định; trôi

floating-point *mt.* dây phẩy động

floor sàn, đáy

flow dòng, sự chảy, l-u l-ợng

adiabatic f. dòng đoạn nhiệt

back f. dòng ng-ợc

channel f. dòng chảy trong

circular f. dòng hình tròn

conical f. dòng hình nón

divergent f. dòng phân kỳ

energy f. dòng năng l-ợng

fluid f. dòng chất lỏng

free f. dòng tự do

gas f. dòng khí

geodesic f. *gt.* dòng trắc địa

hypersonic f. dòng siêu âm

gradually varied f. dòng biến đổi dần

isentropic f. dòng đẳng entropi

jet f. dòng tia

laminar f. dòng thành lớp

182

logarithmic spiral f. dòng xoắn ốc lôga

mass f. dòng khối l-ợng

non-steady f. dòng không ổn định

ordinary f. dòng thông th-ờng

parallel f. dòng song song

plastic f. dòng dẻo

potential f. *cơ.* dòng thế

pressure f. dòng áp

rapid f. dòng nhanh

rapidly varied f. dòng biến nhanh

secondary f. dòng thứ cấp

shearing f. dòng sát, dòng tr-ợt, dòng cắt

spiral f. dòng xoắn ốc

steady f. dòng ổn định

subcritical f. dòng tr-ớc tới hạn

subsonic f. dòng d-ới âm tốc

supercritical f. dòng siêu tới hạn, dòng (mạnh) xiết

traffic f. dòng vận tải

tranquil f. dòng yên lặng

turbulent f. dòng xoáy
uniform f. dòng đều
unsteady f. dòng không ổn định
variable f. dòng biến thiên
vortex f. *hh.* dòng rôta
fluctuate thăng giáng, dao động
fluctuation sự thăng giáng, sự dao động; biến thiên
total f. biến thiên toàn phần
ideal f. of function biến thiên toàn phần của một hàm
velocity f. biến thiên vận tốc
fluid chất lỏng; môi tr-ờng

183

compressible f. chất lỏng nén đ-ợc
ideal f. chất lỏng lý t-ờng
perfect f. chất lỏng nhớt
fluidity tính lỏng, độ lỏng
fluorescence sự huỳnh quang
flutter *vl.* phách động
flux thông l-ợng, dòng
energy f. năng thông, dòng năng l-ợng
luminous f. quang thông, dòng ánh sáng
magnetic f. thông l-ợng từ
vanishing f. thông l-ợng triệt tiêu
focal (*thuộc*) tiêu điểm
focus tiêu điểm, tập trung tại tiêu điểm
fold gấp uốn
folium tờ, lá
f. of Descartes lá Đề các (*đồ thị* $x^3 + y^3 = 3axy$)
double f. lá kép
parabolic f. đ-ờng hình lá parabolic
simple f. lá đơn
follow theo sau
follower *mt.* bộ nhắc lại, mắc sao lại, bộ theo dõi
automatic curve f. bộ sao lại các đ-ờng cong tự động
cam f. bộ sao lại cam
curve f. bộ theo dõi đ-ờng cong
following nh- sau; sau đây
foot chân (*đ-ờng thẳng góc*); phút (*đơn vị đo l-ờng Anh*)
f. of a perpendicular chân đ-ờng vuông góc
forbid cấm; không giải đ-ợc

forbiedden bị cấm; không giải đ-ợc

force lực, c-ờng độ || c-ỡng bức

184

f. of gravity trọng lực

f. of inertia lực quán tính

f. of mortality *kt.* c-ờng độ tử vong

f. of repulsion lực đẩy

active f. lực tác động

axial f. lực h-ớng trục

central f. lực xuyên tâm

centrifugal f. lực ly tâm

collinear f.s lực cộng tuyến

concentrated f. lực tập trung

concurrent f.s lực đồng quy

conservation f. lực bảo toàn

constraining f.s các lực buộc, các lực pháp tuyến, các lực tác động thẳng góc với ph-ong chuyển động

driving f. lực phát động

elastic restoring f. lực khôi phục đàn hồi

electromotive f. lực điện động

external f. lực ngoài, ngoại lực

frictional f. lực ma sát

generalized f. lực suy rộng

gyroscopic f. lực hồi chuyển

inertia f. lực quán tính

internal f. lực trong, nội lực

magnetizing f. c-ờng độ từ tr-ờng

motive f. lực chuyển động

net f. *cơ.* lực tổng hợp

non-conservative f. lực không bảo toàn

propulsive f. lực kéo

reactive f.s phản lực

repulsive f. lực đẩy

185

resultant f. lực tổng hợp

shearing f. lực cắt, lực tr-ợt, lực xát

short-range f.s lực tác dụng gần

surface f. lực mặt

tensile f. *cơ.* sức căng

forced bị c-ỡng bức

forrecaſt tiên đoán, dự đoán, dự báo
forecasting sự tiên đoán, sự dự đoán, sự dự báo
form dạng // hình thành
in matrix f. ở dạng ma trận
to bring into canonical f. đ-a về dạng chính tắc
adjoint f. *hh.* dạng [phó liên hợp]
algebraic f. dạng đại số
bilinear f. dạng song tuyến
binary quadratic f. dạng toàn ph-ơng nhị nguyên
biquadratic f. dạng từng ph-ơng
canonical f. of difference equation dạng chính tắc của ph-ơng trình sai phân
classical canonical f. dạng chính tắc cổ điển
complex f. dạng phức
compound quadratic f.s dạng toàn ph-ơng phức hợp
conjunctive normal f. dạng chuẩn hội
cubic f. dạng bậc ba
definite f. *đs.* dạng xác định
differential f. dạng vi phân
disjunctive normal f. dạng chuẩn tuyển
exterior f. dạng ngoài
first fundamental f. dạng cơ bản thứ nhất
Hermitain f. dạng Hecnit
indeterminate f. *gt.* dạng vô định
inertia f. dạng quán tính

186

intercept f. of the equation of a straight line ph-ơng trình đ-ờng thẳng theo đoạn thẳng
modular f. dạng môđun
multilinear f. dạng đa tuyến tính
name f. *log.* dạng tên
nonsingular f. dạng không suy biến
norm f. *log.* dạng chuẩn tắc, pháp dạng
one-dimensional fundamental f. dạng cơ bản một chiều
polynomial f. dạng đa thức
positive definite quadratic f. dạng toàn ph-ơng xác định d-ơng
prenex f. dạng tiền l-ợng, dạng prinec
primitive f. dạng nguyên thủy
principal normal f. *log.* dạng chuẩn chính
quadratic f. *đs.* dạng toàn ph-ơng
quadratic differential f. dạng vi phân bậc hai

quaternary f. dạng tứ nguyên

rational f. dạng hữu tỷ

rectangular f. of complex number dạng đại số của số phức

second fundamental f. dạng cơ bản thứ hai

sesquilinear f. đs. dạng bán song tuyến tính, dạng nửa song tuyến tính

standard f. dạng tiêu chuẩn

superposed fundamental f. dạng cơ bản chồng chất

ternary bilinear f. dạng song tuyến tính tam nguyên

ternary quadratic f. dạng toàn ph-ơng tam nguyên

ternary quartic f. dạng bậc bốn tam nguyên

three-dimensional fundamental f. dạng cơ bản ba chiều

trilinear f. dạng tam tuyến tính

typical f. dạng dạng điển hình

two-dimensional fundamental f. dạng cơ bản hai chiều

two-point f. dạng hai điểm

187

wave f. dạng sóng

formal hình thức

formalism log. chủ nghĩa hình thức, hệ hình thức

formalization log. hình thức hoá

formally về mặt hình thức

formation sự hình thành, cấu tạo

formative hình thành

formula công thức

addition f. công thức cộng

addition f.s of trigonometry công thức cộng l-ợng giác

assumption f. công thức giả định

asymptotic f. công thức tiệm cận

backward interpolation f. công thức nội suy lùi

binomial f. công thức nhị thức

closed f. công thức đóng

coincidence f. công thức trùng ph-ơng

column f. công thức cột

congruous f.s công thức đồng d-

corector f. công thức sửa

difference f. công thức sai phân

distance-rate-time f. công thức chuyển động đều ($l=vt$)

double-angle f.s công thức góc nhân đôi

dublication f. công thức tăng đôi

empiric f. công thức thực nghiệm

end f. công thức cuối

even-numbered f. công thức có số chẵn

five-term f. công thức năm số hạng

forward interpolation f. công thức nội suy tiến

half-angle f.s công thức góc chia đôi

incidence f. công thức liên thuộc

188

integral f. công thức tích phân

interdeducible f.s công thức suy diễn nh- nhau

interpolation f. *gt.* công thức nội suy

inverse f. *gt.* công thức nghịch đảo

inversion f. *gt.* công thức nghịch đảo

irrefutable f. công thức chắc chắn đúng

logarithmic f. công thức lôga

number-theoretic f. *log.* công thức số học

open f. *log.* công thức mở

postulation f. công thức giả định

prediction f. công thức tiên đoán

prenex f. công thức prinec

prime f. công thức nguyên tố

principal f. *log.* công thức chính

primoidal f. công thức thể tích lăng trụ cụt

product f., production f. công thức đ-a về dạng lôga hoá

provable f. công thức chứng minh đ-ợc

quadratic f. công thức các nghiệm của ph-ơng trình bậc hai

quadrature f. *log.* công thức cầu ph-ơng

quadrature f. of close type (open type) công thức cầu ph-ơng kiểu đóng (kiểu mở)

rectangular f. *log.* công thức hình chữ nhật

recursion f. *log.* công thức truy toán, công thức đệ quy

reduction f.s công thức bác đ-ợc

side f. *log.* công thức cạnh

simple interest f. *tk.* công thức lãi đơn

starter f. công thức xuất pháp

subtraction f.s công thức trừ

summation f. *gt.* công thức lấy tổng

thin-lens f.s *vl.* công thức lăng kính mỏng

189

translation f.s *hh.* công thức dời trục toạ độ

trapezoid f. công thức hình thang

universal-coefficient f. công thức hệ số phổ dụng
verifiable f. *log.* công thức nghiệm đ-ợc
formulation (of equation) lập ph-ơng trình
forth về phía tr-ớc; từ nay về sau
and so f. vân vân
so far f. trong tr-ờng mực ấy
fortieth thứ bốn m-ời; phần thứ bốn m-ời
fortuitous ngẫu nhiên
forty bốn m-ời (40)
forward về phía tr-ớc, đi tr-ớc, v-ợt tr-ớc
found xây dựng, thành lập
foundation cơ sở, nền móng
f. of geometry cơ sở hình học
founded có cơ sở
four bốn (4)
fourfold bội bốn, bốn lần
four-group đs. nhóm bốn, nhóm Klein
fourscore tám m-ời (*từ cổ*) (80)
fourteen m-ời bốn (14)
fourteenth thứ m-ời bốn; phần fthứ m-ời bốn
fourth thứ bốn, phần thứ bốn
fractile *tk.* điểm phân vị
fraction phân số; một phần
f. in its lowest terms phân số tối giản
ascendant continued f. liên phân số tăng
binary f. phân số nhị nguyên
comon f. phân số thông th-ờng (*tử và mẫu đều là số nguyên*)
complex f. phân số bốn tầng
190
continued f. liên phân số
convergent continued f. liên phân số hội tụ
decimal f. phân số thập phân
descending continued f. liên phân số giảm
improper f. phân số không thực sự
non-terminating continued f. liên phân số vô hạn
parial f. *gt.* phân thức đơn giản
periodic continued f. liên phân số tuần hoàn
periodical f. phân số tuần hoàn
proper f. phân số thực sự
rational f. phân thức hữu tỷ

rational algebraic f. phân thức đại số hữu tỷ
recurrent continued f. liên phân số tuần hoàn
sampling f. *tk.* tỷ suất lấy mẫu
similar f.s các phân số đồng dạng
simple f. phân số thông thường
simplified f. phân số tối giản
terminating continued f. *gt.* liên phân số hữu hạn
unit f. phân số có tử số đơn vị
unlike f. s các phân số không đồng dạng
vulgar f. phân số thông thường
fractinal (*thuộc*) phân số, bộ phận
fractionary phân số; bộ phận
frame dàn, khung; hệ quy chiếu, hệ tọa độ // dựng
f. of reference hệ quy chiếu thiên văn
astronomical f. of reference *tv.* hệ quy chiếu thiên văn
rigid f. *cơ.* dàn cứng
framework hệ dàn
free tự do
freedom sự tự do
191
freely một cách tự do
frequency *vl.* tần số
angular f. tần số góc
audio f. tần số âm (thanh)
base f. tần số cơ sở
beat f. tần số phách
carrier f. tần số mang
cell f. tần số nhóm
circular f. tần số vòng
class f. tần số lớp
collision f. tần số va chạm
commercial f. *tk.* tần số công nghiệp; tần số thương mại
conversion f. tần số biến đổi
critical f. tần số tới hạn
cut-off f. tần số cắt, tần số tới hạn
cyclic f. tần số vòng
driving f. tần số kích thích
marginal f. *tk.* tần số biên duyên
master f. *mt.* tần số chính
natural f. tần số riêng

non-dimensional f. tần số không thứ nguyên

pulse f. tần số lặp các xung

pulse-recurrence f. *mt.* tần số lặp các xung

relative f. tần số t-ơng đối

resonance f. tần số cộng h-ởng

scan f. tần số quét

signal f. tần số tín hiệu

signal-carrier f. tần số mang tín hiệu

spacing f. tần số nghỉ

theoretical f. *tk.* tần số lý thuyết, xác suất

192

transition f. *xib.* tần số chuyển tiếp

frequent th-ờng xuyên

friction *vl.* ma sát

internal f. ma sát trong

linear f. ma sát tuyến tính

rolling f. ma sát lăn

skin f. *cơ.* ma sát mặt ngoài

static and kenetic f. ma sát tĩnh và động

fringe vành, đ-ờng viền

interference f. vành giao thoa

front *vl.* tuyến, mặt tr-ớc; mặt đầu tròn

cold f. *vl.* mặt đầu lạnh, tuyến lạnh

oblique shock f. tuyến kích động xiên

reaction f. tuyến phản lực

reflected shock f. tuyến kích động phản xạ

shock f. tuyến kích động

spherical shock f. tuyến kích động cầu

stationary shock f. tuyến kích động dừng

warm f. tuyến ấm

wave f. mặt sóng, đầu sóng

frontal chính diện; (*thuộc*) tuyến, biên

frontier biên giới

frustum hình cụt

f. of a cone hình nón cụt

f. of a pyramud hình chót cụt

fulcrum *cơ.* điểm tựa

full toàn thể, toàn phần, đầy // hoàn toàn

full-scale ở độ lớn tự nhiên

full-size cỡ toàn phần

full-sphere *top.* quả cầu

193

fully hoàn toàn, đầy đủ

function hàm, hàm số; chức năng // tác dụng, vận hành

f. of bounded variation hàm có biến phân bị chặn

f. of a complex(real) variable hàm biến số phức thực

f. of concentration *tk.* hàm tập trung

f. of dispersion *kt.* hàm phân tán

f. of exponential type hàm kiểu mũ

f. of finite genus *gt.* hàm có giống hữu hạn

f. of f. hàm của hàm, hàm hợp

f. of infinite type hàm kiểu vô hạn, hàm kiểu cực đại

f. of limited variation hàm có biến phân bị chặn

f. of maximum type hàm kiểu cực đại, hàm kiểu vô hạn

f. of minimum type *gt.* hàm kiểu cực tiểu

f. of position hàm vị trí

f. of random variable *xs.* hàm của biến ngẫu nhiên

f. of singularities *gt.* hàm các điểm kỳ dị, thành phần kỳ dị

f. of support hàm tựa

absolutely additive set f. hàm tuyệt đối cộng tính

absolute monotonic f. hàm đơn điệu tuyệt đối

acylic f. hàm không tuần hoàn, hàm phi xilic

adjustment f. *tk.* đặc tr-ng của tập hợp thống kê

algebraic(al) f. hàm đại số

alternate f. *đs.* hàm thay phiên

analytic(al) f. hàm giải tích

antihyperbolic f. s. hàm hypebolic ng-ợc

antitrigonometric f. hàm l-ợng giác ng-ợc

arc-hyperbolic f.s hàm hypebolic ng-ợc

area f. hàm xác định diện tích (*trong không gian Mincopxki*)

arithmetic f. hàm số học

associated integral f. hàm nguyên liên đới

194

asymptotic distribution f. hàm phân phối tiệm cận

atomic set f. hàm tập hợp nguyên tử

automorphic f. hàm tự đẳng cấu

beta f. hàm beta

bicomplex f. hàm song phức

bicontinuous f. hàm song liên tục

biharmonic f. hàm song điều hoà

bijjective f. hàm song ánh
bilinear f. hàm song tuyến tính
Boolean f. hàm Bun
bounded f. hàm bị chặn
bounded set f. hàm tập bị chặn
carries f. hàm mang
characteristic f. hàm đặc tr-ng
circular cylinder f. hàm trụ tròn
circular cylindrial wave f. hàm sóng trụ tròn
circulary symmetric f. hàm đối xứng tròn
class f. hàm lớp
closure f. hàm đóng
close-to-convex f. hàm gần lồi
combinable f. hàm hợp đ-ợc
comparable f. hàm so sánh đ-ợc
complementary f. hàm bù (*nghiệm đực biệt của một ph-ong trình vì phân tuyến tính không thuần nhất*)
complementary error f. hàm sai bù
complete analytic f. hàm giải tích đầy đủ
completely additive set f. *gt.* hàm tập hợp cộng tính hoàn toàn
completely defined f. *log.* hàm xác định khắp nơi
complex f. hàm số phức
complex velocity f. hàm vận tốc phức
195
composite f. *gt.* hàm hợp
computable f. *log.* hàm tính đ-ợc
concave f. hàm lõm
confluent hypergeometric f. *gt.* hàm siêu bội suy biến
conical f. hàm côníc
conjugate f.s hàm liên hợp
conjugate harmonic f.s *gt.* hàm điều hoà liên hợp
content f. hàm dung tích
contiguous hypergeometric f.s hàm siêu bội tiệm cận
continuous f. hàm liên tục
control f. hàm kiểm tra
control-allowable f. hàm điều khiển cho phép
convex f. hàm lồi
coordinate f. hàm toạ độ
cost f. hàm giá (trị)
countable additive set f. hàm tập hợp cộng tính đếm đ-ợc

covariance f. hàm hiệp ph-ong sai
criterion f. hàm tiêu chuẩn
cumulant generating f. *xs.* hàm sinh tích lũy
cumulative frequency f. hàm tần số tích lũy
cyclotomic f. hàm chia vòng tròn
cylindrical f.s hàm trụ hàm Betsen
decision f. *tk.* hàm quyết định
decreasing f. hàm giảm
demand f. *tk.* hàm nhu cầu
density f. hàm mật độ, mật độ phân phối
derived f. hàm dẫn suất
determining f. *gt.* hàm xác định
developable f. hàm khai triển đ-ợc
differentiable f. hàm lấy vi phân đ-ợc

196

digamma f. hàm đigama
discontinuous f. *gt.* hàm gián đoạn
discriminant f. *tk.* hàm phân biệt
disspation f. hàm tiêu tán
distance f. hàm khoảng cách
distribution f. hàm phân phối
dominant f. hàm số trội
doubly periodic f. hàm song tuần hoàn
driving f. hàm đẩy
elementary f. hàm sơ cấp
elementary symmetric f. hàm đối xứng có bản
elementary transcendental f. hàm siêu việt sơ cấp
elliptic(al) f. hàm eliptic
elliptic(ai) cylinder f. hàm trụ eliptic
elliptic modular f. hàm môđunla eliptic
energy f. hàm năng l-ợng
entire f. *gt.* hàm nguyên
entire f. of zero type hàm nguyên loại cực tiểu
entire rational f. hàm hữu tỷ nguyên
envelope f. hàm bao
equimeasurable f. hàm đồng đẳng đo đ-ợc
error f. hàm sai số, hàm độ sai, tích phân xác suất sai số ($y=erfx$, $y=erfcx$, $y=erfix$)
even f. hàm chẵn
expenditure f. hàm chi phí

explicit f. hàm hiện
exponential f. hàm mũ
factorable f. hàm nhân tử hoá đ-ợc
factorial f. hàm giai thừa
finite f. hàm hữu hạn

197

flow f. gt. hàm dòng
force f. thế vị, hàm lực
forcing f. hàm c-ỡng bức
free f. hàm tự do
frequency f. hàm tần số
frequency distribution f. hàm mật độ, mật độ phân phối
gamma f. hàm gama
general recursive f. hàm đệ quy toàn phần
generating f. hàm sinh
Hamiltonian f. vl. hàm Haminton
harmonic f. hàm điều hoà
holomorphic f. hàm chỉnh hình, hàm giải tích
homogeneous f. hàm thuần nhất
homographic f. hàm đơn ứng
hyperbolic f. gt. hàm hypebolic
hyperbolic inverse f. hàm hypebolic ng-ợc
hyperconical f. hàm siêu nón
hyperelliptic f. hàm siêu eliptic
hypergeometric f. hàm siêu bội
hyperharmonic f. hàm siêu điều hoà
implicit f. hàm ẩn
impulse f. hàm xung
incomplete beta f. gt. hàm beta khuyết
incomplete gamma f. gt. hàm gama khuyết
incomplete defined f. log. hàm xác định không hoàn toàn
increasing f. hàm tăng
independent f.s gt. hàm độc lập
indicator f. hàm chỉ tiêu của hàm nguyên
initial f. log. nguyên hàm
injective f. hàm đơn ánh

198

integrable f. gt. hàm khả tích
integral f. of mean tyoe gt. hàm nguyên loại chuẩn tắc
integral algebraic f. hàm đại số nguyên

integral transcendental f. hàm siêu việt nguyên
interior f. *gt.* hàm trong
interval f. *gt.* hàm khoảng cách
inverse f. *gt.* hàm ng-ợc
inverse circular f. hàm vòng ng-ợc, hàm l-ợng giác ng-ợc
inverse hyperbolic f. hàm hypebolic ng-ợc
inverse trigonometric f. hàm l-ợng giác ng-ợc, hàm vòng ng-ợc
irrational f. hàm vô tỷ
iterated f. hàm lặp
iterative impedance f. hàm tổng trở lặp
jum f. *xib.* hàm b-ớc nhảy
kernel f. *gt.* hàm hạch
known f. hàm đã biết
lacunary f. hàm tổng
Lagrangian f. *vl.* hàm Lagrăng, thế động lực
lifting f. hàm nâng
limited f. hàm bị chặn
linear f. hàm tuyến tính
linear integral f. hàm nguyên tuyến tính
locally constant f. hàm hằng địa ph-ơng
logarithmic f. hàm lôga
logarithmic trigonometric f. hàm lôga l-ợng giác
logarithmically convex f. hàm có lôga lồi
logical f. *log.* hàm lôgic
logistic f. *kt.* hàm lôgittic
loss f. hàm tổn thất
many-valued f. *gt.* hàm đa trị
199
mapping f. *gt.* hàm ánh xạ
measure f. *gt.* độ đo
measurable f. hàm đo đ-ợc
meromorphic f. *gt.* hàm phân hình
metaharmonic f. hàm mêta điều hoà
minimal f., minimun f. hàm cực tiểu
modular f. hàm môđunla
moment generating f. hàm sinh các mômen
monodrome f. hàm đơn đạo
monogenic analytic f. *gt.* hàm giải tích đơn diễn
monogenic f. of complex variable *gt.* hàm biến phức đơn diễn
monotone f. *gt.* hàm đơn điệu

multiform f. hàm đa trị
multilinear f. hàm đa tuyến tính
multiple f. hàm bội
multiple valued f. hàm đa trị
multiplicative f. hàm nhân tính
multivalent f. hàm đa diệp
multivalued f. hàm đa trị
natural trigonometrical f. hàm l-ợng giác tự nhiên
negatively infinite f. hàm âm lớn vô hạn
non-analytic f. hàm không giải tích
non-differentiable f. hàm không khả vi
nn-negative additive f. hàm cộng tính không âm
non-periodic f. hàm không tuần hoàn
non-uniform f. hàm không đơn trị
normal f. hàm chuẩn tắc
normalized orthogonal f.s hàm trực giao chuẩn hoá
null f. hàm không
numerical f. hàm bằng số
200
objective f. trch. hàm mục tiêu
odd f. hàm lẻ
one-valued f. gt. hàm đơn trị
operator f. hàm toán tử
order f. hàm thứ tự
orthogonal f.s. hàm trực giao
oscillating f. hàm dao động
parabolic(al) cylinder f. hàm trụ parabolic
partial f. hàm bộ phận
partial recursive f. hàm đệ quy bộ phận
partition f. hàm phân hoạch
pattern f. hàm sơ đồ (*dùng để tính các bản bất biến*)
periodic f. hàm tuần hoàn
p-harmonic f. hàm p- điều hoà
phase f. hàm pha
phi f. hàm phi (*của Ole*)
piecewise continuous f. hàm liên tục từng mảnh
piecewise regular f. hàm chính quy từng mảnh
plurisubharmonic f. hàm đa điều hoà d-ới
point f. gt. hàm điểm
polygonal f. hàm đa giác

polyharmonic f. hàm đa điều hoà
possibility f. hàm khả năng
positive f. hàm d-ơng
positive definite energy f. hàm năng l-ợng xác định d-ơng
positive real f. hàm thực d-ơng
positively infinite f. hàm d-ơng lớn vô hạn
potential f. thế vị, hàm lực, đa điều hoà
power f. tk. hàm lực l-ợng
primitive f. hàm nguyên thuỷ

201

propagation f. hàm truyền
propositional f. hàm mệnh đề
pseudoanalytic f. hàm giả giải tích
pseudo-periodic f. hàm giả tuần hoàn
purely discontinuous set f. hàm tập hợp thuần gián đoạn
quasi-analytic f. hàm tựa eliptic
quasi-periodic f. hàm tựa tuần hoàn
quaternion f. hàm quatenion
radical f. hàm căn
random f. xs. hàm ngẫu nhiên
randomized decision f. hàm quyết định đã ngẫu nhiên hoá
rational f. hàm hữu tỷ
rational fractional f. hàm phân hữu tỷ
rational integral f. hàm nguyên hữu tỷ
reactance f. hàm điện kháng
real-valued f. gt. hàm lấy giá trị thực
reciprocal f. hàm thuận nghịch
recursive f. hàm đệ quy
reduced characteristic f. hàm đặc tr-ng rút gọn
regular f. hàm đều
regular f. of a complex variable hàm biến phức đều
relate f.s các hàm phụ thuộc
remainder f. hàm các số d-
ring f. hàm vành
risk f. tk. hàm mạo hiểm
saddle f. hàm yên ngựa
schlicht f. hàm (giải tích) đơn diệp
self-impedance f. hàm tự trở
semi-continuous f. hàm nửa liên tục
sequential risk f. tk. hàm mạo hiểm liên tiếp

202

set f. *gt.* hàm tập hợp

signal f. hàm dấu, hàm xicnum

simple (analytic) f. hàm (giải tích) đơn điệp

single-valued f. hàm đơn trị

singly periodic f. hàm tuần hoàn đơn

singular f. hàm kỳ dị

sinusoidal f. hàm sin

slope f. hàm dốc

smooth f. *tk.* hàm trơn, hàm đ-ọc bình dị

source f. hàm nguồn, hàm Grin

spectral f. hàm phổ

spherical wave f. hàm sóng cầu

spheroidal wave f. hàm sóng phỏng cầu

square-integrable f. hàm có bình ph-ơng khả tích

step f. *gt.* hàm bậc thang; *xib.* xác suất chuyển tiếp

stored energy f. hàm biến dạng năng l-ợng

stream f. hàm dòng

stress f. hàm ứng suất

stroke f. *log.* hàm Sefơ

subharmonic f. hàm siêu điều hoà

supply f. *tk.* hàm cung cấp

symmetric(al) f. *gt.* hàm đối xứng

temperate f. hàm tăng chậm

temperature f. *gt.* hàm nhiệt độ

test f. *tk.* hàm (tiêu) chuẩn

tetrahedral f. hàm tứ diện

totally additive set f. hàm tập hợp hoàn toàn cộng tính

transcendental f. hàm siêu việt

transfer f. hàm truyền

trial f. *gt.* hàm cơ sở (*thuộc không gian cơ sở*)

203

trigonometric(al) f.s hàm l-ợng giác

triply periodic f. hàm tam tuần hoàn

truth f. *log.* hàm đúng

typically-real f. *gt.* hàm thực điển hình

unbounded f. *gt.* hàm không bị chặn

uniform f. hàm đơn trị

uniformly best desision f. *tk.* hàm quyết định tốt đều nhất

unit step f. hàm bậc thang đơn vị

univalent f. *gt.* hàm đơn điệp
universal f. *log.* hàm [phổ dụng, xạ năng]
utility f. hàm lợi ích
varied flow f. hàm dòng biến
vector f. *gt.* hàm vector
vector wave f. hàm sóng vector
wave f. hàm sóng
weight f. *tk.* hàm trọng lượng
zeta f. *gt.* hàm zeta
zonal hyperspherical f. hàm siêu cầu đối
functional (*thuộc*) hàm (số) || phiếm hàm
convex f. phiếm hàm lồi
domain f. phiếm hàm miền
linear f. phiếm hàm tuyến tính
multilinear f. phiếm hàm đa tuyến tính
recursive f. *log.* phiếm hàm đệ quy
functor hàm tử
additive f. hàm tử cộng tính
balance f. hàm tử cân bằng
coderived f. hàm tử đối dẫn suất
composite f. hàm tử hợp
contravariant f. *đs.* hàm tử phản biến
204
covariant f. hàm tử hiệp biến
evaluation f. hàm tử định giá
exact f. hàm tử khớp
fibre f. hàm tử thớ
forgetful f. hàm tử quên
half exact f. hàm tử nửa khớp
left exact f. *đs.* hàm tử khớp bên trái
right exact f. *đs.* hàm tử khớp bên phải
singular homology f. hàm tử đồng điều kỳ dị
suspension f. hàm tử treo
fund *kt.* quỹ
fundamental cơ bản
funicular (*thuộc*) dây
furcate rẽ nhánh
furcation sự rẽ nhánh
further xa hơn || hơn nữa; sau đó, ngoài ra
furthermore ngoài ra

furthest, farthest xa nhất
fuse nút; kỹ. kíp nổ
instantaneous f. kíp nổ tức thời
fusion vl. sự nóng chảy
future t-ong lai

205

G

gage tỷ xích, th-ớc tỷ lệ; cữ, calip; dụng cụ đo (kích th-ớc)
gain gia l-ợng, l-ợng thêm; sự tăng thêm; *trch.* sự đ-ợc cuộc
g. in energy sự tăng năng l-ợng
g. perstage sự khuếch đại từng b-ớc
expected g. kt. lãi kỳ vọng
feedback g. hệ số phản liên
information g. sự làm tăng tin
net g. *trch.* thực thu
galctic *tv.* (thuộc) thiên hà, ngân hà
Galilean *vl.* (thuộc) Galilê
gamble *trch.* (cờ) bạc
gambler *trch.* ng-ời đánh bạc
game trò chơi || chơi trò chơi
g. of chance trò chơi may rủi
g. of Nim trò chơi Nim
abstract g. trò chơi trừu t-ợng
blufing g. trò chơi trộ
completely mixed g. trò chơi hỗn hợp hoàn toàn
completely reduced g. trò chơi thu hẹp hoàn toàn
constanined g. trò chơi có ràng buộc
concave g. trò chơi lõm
convex f. trò chơi lồi
eluding g. trò chơi chạy trốn
equivalent g.s trò chơi t-ợng đ-ợng
fair g. trò chơi sòng phẳng
fixed sample - size g. trò chơi có cỡ cố định
majority g. trò chơi nhiều ng-ời
matrix g. trò chơi ma trận

206

minorant g. trò chơi làm non
multi-person g. trò chơi nhiều ng-ời
perfect-information g. trò chơi có thông tin đầy đủ

polyhedral g. trò chơi đa diện
positional g. trò chơi vị trí
strictly determined g. trò chơi xác định chặt chẽ
two-person g. trò chơi hai người
zero-sum g. trò chơi có tổng không
gama gama (.)
gas *vl.* khí
ideal g. khí lý tưởng
polytropic g. khí đa h-ớng
gaseous *vl.* thể khí
gate *mt.* sơ đồ trùng; van; xuppap, xung mở
add g. van cộng
and g. l-ọc đồ “và”
diode g. ống điôt, sơ đồ trùng điôt
time g. bộ chọn thời gian
zero g. van thiết bị số không
gated *mt.* đ-ọc điều khiển bằng xung
gather tập trung tích lũy
gathering sự tập trung, sự tích lũy
data g. sự tập trung các dữ kiện, sự thu thập các số liệu
gating *mt.* sự cho tín hiệu vào; sự chọn
gauge *vl.* độ đo, tỷ xích, calip || chia độ, định cỡ
differential g. cái đo vi phân, vi phân kế
Gaussian (*thuộc*) Gauxơ
gear cơ cấu; (cơ cấu) truyền động
bevel g. truyền động côn
control g. truyền động điều khiển
207
landing g. khung (máy)
sun-and-planet g. truyền động hành tinh
worm g. truyền động trục vít
general chung, tổng quát, đầy đủ; tổng hợp **in g.** nói chung
generalization sự tổng quát hoá, sự suy rộng
generalize tổng quát hoá
generalized đọc tổng quát hoá; suy rộng
generation sự sinh ra, sự tạo thành, thế hệ
g. of random numbers *xs.* sự tạo ra các số ngẫu nhiên
singular g. of a ruled surface đ-ờng kỳ dị của một mặt kẻ
generator *hh.* [phần tử, hàm] sinh; *mt.* máy phát
g. of a group các phần tử sinh của một nhóm

g. of a quadric đ-ờng sinh của một quadric
g. of a surface đ-ờng sinh của một mặt kẻ
g. of a surface of translation đ-ờng sinh của một mặt tịnh tiến
clock pulse g. máy phát xung đồng bộ
component g. mt. máy phát hợp phần
delay g. mt. máy phát trễ
double g. of a ruled surface đ-ờng sinh kép của một mặt trề
electronic g. mt. máy phát điện tử
function g. mt. máy phát hàm, máy biến đổi
harmonic g. mt. máy phát hoà ba
information g. mt. nguồn tin
narrow-pulse g. mt. máy phát các xung hẹp
noise g. mt. máy phát tiếng ồn
rectilinear g. hh. các đ-ờng sinh thẳng
simulative g. hh. máy phát phỏng theo
square-law function g. mt. máy bình th-ờng
stational g. of a ruled surface đ-ờng sinh dừng của một mặt kẻ
synchronizing g. mt. máy phát đồng bộ

208

timing g. máy phát theo thời gian
trigger g. bộ xúc phát, máy phát trigơ
generatrix đ-ờng sinh
generic chung (cho một loại); *hhđs.* sinh || đồng loại
generically nói chung
genetic(al) (*thuộc*) di truyền
genetics di truyền học
genre giống
g. of an entire function *gt.* giống của một hàm nguyên
g. of a surface *top.* giống của mặt
genus giống
g. of a curve giống của một đ-ờng
geodesic trắc địa || đ-ờng trắc địa
conformally g. hh. trắc địa bảo giác
minimal g. đ-ờng trắc địa cực tiểu
geodesy trắc địa học
georaphic(al) (*thuộc*) địa lý
geography địa lý học
mathematical g. địa lý toán học
geometric(al) (*thuộc*) hình học
geometrically về mặt hình học

geometrization sự hình học hoá
geometrize hình học hoá
geomatry hình học
g. of direction hình học ph-ơng h-ớng
g. of numbers hình học các số
g. of paths hình học các đ-ờng
g. of position hình học vị trí
g. of the circle hình học vòng tròn
g. of the sphere hình học mặt cầu

209

absolute g. hình học tuyệt đối
affine g. hình học afin
affine differential g. hình học vi phân afin
algebraic g. hình học đại số
analytic g. hình học giải tích
complex g. hình học phức
descriptive g. hoạ hình
differential g. hình học vi phân
double elliptic g. hình học song eliptic
elementary g. hình học sơ cấp
elliptic(al) g. hình học eliptic
elliptic parabolic g. hình học parabolic eliptic
equiaffine g. hình học đẳng afin
equiform g. hình học đẳng dạng
Euclidean g. hình học Ơclit
finite g. hình học hữu hạn
four dimensional g. hình học bốn chiều
high g. hình học cao cấp
hyperbolic g. hình học hipebolic
hyperbolic metric g. hình học metric hipebolic
infinitesimal g. hình học vi phân
inversion g. hình học nghịch đảo
line g. hình học tuyến
Lobachevskian g. hình học Lôgasepxki
metric g. hình học metric
metric differential g. hình học vi phân metric
Minkowskian g. hình học Minkôpxki
modern g. hình học hiện đại
network g. hình học l-ới
non-Euclidean g. hình học phi Ơclit

210

parabolic metric g. hình học metric parabolic

perspective g. hình học phối cảnh

plane g. hình học phẳng

point g. hình học điểm

polymetric g. hình học đa metric

probabilistic g. hình học xác suất

projective g. hình học xạ ảnh

projective differential g. hình học vi phân xạ ảnh

quasi-elliptic g. hình học tựa eliptic

real g. hình học thực

Riemannian g. hình học Riman

solid g. hình học không gian, hình học nổi

spherical g. hình học cầu

symplectic g. hình học ngẫu đối

synthetic(al) g. hình học tổng hợp

geophysical (*thuộc*) vật lý địa cầu

geophysics vật lý địa cầu

germ *top.* mầm, phôi

group g. nhóm

get đ-ợc; tính

giant khổng lồ

gibbous lồi

gimbal la bàn Cacđăng; khớp Cacđăng

girder dầm, xà ngang

girth sự đo vòng tròn; phần xung quanh; chu vi thiết diện

guve cho

given đã cho; xác định

glass thủy tinh; gong, áp kế, ống nhòm

glide tr-ợt, bay l-ợt

glider tàu l-ợt

211

global toàn cục, xét toàn diện; (*thuộc*) quả đất

globe quả cầu, quả đất

terrestrial g. quả đất

gloss giải thích từ

glossary tập từ vựng; từ điển, thuật ngữ chuyên môn

glow làm nóng, chiếu sáng

glue kéo, hồ || dán

glued sự dán

gluing sự dán

g. of manifolds *hh.* sự dán các đa tạp

gnomon cọc đo giờ, cọc đồng hồ mặt trời

go đi, chuyển động

goal mục đích

goniometry *hh.* phép đo góc

good tốt

goodness tính chất tốt

g. of fit *tk.* sự phù hợp

goods hàng hoá

sportg., g. in stock hàng hiện có

gore múi (cầu)

govern điều khiển, điều chỉnh; cai quản

governor *xib.* [bộ, cái] điều khiển, cái ổn định

speed g. bộ điều chỉnh tốc độ

grad lớp, bậc, hạng; grat (*đơn vị đo góc*)

gradable *đs.* phân bậc đ-ợc

gradate chia độ; *đs.* phân bậc

gradation sự chia độ; sự chuyển tiếp dần dần; sự tiệm tiến

grade lớp, bậc, hạng; giá trị của các hàm phân phối; độ dốc (*đ-ờng cong*); grat (*đơn vị đo góc*)

g. of matrix *đs.* hạng của ma trận

212

graded bị chia độ; *đs.* bị phân bậc

double g. *đs.* phân bậc kép

gradient *hh.;* *vl.* gradien của một hàm

g. of a function gradien của một hàm

energy g. gradien năng l-ợng

pressure g. gradien áp

graduate chia độ, sắp xếp chia

graduation sự chia độ, sự chia đ-ờng cong theo các điểm; *đs.* sự phân bậc; sự phong học vị; sự tốt nghiệp

grain *vl.* hạt

Gramian (*thuộc*) Gram

grammar ngữ pháp, cơ sở khoa học

grand to, lớn, quan trọng

granular *vl.* (*thuộc*) hạt (nhỏ)

granulate *vl.* làm thành hạt

granule *vl.* hạt nhỏ

graph biểu đồ, đồ thị, đồ hình, mạch

g. of a equation đồ thị của một ph-ong trình
alternating g. đồ hình thay phiên
lipartite g. đồ thị hai nhánh
brocken line g. đồ thị có dạng hình gấp khúc
bunch g. đồ thị thành chùm
circular g. đồ thị vòng
critical g. top. đồ thị tới hạn
high-low g. tk. biểu đồ các cực trị
kinematic (al) g. đồ thị động lực
linear g. tuyến đồ
planar g. top. đồ hình phẳng
superposed g. top. đồ hình chồng chất
grapher mt. dụng cụ vẽ đồ thị

213

graphic(al) (thuộc) đồ thị có vẽ hình
graphically về mặt đồ thị
graphing sự vẽ đồ thị, sự vẽ biểu đồ **g. by composition** vẽ đồ thị bằng cách cộng (tung độ)
graphostatis tĩnh học đồ thị
grate kỹ. mạng, l-ới, cách từ
gravitate vl. bị hút, rơi, bị trọng lực tác dụng
gravitation vl. sự hấp dẫn trọng lực, lực hút
universal g. vạn vật hấp dẫn
gravitatal vl. (thuộc) hấp dẫn
gravity vl trọng lực, sức nặng, sự hấp dẫn
specific g., specific weight trọng l-ợng riêng, tỷ trọng
graet lớn, đáng kể
infinitely g. vô cùng lớn
greater lớn hơn, có ý nghĩa hơn
greatest lớn nhất, có ý nghĩa nhất
grid mạng l-ới
gros lớn, thô; toàn bộ, grôt
by the g. đại l-ợng
great g. grôt nhỏ
small g. grôt nhỏ
ground cơ sở, lý do, nguyên nhân; đất |
group nhóm // nhóm lại
g. of algebras nhóm các đại số
g. of classes nhóm các lớp
g. of collineations nhóm các phép cộng tuyến

g. of exténion nhóm các phép mở rộng
g. of isotropy *hh.* nhóm đẳng h-ớng
g. of motión nhóm các chuyển động
g. of transformations nhóm các phép biến đổi
214

Abelian g. nhóm Aben, nhóm giao hoán
additive g. nhóm afin
affine g. nhóm cộng tính
algebraically Abelian g. nhóm Aben đại số
algebraically closed Abelian g. nhóm Aben đóng đại số
alternating g. nhóm thay phiên
Archimedian g. nhóm Acsimet
aperiodic g. nhóm không tuần hoàn
automorphism g. nhóm các tự đẳng cấu, nhóm các phép nguyên hình
binary projective g. nhóm xạ ảnh nhị nguyên
buonded g. *đs.* nhóm bị chặn
character g. nhóm đặc tr-ng
circle g. nhóm quay tròn
class g. nhóm lớp
cobordism g. nhóm đồng điều trong
coherent topological g. nhóm tôpô dính
cohomology g. nhóm đối đồng điều
collineation g. nhóm cộng tuyến
commutator g. nhóm hoán tử
compact g. *đs.* nhóm compac
complete g. nhóm đầy đủ
completely reducible g. nhóm hoàn toàn khả quy
composite g. *đs.* nhóm đa hợp
congruence g. *đs.* nhóm đồng d-
conjugate g.s of linear substitutions *đs.* nhóm liên hợp các phép thế tuyến tính
continuous g. nhóm liên tục, nhóm tôpô
continuous linear g. nhóm tuyến tính liên tục
convering g. nhóm phủ
crystallographic g. *đs.* nhóm tinh thể
215

cyclic g. nhóm xilic
decompostition g. *đs.* nhóm phân tích
defect g. *đs.* nhóm khuyết
derived g. nhóm dẫn xuất

differential g. nhóm vi phân
dihedral g. *top.* nhóm nhị diện
dihomology g. nhóm l-ỡng đồng điều
direct g. nhóm có h-ớng
discontinuous g. nhóm rời rạc
discontinuous infinite g. nhóm vô hạn rời rạc
discrete g. nhóm rời rạc
dispersible g. *đs.* nhóm phân tán đ-ợc
divisible g. nhóm đ-ờng gấp khúc
edge path g. nhóm đ-ờng gấp khúc
einstufig g. nhóm một bậc
equianharmonic g. nhóm đẳng phi điều
equiform g. *đs.* nhóm đẳng dạng
exceotinal g. nhóm ngoại lệ
exponential g. *đs.* nhóm mũ
extended orthonal g. nhóm trục giao mở rộng
factor g. *đs.* nhóm th-ơng
finite g. *đs.* nhóm hữu hạn
formal Lie g. nhóm Li hình thức
fractional linear g. nhóm tuyến tính đầy đủ
full unimodular g. nhóm đơn môđula đầy đủ
general linear g. nhóm đơn tuyến tính tổng quát
generalized quaternion g. nhóm quatênion suy rộng
graded g. nhóm phân bậc
Hamiltonian g. *đs.* nhóm Hamintôn
harmonic g. nhóm điều hoà
homonomy g. nhóm hôlônôm
homology g. nhóm đồng điều
homotopy g. nhóm đồng luân
hyperabelian g. nhóm siêu Aben

216

hyperexponential g. nhóm siêu mũ
hyperfuchsian g. nhóm siêu Fuc
hypermetric topological g. nhóm tôpô siêu metric
hyperorthogonal g. nhóm siêu trục giao
icosaheral g. nhóm hai m-ơi mặt
identity g. nhóm đơn vị
imprimitive. nhóm phi nguyên thủy
infinite g. nhóm vô hạn
infinitesimal g. nhóm vi phân

integrable g. đs. nhóm giải đ-ợc
intransitive g. nhóm không bắc cầu
irreducible g. nhóm không khả qui
k- step metabelian g. đs. nhóm mêta Aben b-ớc K
lattice ordered g.,I- group. nhóm sắp theo đàn
linear g. nhóm tuyến tính
linear fractinal g. đs. nhóm phân tuyến tính
local g. nhóm địa ph-ơng
local Lie g. nhóm Li địa ph-ơng
locally compact g. đs. nhóm compact địa ph-ơng
locally solvable g. đs. nhóm giải đ-ợc địa ph-ơng
loose g. nhóm không trù mật
lower basic g. đs. nhóm cơ bản d-ới
loxodrome cyclic g. nhóm tà hành xilic
metabelian g. nhóm mêtan Aben
metacyclic g. nhóm mêta xilic
mixed g. đs. nhóm hỗn tạp
modular g. nhóm môđunla
monodromic g. nhóm đơn đạo
nilpotent g. nhóm lũy linh
non-commutative g. đs. nhóm không giao hoán
non-special g. nhóm không đặc biệt
nuclear g. nhóm hạch
octahedral g. nhóm tám mặt
one-headed g. nhóm một đầu, nhóm có -ớc cực đại
one-parameter g. đs. nhóm một tham số

217

ordered g. nhóm đ-ợc sắp
orthogonal g. nhóm trực giao
pairwise transitive g. hh. nhóm bắc cầu từng cặp điểm
parabolic metric g. nhóm mêtric parabolic
paraconvex g. nhóm para lồi
perfect g.s nhóm hoàn toàn
periodic g. đs. nhóm tuần hoàn
permutation g. đs. nhóm hoán vị
polycyclic g. nhóm đa xilic
polyhedron g. nhóm đa diện
primary g. nhóm nguyên sơ
primary cyclic g. nhóm xilic nguyên sơ
primitive g. nhóm nguyên thủy

product g. of modules tích nhóm các môđun
quasi-cyclic g. nhóm tựa xilic
quotient g. nhóm th-ơng
radical g. nhóm căn
real orthogonal g. nhóm trực giao thực
reflection g. đs. nhóm phản xạ
relative cohomology g. đs. nhóm đối đồng đều t-ơng đối
relative homology g. nhóm đồng đều t-ơng đối
rotation g. đs. nhóm quay
semi-metacyclic g. nhóm nửa mêta xilic
semi-simple g. đs. nhóm nửa đơn giản
separable g. đs. nhóm tách đ-ợc
similarity g. nhóm đồng dạng
simple g. đs. nhóm đơn giản
simply transitive g. nhóm bắc cầu đơn
slender g. đs. nhóm hẹp
solenoidal g. đs. nhóm sôlenoit
solvable g. đs. nhóm giải đ-ợc
special g. nhóm đặc biệt
special projective g. nhóm xạ ảnh đặc biệt
spinor g. nhóm spinơ
substitution g. nhóm các phép thế
218
symmetric g. từng đôi ngẫu đối
tetrahedral g. đs nhóm tứ diện
topological g. nhóm tôpô
topologically solvable g. đs. nhóm giải đ-ợc tôpô
toroid g. nhóm phỏng tuyến
torsion g. đs nhóm xoắn, nhóm tuần hoàn
torsion free g. đs. nhóm không xoắn
track g. top. nhóm đ-ờng
transformation g. đs. nhóm các phép biến đổi
translation g. hh. nhóm các phép tịnh tiến
unicoherent topological g. đs. nhóm tôpô đỉnh đều
unimodular g. nhóm đơn môđula
unitary g. nhóm đơn nguyên
wave g. nhóm sóng
group-like tựa nhóm, giống nhóm |
grouped đã nhóm lại |
grouping sự nhóm lại

homogeneous g. *tk.* sự nhóm lại thuần nhất |
groupoid *đs.* phỏng nhóm
metric g. *đs.* phỏng nhóm mêtric |
grow tăng, phát triển |
growth sự tăng, sự phát triển, cấp tăng
g. of an entire function cấp tăng của một hàm nguyên
guarantee bảo đảm
guarantor *kt.* ng-ời bảo đảm
guard *mt.* bảo vệ
guess đoán, -óc đoán; giả định
crude g. -óc đoán thô sơ
guidance *xib.* điều khiển (từ xa)
guide h-ớng, lái; *vl.* ống dẫn sóng
gyrate chuyển động theo vòng tròn, quay tròn
gyration sự quay tròn
gyro con quay
gyro - compass địa bàn quay
gyroidal xoắn ốc, chuyển động theo hình xoắn ốc
219
gyroscope con quay
gyoscopie (*thuộc*) con quay hồi chuyển
220

H

haf một nửa, một phần
half-adder *mt.* máy lấy tổng một nửa
half-cycle nửa chu kỳ
half-group *đs.* nửa nhóm đặt trong một nhóm
halfinvariant *tk.* bán bất biến
half-line *giá trị.* nửa đ-ờng thẳng, nửa tia
half-module *đs.* nửa môđun đặt trong môđun
half-plane *giá trị.* nửa mặt phẳng
h. of convergence nửa mặt phẳng hội tụ
lower h. *giá trị.* nửa mặt phẳng d-ới
upper h. *giá trị.* nửa mặt phẳng trên
half-space nửa không gian
halve *mt.* chia đôi giảm một nửa
hand bàn tay; *trch.* ng-ời chơi; *mt.* kim đồng hồ
conter h. kim máy đếm
handle cán, tay cầm, tay lái // điều khiển; sử dụng quay lại

handling *mt.* điều khiển, xử lý, chỉnh lý

data h. chỉnh lý các dữ kiện

information h. xử lý tin

happen xảy ra

hafd rắn, cứng, xác định, chặt chẽ

hardness *vl.* độ rắn, độ cứng

harmonic điều hoà // hàm điều hoà

h. of frequency of oscillation hàm điều hoà tần số dao động

cylindrical h. hàm điều hoà trụ

ellipsoidal h. hàm điều hoà elipxoit, hàm Lamê

soilid h. *giá trị.* hàm điều hoà cầu

spheroidal h. hàm điều hoà phỏng cầu

surface h. hàm cầu

surface zonal h. hàm cầu đới

tessera h. hàm cầu texorra

toroidal h. hàm điều hoà xuyên

zonal h. *giá trị.* hàm cầu đới

221

haversine hàm $\text{hav} x = (\text{vers } x)/2 = (1 - \cos x)/2$

hazard mạo hiểm; nguy hiểm; *trch.* trò chơi đen đỏ, sự may rủi

head đầu phần trên, phần tr-ớc; đề mục; cột tr-ớc

contact h. *mt.* đầu tiếp xúc (từ), đầu công tắc

erasing h. *mt.* đầu tẩy

kinetic energy h. *mt.* cột n-ớc động lực

magnetic h. *mt.* đầu từ

play-bak h. *mt.* đầu sao lại

pressure h. *cơ.* đầu áp

reading h. *mt.* đầu đọc, đầu phát lại

read-record h. *mt.* đầu để đọc bản chép lại

recording h. *mt.* đầu ghi

reproducing h. *mt.* đầu sản lại

total h. *cơ.* cột n-ớc toàn phần

velocity h. *vl.* đầu tốc độ

hear nghe

hearing *vl.* sự nghe; tính giác, độ nghe rõ

heat *vl.* nhiệt, nhiệt năng // làm nóng, nung

latent h. *vl.* ẩn nhiệt

latent h. of vaporization ẩn nhiệt, bay hơi

specific h. tỷ nhiệt, nhiệt dung

heater *vl.* dụng cụ làm nóng; cái nung, dây nung, lò nung

heave nâng lên, kéo; lên xuống, nhấp nhô
heaven *tv.* bầu trời thiên đàng
heavy nặng, khó, mạnh
height độ cao, chiều cao; góc nâng
h. of an element *đs.* độ cao của một phần tử
slant h. *hh.* chiều cao mặt bên, chiều dài đ-ờng sinh
helical xoắn ốc; (*thuộc*) mặt đỉnh ốc
oblique h. mặt đỉnh ốc xiên
pseudo spherical h. mặt đỉnh ốc giả cầu
right h. mặt đỉnh ốc thẳng
helix đ-ờng đỉnh ốc; đ-ờng cong có độ lệch không đổi
circular h. đ-ờng đỉnh ốc
conical h. đ-ờng đỉnh ốc nón, đ-ờng côn có độ lệch không đổi

222

cylindrical h. đ-ờng đỉnh ốc trụ
osculating h. đ-ờng đỉnh ốc mặt tiếp
hemcompact *top.* nửa compact
hemigroup *đs.* nửa nhóm
hemisphere bán cầu, nửa bán cầu
hemispheric (al) *hh.* (*thuộc*) bán cầu
hence do đó, từ đó, nh- vậy
hendecagon hình m-ười một góc
hendecahedron khối m-ười một mặt
heptagon hình bảy góc
regular h. hình bảy góc đều
heptahedron khối bảy mặt
heptagonal (*thuộc*) hình bảy góc
heredity tính di truyền
heritable di truyền đ-ợc
herpolhode dị th-ờng sai quy tắc
heterogeneity tính không thuần nhất, tính phức tạp, tính hỗn tạp
heterogeneous không thuần nhất, không đơn loại phức tạp
heteoscedastic *tk.* có ph-ơng sai thực sự phụ thuộc vào một biến ngẫu nhiên khác
heterotypic(al) *tk.* khác loại
heuristic horixtic
hexagonal (*thuộc*) hình sáu góc
hexagram hình sao sáu góc (*hình vẽ có đ-ợc bằng cách vẽ các đ-ờng chéo của một lục giác đều*)
hexahedral (*thuộc*) khối sáu mặt

hexahedron khối sáu mặt
regular h. khối sáu mặt đều
hidden ẩn
hide trốn, dấu
hierarchy trật tự, đẳng cấp
h. of category trật tự của các phạm trù
h. of sets trật tự của các tập hợp
high cao
higher cao hơn, có cấp cao hơn
223
highest cao nhất; lớn nhất
hinge bản lề, khớp nối; sự treo
hinged tiếp hợp
hint lời gợi ý
histogram biểu đồ tần số
area h. biểu đồ tăng số diện tích
history lịch sử
h. of a system *xib.* lịch sử hệ thống
past h. of system tiền sử của hệ thống
hodograph đường đầu tốc, tốc độ, đường đầu mút vector
hold giữ, chiếm; cố định
hole lỗ
hollow rỗng, lỗ hổng, chỗ lõm
holomorph *đs.* (nhóm) toàn hình
holomorphic chỉnh hình, giải tích
holonomocity *hh.* tính hômônôm
holonomy hôlônôm
homeomorphissn phép đồng phôi, phép biến đổi tôpô
homeostat trạng thái nội cân bằng
homoclitic đúng quy tắc; giống nhau
homogeneity *tk.* tính thuần nhất
h. of set of averages *tk.* tính thuần nhất của tập hợp các số trung bình
h. of set of variances *tk.* tính thuần nhất của tập ph-ơng sai
dimensional h. tính thuần nhất thứ nguyên
homogeneous thuần nhất
concentrically h. thuần nhất đồng tâm
patially h. thuần nhất riêng phần
temporally h. thuần nhất theo thời gian
homographic *hh.* đơn ứng
homogroup thuần nhóm

homological *đs.* đồng đều; thấu xạ
homologous to t-ong ứng với, đồng đều với
homology *hh.* phép thấu xạ; *đs.* đồng đều
axial h. phép thấu xạ trục
biaxial h. phép thấu xạ song trục

224

elliptic h. phép thấu xạ eliptic
hyperbolic h. phép thấu xạ hypebolic
involutory h. *hh.* *đs.* phép thấu xạ đối hợp
parabolic h. phép thấu xạ parabolic
homomorph đồng cấu
homomorphic đồng cấu
homomorphism [sự,tính, phép] đồng cấu **h. into** sự đồng cấu vào
ample h. đồng cấu đủ
canonical h. đồng cấu chính tắc, đồng cấu tự nhiên
composition h. *đs.* đồng cấu hợp thành
connecting h. đồng cấu liên kết
crossed h. đồng cấu chéo
diagonal h. *top.* phép đồng cấu chéo
exponential h. *đs.* đồng cấu lũy thừa
homogeneous h. đồng cấu đồng nhất
homotopic h. đồng cấu đồng luân
identity h. đồng cấu đồng nhất
inclusion h. đồng cấu bao hàm
induced h. đồng cấu cảm sinh
input h. đồng cấu vào
iterated connecting h. đồng cấu liên thông lặp
join h. đồng cấu nối
local h. đồng cấu địa phương
meet h. *đs.* đồng cấu giao
natural h. đồng cấu tự nhiên
norm h. đồng cấu chuẩn
output h. đồng cấu ra
proper h. đồng cấu thực sự
splitting h. *đs.* phép đồng cấu tách
suspension h. đồng cấu chéo
homomorphous *đs.* đồng cấu
homomorphy *đs.* tính đồng cấu
homoscedastic hômôxedatic (*ph-ong sai có điều kiện không đổi*)
homothetic vị tự, đồng dạng

homotopic đồng luân

225

homotopy [phép, sự, tính] đồng luân

cellular h. tính đồng luân tế bào

chain h. *top.* sự đồng luân dây chuyền

contracting h. sự đồng luân co rút

convering h. *top* sự đồng luân phủ

fibre h. tính đồng luân thớ

honeycomb hình tổ ong

star h. *hh.* lỗ tổ ong hình sao

horizon *tv.* đ-ờng chân trời, đ-ờng nằm ngang

apparent h. chân trời biểu kiến

artificial h. chân trời giả

celestial h. chân trời thực

geometrical h. chân trời thực

terrestrial h. đ-ờng chân trời

visible h. chân trời biểu kiến

horizontal (*thuộc*) đ-ờng chân trời, nằm ngang

horizontality tính nằm ngang

horocycle *giá trị.* đ-ờng cực hạn, vòng cực hạn

horosphere mặt cực hạn

horespower mǎlực, ngựa

hot *vl.* nóng

hour giờ

hull *đs; top.* bao; kỹ. vỏ; sự học; sự viên; thân

convex h. bao lồi

convex h. of a set bao lồi của tập hợp

injective h. bao nội xạ

hundred một trăm (100)

hundredth thứ một trăm

hunt rung, sự đảo lại; sự dao động // đảo lại

hurricane *vlđc.* bão lốc

hydrib giống lai // lai

hydraulic thủy lực học

hydrodynamic (al) (*thuộc*) thủy động

hydrodynamics thủy động học

hydromagnetic *vl.* thủy từ

226

hydromechanics cơ học chất lỏng

hydrostatics thủy tĩnh học

hyperareal *hh.* siêu diện tích
hyperbola hypebôn
h. of higher order hypebôn cấp cao
equilateral h. hypebôn [đều, vuông]
equiangular h. hypebôn [đều, vuông]
focal h. hypebôn tiêu
geodesic h. hypebôn trắc địa
rectangular h. hypebôn [đều, vuông]
hyperbolic hypebolic
hyperboloid hypeboloit
h. of one sheet (of two sheets) hypeboloit một tầng (hai tầng)
h. of revolution hypeboloit tròn xoay
conjugate h. hypebolit liên hợp
parted h. hypeboloit hai tầng
uniparted h. hypeboloit một tầng
hypercohomology siêu đối đồng đều
hypercomplex *đs.* siêu phức
hypercone siêu nón
hypercube hình siêu lập ph-ơng
hypercylinder (hình) siêu trụ
parabolic h. hình siêu trụ parabolic
spheroidal h. siêu trụ phỏng cầu
hyperelliptic *gt.* siêu eliptic
hyperexponential *đs.* siêu mũ
hypergeometric siêu bội
hypergeometry hình học cao chiều
hypergroup *đs.* siêu nhóm
hyperharmonic *gt.* siêu điều hoà
hyperhomology *đs.* siêu đồng đều
hypermatrix *đs.* siêu ma trận
hypermetric *đs.* siêu metric
hypernormal siêu chuẩn tắc
hyperosculation siêu mật tiếp
227
hyperparaboloid siêu paraboloid
h. of birevolution siêu paraboloid hai lần tròn xoay
hyperparallels các đ-ờng phân kỳ (*trong hình học Lôbascpxki*)
hyperplane siêu phẳng
h. of support siêu phẳng tựa
tangent h. siêu phẳng tiếp xúc

hyperquadric siêu quadric
hyper-real *đs.* siêu thực
hypersonic siêu thanh
hyperspace siêu không gian
hypersphere siêu cầu
hypersurface siêu diện
hypertorus siêu xuyên
hypervolume siêu thể tích
hypocompact *top* nội compact
hypocycloid nội xicloit
hypoelliptic nội eliptic
hypotenuse cạnh huyền
h. of a right triangle cạnh huyền của một tam giác vuông
hypothesis giả thiết **to test h. with experiment** chứng minh giả thiết bằng thực nghiệm; **under the h.** theo giả thiết
admissible h. giả thiết chấp nhận đ-ợc
alternative h. đối giả thiết
composite h. *tk.* giả thiết hợp
ergodic h. giả thiết ergodic
linear h. giả thiết tuyến tính
non-parametric h. giả thiết phi tham số
null h. giả thiết không
similarity h. giả thiết đồng dạng
simple h. *tk.* giả thiết đơn giản
statistic h. giả thiết thống kê
working h. *tk.* giả thiết làm việc
hypothesize *log.* xây dựng giả thiết
hypothetic (al) *log.* giả thiết, giả định
hypotrochoid nội trocoit
228
hysteresis *vl.* hiện tượng trễ
elastic h. trễ đàn hồi
mechanical h. trễ cơ học
229

I

ice n-ớc đá // đóng thành băng
iconic hình, tượng, chân dung; sự lặp lại đúng
icosahedral (*thuộc*) khối hai mươi mặt
icosahedron khối hai mươi mặt

regular i. khối hai m-ơ mặt đều
idea *log.* khái niệm; t- t-ởng; ý
ideal *đs.* idêan; lý t-ởng
admissible i. idêan chấp nhận đ-ợc
annihilation i. idêan làm không
contracted i. idêan co
distinguished i. idêan đ-ợc phân biệt, idêan môđunla
divisorless i. idêan không có -ớc
dual i. idêan đối ngẫu
einartig i. idêan đơn trị
fractinal i. idêan phân thức
general solution idêan các lời giải tổng quát
homogeneous i. idêan thuần nhất
integral i. idêan nguyên
left i. idêan bên trái
maximal i. idêan cực trị
modular i. idêan môđula
neutral i. idêan trung hoà
nilpotent i. idêan lũy linh
non-nil i. idêan khác không
non-trivial proper i. idêan riêng không tầm th-ờng
order i. (of an elemnet) idêan cấp của một phần tử
primary i. idêan nguyên sơ
primitive i. idêan nguyên thuỷ
prime i. idêan nguyên tố
proper i. idêan riêng
radical i. idêan gốc
ringt i. idêan bên phải
secondary i. idêan thứ cấp
230
semi-prime i. idêan nửa nguyên tố
singular-solution i. idêan các lời giải kỳ dị
tertiary i. idêan thứ ba
two-sided i. idêan hai phía
unit i. idêan đơn vị
unmixed i. idêan không hỗn tạp
valuation i. idêan định giá
zero i. idêan không
idealize lý t-ởng hoá
idealzed đ-ợc lý t-ởng hoá

idem cùng chữ ấy, nh- trên
idemfactor *vl.* nhân tử lũy đẳng
idempotence tính lũy đẳng
idempotent lũy đẳng
identical đồng nhất
identically một cách đồng nhất
identifiability tính có thể đồng nhất đ-ợc; *tk.* khả năng đánh giá các tham số riêng lẻ
identifiable có thể đồng nhất đ-ợc
identification [sự, phép] đồng nhất; *xib.* sự nhận ra; ký hiệu
coded i. ký hiệu mã hoá
signal i. sự nhận ra ký hiệu
identify đồng nhất hoá, nhận ra
identity đồng nhất thức
parallelogram i. đồng nhất thức bình hành
polynomial i. đồng nhất thức đa thức
trigonometrical i. đồng nhất thức l-ợng giác
ignite *vl.* bốc cháy
ignition sự bốc cháy
ignorable không biết đ-ợc
ignorance *log.* sự không biết
final i. sự không biết cuối cùng
initial i. sự không biết ban đầu
prior i. sự không biết tiên nghiệm
ignore không biết
231
ill có hại, xấu
ill-conditioned điều kiện xấu
illuminance *vl.* /tính, sự/ chiếu sáng
illuminate làm sáng, chiếu sáng
illumination *vl.* [tính, sự] chiếu sáng
illuory ảo t-ợng. không khách quan
illustrate minh hoạ
illustration sự minh hoạ, hình vẽ (minh hoạ)
illustration có minh hoạ
image ảnh; sự phản ánh; sự tạo ảnh
complete inverse i. *đs.* ; *top.* nghịch ảnh đầy đủ
inverse i. nghịch ảnh
mirror i. *hh.* phép ánh xạ g-ợng
reflected i. ảnh phản xạ

spherical i. *hh.* ảnh cầu
imaginary ảo
imagine t-ởng t-ợng, hình dung
imbed nhúng
imbedded bị nhúng, đ-ợc nhúng
wildly i. *top.* bị nhúng thô
imbedding phép nhúng, sự nhúng
full i. nhúng đầy đủ
invariant i. *top.* nhúng bất biến; *xs.;* *vl.* sự đặt bất biến
imitate bắt ch-ớc, sao lại; giả
immediately ngay lập tức, một cách trực tiếp
immerse *hh.* nhúng chìm
immersion *hh.* sự nhúng chìm
immigration *tk.* sự di c-
immobile bất động
immovable không chuyển động đ-ợc, cố định
impact va, va chạm
plastic i. va chạm dẻo
impart báo tin, truyền
impedance *vl.* trở kháng
acoustical i. trở kháng âm

232

charateristic i. trở kháng đặc tr-ng
conjugate i.s. trở kháng liên hợp
electrical i. trở kháng điện
high frequence i. trở kháng cao tần
intrisnic i. trở kháng tự tại
mechanical i. trở kháng cơ học
mutual i. trở kháng t-ơng hỗ
radiation i. trở kháng bức xạ
simulating i. trở kháng phỏng theo
transfer i. trở kháng chuyển vận
wave i. trở kháng sóng
impede cản trở
imperfect hỏng, không hoàn thiện
imperfection sự hỏng, sự không hoàn thiện
implicate *log.* kéo theo
implication *log.* phép tất suy, sự kéo theo
i. of events *xs.* sự kéo theo các sự kiện
formal i. phép tất suy hình thức

material i. *log.* phép tất suy thực chất
strict i. phép tất suy ngặt
strong i. phép tất suy mạnh
implicative tất suy
implicite ẩn
implicity tính ẩn
imply bao hàm; kéo theo; có hệ quả, có nghĩa; hiểu ngầm là
import mang vào; hiểu ngầm; nhập cảng (hàng hoá)
importance sự quan trọng; ý nghĩa; giá trị **of no i.** không có giá trị gì **i. of a**
sampling ý nghĩa của mẫu
importation *log.* sự mang vào, sự nhập cảng
impossibility sự không có thể
impossible không thể đ-ợc
impreative đs. phi nguyên thuỷ
improper phi chính
improve hoàn thiện, cải tiến
233
improved đ-ợc hoàn thiện, đ-ợc cải tiến
improvement sự hoàn thiện, sự cải tiến
impulse *mt.*; *vl.* xung l-ợng xung
coded i. *mt.* xung mã hoá
energy i. năng xung
gating i. xung mở van
unit i. xung đơn vị
impluse *mt.* bộ thu biến xung
in trong, ở trong **i. case** trong tr-ờng hợp; **i. fact** thực vậy, thực ra; **i. the large, i. general** nói chung; **i. order to** để; **i. particular** nói riêng, đặc biệt; **i. particularr** nói riêng, đặc biệt; **i. the small** cục bộ
inaccessible không đạt đ-ợc
inaccuracy tính không chính xác
inaction sự không hoạt động
incapable không thể, kém năng lực, không có khả năng
i. of solution không giải đ-ợc
incenter tâm vòng tròn hay hình cầu) nội tiếp; giao điểm của ba đ-ờng phân giác trong
incessant không ngừng, liên tục
incidence sự liên thuộc, sự tới, sự rơi
incident liên thuộc, tới // sự cố, tính ngẫu nhiên
incidental không cốt yếu, không thực chất

incipient khởi sinh, bắt đầu
incircle vòng tròn nội tiếp
inclination *hh.* độ nghiêng, góc nghiêng
i. of ecliptic độ nghiêng của hàng đạo
i. of a line in the space góc nghiêng của đ-ờng thẳng trong không gian
i. of orbit độ nghiêng của quỹ đạo
incline nghiêng lệch // [độ, sự] nghiêng
curvature i. độ cong nghiêng của đ-ờng cong
inclined bị nghiêng, bị lệch
include bao gồm, bao hàm, chứa trong
inclusion sự bao hàm, liene hệ bao hàm, bao hàm thức
i. of sets bao hàm thức tập hợp
inclusive bao hàm chứa
incoherent *vl.* không kết hợp, không liên lạc, rời rạc

234

income *kt.* thu nhập
annual i. thu nhập hàng năm
national i. thu nhập quốc dân
incoming sự thu nhập, sự vào
incommensurability tính vô -ớc
incommensurable vô -ớc
incomparability tính không thể so sánh đ-ợc
incomparable không thể so sánh đ-ợc
incompatible không t-ơng thích
incomplete không đầy đủ, không hoàn hảo
incompleteness *log.* tính không đầy đủ, tính không hoàn thiện
incompressibility tính không nén đ-ợc
incompressible không nén đ-ợc
incongruent *log.* không t-ơng đẳng, không đồng d-
incongruity sự không t-ơng đẳng, tính không đồng d-
incongruous không t-ơng đẳng, không đồng d-
inconsistency tính không nhất quán
inconsistent *log.* không nhất quán; không t-ơng thích; mâu thuẫn; *tk.* không
vững (*-ớc l-ợng*)
increase tăng, lớn lên // *tk.* sự phát triển (sản xuất)
increasing tăng
infinitely i. tăng vô hạn
increment số gia, l-ợng gia
independent i. gia độc lập
logarithmic i. gia lôga

incremental gia

indebted *tk.* mắc nợ

indecomposability tính không khai triển đ-ợc, tính không phân tích đ-ợc

indeed thực vậy

indefinability *log.* tính không xác định đ-ợc

indefinable *log.* không xác định đ-ợc

indefinite không xác định đ-ợc, bất định

independence [tính, sự] độc lập **i. in behaviour** *xib.* tính độc lập về dáng điệu; **i. in variety** *xib.* tính độc lập về loại

i. of axioms tính độc lập của các tiên đề

statistic (al) i. tính độc lập thống kê

235

independent độc lập

algebraically i. độc lập đại số

linearly i. độc lập tuyến tính

indeterminacy tính bất định

degree i. độ bất định

indeterminate bất định, vô định

index chỉ số; cấp; bảng tra chữ cái

in of a circuit chỉ số của một mạch

i. of cograduation chỉ số t-ơng quan hạng

i. of cost of living chỉ số mức sống tối thiểu

i. of dispersion *tk.* chỉ số tán (*đặc tr-ng tính thuần nhất của mẫu*)

i. of inertia chỉ số quán tính

i. of physical volume of production chỉ số khối l-ợng sản xuất vật chất

i. of a point relative to a curve *gt.* cấp của một điểm đối với một đ-òng cong

i. of refraction *vl.* chỉ số khúc xạ

i. of stability chỉ số ổn định

i. of a subgroup chỉ số của một nhóm con

aggregative i. chỉ số phức hợp

bounded i. *đs.* chỉ số bị chặn

chain i. chỉ số dây truyền

compression i. chỉ số nén

contravariant i. chỉ số phản biến

covariant i. chỉ số hiệp biến

cuspidad i. chỉ số lùi

dispersion i. chỉ số tán

dummy i. chỉ số câm

exceptional i. chỉ số ngoại lệ

fixed-base i. *tk.* chỉ số có cơ sở không đổi, chỉ số có chu kỳ cơ bản không đổi

free i. chỉ số tự do

inferior i. chỉ số d-ới

plasticity i. chỉ số dẻo

price i. *tk.* chỉ số giá

ramification i. *đs.* chỉ số rẽ nhánh

rational i. chỉ số hữu tỷ

refractive i. *vl.* chỉ số khúc xạ

running i. chỉ số chạy

236

singular i. *gt.* chỉ số kỳ dị

stationarity i. s chỉ số dừng

umbral i. chỉ số âm

indicate chỉ ra, chứng tỏ rằng

indicator làm chỉ tiêu; bộ phận chỉ

signal i. bộ phận chỉ dấu hiệu

speed i. bộ phận chỉ tốc độ

indicatrix chỉ đồ

i. of Dupin chỉ đồ Đuy-panh

curvature i. chỉ đồ cong

spherical i. chỉ đồ cầu

indicial (*thuộc*) chỉ số

indifference sự không phân biệt, phiếm định

indifferent không phân biệt

indirect gián tiếp

indistinguishable không biệt đ-ợc, không rõ ràng

individual cá thể

individuality tính cá thể

indivisible không chia hết, không chia ra đ-ợc

indorse nhận xét; duyệt

indorsement lời nhận xét, sự duyệt

induce cảm sinh

induced cảm sinh, cảm ứng

inductance *vl.* [tính, độ] tụ cảm

mutual i. *vl.* hệ số tự cảm

inductive quy nạp; cảm ứng

induction *log.* phép quy nạp; *vl.* sự cảm ứng **i. by simple enumeration**

log. phép quy nạp bằng liệt kê

complete i. *log.* phép quy nạp hoàn toàn

descending i. *log.* phép quy nạp giảm

electrical i. *vl.* độ dịch (chuyển) điện
finite i. *log.* phép quy nạp [toán học, hữu hạn]
informal i. *log.* phép quy nạp xúc tích
mathematical i. phép quy nạp toán học
successive i. *log.* phép quy nạp liên tiếp
transfinite i. *log.* phép quy nạp siêu hạn
237

industrial (*thuộc*) công nghiệp
industry công nghiệp, lĩnh vực công nghiệp
inefficiency tính không hiệu quả
inefficient không hiệu quả
inefficient không hiệu quả
inelastic *vl.* không đàn hồi
inequality bất đẳng thức
absolute i. bất đẳng thức tuyệt đối
conditinal i. bất đẳng thức có điều kiện
integral i. bất đẳng thức tích phân
isoperimetric (al) i. *hh.* bất đẳng thức chu
strric i. bất đẳng thức ngặt
triangle i. bất đẳng thức tam giác
unconditional i. bất đẳng thức vô điều kiện
inert trơ, không nhạy
inertia quán tính
inertial (*thuộc*) quán tính
inessential không cốt yếu, không đáng kể
inessential vô giá; *tk.* không -ớc l-ợng đ-ợc
inexact không chính xác, sai
inexaxtitude tính không chính xác
infect gây ảnh h-ởng
infection sự ảnh h-ởng
infer *log.* suy luận; kết luận
inference suy luận; kết luận
chain i. suy luận dây truyền
formal i. suy luận hình thức
immediate i. suy luận trực tiếp
inductive i. suy luận quy nạp
mediate i. suy luận gián tiếp, suy luận trung gian
propositional i. suy luận mệnh đề
statistic(al) i. kết luận thống kê
inferential *log. (thuộc)* suy luận, kết luận

inferior d-ới, xấu, kém

infimum cận d-ới đúng

238

infinite vô hạn, vô cực, vô số

infinitely một cách vô hạn vô tận

infinitesimal vi phân, vô cùng bé

primary i. vi phân cơ bản; *gt.* vô cùng bé cơ bản

standard i. vi phân tiêu chuẩn; *gt.* vô cùng bé cơ sở

infinity vô số, vô cực, vô hạn, vô tận **at i.** ở vô cực; **to end at i.** kết thúc ở vô cực; **to extend to i.** kéo dài đến vô cực; **to let...**

approach i. để tiến dần đến vô cực

actual i. vô hạn thực tại

completed i. *log.* vô hạn [thực tại, hoàn chỉnh]

constructive i. *log.* vô hạn kiến thiết

potential i. *log.* vô hạn tiềm năng

single i. vô hạn đơn

inflect uốn

inflection, inflexion sự uốn

inflectional, inflexional uốn

influence ảnh h-ởng, tác dụng

infra-red *vl.* tia hồng ngoại

inform thông tin, truyền dữ kiện, thông báo

informative thông tin, tin

information *xib.* thông tin, tin tức

alphanumeric i. thông tin chữ số

ancillary i. thông tin bổ sung

average i. thông tin trung bình

interblock i. thông tin giữa các khối

intrablock i. thông tin trong khối

precise i. thông tin chính xác

processed i. thông tin đã chế biến

redundanti i. thông tin thừa

supplemental i. *tk.* thông tin phụ

within-block i. thông tin trong khối

ingate *mt.* van vào

ingoing tới

ingradient bộ phận, thành phần

inhere sẵn có; thuộc về; bản thân; cố hữu

239

inherent sẵn có không tách đ-ọc; không bỏ đ-ọc

inherit thừa h-ởng, kế tục
inherited đ-ợc thừa h-ởng, đ-ợc kế tục
inhibit hãm, chậm; cấm, ngăn chặn
inhibitory trể, cản
initial ban đầu, gốc, khởi thuỷ // chữ cái đầu tiên
initiate bắt đầu; khởi đầu
inject nội xạ, đ-a vào, phun vào
injection phép nội xạ đơn ánh
diagonal i. đơn ánh chéo
natural i. đơn ánh tự nhiên
injective nội xạ
inlet kỹ . lối vào đầu vào, sự thu nhận
inner ở trong, bên trong
inoperative không có hiệu lực, không hoạt động
input *mt.* cái vào; lối vào, tín hiệu vào; *kt.* chi phí (sản xuất) **at the i.** ở lối vào
inquire dò hỏi
inquiry sự hỏi; sự điều tra nghiên cứu; *kt.* nhu cầu
inradius bán kính vòng tròn nội tiếp
inscribable nội tiếp
inscribed nội tiếp
inscription sự ghi vào, sự đăng ký
inseparable không tách đ-ợc
purely i. *đs.* thuần tuý không tách đ-ợc
insert *mt.* đ-a (các dữ kiện) vào; lắp (băng) vào
insertion *mt.* sự đ-a vào, sự điền vào
orbital i. sự đ-a lên quỹ đạo
inside phần trong, mặt trong, tính chất trong // bên trong **i. out** lộn trái
insight sự thâm vào; quan niệm, nhận thức
insignificant không có nghĩa, vô nghĩa, không có nội dung
insoluble không giải đ-ợc không hoà tan đ-ợc
insolvency *kt.* [tình trạng, sự] vỡ nợ; sự phá sản
inspect kiểm tra, quan sát
inspection sự kiểm tra, sự kiểm
acceptance i. kiểm tra thu nhận
240
curtailed i. kiểm tra rút ngắn
more exact i. kiểm tra chính xác hơn
normal i. (khối l-ợng) kiểm tra chuẩn
rectifying i. kiểm tra có thay thế
reduced i. kiểm tra rút gọn

screening i. kiểm tra chọn lọc
tightened i. kiểm tra ngặt
total i. kiểm toàn bộ
variable i. kiểm tra [định l-ợng, theo biến]
insphere hh. hình cầu nội tiếp
instability xib. [sự, tính] không ổn định
absolute i. sự không ổn định t-ợng đối
convective i. sự không ổn định đối l-u
inherent i. sự không ổn định sẵn có
latent i. tính không ổn định ẩn
phase i. sự không ổn định của pha
static i. sự không ổn định tĩnh
vibratinal i. sự không ổn định của dao động
install tiết lập, lắp ráp
installation sự thiết lập, sự lắp ráp
instament kt. trả tiền ngay, sản xuất kịp thời
instant một lúc, một khoảnh khắc
instantaneous tức thời
instead thay cho, thay thế
i. of this thay cho điều này
institute học viện, [cơ quan, hội] khoa học // thiết lập; gây cơ sở, đặt nền móng
institution sự thiết lập; sự đặt nền móng; sự khởi sự, sự bắt đầu
shop i. chỉ dẫn ở nhà máy
transfer i. lệnh chuyển
instrument dụng cụ
dial i. dụng cụ có mặt số, đồng hồ đo
measuring i. mt. dụng cụ đo
insufficient không đủ, thiếu sót
insulate vl. cách, ngăn cách, cô lập
insulator vl. cái cách điện, chất cách ly
241
insurance kt. sự bảo hiểm biện pháp bảo hiểm, chế độ bảo hiểm
accidnet i. bảo hiểm tai nạn
life i. bảo hiểm đời sống
property i. bảo hiểm tài sản
term life i. bảo hiểm suốt đời
insurant đ-ợc bảo hiểm
insure bảo hiểm, đảm bảo
insured đ-ợc bảo hiểm, ng-ời đ-ợc bảo hiểm
insuner hội bảo hiểm, ng-ời đ-ợc bảo hiểm

intact nguyên vẹn
integer số nguyên
complex i. số nguyên phức, số nguyên Gauss
Gaussian i. số nguyên Gauss
multidigit i. số nguyên nhiều chữ số
negative i. số nguyên âm
positive i. số nguyên dương
integrability [sự, tính] khả tích
absolute i. [sự, tính] khả tích tuyệt đối
complete i. tính khả tích đầy đủ
integrable khả tích, có thể lấy tích phân đ-ợc
quadratically i. bình ph-ơng khả tích
totally i. *hh.* hoàn toàn khả tích
integral tích phân // nguyên
i. about a closed path tích phân một đ-ờng cong kín; **i. between th limits a and b** tích phân giới hạn của a và b; **to take an i. of...** lấy tích phân một đ-ờng con kín; **i. (taken) along a line** lấy tích phân (theo) đ-ờng; **i taken through a surface** lấy tích phân mặt; **under the i.** d-ới dấu tích phân
action i. tích phân tác dụng
auxiliary i. tích phân bổ trợ
complete i. tích phân đầy đủ
complete elliptic i. tích phân elliptic đầy đủ
contour i. *gt.* tích phân theo chu tuyến, tích phân theo đ-ờng đáy
convergent i. tích phân hội tụ
consine i. tích phân cosin
242
curvilinear i. tích phân đ-ờng
definite i. tích phân xác định
double i. tích phân hai lớp
elementary i. tích phân sơ cấp
energy i. tích phân năng l-ợng
faltung i. tích phân chập
first i. tích phân đầu
fractional i. tích phân cấp phân số
general i. tích phân tổng quát
hyperelliptic i. tích phân siêu elliptic
improper i. tích phân phi chính
infinite i. tích phân với cận vô hạn
intermediary i., intermediate i. tích phân trung gian

invariant i. tích phân bất biến
interated i. tích phân lặp
line i. tích phân đ-ờng
logarithm i. tích phân lôga
lower i. tích phân d-ới
multiple i. tích phân bội
multiple iterated i. *gt.* tích phân lặp
particular i. tích phân riêng
phase area i. tích phân diện tích pha
potential i. tích phân thế
probability i. tích phân xác suất
proper i. tích phân thông th-ờng
pseudo-elliptic i. tích phân giả định
pseudo-hyperelliptic i. tích phân giả siêu eliptic
rationalizable i. tích phân hữu tỷ hoá đ-ọc
reactance i. tích phân điện kháng
repeated i. tích phân lặp
simple i. tích phân đơn
sine i. sin tích phân
singular i. tích phân kỳ dị
special i. tích phân đặc biệt
subnormal i. tích phân phản ánh
243
surface i. tích phân mặt
trigonometric(al) i. *gt.* tích phân hàm l-ợng giác
triple i. tích phân ba lớp
upper i. tích phân trên
volume i. tích phân khối
integralization sự nguyên hoá
integrally nguyên vẹn
integrand hàm lấy tích phân; [biểu thức, hàm] d-ới dấu tích phân
exact i. hàm lấy tích phân là một vi phân toàn phần
integraaph *mt.* máy đo điện tích
integrate lấy tích phân; làm thành nguyên, hợp nhất lại
i. by parts lấy tích phân từng phần
i. by substitution lấy tích phân bằng phép thế
integrated đ-ọc lấy tích phân, đ-ọc hợp nhất lại; đ-ọc nhóm lại
integration *gt.* phép lấy tích phân **i. by decomposition** phép lấy tích phân bằng phân tích; **i. by partial fractions** phép lấy tích phân bằng phân thức đơn giản; **i. by substitution** phép lấy tích phân bằng phép thế;

i. in infinite terms phép lấy tích phân các số hạng hữu hạn
i. of sequences and series phép lấy tích phân chuỗi vô hạn
approximate i. phép lấy tích phân [xấp xỉ, gần đúng]
asymptotic i. phép lấy tích phân tiệm cận
complex i. phép lấy tích phân phức
formal i. phép lấy tích phân
graphic(al) i. phép lấy tích phân bằng đồ thị
group i. phép lấy tích phân theo nhóm
immediate i. phép lấy tích phân trực tiếp
mechanical i. phép lấy tích phân cơ giới
numerical i. phép lấy tích phân bằng số
point by point i. phép lấy tích phân theo điểm
successive i. lấy tích phân liên tiếp
integrator *mt.* máy lấy tích phân, thiết bị lấy tích phân
ball-and-disc i. máy lấy tích phân có đĩa và quả cầu
bootstrap i. máy lấy tích phân có tham biến điều chỉnh độ sai
current i. máy lấy tích phân dòng
electronic i. máy lấy tích phân điện tử

244

flyball i. máy lấy tích phân hình cầu bay ly tâm
gyroscopic i. máy lấy tích phân hồi chuyển
optic (al) i. máy lấy tích phân quang học
perfect i. máy lấy tích phân lý tưởng
photo-electric i. máy lấy tích phân quang điện
product i. máy lấy tích phân các tích
summing i. máy lấy tích phân các tổng
velocity i. máy lấy tích phân vận tốc
wheel-and-disc i. máy lấy tích phân có đĩa và bánh
integrity tính nguyên
integro-differential vi tích phân
intellect thông minh; trí thức
intelligence thông minh, trí thức
intelligent thông minh
intelligibility tính hiểu được, tính đọc được
intelligible hiểu được, dễ hiểu
intend có ý định; có nghĩa là; hiểu là
intense mạnh, có cường độ
intension *log.* nội hàm (*của khái niệm*); *vl.* cường độ
intensity cường độ
i. of force cường độ lực

i. of pressure c-ờng độ áp lực
i. of sound c-ờng độ âm thanh
electrostatic i. c-ờng độ tr-ờng tĩnh điện
luminous i. c-ờng độ ánh sáng
sound i. c-ờng độ âm thanh
intent ý định, dự định
interract t-ơng tác
interaction sự t-ơng tác
intercept cắt ra, phân ra; chặn // đoạn thẳng bị chặn trên hệ trục tọa độ
interchange đổi chỗ, hoán vị
interchangexbility *mt.* tính đổi lẫn đ-ợc (*giữa các bộ phận trong máy*);
 tính hoán vị đ-ợc
interchangeable đổi lẫn đ-ợc, hoán vị đ-ợc
intercity trong thành phố
 245
intercommunication thông tin hai chiều, thông tin nhiều chiều
interconnect nối lại liên kết lại
interconnection *mt.* sự nối, sự liên kết với nhau (*trong sơ đồ*)
intercontinental giữa các lục địa
interconversion *mt.* biến đổi lẫn nhau; sự đếm lại, sự tính lại
intercorrelation *tk.* t-ơng quan giữa các phần tử (*của một tập hợp*)
intercross giao nhau, chéo nhau
interdeducible *log.* suy lẫn nhau
interdependnece sự liên quan với nhau, phụ thuộc nhau
interdependent liên quan với nhau, phụ thuộc nhau
interest *kt.* lãi
compound i. lãi kép
simple i. lãi đơn
interface *vl.* mặt phân cách, mặt phân giới
interfere *vl.* giao thoa làm nhiễu loạn
optical i. giao thoa ánh sáng
wave i. giao thoa sóng
interferometer *vl.* cái đo giao thoa, giao thoa kế
interior trong, phần trong, tính trong
i. of set *top.* phần tổng của một tập hợp
interlace đan nhau
interleave xen kẽ, ken
interlock *mt.* cấm // vùng cấm
intermediate trung gian phụ |
intermit làm đứt đoạn làm gián đoạn |

intermittent đứt đoạn, gián đoạn rời rạc

intermodulation *vl.* biến điệu t-ơng hồ

internal trong, nội bộ

interpenetrate thâm vào nhau, thâm nhập sâu sắc, xuyên vào nhau

interplanetarry giữa các hành tinh

interpolate nội suy

interpolation phép nội suy; quá trình nội suy **i. by central difference**

phép nội suy bằng sai phân giữa; **i. by prportional parts** phép nội suy bằng phân tỷ lệ

cubic i. *gt* phép nội suy bậc ba

246

direct i. phép nội suy trực tiếp

inverse i. phép nội suy ng-ợc

linear i. phép nội suy tuyến tính

numerical i. phép nội suy bằng số

osculatory i. phép nội suy mật tiếp

polynomial i. phép nội suy bằng đa thức

quadratic i. phép nội suy bậc hai

regressive i. phép nội suy hồi quy

trigonometric i. phép nội suy l-ợng giác

interpolator *mt.* máy nội suy

interpose đ-a vào, đặt, để

interpret *log.* giải thích, thể hiện

interpretation [cái, sự] giải thích, sự thể hiện

interpretative giải thích

interpreter ng-ời phiên dịch, bộ dịch

card i. *mt.* máy ghi lên bìa

electronic i. *mt.* bộ dịch điện tử

interrupt gián đoạn, đứt đoạn

interruption sự gián đoạn, sự tạm dừng

intersect cắt, giao nhau

intersection (t-ơng) giao

i. of events *xs.* giao của các biến số

i. of sets giao của các tập hợp

interstellar *tv.* giữa các vì sao

interval khoảng đoạn // chia thành đoạn

i. of convergence *gt.* khoảng hội tụ

central confidence i. khoảng tin cậy trung tâm

class i. khoảng nhóm

closed i. khoảng đóng

confidence i. *tk.* khoảng tin cậy

control i. *xib.* khoảng kiểm tra

degenerate i. khoảng suy biến

difference i. b-ớc sai phân

focal i. khoảng tiêu

half open i. khoảng nửa mở

247

nested i. các khoảng lồng nhau

non-central confidence i. *tk.* khoảng tin cậy không tâm

open i. khoảng mở

prediction i. khoảng dự đoán

shortest condifidence i. khoảng tin cậy ngắn nhất

time i. khoảng thời gian

unit i. khoảng đơn vị

interwine xoắn lại, bện lại

intraplock *tk.* trong khối

intraclass *tk.* trong lớp

intransitive *log.* không bắc cầu, không truyền ứng

intranuclear trong hạt nhân

intrinsic(al) trong, nội tại

introduce đ-a vào, giới thiệu, làm quen

introduction lời giới thiệu

intuition *log.* trực giác

intuotional *log. (thuộc)* trực giác

intuitionism *log.* chủ nghĩa trực giác

intuitionistic *(thuộc)* chủ nghĩa trực giác

intuitive trực giác

invariable không đổi, bất biến

invariance tính bất biến

binary i. bất biến nhị nguyên

orientational i. tính bất biến định h-ớng

invariant bất biến

adiabatic i. bất biến đoạn nhiệt

algebraic i. bất biến đại số

analytic i. *gt.* bất biến giải tích

arithmetical i. bất biến số học

bending i. bất biến khi uốn

conformal i. *gt.* bất biến bảo giác

differential i. bất biến vi phân

geometric i. bất biến hình học

homogeneous i. bất biến thuần nhất

integral i. bất biến tích phân

248

irrational i bất biến vô tỷ

isotopy i bất biến hợp luân

iterative i. *gt.* bất biến lặp

left i *hh.* bất biến trái

modular i. bất biến môđula

numerical i. bất biến bằng số

primary i.s các bất biến nguyên sơ

projective i. bất biến xạ ảnh

rational i. bất biến hữu tỷ

relative i. bất biến t-ơng đối

right i. bất biến phải

typical basic i. bất biến cơ bản điển hình

unrestricted i bất biến không bị ràng buộc

invent phát minh

invention sự phát minh

inventory *tk.* kiểm kê; danh sách kiểm kê; quỹ luân chuyển

inverse ng-ợc, nghịch đảo

i. of a number nghịch đảo của một số

right i. nghịch đảo phải

inversion phép nghịch đảo, phép biến đổi ng-ợc; nghịch thế (trong phép thế); *vl.* phép đổi điện

inversely ng-ợc lại, nghịch đảo

inverted bị nghịch đảo

inverter *xib.* bộ phận biến đổi nghịch đảo

phase i. bộ phận đảo pha, bộ phận đổi dấu

invertibility tính nghịch đảo ng-ợc

invertible nghịch đảo đ-ợc, khả nghịch

invest *kt.* hùn (vốn); đầu t-

investigation sự nghiên cứu; điều tra

investigation sự nghiên, sự điều tra

investment *kt.* vốn đầu t-; sự hùn (vốn)

investor *kt.* ng-ời hùn (vốn)

invoice *kt.* giấy biên nhận, hoá đơn // làm hoá đơn

involution phép nâng lên lũy thừa; phép đối hợp; ánh xạ đối **i. on a line**
phép đối hợp tuyến

249

i. of high order phép đối hợp cấp cao

biaxial i. phép đối hợp song trục
central i. phép đối hợp tâm
cyclic i. phép đối hợp tuần hoàn
elliptic i. phép đối hợp elliptic
extremal i. đs. phép đối hợp cực trị
focal i. phép đối hợp tiêu
hyperbolic i. phép đối hợp hyperbolic
line i. phép đối hợp tuyến
n-array i. phép đối hợp bộ n
orthogonal i. phép đối hợp trực giao
point i. phép đối hợp điểm
rational i. phép đối hợp hữu tỷ
quadratic i. phép đối hợp bậc hai
skew i. phép đối hợp lệch
symmetric i. phép đối hợp đối xứng
ternary i. phép đối hợp bộ ba
involutory đối hợp
involve nâng lên lũy thừa; suy ra, kéo theo; xoáy, xoắn
inward trong, hướng vào trong
ion *vl.* iôn
ionic *vl. (thuộc)* iôn
ionization *vl.* sự iôn hoá
ionosphere *vlđs.* tính bất thường mặt ngoài
irresoluble không giải được
irreversibility tính không khả nghịch, tính không đảo ngược được
irrotational *hh.* không xoáy
isentropic *vl.* đẳng entropy
isobar *vl.* đường đẳng áp; nguyên tố có cùng nguyên tử lượng
isobaric *(thuộc)* đường đẳng áp
isochrone *vl.* đẳng thời
isochronous có tính đẳng thời
isocline đường đẳng tà
isoendomorphism đs. phép đẳng tự đồng cấu
isoenergetic đẳng năng
250
isogenous *hh đs.* đẳng giống
isogonal đẳng giác
isogonality phép biến đổi đẳng giác
isogonic *vl.* có cùng độ nghiêng
isograph *mt.* máy giải phương trình đại số

isolable *đs.* cô lập đ-ợc
isolate cô lập, tách biệt, riêng biệt
isolated bị cô lập
isolating cô lập, phân tích, tách
i. of a root tách căn thức
isolator *đs.* cái tách
isomer *hh; vl.* đồng phân
isometric đẳng cự
isometry phép đẳng cự
isomorphic đẳng cấu
locally i. đẳng cấu địa ph-ơng
isomorphism phép đẳng cấu
central i. phép đẳng cấu trung tâm
inner i. phép đẳng cấu trong
metric i. phép đẳng cấu mêtric
multiple i. phép đẳng cấu bội
order i. phép đẳng cấu bảo toàn thứ tự
topological i. phép đẳng cấu tôpô, phép đồng phôi
isomorphy *đs.* đơn cấu
isoperimetric(al) đẳng chu
isosceles cân (*tam giác thang*)
isotherm *vl.* đẳng nhiệt
isothermal (*thuộc*) đẳng nhiệt
isotone (order-preserving) bảo toàn thứ tự
isotonic bảo toàn thứ tự
isotope đồng vị; *top.* hợp luân
isotopy phép hợp luân
isotropy [tính, sự] đẳng h-ớng
full i. đẳng h-ớng hoàn toàn
isotype đồ hình dạng vẽ

251

isthmus *top.* eo
italic *kỹ.* nghiêng; chữ nghiêng
item điểm; ch-ơng; bài báo
itemize đếm riêng từng cái; làm thành đặc điểm
iterate nhắc lại, lặp lại
iterated đ-ợc lặp
iterative lặp

252

J

jack-screw *kỹ.* vít nâng, kích vít

jacobian định thức Jacôbi; (*thuộc*) Jacôbi

jet *vl.* tia, dòng; luồng

gas j. tia khí

propulsive j. động cơ phản lực; không khí dòng thẳng

pulse j. động cơ phản lực, không khí xung

join hợp nối

direct j. *đs.* hợp trực tiếp

reduced j. *top.* hợp rút gọn

joint chỗ nối; bản lề // hợp lại, nối lại

pin j. chỗ nối bản lề, ghép có ghim

universal j. bản lề tổng hợp, khớp Cácđăng

jointly đồng thời

joker *trch.* quân phăng teo

journal tạp chí, báo; *kỹ.* giếng trục; giếng

judge phán đoán, tranh luận

judgment sự phán đoán; sự tranh luận, sự xét xử

iump b-ớc nhảy; *mt.* sự chuyển lệnh // nhảy qua **j. at a conclusion** *log.* kết luận vội vã.

hydraulic j. b-ớc nhảy thuỷ lực

finite j. b-ớc nhảy hữu hạn

jusction sự nối, tiếp xúc

just đúng, chính xác; chính là **j. in case** trong mọi tr-ờng hợp; **it is j. the case** đó chính là tr-ờng hợp

justify khẳng định, xác minh, minh giải

juxtapose *log.* ghép, nhân ghép

juxtaposition phép ghép, phép nhân ghép

253

K

kappa kapa

keep giữ; theo (quy tắc); tiến hành (công việc) **k. on** tiếp tục

kenotron *vl.* kênôtron (*đèn điện tử*)

kernel *vl.* hạch; hạt nhân

k. of integral equation hạch của ph-ơng trình tích phân

extendible k. *đs.* hạch giãn đ-ợc

iterated k. hạch lặp

open k. hạch mở

reciprocal k. *đs.* hạch giãn đ-ợc

resolvent k. hạch giải, giải thức
symmetric k. hạch đối xứng
key chìa khoá, chỉ dẫn cách giải; *mt.* út bấm // khoá lại; dò khoá
control k. nút điều khiển
signalling k. nút tín hiệu, chìa khoá tín hiệu
switch k. cái ngắt mạch
three-position k. cái ngắt mạch ba vị trí
keyboard bảng nút bấm, bảng phân phối
supplemental k. *mt.* bộ bấm phụ
kind loại
kinematic(al) (thuộc) động học
kinematics động học
kinetic động lực
kinetics động lực học
kit *mt.* bộ dụng cụ, bộ công cụ
kitty *trch.* tiền thua cuộc
klystron *vl.* klitron (đèn điện tử)
knife con dao, l-ưỡi dao
knob *mt.* cái nút, nút bấm
knot *top.* nút // [thắt, buộc] nút
parallel k. nút song song
know hiểu biết, nhận ra, phana biệt
knowledge tri thức
known đã biết
kurtosis *kt.* độ nhọn

254

normal k. độ nhọn chuẩn.

255

L

label nhãn // ký hiệu; đánh dấu
labile không ổn định, không bền
laboratory phòng thí nghiệm, phòng thực nghiệm
computing l. *mt.* phòng thực nghiệm tính toán
labour *kt.* lao động, làm việc
surplus l. lao động thặng d-
labyrinth mê lộ, đ-ờng rối
labyrinthine *xib. (thuộc)* mê lộ, đ-ờng rối
lack sự thiếu, sự vắng mặt
lacuna lỗ hổng, chỗ khuyết

lacunar(y) hổng, khuyết
lacunarity tính có lỗ hổng
lag sự trễ, sự chậm; sự chuyển dịch âm của pha
control l. [sự trễ, sự chậm] điều chỉnh
controller l. sự chậm của [ng-ời, bộ phận] điều chỉnh
corrective l. sự trễ hiệu chỉnh
instrument l. sự trễ dụng cụ, sự giảm tốc dụng cụ
measuring l. *xib.* sự trễ đo
phase l. sự trễ pha, sự dịch chuyển âm của pha
plant l. sự trễ trong đối tượng điều chỉnh
process l. sự trễ trong quá trình
response l. sự trễ phản ứng
time l. *gt.* sự trễ thời gian
lambda lamđã (.)
lambdagram *tk.* biểu đồ lamđã
lamina lớp mỏng, bản mỏng
laminar thành lớp
lamp đèn
cold cathode i. đèn âm cực lạnh
finish l. *mt.* đèn kết thúc quá trình tính
gas-discharge l. *vl.* đèn phóng điện qua khí
glow l. đèn nóng sáng
pilot l. *mt.* đèn hiệu, đèn kiểm tra

256

language ngôn ngữ
natural l. ngôn ngữ tự nhiên
number l. ngôn ngữ số, hệ thống đếm
pseudo-object l. *log.* ngôn ngữ đối tượng giả
large lớn, rộng **in the l.** nói chung, trong toàn cục
largest lớn nhất
last cuối cùng // tiếp xúc, kéo dài **at l.** cuối cùng; **l. but one, next to l.** giáp chót; **to the l.** đến cùng
late chậm; cuối; sau; không lâu; thời gian gần đây
latent ẩn, tiềm
later chậm hơn
lateral chung quanh, bên phụ
latest cuối cùng, chậm nhất, muộn nhất
latin latin
latitude *tv.* vĩ độ, vĩ tuyến
l. of a point on the earth's surface vĩ độ của một điểm trên bề mặt trái

đất

astronomical l. vĩ độ thiên văn

celestial l. vĩ độ trời (*trong hệ tọa độ xích đạo*)

ecliptic l. vĩ độ hoàng đạo

geocentric l. vĩ độ địa tâm

geodetic l. vĩ độ trắc địa

geographical l. vĩ độ địa lý

high l.s vĩ độ cao

low l.s vĩ độ thấp

middle l.s vĩ độ trung bình

latter không lâu; cuối cùng

lattice đs. dàn; tk. mạng

atomic(al) l. đs. dàn nguyên tử

coarse l. đs. dàn thô

complemented đs. dàn có bổ sung

complete multiplicative l. đs. dàn nhân đầy đủ

cubic l. tk. mạng lập ph-ong

disjunction l. đs. dàn tách

distributive l. tk. mạng phân phối

257

gruoping l. tk. mạng nhóm

integral l. đs. dàn nguyên

matroid l. M-dàn

metric l. đs. dàn mêtric

modular l. đs. dàn môđula

multiplication l. đs. dàn nhân

quasi-complemented l. đs. dàn đ-ợc tựa bổ sung

relatively complemented đs. dàn đ-ợc bổ sung t-ong đối

residuated l. đs. dàn có phép chia

semi-modular l. đs. dàn nửa môđula

skew l. đs. dàn lệch

soluble l. đs. dàn giải đ-ợc

square l. tk. mạng vuông

star l. dàn hình sao

three-demenional l. tk. mạng ba chiều

law luật, quy luật; định luật; nguyên lý; công thức; định lý

l. of action and reaction định luật tác dụng và phản tác dụng

l. of apparition of prime luật phân bố các số nguyên tố

l. of association luật kết hợp

l. of commutation luật giao hoán

l. of conservation of energy định luật bảo toàn năng lượng
l. of contradiction *log.* luật mâu thuẫn
l. of cosines định lý côsi
l. of distributive proportion luật tỷ lệ phân phối
l. of double logarithm luật lôga lặp
l. of errors luật sai số
l. of excluded middle luật bài trung
l. of experience *xib.* luật kinh nghiệm
l. of friction định luật ma sát
l. of great numbers luật số lớn
l. of identity *log.* luật đồng nhất
l. of indices luật chỉ số
l. of inertia định luật quán tính
l. of interated logarithm luật lôga lặp
l.s of motion *vl.* các [quy luật, định luật] chuyển động, các định luật cơ học
258
l. of mutuality phases quy luật tương hỗ các pha
l. of nature quy luật tự nhiên
l. of reciprocity luật [thuận, nghịch, phản liên hồi đối xứng]
l. of requisite variety *xib.* luật yêu cầu nhiều vẻ
l. of signs luật dấu
l. of sines *hh.* định lý sin
l. of small numbers *xib.* luật số bé, phân phối Poatxông
l. of sufficient reason *log.* luật đủ lý
l. of supply and demand *kt.* quy luật cung và cầu
l. of tangents định lý tang
l. of the lever *cơ.* định luật đòn bẩy
l. of the mean *gt.* định lý trung bình
l. of thought *log.* luật tư duy
l. of universal gravitation định luật vạn vật hấp dẫn
l. of zero *tk.* luật không
absorption l. *đs.* luật hút thu
cancellation l. luật giản -ớc
commutative l. luật giao hoán
complementarity l. *đs.* luật bù
composition l. luật hợp thành
conservation l. định luật bảo toàn
cosine l. định lý cosin
distribution l. luật phân phối
dualization l. luật đối ngẫu

elementary probability l. mật độ phân phối xác suất
error l. luật sai số, luật độ sai
exponential l. luật số mũ
gas l. *vl.* ph-ong trình của khí; sự cân bằng trạng thái khí
hydrostatic(al) pressures l. luật phân phối áp lực thuỷ tĩnh
index l.s luật chỉ số
inertia l. định luật quán tính, định luật Niuton thứ nhất
non-commutative l. luật không giao hoán
normal l. of composition *hhd.s.* luật hợp thành chuẩn tắc
one- side distribuutive l. luật phân phối một phía
parallelogram l. of forces quy tắc bình hành lực

259

probability l. luật xác suất
quasi-stable l. luật tựa ổn định
reciprocity l. luật thuận nghịch
reduced l. luật rút gọn
reflexive l. luật phản xạ
semi-stable l. luật nửa phân phối
strong l. of large numbers luật mạnh số lớn
transitive l. luật [bắc cầu, truyền ứng]
trichotomy l. *đs.* luật tam phân
lay xếp, đặt l. down the rule [phát biểu, thiết lập] quy tắc
layer lớp, tầng
l. of charge *vl.* tầng tích điện, mặt phẳng tích điện
boundary l. lớp biên
contact l. tầng tiếp xúc
double l. *vl.* tầng kép
equipotential l. tầng đẳng thế
multiple l. *gt.* tầng bội
turbulent boundary l. lớp biên rối loạn
layout bảng, sơ đồ, cấu hình phân phối, sự sắp xếp
digit l. *mt.* sắp xếp chữ số
wiring l. *mt.* sơ đồ lắp ráp
lead tờ, lá, diệp
learn học (*thuộc*)
least bé nhất // nhỏ hơn cả, ở mức bé nhất
leave để lại, còn lại
lecture bài giảng // giảng bài
leeway *cơ.* trôi, giạt, bạt
left (bên) trái **on the l.** về phía trái; **on the l. of the equation** về trái của

ph-ong trình

left-hand về phía trái

left-handed xoắn trái, (*thuộc*) hệ toạ độ trái

legitimate làm hợp pháp

lemma bổ đề

lemniscate lemnixcat (*đồ thị của $r^2 = a^2 \cos 2\theta$* .)

cogarithmic l. lemnixcat lôga

260

projective l. lemnixcat xạ ảnh

length độ dài, chiều dài

l. of arc độ dài cung

l. of a curve độ dài đường cong

l. of normal độ dài pháp tuyến

l. of a rectangle chu vi hình chữ nhật

l. of a tangent độ dài tiếp tuyến

extremal l. *gt.* độ dài cực trị

focal l. tiêu cự

pulse l. *mt.* độ dài xung

reduced l. độ dài rút gọn

register l. độ dài của thanh ghi

word l. *mt.* độ dài của từ, độ dài của mã hiệu

wave l. b-óc sóng

lengthen kéo dài

lengthened đ-ợc kéo dài

lens *vl.* thấu kính

converging l. thấu kính hội tụ

diverging l. thấu kính phân kỳ

leptokurtosis *tk.* độ nhọn v-ợt chuẩn

less ít hơn, bé hơn // trừ

lesson bài học

let giả sử, cho phép

letter chữ cái; dấu hiệu // ghi bằng chữ

capital l. chữ (cái) hoa

code l. chữ mã hiệu; dấu hiệu mã

function l. *mt.* chữ hàm

key l. *xib.* (chữ) khoá (*mã hiệu*)

level mức, cấp // nằm ngang bằng phẳng **on a l.** ở mức trung bình, cân bằng; **out of l.** nghiêng lệch; **l. with** cân bằng với

l. of adstraction *log.* mức độ trừu tượng

l. of prices *kt.* mức giá

acceptable quality l. *tk.* mức chất l-ợng chấp nhận đ-ợc. mức lẫn loại cho phép

confidence l. mức tin cậy

261

energy l. *vl.* mức năng l-ợng

intensity l. mức c-ờng độ

overload l. mức quá tải

pressure l. mức áp suất

pressure spectrum l. mức phổ áp

significance l. *tk.* mức ý nghĩa

velocity l. mức vận tốc

lever đòn bẩy, tay đòn

leverage tác dụng đòn bẩy

levy *kt.* thu thuế

lexicographic(al) (hiểu) từ điển

lexcography từ vựng học

liability đ-ợc phép; phải; có thể, có lẽ; có trách nhiệm **l. to duty** *tk.* phải đóng thuế

library th- viện

l. of tapes *mt.* th- viện các băng

librate cân; dao động

libration *tv.* bình động

lifetime *vl.* thời gian sống; chu kỳ bán rã

lift lực [nâng, thắng] // nâng lên

earodynamics l. lực nâng khí động

light ánh sáng, nguồn sáng; đèn // nhẹ, yếu // chiếu sáng **to bring to l.** làm sáng tỏ; **to come to l.** đ-ợc rõ, đ-ợc thấy; phát hiện đ-ợc

polarized l. ánh sáng phân cực

search l. đèn chiếu, đèn pha

warning l.s sự đánh tín hiệu bằng ánh sáng

zodical l. ánh sáng hoàng đới

like giống nh-; bằng; cùng tên // giống, có lẽ, có thể

likelihood *tk.* hợp lý

maximum l. *tk.* hợp lý cực đại

likeness giống nhau, đồng dạng; đơn loại

limacon đ-ờng ốc sên (*đồ thị của* $r = a \cos \theta + b$)

limit giới hạn, cận // hạn chế; giới hạn **l. approached from the left** tiến dần tới giới hạn về bên trái; **l. approached from the right** tiến dần tới giới hạn về bên phải; **at the l.** ở giới hạn; **l. in the mean** giới hạn trung

262

bình; **l.s on an integral** giới hạn tích phân; **to place an upper l. on** xác định giới hạn trên; **to set a l.** xác định giới hạn; **to tend to a l.** tiến tới giới hạn

l. of error giới hạn sai số

l. of funtion giới hạn của hàm

l. of integration *gt.* cận lấy tích phân

l. of proportionality giới hạn tỷ lệ

l. of sequence giới hạn dãy

action l.s giới hạn tác dụng

complete l. *gt.* giới hạn đầy đủ, giới hạn trên

confidence l. *tk.* giới hạn tin cậy

control l.s giới hạn kiểm tra

direct l. *đs.* giới hạn trực tiếp

elastic l. giới hạn đàn hồi

fiducial *tk.* giới hạn tin cậy

functional l. giới hạn hàm

inconsistent l. giới hạn không nhất quán

inverse l. *đs.* giới hạn ng-ợc

least l. giới hạn bé nhất

left-hand l. giới hạn bên trái

lower l. giới hạn d-ới

plastic l. giới hạn dẻo

probability l. *tk.* giới hạn xác suất

projective l. giới hạn xạ ảnh, giới hạn xạ ng-ợc

repéted l.s giới hạn lặp

right-hand l. giới hạn bên phải

superior l. giới hạn trên

tolerance l. *tk.* giới hạn cho phép, giới hạn chấp nhận đ-ợc

upper l. giới hạn trên, cận trên

upper control l. *tk.* cận kiểm tra trên

yied l. giới hạn đảo, điểm đảo

limitary bị chặn, giới hạn

limitation [tính, sự] giới hạn; hạn chế

limited bị chặn, bị hạn chế

limiter giới hạn tử, bộ phạn hạn chế

263

line đ-ờng; tuyến; dòng; băng truyền **l. at infinity** đ-ờng thẳng ở vô tận

l. of action đ-ờng tác dụng

l. of apsides *tv.* đ-ờng cận viễn

l. of behaviour *xib.* tuyến dáng điệu

l. of centers đ-ờng tâm
l. of curvature *hh.* đ-ờng độ cong
l. of equidistance đ-ờng cách đều
l. of force *vl.* đ-ờng sức
l. of intersection giao tuyến
l. of motion quỹ đạo
l. of parallelism đ-ờng song song
l. of principal stress đ-ờng ứng suất chính
l. of projection đ-ờng thẳng chiếu
l. of quickest descent đ-ờng đoản thời
l. of reference tuyến quy chiếu
l. of regression *tk.* đ-ờng hồi quy
l. of rupture đ-ờng gãy (*của vật liệu*)
l. of singularity đ-ờng các điểm kỳ dị
l. of striction đ-ờng thắt
l. of support tuyến đỡ
l. of zero moment đ-ờng có mômen không
acceptance l. đ-ờng thu nhận
acoustic delay l. đ-ờng trễ âm
antiparalle l.s đ-ờng đối song
asymptotic l. đ-ờng tiệm cận
base l. of diagram tuyến cơ sở của một biểu đồ
belief l. mức tin cậy
boundary l. đ-ờng biên
branch l. đ-ờng rẽ nhánh
broken l. đ-ờng gấp khúc
calendar l. *tv.* đ-ờng đổi ngày
central l. đ-ờng trung tâm
characteristic l. đ-ờng đặc tr-ng
closed l. đ-ờng đóng
coaxial l. đ-ờng đồng trục
264
complex l. đ-ờng phức
concurrent l.s những đ-ờng thẳng đồng quy
conjugate l.s đ-ờng liên hợp
consolidation l. tuyến củng cố
contact l. đ-ờng tiếp xúc
contuor l. chu tuyến
dash l. đ-ờng gạch (- - -)
date l. *tv.* đ-ờng đổi ngày

delay l. *mt.* đ-ờng trễ
diametric(al) l. đ-ờng kính
discriminatory l. biệt tuyến, tuyến phân biệt
divergent straight l. đ-ờng thẳng phân kỳ
dot-dash l. đ-ờng chấm gạch (•-, •-, •-)
dotted l. đ-ờng chấm chấm (.....)
double l. *hh.* đ-ờng kép
double heart l. đ-ờng hình tim kép
energy l. đ-ờng năng l-ợng
equalized delay l. đ-ờng trễ có đặc tr-ng cân bằng
equidistant l. đ-ờng cánh điều
equipotential l. đ-ờng đẳng thế
focal l. đ-ờng tiêu
generating l. đ-ờng sinh
geodesic l. đ-ờng trắc địa
gorge l. đ-ờng thắt
harmonic l. đ-ờng điều hoà
horizontal l. đ-ờng chân trời, đ-ờng nằm ngang
hyperbolic l.s đ-ờng hyperbolic
ideal l. đ-ờng lý t-ởng
imaginary l. đ-ờng ảo
impulse l. tuyến xung
influence l. đ-ờng ảnh h-ởng
initial l. đ-ờng ban đầu
indeterminate l. of curvature tuyến độ cong bất định
isochromatic l. đ-ờng đẳng sắc
isoclinic l. đ-ờng đẳng tà
265
isogonal l. đ-ờng đẳng giác
isotropic l. đ-ờng đẳng h-ớng
limiting l. đ-ờng giới hạn
load l. đ-ờng tải trọng
median l. *hh.* đ-ờng trung tuyến
minimal l. đ-ờng cực tiểu
mutually perpendicular l.s các đ-ờng thẳng thẳng góc nhau
nodal l. đ-ờng nút
non-isometric l.s các đ-ờng không đẳng cự
normal l. pháp tuyến
number l. đ-ờng thẳng số
oblique l. đ-ờng xiên

parallel l.s *hh.* các đ-ờng thẳng song song
paratactic l.s đ-ờng paratactic
perpendicular l.s các đ-ờng thẳng góc
pipe l. đ-ờng ống
polar l. *hh.* đ-ờng đối cực
polar reciprocal l.s các đ-ờng đối cực
precision delay l. *mt.* tuyến trễ chính xác
pressure l. tuyến áp
prodiction l. đ-ờng dây chuyền (sản xuất)
projecting l. đ-ờng chiếu ảnh
pseudo-tangent l. đ-ờng giả tiếp xúc
real l. đ-ờng thẳng thực
reference l. *hh.* tuyến cơ sở
regressiom l. đ-ờng hồi quy
rejection l. đ-ờng tới hạn; đ-ờng bác bỏ (*trong phân tích liên tiếp*)
rumb l. *hh.* đ-ờng tà hành
satellite l. đ-ờng vệ tinh
screw l. đ-ờng đinh ốc
secant l. cát tuyến
shok l. tuyến kích động
singular l. đ-ờng kỳ dị
skew l.s đ-ờng ghềnh
sonic l. tuyến âm

266

spectral l. *vl.* tuyến phổ
spiral delay l. *mt.* tuyến trễ xoắn ốc
supply l. tuyến cấp liệu
straight l. đ-ờng thẳng
stream l. đ-ờng dòng, dạng thôn
striction l. đ-ờng thắt
table l. hàng của bảng
tangent l. tiếp tuyến, đ-ờng tiếp xúc
thrust l. tuyến lực đẩy
transition l. đ-ờng chuyển tiếp
transmission l. đ-ờng truyền
trunk l. *kỹ.* tuyến chính (*dây điện thoại*)
ultrasonic delay l. đ-ờng trễ siêu âm
unit l. đ-ờng thẳng đơn vị
vanishing l. tuyến biến mất
vertical l. đ-ờng thẳng đứng

virtual asymptotic l. đ-ờng tiệm cận ảo
waiting l. *tk.* giới hạn kiểm tra; tuyến báo tr-ớc
world l. đ-ờng vũ trụ
lineal, linear tuyến tính; kẻ
linearity tính chất tuyến tính
linearzition (sự) tuyến tính hoá
equivalent l. (sự) tuyến tính hoá t-ơng đ-ơng
linearly (một cách) tuyến tính
link sự liên kết, sự nối
l. of chain *top.* mắt xích
mechanical l. *xib.* liên kết cơ giới
linkage sự cố kết, sự bện, sự nối; *vl.* số đầy đủ các đ-ờng sức giao nhau; thông l-ợng vòng
linked cố kết, liên kết
liquefaction *vl.* sự hoá lỏng
liquefy *vl.* hoá lỏng
liquid chất lỏng
rotating l. chất lỏng quay
list danh sách, bảng // lập danh sách
267
check l. *mt.* sơ đồ kiểm tra thử, bảng kiểm tra
little bé; ngắn; không đáng kể; ít
lituus đ-ờng xoắn ốc "giây" (*đồ thị của* $.2 = a/. .$)
live sống, tồn tại // hoạt; sinh thực
load tải trọng, tải, trọng tải
concentrated l. tải trọng tập trung
critical l. tải trọng giới hạn
dead l. trọng l-ợng riêng, tải trọng không đổi
distributed l. tải trọng phân bố
inductive l. tải tự cảm
live l. hoạt tải
terminal l. tải trọng đầu mút
triangular l. tải trọng tam giác
ultimate l. tải trọng giới hạn
uniform lateral l. tải trọng phân bố đều
working l. tải trọng tác động
loan *kt* vay
Lobachevskian (*thuộc*) Lôbasepxki
local địa ph-ơng, cục bộ
localization sự định xứ, sự định

l. of sound vị sự định xứ âm (thanh)
localize định xứ, đ-a tới một vị trí nào đó
localized đ-ợc định xứ
locally (một cách) địa ph-ơng, cục bộ
locate định xứ, định vị trí; đ-ợc đặt
location sự định xứ; *mt.* mắt (nhớ); vị trí
decimal l. hàng số thập phân
long storage l. độ dài ô của một bộ nhớ
root l. sự tách các nghiệm
storage l. mắt nhớ
localization sự khoanh vùng
lock khoá
locus quỹ tích; vị trí; *xib.* tốc độ
l. of an equation tập hợp các điểm thoả mãn một ph-ơng trình
extraneous l. quỹ tích ngoại lai

268

geometric(al) l. quỹ tích (*của các điểm*)
hyperbolic l. quỹ tích hypebolic
nodal l. quỹ tích điểm nút
root l. *xib.* tốc độ nghiệm
log vận tốc kế
log lôga
logarithm lôga **l. to the base...** lôga cơ số..., **l. to the base e.** lôga tự nhiên, lôga cơ số e, **l. to the base ten** lôga cơ số 10; **to take a l.** lấy lôga
common l. lôga thập phân
complex l. lôga phức
hyperbolic l. lôga tự nhiên
inverse l. lôga ng-ợc
natural l. lôga tự nhiên
Naperian l. lôga tự nhiên, lôga Nêpe
seven-place l. lôga với bảy chữ số thập phân
logarithmic (*thuộc*) lôga
logic lôgic
Aristotelian l. lôgic Aristô
basic l. lôgic cơ sở
classic l. lôgic cổ điển
combinatory l. lôgic tổng hợp
constructive l. lôgic kiến thiết
dialectical l. lôgic biện chứng
formal l. lôgic hình thức

inductive l. logic quy nạp
intensional l. logic nội hàm
intuitionistic l. logic trực giác chủ nghĩa
many-valued l. logic đa trị
n-valued l. logic n-trị
set-theoretic predicate l. logic thuyết tập về các vị từ
symbolic l. logic ký hiệu
traditional l. logic cổ truyền
logical (*thuôch*) logic
logician nhà logic học
logicism chủ nghĩa logic
 269
logistic lôgictic
logistics *log.* logic ký hiệu
logit *tk.* lôgit
long dài // kéo dài
longer dài hơn, lâu hơn
longeron *cơ.* xà dọc
longest dài nhất
longevity độ bền lâu
longitude kinh độ
celestial l. kinh độ trong hệ toạ độ xích đạo
longitudinal dọc
longprimer *cơ.* vỏ (tàu, tên lửa)
long-range tác dụng tầm xa
long-term lâu, kéo dài
long-wave *vl.* sóng dài
look nhìn, quan sát
look-up tìm, tra (cứu)
table l. *mt.* (lệnh) tìm bảng
loop nút; vòng // thắt nút
closed l. *xib.* vòng đóng
endless l. *mt.* nút vô hạn (của băng)
feedback l. vòng liên hệ ng-ợc
loose tự do; không chính xác, không xác định; không trù mật
lose mất
loss sự tổn thất, sự mất mát, sự hao
l. of information mất mát, sự hao
energy l. sự mất năng l-ợng
hunting l. tổn thất dò

minimax tổn thất minimac

refraction l. tổn thất khúc xạ

resistance l. tổn thất do cản; [sự, độ] hao (*do hiệu ứng*)

transition l. hao chuyển tiếp

translation l. hao tịnh tiến

transmission l. tổn thất truyền đạt

lossless không tổn thất

270

lost tổn thất, hao

lot mớ, lô, bè, nhóm, khối, một khối l-ợng lớn

accepted l. lô nhận đ-ợc

grand l. tk. lô lớn

inspection l. lô đ-a vào kiểm tra

lottery tk. số số

loudness vl. âm l-ợng, c-ờng độ

low d-ới; không đáng kể

lower d-ới // hạ xuống

lowering sự hạ thấp

l. of index hạ thấp chỉ số

lowest thấp nhất; nhỏ nhất

loxodrome hh. đ-ờng tà hành

conical l. đ-ờng tà hành nón

spherical l. đ-ờng tà hành cầu

loxodromic (thuộc). đ-ờng tà hành

lubrication sự bôi trơn; chất bôi trơn

luck tr-ờng hợp

bad l. không may

good l. may mắn

luckless bất hạnh, không may

lucky may mắn, hạnh phúc

luminance vl. tính chiếu sáng; độ tr-ng

luminary vl. thiên thể phát quang

luminescence vl. sự phát quang

luminous vl. phát sáng

lump khối chung // lấy chung; thu thập, tập trung **take in the l.** lấy chung

lumped lấy chung; tập trung

lunar vl. trăng

lunate hình trăng; nửa tháng

lune êke đôi; hình trăng

l. of a sphere hình trăng cầu

circular **l.** hình trăng tròn
geodesic **l.** hình trăng trắc địa
spherical **l.** hình trăng cầu

271

lunisolar *tv.* (lịch) âm - d-ong

272

M

machine máy; cơ cấu; thiết bị; máy công cụ // sử dụng máy

accounting **m.** máy kế toán

analog **m.** thiết bị t-ong tự, thiết bị mô hình

book-keeping **m.** máy kế toán

calculating **m.** máy tính, máy kế toán

card punching **m.** máy đục bìa

chess playing **m.** máy chơi cờ

clerical **m.** máy để bàn (giấy), máy kế toán

coin counting **m.** máy tính tiền tự động

data processing **m.** máy xử lý các số liệu

determinate **m.** máy xác định

digital **m.** máy tính chữ số

duplex calculating **m.** máy tính hai lần

intelligent **m.** máy thông minh

jet **m.** động cơ phản lực

logic(al) **m.** máy lôgic

Markovian **m.** máy Máckôp

parallel **m.** máy tác động song song

sampling **m.** nguồn số ngẫu nhiên

serial **m.** máy tác động nối tiếp

sound **m.** máy đã sửa chữa

synchoronous **m.** máy đồng bộ

tabulating **m.** máy lập bảng

machinery máy (móc); cơ cấu; dụng cụ (nói chung)

macroscopic vĩ mô, thô

macrostatistics *tk.* thống kê các mẫu lớn

magnet *vl.* nam châm

magnetic *vl.* từ // chất sắt từ

magnetics *vl.* thuyết từ học

magnetism *vl.* từ học, hiện t-ợng từ, tính từ

permanent **m.** *vl.* hiện t-ợng từ d-

residual **m.** hiện t-ợng từ d-

terrestrial m. *vlđc.* địa từ học

273

magnetization *vl.* sự từ hoá

magnetize từ hoá

magnetostriction *vl.* sự từ giảo

magnetron *vl.* sự tăng, sự phóng đại

isogonal m. sự phóng đại đồng dạng

magnify tăng, phóng đại

magnistor *mt.* macnitor

magnitude độ lớn; độ dài, chiều đo; *tv.* độ lớn (*của sao*)

m. of a vector chiều dài của vectơ

geometrical m. độ lớn hình học

physical m.s *vl.* các đại lượng vật lý

main chính, cơ bản // dây dẫn tiếp liệu, đường dây tải

mainstream dòng chính, chủ lưu

maintain gìn giữ, bảo quản; sửa chữa

maintainance, maintenance sự gìn giữ, sự bảo quản, sự sửa chữa

operating m. *mt.* sử dụng và sửa chữa

runtime m. *mt.* sự bảo quản thông thường

major lớn, chính, cơ bản, quan trọng hơn

majorant hàm trội

majority đại bộ phận, phần lớn

majorize làm trội

majorized đ-ợc làm trội

make làm, sản xuất; hoàn thành; *kỹ.* sự đóng (mạch)

malleability *vl.* tính dễ rèn

manage quản lý, lãnh đạo

management sự quản lý, sự lãnh đạo

manifold đa dạng; nhiều hình vẽ, nhiều loại; *hh.* đa tạp

m. of class C_n đa tạp lớp C_n

algebraic m. đa tạp đại số

almost complex m. đa tạp hầu phức

analytic m. đa tạp giải thích

closed m. đa tạp đóng

combinatorial m. đa tạp tổ hợp

complex m. đa tạp phức

composite m. đa tạp đa hợp

274

covering m. đa tạp phủ

differentiable m. đa tạp khả vi

doubly covering m. đa tạp phủ kép
elementary m. đa tạp sơ cấp
largest covering m. đa tạp phủ phổ dụng
linear m. đa tạp tuyến tính
non-orientable m. đa tạp không định hướng
one-side m. đa tạp một phía
orientable m. đa tạp định hướng được
projectively equivalent linear m.s các đa tạp tuyến tính đồng dạng xạ ảnh
pseudocomplex m. đa tạp giả phức
smooth m. đa tạp trơn
topological m. đa tạp tô pô
two-sided m. đa tạp hai phía
unlimited covering m. đa tạp phủ vô hạn
manipulate điều khiển, vận động; thao tác
manipulator *mt.* cái khoá bằng tay; cái manip
man-made nhân tạo
manner phong pháp, hình ảnh, tác động
mantissa phần định trị
manual bằng tay
manufactures sự sản xuất; sự gia công; sự xử lý // sản xuất; gia công
manufactures sản phẩm, vật chế tạo
many nhiều **as m. as** cũng nhiều nh-; **no so m. as** không nhiều bằng; **the m.** đại bộ phận
many-stage nhiều bậc, nhiều giai đoạn
many-valued đa trị
map xạ ảnh; bản đồ; bản ph-ong án **m. into** ánh xạ vào; **m. onto** ánh xạ lên **a m. of the set A into B** ánh xạ của tập hợp A vào B
canonical m. ánh xạ chính tắc
classifying m. ánh xạ phân loại
conformal m. ánh xạ bảo giác
constant m. ánh xạ không đổi
contiguous m. ánh xạ tiếp lên
continuous m. ánh xạ liên tục
275
contous m. ph-ogn án các đ-ờng nằm ngang
equivariant m. ánh xạ đẳng biến
evaluation m. ánh xạ định giá
excission m. ánh xạ cắt
fibre m. ánh xạ phân thớ, ánh xạ các không gian phân thớ
geographic(al) m. bản đồ địa lý

identification m. ánh xạ đồng nhất hoá
inclusion m. phép nhúng chìm, ánh xạ nhúng chìm
inessential m. ánh xạ không cốt yếu
interior m. ánh xạ trong
involutory m. ánh xạ đối hợp
light m. ánh xạ chuẩn gián đoạn (*khắp nơi có các điểm gián đoạn*)
lowering m. ánh xạ hạ thấp
regular m. ánh xạ chính quy
shrinking m. ánh xạ co rút
simplicial m. ánh xạ đơn hình
tensor m. ánh xạ tenxơ
mapped đ-ợc ánh xạ
mapping ánh xạ m. into ánh xạ vào; m. onto ánh xạ lên
m. of a set into another ánh xạ một tập hợp này vào một tập hợp khác
m. of a set onto another ánh xạ một tập hợp này lên một tập hợp khác
affine m. ánh xạ afin
analytic m. ánh xạ giải tích
bicontinuous m. ánh xạ song liên tục
chain m. ánh xạ dây chuyền
closed m. ánh xạ đóng
conformal l. ánh xạ bảo giác
diferentiable m. ánh xạ khả vi
epimorphic m. ánh xạ toàn hình
equiareal m. ánh xạ bảo toàn diện tích
homomorphous m. ánh xạ đồng cấu
homotopic chain m. ánh xạ dây chuyền đồng luân
identity m. ánh xạ đồng nhất
interior m. gt. ánh xạ trong
inverse m. ánh xạ ng-ợc
 276
isometric m. ánh xạ đẳng cự
isotonic m. đs. ánh xạ bảo toàn thứ tự
light m. top. ánh xạ thuần gián đoạn
linear m. ánh xạ tuyến tính
meromorphic m. đs. ánh xạ phân hình
monomorphic m. đs. ánh xạ đơn cấu
monotone m. gt. ánh xạ đơn điệu
non-alternating m. ánh xạ không thay phiên
norm-preserving m. gt. ánh xạ bảo toàn chuẩn
one-to-one m. ánh xạ [một - một, hai chiều]

open m. *gt.* ánh xạ mở
perturbation m. *gt.* ánh xạ lệch
preclosed m. ánh xạ tiền đóng
pseudoconformal m. ánh xạ giả bảo giác
quasi-conformal m. ánh xạ tựa bảo giác
quasi-open m. *top.* ánh xạ tựa mở
rational m. *hhds.* ánh xạ hữu tỷ
sense-preserving m. *gt.* ánh xạ bảo toàn chiều
slit m. ánh xạ lên miền có lát cắt trong
starlike *gt.* ánh xạ hình sao
symplectic m. ánh xạ ximplectic ánh xạ đối ngẫu
topological m. ánh xạ tô pô
univalent m. ánh xạ đơn diệp
margin bờ, biên, giới hạn, cận; l-ợng dư trữ
m. of safety hệ số an toàn
marginal biên duyên
mark ký hiệu, dấu hiệu, vết; mức; cận; giới hạn // ghi dấu hiệu
class m. điểm giữa khoảng nhóm
dot m. dấu hiệu phân biệt
reference m. *mt.* dấu hiệu kiểm tra; dấu hiệu cơ sở
quotation m.s dấu ngoặc kép (" ")
timing m. dấu hiệu thời gian
marker máy chỉ; ng-ời đếm
marking đánh dấu
Markovian (*thuộc*) Máckôp
277
martingale *xs.* mactinhgan *trch.* tăng đôi tiền cuộc
Marxian Macxit
mask mặt nạ; vật che // che đậy; đeo mặt nạ
masking che giấu
adjustable m. vật che đ-ợc điều chỉnh
mass khối l-ợng, khối l-ợng lớn
acoustic m. âm l-ợng
apparent m. *cơ.* khối l-ợng bề ngoài
equivalent m. khối l-ợng t-ong đ-ong
mechanical m. khối l-ợng xác suất
reduced m. *cơ.* khối l-ợng rút gọn
rest m. *vl.* khối l-ợng tĩnh
wave m. khối l-ợng tĩnh
master chính, cơ bản // quản lý; lãnh đạo, điều khiển

match *trch.* đối thủ ngang sức; cuộc đấu // thử sức, đấu

matched ngang nhau, t-ong ứng; phù hợp

material vật chất; vật liệu chất

materialism *log.* chủ nghĩa duy vật

dialectical m. chủ nghĩa duy vật biện chứng

historical m. chủ nghĩa duy vật lịch sử

materialistic *log. (thuộc)* chủ nghĩa duy vật

materialization vật chất hoá

mathematical *(thuộc)* toán

mathematician nhà toán học

mathematics toán học

abstract m. toán học trừu tượng, toán học thuần túy

applied m. toán học ứng dụng

constructive m. toán học kiến thiết

elementary m. toán học sơ cấp

pure m. toán học thuần túy

matrix ma trận; l-ới; bảng

adjoint m. ma trận liên hợp

atjugate m. ma trận phụ hợp

admittance m. ma trận dẫn nạp

alternate m. *đs.* ma trận thay phiên

278

associate m. ma trận liên hợp Heemit

associated m. ma trận liên đới

augmented m. ma trận bổ sung

best conditioned m. ma trận tối -u có điều kiện, ma trận có điều kiện tốt nhất

canoical m. ma trận chính tắc

chain m. ma trận xích

circulant m. ma trận giao hoán

companion m. ma trận bạn

complete correlation m. ma trận t-ong quan

composite m. *đs.* ma trận thành phần, ma trận (phức) hợp

compound m.s *đs.* ma trận đa hợp

conformable m. (ces) ma trận nhân đ-ợc với nhau

conjugate m. (ces) ma trận liên hợp

constant m. bảng ma trận

cyclic m. ma trận xi lic

decomposable m. ma trận khai triển đ-ợc

diagonal m. ma trận đ-ờng chéo

equivalent m. (ces) ma trận t-ơng đ-ơng
factor m. tk. ma trận các hệ số nhân tố
ferroelectric memory m. ma trận nhớ sắt điện
gain m. ma trận tiền đ-ọc cuộc
group m. ma trận nhóm
Hermitian m. ma trận Hecmit
idempotent m. (ces) ma trận lũy đẳng
idempotent m. ma trận đơn vị
ill-conditionned m. ma trận điều kiện xấu
improper orthogonal m. ma trận trực giao bình th-ờng
incidence m. ma trận liên thuộc
information m. ma trận thông tin
inverse m. đs. ma trận nghịch đảo
invertible m. ma trận khả nghịch
involutory m. (ces) ma trận đối hợp
minor definite m. ma trận xác định qua các định thức con
monomial m. ma trận đơn thức

279

nilpotent m. ma trận lũy linh
non-recurrent circulant m. đs. ma trận luân hoàn không lặp lại
non-singular m. đs. ma trận không suy biến
normal m. ma trận chuẩn tắc
orthogonal m. ma trận trực giao
parastrophic m. đs. ma trận cấu trúc
partitioned m. (ces) ma trận phân phối
payoff m. ma trận tiền trả
permutation m. đs. ma trận hoán vị
positive m. ma trận d-ơng
positively definite m. đs. ma trận xác định d-ơng
quasi-inverse m. ma trận tựa nghịch đảo
reciprocal m. ma trận nghịch đảo
rectangular m. ma trận chữ nhật
regret m. ma trận tổn thất
resistor m. l-ới cản, l-ới kháng
scalar m. ma trận đ-ờng chéo
similar m. (ces) đs. các ma trận đồng dạng
singular m. ma trận suy biến
skew-symmetric m. ma trận phản đối xứng
square m. ma trận vuông
stochastic m. đs. ma trận ngẫu nhiên

symmetric(al) m. *đs.* ma trận đối xứng
transposed m. ma trận chuyển vị
triangular m. *đs.* ma trận tam giác
unimodular m. ma trận đơn môđula
unitary m. *đs.* ma trận unita
unit m. ma trận đơn vị
U-symmetric m. (ces) ma trận U- đối xứng
variation diminishing m. *đs.* ma trận giảm lao động
variation limiting m. *đs.* ma trận giới hạn dao động
zero m. ma trận không
matrixer *mt.* sơ đồ ma trận
matter *vl.* vật chất; chất; thực chất; nội dung **as a m. of fact** thực tế, thực vậy, thực chất là

280

mature *kt.* trả tiền (*cho phiếu nhận tiền*)
maturite *kt.* thời gian trả (*theo phiếu nhận tiền*)
maverick *tk.* loại bỏ không đại diện cho tập hợp tổng quát
maximal cực đại
maximin *trch.* maximin
maximize làm cực đại
maximum cực đại, giá trị lớn nhất
absolute m. cực đại tuyệt đối, cực đại hoàn toàn
improper m. cực đại không chân chính
relative m. cực đại t-ơng đối
strong m. cực đại mạnh
true m. cực đại chân thực, cực đại cốt yếu
vrai m., v. max cực đại thực
maze đ-ờng nối, mê lộ
mean trung bình // giá trị trung bình; ph-ơng tiện; ph-ơng pháp **by all m.s** bằng mọi cách; **by any m.s** bằng bất kỳ cách nào; **by m.s of** gián tiếp, bằng ph-ơng pháp; **by no m.s** không có cách nào; **in the m.** ở (mức) trung bình
m. of a function *gt.* giá trị trung bình của hàm
m. of observation trung bình quan trắc
arithmetic m. trung bình cộng
assumed m. trung bình giả định
asymptotic(al) m. trung bình tiệm cận
class m. số trung bình trong lớp
combinatorial power m. *tk.* trung bình lũy thừa tổ hợp
controlling m. ph-ơng tiện [điều khiển, điều chỉnh]

engaging m.s *mt.* ph-ơng tiện cho chạy
geometric m. trung bình nhân
harmonic m. trung bình điều hoà
measuring m.s *mt.* ph-ơng tiện đo l-ờng
modified m. trung bình cải biên
population m. kỳ vọng lý thuyết
power m. *tk.* trung bình lũy thừa
pulse generating m. *mt.* thiết bị máy phát xung
quadratic m. *tk.* bình ph-ơng trung bình

281

sample m. trung bình mẫu
true m. trung bình chân thực
universe m. kỳ vọng lý thuyết; giá trị trung bình của tập hợp tổng quát, trung bình tổng quát
unweighted m. *kt.* trung bình không có trọng l-ợng
weight m.s trung bình có trọng l-ợng
meander uốn lại, gấp lại, cong lại // chỗ cong, chỗ l-ợn
meaning ý nghĩa; ỹ nghĩa
geometric(al) m. ý nghĩa hình học
meaningless vô nghĩa
measurability tính đo đ-ợc
measure độ đo, số đo; độ; đơn vị đo; tiêu chuẩn
m. of angle độ đo góc
m. of concentration *kt.* độ tập trung
m. of curvature độ cong
m. of dispersion *tk.* độ phân tán
m. of kurtosis *tk.* độ nhọn
m. of length độ dài
m. of location *tk.* độ đo vị trí
m. of a point set độ đo của một tập hợp điểm
m. of sensitivity độ nhạy
m. of skewness *tk.* độ lệch
additive m. *gt.* độ đo cộng tính
angular m. *hh.* độ đo góc
complete m. độ đo đầy đủ
cubic m. đo thể tích
dry m. phép đo vật khô
exterior m. độ đo ngoài
harmonic m. *gt.* độ đo điều hoà
hyperbolic m. *gt.* độ đo hypebôn

interior m. độ đo trong
land m. phép đo diện tích
liquid m. phép đo chất lỏng
outer m. *gt.* độ đo ngoài
probability m. độ đo xác suất

282

regular m. độ đo chính quy
sexagesimal m. of angles hệ đo góc (độ-phút-giây)
signed m. độ đo suy rộng; độ đo có dấu
square m. *hh.* diện tích
surveyor's m. phép đo đất
wood m. phép đo (vật liệu) rừng
measured đ-ợc đo
measurement phép đo, chiều đo, hệ thống đo
actual m. phép đo theo kích th-ớc tự nhiên
direct m. phép đo trực tiếp
discharge m. phép đo phóng l-ợng
hydrographic m. phép đo đạc thuỷ văn
instantaneous m. *mt.* phép đo tức thời
precision m. *mt.* phép đo chính xác
projective m. phép đo xạ ảnh
remote m. đo l-ờng từ xa
time average m. số trung bình theo thời gian đo, số đo trung bình theo thời gian
measurer *kỹ.* dụng cụ đo, ng-ời đo
mechanical (*thuộc*) có học, máy móc
mechanic cơ học
m. of fluids cơ học chất lỏng
analytical m. có học giải tích
Newtonal m. cơ học cổ điển, cơ học Niuton
quantum m. cơ học l-ợng tử
statistic m. cơ học thống kê
theoretical m. cơ học lý thuyết
machanism cơ cấu; thiết bị máy móc; thiết bị hàm
actuating m. cơ cấu dẫn động, cơ cấu thừa hành
chance m. cơ cấu chọn ngẫu nhiên
clutch m. cơ cấu móc
computer m., cuonting m. bộ tính toán
coupling m. cơ cấu ghép
delent m. [chốt, cái] định, vị, cố định

feed m. cơ cấu tiếp liệu

283

pen-driving m. bộ phận dẫn động bằng bút

printing m. thiết bị in

quick-release m. cơ cấu ngắt nhanh

sine-cosine m. *mt.* cơ cấu sin-cos

tape m. cơ cấu băng truyền

teleological m. *xib.* cơ cấu có dáng h-ống mục tiêu

medial trung tâm

median *hh.* trung tuyến; *tk.* median; trung bình; trung tâm

m. of a trapezoid đ-ờng trung bình của hình thang

m. of a triangle trung tuyến của tam giác

mediate gián tiếp, có cách quãng; trung gian

medium môi tr-ờng; vật liệu; chất; ph-ơng tiện; ph-ơng pháp

elastic m. *vl.* môi tr-ờng đàn hồi

isotropic m. *vl.* môi tr-ờng đẳng h-ớng

magnetic m. *vl.* môi tr-ờng từ, chất từ

uotput m. *mt.* ph-ơng tiện rút các điều kiện ban đầu

recording m. *mt.* cái mang tin, bộ phận mang tin

storage m. *mt.* ph-ơng tiện nhớ, cái mang tin nhớ

stratified m. *vl.* môi tr-ờng phân lớp

meet giao // giao nhau, gặp; ứng; thoả mãn (*yêu cầu*)

melt *vl.* nóng chảy

member vế; phần tử; bộ phận; chi tiết; khâu

contronlled m. đối t-ợng điều khiển

left m., first m. vế trái, vế thứ nhất

right m., second m. vế phải, vế thứ hai

membership [sự, tính] thuộc về (tập hợp)

membrane *vl.* màng

memorance màng

oscillating m. màng dao động

memory sự nhớ; bộ nhớ; bộ tích tin

acoustic m. bộ nhớ âm

computer m. bộ nhớ của máy tính

drum m. bộ nhớ trên trống từ tính

dynamic(al) m. bộ nhớ động

electrostatic m. bộ nhớ tĩnh điện

284

external m. bộ nhớ ngoài

ferrite m. bộ nhớ ferit

high speed m. bộ nhớ tác dụng nhanh
honeycomb m. bộ nhớ hình tổ ong
intermediate m. bộ nhớ trung gian
internal m. bộ nhớ trong
long-time m. bộ nhớ lâu
magnetic m. bộ nhớ (có các yếu tố) từ
magnetic core m. bộ nhớ lõi từ
permanent m. bộ nhớ th-ờng xuyên
random access m. bộ nhớ có thứ tự tuỳ ý của mẫu
rapid access m. bộ nhớ có thời gian chọn ngắn, bộ nhớ có tác dụng nhanh
volatile m. bộ nhớ trong thời gian ngắn
meniscus hh. mặt khum; thấu kính lõm-lồi
mensurate đo l-ờng
mental (thuộc) tính thần, tâm lý, trí tuệ
mention nói đến; nhớ
mercantile kt. hàng hoá; th-ơng mại // mua
merchant kt. nhà buôn
merge hợp vào, lẫn vào
merger kt. sự hợp lại, sự lẫn vào
meridian kinh tuyến; *vlđc.* chính ngọ
fist m. tv. kinh tuyến đầu
prime m. tv. kinh tuyến [gốc, chính]
meridional (thuộc) ph-ơng nam
merit chất l-ợng; tính năng; -u điểm
signal-to-noise m. vl. nhân tố ồn
meromorphic phân hình
meromorphism đs. phép nhân hình
mesh tế bào; mắt (l-ới); *top.* độ nhỏ
m. of a triangulation độ nhỏ của phép tam giác phân
period m. c.s l-ới chu kỳ
mesokurtic tk. có độ nhọn chuẩn
message thông tin
285
binary m. thông tin nhị nguyên
coded m. tin đã mã hoá
equally informative m.s thông tin có tin tức nh- nhau
metabelian mêta Aben
metacnetre tân nghiêng
metacomplete đs. mêta xilic

metacyclic *đs.* mêta điều hoà
metal *vl.* kim loại
metalanguage *log.* mêta ngôn ngữ
metallic *vl. (thuộc)* kim loại
metallogic *log.* mêta lôgic
metamathematical *log. (thuộc)* mêta toán
metamathematics *log.* mêta toán học
metameter *tk.* độ đo đ-ợc biến đổi (*khi phép biến đổi không phụ thuộc vào các tham số*)
dose m. *kt.* liều l-ợng đã biến đổi
metasystem *log.* mêta hệ thống
metatheory *log.* mêta lý thuyết
meteor *tv.* sao băng
meteorite *tv.* thiên thạch
meteorology *vlđc.* khí t-ợng học
meter *mt.* dụng cụ đo, máy đo; mét
check m. dụng cụ kiểm tra
count rate m. máy đo tốc độ tính
recording m. dụng cụ tự ghi, dụng cụ ghi
water m. máy đo l-ợng n-ớc, thuỷ l-ợng kế
method ph-ơng pháp
m. of approximation ph-ơng pháp [gần đúng, xấp xỉ]
m. of average ph-ơng pháp bình quân
m. of balayage ph-ơng pháp quét
m. of calculation ph-ơng pháp tính
m. of comparison ph-ơng pháp so sánh
m. of concomitant variation ph-ơng pháp biến thiên đồng thời
m. of conjugate gradients ph-ơng pháp gradien liên hợp
m. of difference ph-ơng pháp sai phân
286
m. of dimensions ph-ơng pháp thứ nguyên
m. of elimination ph-ơng pháp khử ẩn số
m. of equal coefficients ph-ơng pháp hệ số bằng nhau
m. of exhaustion ph-ơng pháp vét kiệt
m. of false position ph-ơng pháp đặt sai
m. of fictitious loads ph-ơng pháp tải l-ợng ảo
m. of finite difference ph-ơng pháp sai phân hữu hạn
m. of images *vl.* ph-ơng pháp ảnh, ph-ơng pháp tạo ảnh
m. of induction ph-ơng pháp quy nạp
m. of iteration ph-ơng pháp lặp

m. of least squares *tk.* ph-ong pháp bình ph-ong bé nhất
m. of moments ph-ong pháp mômen
m. of moment distribution ph-ong pháp phân phối mômen
m. of multipliers *gt.* ph-ong pháp nhân tử
m. of penultimate remainder ph-ong pháp số d- giáp chót
m. of projection ph-ong pháp chiếu
m. of quadrature ph-ong pháp cầu ph-ong
m. of residue ph-ong pháp thặng d-
m. of section ph-ong pháp tiết diện
m. of selected points ph-ong pháp các điểm chọn
m. of solving equation ph-ong pháp giải ph-ong trình
m. of steepest descent ph-ong pháp độ dốc nhất
m. of successive approximations ph-ong pháp xấp xỉ liên tiếp
m. of superposition ph-ong pháp chồng chất
m. of trial ph-ong pháp thử
m. of undetermined coefficients ph-ong pháp hệ số bất định
adjoint m. *gt.* ph-ong pháp các ph-ong trình liên hợp
alternating m. ph-ong pháp thay phiên
alternating direction m. *gt.* ph-ong pháp h-ớng thay phiên
analytic m. ph-ong pháp giải tích
axiomatic(al) m. ph-ong pháp tiên đề
centroid m. ph-ong pháp phòng tâm
cyclic m. ph-ong pháp tuần hoàn
deductive m. ph-ong pháp suy diễn
delta m. *gt.* ph-ong pháp đenta
287
diagonal m. *log.* ph-ong pháp đ-ờng chéo
differential m. ph-ong pháp vi phân
dilatation m. ph-ong pháp giãn nở
dual simplex m. ph-ong pháp đơn hình đối ngẫu
energy m. ph-ong pháp năng l-ợng
finitary m. *log.* ph-ong pháp hữu hạn
fractional exponent m. ph-ong pháp sai số mũ phân
genetic(al) m. *log.* ph-ong pháp di truyền
gradient m. ph-ong pháp gradien
graphic(al) m. ph-ong pháp đồ thị
hypothetico deductive m. *log.* ph-ong pháp suy diễn giả định
infinitesimal m. ph-ong pháp vi phân
isocline m. ph-ong pháp nghiêng đều
iteration m., iterative m. ph-ong pháp lặp

least-squares m. *tk.* ph-ong pháp bình ph-ong bé nhất
maximum likelihood m. ph-ong pháp hợp lý nhất
Monte-Carlo m. ph-ong pháp Mônte-caclô
moving-average m. ph-ong pháp trung bình tr-ợt
net m. ph-ong pháp l-ới
non-constructive m. *log.* ph-ong pháp không kiến thiết
numerical m. ph-ong pháp tính bằng số, ph-ong pháp số trị
operational m., operator m. ph-ong pháp toán tử
over-relaxtion m. ph-ong pháp giảm d- [trên quá hạn]
perturbation m. ph-ong pháp nhiễu loạn
photo-elastic m. ph-ong pháp quang đàn
postilational m. ph-ong pháp [định đề, tiên đề]
projective m. ph-ong pháp xạ ảnh
relaxation m. ph-ong pháp giảm d-
representative m. of sampling ph-ong pháp lấy mẫu đại diện
saddle-point m. *gt.* ph-ong pháp điểm yên ngựa
secant m. ph-ong pháp cát tuyến
semantic m. ph-ong pháp ngữ nghĩa
shock m. ph-ong pháp kích động
stational phase m. ph-ong pháp pha dừng
statistic m. ph-ong pháp thống kê

288

straight line approximation ph-ong pháp xấp xỉ tuyến tính
strain-energy m. ph-ong pháp ứng suất năng l-ợng
successive over-relaxation m. ph-ong pháp giảm d- quá hạn liên tiếp
sweeping-out m. *gt.* ph-ong pháp quét ra
symbolic(al) m. ph-ong pháp ký hiệu
synthetic m. ph-ong pháp tổng hợp
target m. ph-ong pháp thử
trial- and-error m. ph-ong pháp thử - và - sai
truncation m. ph-ong pháp chặt cụt
up-and-down m. ph-ong pháp "lên - xuống"
variational m. ph-ong pháp biến phân
vectow m. ph-ong pháp vector
wave perturbation m. ph-ong pháp nhiễu loạn sóng
methodic(al) có hệ thống; có ph-ong pháp
methodize *log.* đ-a vào hệ thống
methodological *log.* (*thuộc*) ph-ong pháp luận
metric mê tric
m. of a space mêtric của một không gian

areal m. méttric diện tích
equiareal m. méttric siêu diện tích
intrinsic m. *hh.* méttric nội tại
polar m. méttric cực
spherical m. *gt.* méttric cầu
spherically symmetrical m. *hh.* méttric đối xứng cầu
metrics méttric học
metrizability tính méttric hoá đ-ợc
metrizable méttric hoá đ-ợc
metrization phép méttric hoá
metrize méttric hoá
micrometer *kỹ.* th-ớc đo vi
microphone *vl.* (cái) micrô
microprogramming *mt.* vi ch-ơng trình hoá
microrelay *mt.* rơle cực nhỏ
microscope *vl.* kính hiển vi
microseism *vlđc.* vi chấn
289

microstatistics *tk.* thống kê các mẫu nhỏ
mid-coefficient hệ số ở giữa (*một công thức*)
middle giữa // để ở giữa
midget rất nhỏ
midline đ-ờng trung bình
m. of a trapezoid trung bình tuyến của một hình thang
midperpendicular trung trực
midpoint trung điểm
m. of a line segment trung điểm của một đoạn thẳng
m. of a simplex *top.* tâm một đơn hình
midrange *tk.* nửa tổng các biên trị
midsequent *log.* hệ quả trung gian
mid-value giá trị trung bình
mil 1/6400 góc 360° hoặc 0,05625°; 1/1000 radian; một nghìn; một phần nghìn
mile dặm
geographical m. dặm địa lý
nautical m. hải lý
milliard nghìn triệu (10⁹)
million một triệu (10⁶)
mimic t-ơng tự
mind quan tâm // tinh thần
miniature cỡ thu nhỏ

minimal cực tiểu
strong relative m. cực tiểu t-ơng đối mạnh
minimax minimac
minimization sự cực tiểu hoá
minimize cực tiểu hoá
minimum cực tiểu
improper m. cực tiểu không chân chính
weak relative m. cực tiểu t-ơng đối yếu
Minkowskian (*thuộc*) Minkôpxki
minor đs. định thức con // nhỏ, bé
complementary m. định thức con bù
principal m. định thức con chính
sigbed m. phần bù đại số

290

symmetrical m. định thức con đối xứng
unsymmetrical m. định thức con không đối xứng
minorant hàm non
minuend số bị trừ
minus dấu trừ; đại l-ợng âm / âm
minute phút // nhỏ, không đáng kể
miscalculation *mt.* tính sai
miscellaneous hỗn hợp; nhiều vẻ, đa dạng
miscount *mt.* tính sai
mismatch *xib.* sự không phù hợp
misoperation *mt.* sự làm việc không đúng (*của máy*)
mistakes hiểu lầm, sai lầm // khuyết điểm; sự hiểu lầm
mix trộn
mixed hỗn tạp
mixer *mt.* tầng trộn, bộ trộn, máy trộn
mixture sự hỗn hợp
m. of distribution hỗn hợp các phân phối
m. of populations *tk.* hỗn hợp họ
mnemonic dễ nhớ
mnemonics quy tắc dễ nhớ; tính dễ nhớ
mob *top.* nửa nhóm, Haudop
mobile di động, l-u động
mobility tính di động, tính l-u động
free m. di động tự do, độ động tự do, độ động toàn phần
modal *log.* (*thuộc*) một, mô thái
modality *log.* một, tính mô thái

mode ph-ơng thức, ph-ơng pháp; hình thức
m. of motion ph-ơng thức chuyển động
m. of operation ph-ơng pháp làm việc
m. of oscillation dạng dao động
m. of vibration dạng chấn động
floating control m. ph-ơng pháp điều chỉnh động
high-frequency m. *xib.* chế độ cao tần
normal m. dao động riêng
transverse m. of vibration dạng chấn động ngang

291

model mô hình; hình mẫu
m. of calculation sơ đồ tính
m. of economy mô hình kinh tế
deformable m. mô hình biến dạng đ-ợc
experimental m. *mt.* mẫu thí nghiệm
geometric(al) m. *mt.* mô hình hình học
iconic m. mô hình lặp lại đúng đối t-ợng
pilot m. mô hình thí nghiệm
production m. *kt.* mô hình sản xuất
table m. *mt.* mô hình để bàn
urn m. *tk.* mô hình bình
moderation sự làm chậm [sự, độ] giảm tốc
m. of neutrons sự làm chậm neutron
modern mới, hiện đại
modification sự đổi dạng, sự (thay) đổi, sự điều chỉnh
m. of orders *mt.* đổi lệnh
address m. *mt.* đổi địa chỉ
modify đổi (dạng); điều chỉnh
modular môđula; (thuộc) môđun
modulate *vl.* biến điệu
modulated *vl.* bị biến điệu
modulation *vl.* sự biến điệu
amplitude frequency m. sự điều chỉnh biên -tần; sự biến điệu biên- tần
cross m. sự biến điệu chéo nhau
frequency m. sự biến điệu tần số
phase m. *xib.* sự biến điệu pha
on-off m. sự thao tác
pulse m. sự biến điệu xung
pulse-position m. sự biến điệu pha xung
pulse-width m. sự biến điệu xung rộng

spurious m. sự biến điệu parazit

time m. sự biến điệu theo thời gian, sự biến điệu tạm thời

modulatorb vl. máy biến điệu

module đs. môđun **m. with differentiation** môđun vi phân, môđun có phép lấy vi phân

algebra m. môđun đại số

complementary m. môđun bù

crossed m. môđun chéo

292

derived m. môđun dẫn suất

difference m. môđun sai phân

differential m. môđun vi phân

dual m. môđun đối ngẫu

factor m. môđun th-ơng

flat m. môđun phẳng

free m. môđun tự do

hypercohomology m. môđun siêu đối đồng điều

hyperhomology m. môđun siêu đồng điều

injective m. môđun nội xạ

n-graded m. môđun n-phân bậc

polynomial m. môđun trên vành đa thức

projective m. môđun xạ ảnh

quotient m. môđun th-ơng

representative m. môđun đại diện

right m. môđun phải

ring m. môđun trên vành

strictly cyclic m. môđun xilic ngặt

weakly injective m. môđun nội xạ

weakly projective m. môđun xạ ảnh yếu

modulo (theo) môđun, môđulô

congruous m. A so sánh đ-ợc môđulô A, đồng d- môđulô A

modulus môđun, giá trị tuyệt đối

m. of a complex number gt. môđun của số phức

m. of compression môđun nén

m. of a congruence môđun của đồng d- thức

m. of continuity gt. môđun liên tục

m. of an elliptic integral gt. môđun của tích phân eliptic

m. of logarithm môđun của lôga

m. of natural logarithms môđun của lôga tự nhiên

m. of periodicity môđun tuần hoàn

m. of precision *tk.* môđun chính xác

m. of regularity môđun chính quy

m. of resilience môđun đàn hồi

m. of rigidity *cơ.* môđun [tr-ợt, cắt]

293

bulk m. môđun mớ

elastic m. *cơ.* môđun đàn hồi

mean square m. môđun bình ph-ơng trung bình

reduced m. môđun rút gọn

reduced m. of elasticity môđun đàn hồi rút gọn

section m. *cơ.* môđun chống uốn của một mặt cắt

shear m. môđun [cắt tr-ợt]

molar (*thuộc*) phân tử gam

mole *vl.* phân tử gam, môn

molecular *vl.* (*thuộc*) phân tử

molecule phân tử

moment mômen; thời điểm; quan trọng

m. of a family of curves mômen của một họ đ-ờng cong

m. of a force mômen của một lực

m. of a frequency distribution *xs.* mômen của phân phối tần số

m. of inertia *cơ.* mômen quán tính

m. of mass mômen tĩnh

m. of momentum mômen động l-ợng

m. of precession mômen tuế sai

bending m. mômen uốn

bilinear m. mômen song tuyến tính

corrected m. *tk.* mômen đã sửa, mômen đã hiệu chỉnh

curde m. *tk.* mômen không trung tâm

factorial m. *kt.* mômen giai thừa

group m. mômen nhóm

hinge m. mômen tiếp hợp

incomplete m. *xs.* mômen khuyết

joint m. *tk.* mômen hỗn tạp

magnetic m. *vl.* mômen từ

multipole m. mômen cực bội

multivariate m. mômen hỗn tạp

pitching m. mômen [dọc, lên xuống]

polar m. of inertia mômen quán tính

population m. mômen tổng quát, mômen của phân phối

principal m. of inertia mômen quán tính chính

294

product m. mômen tích, mômen hỗn tạp
raw m. *tk.* mômen đối với gốc tùy ý
rolling m. mômen nghiêng
sampling m. mômen mẫu
second m. mômen cấp hai
static(al) m. *cơ.* mômen tĩnh
twisting m. mômen xoắn
unadjusted m. *tk.* mômen không đ-ọc hiệu chỉnh nhóm
unbalanced m. mômen không cân bằng
yawing m. mômen đảo lại
momentum m. *vl.* động l-ợng, xung
angular m. mômen động (l-ợng)
generalized m. xung suy rộng, động l-ợng suy rộng
gyroscopic m. mômen hồi chuyển
money kt. tiền, tổng số tiền
hard m. *kt.* tiền vay
monitor mt. mônitor, thiết bị điều khiển
monoclinical, monoclinic đơn tà
monochromatic vl. đơn sắc
monodromy top. đơn đạo
monogenic đơn diễn
monograph tài liệu chuyên khảo
monoid monoit; nửa nhóm
augmented m. nửa nhóm đ-ọc bổ sung
monoidal (thuộc) monoit
monomial đơn thức
pivotal m. đơn thức tựa
monomorphic đơn cấu, đơn ánh
monomorphism đs. phép đơn cấu, phép đơn ánh
monotone đơn điệu
fully m. hoàn toàn đơn điệu
multiply m. đơn điệu bội
monotonic đơn điệu
monotony tính đơn điệu
month tv. tháng

295

calendar m. tháng d-ơng lịch
lunar m. tháng âm lịch
monthly hàng tháng // nguyệt san

moon *tv.* mặt trăng
full m. tuần trăng tròn
new m. tuần trăng non
more nhiều hơn, d-, còn nữa **m. or less** ít nhiều; **never m.** không bao giờ
 nữa; **once m.** một lần nữa; **much m.** rất lớn
morphism *đs.* cấu xạ
identity m. cấu xạ đồng nhất
mortality số ng-ời chết; tỷ lệ ng-ời chết
mortgage *tk.* cầm đồ
mosaic *top.* mozaic
most nhiều nhất / nhiều hơn cả; ở mức độ cao **for the m. part** phần lớn,
 đại bộ phận; **at m., at the m.** nhiều nhất
motion chuyển động **m. in a space** chuyển động trong không gian
absolute m. chuyển động tuyệt đối
alternating m. chuyển động tiến lùi
circular m. chuyển động tròn
constant m. chuyển động thẳng đều
constrained m. chuyển động c-ỡng bức
curvilinear m. chuyển động cong
direct m. chuyển động thẳng
fluid m. chuyển động chất lỏng
funicular m. chuyển động theo dây
harmonic m. *vl.* dao động điều hoà
irrotational m. chuyển động không rôta
laminar m. chuyển động thành lớp
non-uniform m. *cơ.* chuyển động không đều
periodic m. chuyển động tuần hoàn
perpetual m. chuyển động vĩnh cửu
plane m. chuyển động phẳng
plane harmonic m. chuyển động điều hoà phẳng
plano-parallel m. chuyển động song phẳng
proper m. chuyển động riêng
 296
rectilinear m. chuyển động thẳng
relative m. chuyển động t-ơng đối
retarded m. chuyển động chậm dần
retrograde m. *tv.* chuyển động ng-ợc
screw m. chuyển động định ốc
shearing m. chuyển động tr-ợt
simple harmonic m. *vl.* dao động điều hoà

steady m. chuyển động ổn định
transient m. cơ. chuyển động kéo theo
turbulent m. chuyển động xoáy
uniform m. cơ. chuyển động đều, chuyển động thẳng đều
uniformly accelerated m. cơ. chuyển động tăng dần đều
uniform circular m. cơ. chuyển động tròn đều
uniformly retarded m. cơ. chuyển động chậm dần đều
uniform speed m. cơ. chuyển động đều
uniformly variable m. cơ. chuyển động biến đổi đều
uniform velocity m. cơ. chuyển động thẳng đều
variable m. chuyển động không đều
variably accelerated m. chuyển động có gia tốc thay đổi
vortex m. cơ. chuyển động xoáy
wave m. chuyển động sóng
motive vl. chuyển động // lý do; động cơ
motor vl. động cơ
mounting mt. lắp ráp; khung
panel m. lắp ráp theo bảng
rack m. lắp ráp trên giá
movability hh. tính di động, tính chuyển động
movable l-u động // *kt.* động sản
move chuyển động; đi; *trch.* n-ớc đi (bài)
chane m. *trch.* n-ớc đi ngẫu nhiên
opening m. *trch.* n-ớc đi đầu tiên
movement sự chuyển động, sự di chuyển
moving l-u động, di chuyển, chuyển động; *tk.* tr-ợt
mu mua (才)
much nhiều // rất, đáng kể, hầu, gần đúng

297

m. of a size hầu nh- cùng độ lớn
multiaddress mt. nhiều địa chỉ
multiangular nhiều góc
multichannel kênh bội
multicircuit mạch bội
multicircular gt. nhiều vòng
multicollinearity tk. đa cộng tuyến
multidifferential đs. vi phân đa bội
multidigit nhiều chữ số, nhiều hàng
multidimensional nhiều chiều
multifoil hình đa giác cong đều

multifold đa bội
multigrade nhiều bậc
multigroup đa nhóm
multiharmonigraph thiết bị cộng tác hàm điều hoà
multihomotopy *top.* đa đồng luân
multilateral nhiều mặt
multilattice *đs.* đa dàn
multilinear *đs.* đa tuyến tính
multiloop đa chu tuyến
multimodal *xs.* nhiều mốt
multinomial đa thức
multipartite phân nhỏ
multiperfect bội hoàn toàn
multiphase *tk.* nhiều giai đoạn, nhiều b-ớc; *vl.* nhiều pha
multiplace đa trị; *log.* nhiều chỗ
multiple bội // bội số
common m. bội số chung
least common m. bội số chung nhỏ nhất
lowest common m. bội số chung nhỏ nhất
natural m. bội số tự nhiên
multiple-valued đa trị
multiplex bội hình
multiplicand số bị phân
multiplication phép nhân
298
abrriged m. phép nhân tắt
block m. phép nhân khối
complex m. phép nhân phức
inner m. *hh.* phép nhân trong
left handed m. phép nhân bên trái
natural m. phép nhân tự nhiên
right-handed m. phép nhân bên trái
scalar m. phép nhân vô hướng
mu ltiplicative nhân
multiplicator số bị nhân, nhân tử
m. of a linear substitution nhân tử của một phép thế tuyến tính
multiplicity tính bội, số bội
m. of poles số bội của cực
m. of root số bội của nghiệm
m. of zero số bội của không điểm

intersection m. *hhđs.* bội t-ơng giao
multiplier số nhân, nhân tử; hệ số; *mt.* thiết bị nhân, máy nhân, bộ nhân
m. of a group nhân tử của một nhóm
analogue m. thiết bị nhân t-ơng tự, số nhân t-ơng tự
finite m. *tk.* hệ số hiệu chỉnh đo tính hữu hạn của dãy số
frequency m. máy nhân tần số
function m. máy nhân hàm
last m. nhân tử cuối
logarithmic m. *mt.* bộ nhân lôga
paired m. bộ nhân cặp
parallel m. bộ nhân song song
undetermined m. nhân tử bất định
multiply nhân, tăng lên, tăng thêm, mở rộng
multipole *vl.* cực bội
multipurpose *mt.* vạn năng, nhiều mục đích
multiscaler *mt.* bộ đếm loại vạn năng
multistable đa ổn định
multi-stage nhiều giai đoạn, nhiều tầng
multitude đám đông; tập hợp
multivalnet *gt.* nhiều tờ, đa điệp
299
multivalued đa trị
multivariate nhiều chiều
multi ector *hh.* đa vectơ
multivibrator *mt.* máy đa dao động
multiway *mt.* nhiều lối, nhiều đ-ờng
must phải
muster *tk.* kiểm nghiệm, kiểm chứng, xem xét
mutable thay đổi đ-ợc, biến đổi đ-ợc
mutate thay đổi
mutual t-ơng hỗ
mutuality sự t-ơng hỗ
300

N

nabla nabla (.); toán tử Nabla
nadir *tv.* thiên đề, đáy trời
name tên gọi // gọi là, cho tên
nappe [tầng, lớp] phủ; vỏ
n. of a conical surface tầng phủ của một mặt côníc

narrow hẹp
natural (*thuộc*) tự nhiên
naturally một cách tự nhiên
nature tự nhiên, bản chất
naught số không
navigation hàng hải, hàng hải học; đạo hàng, môn dẫn đường
near gần
arbitrarily n. tùy ý gần
infinitely n. gần vô cùng
nearly gần nh-
nebula *tv.* tinh vân
necessary cần
necessity sự cần thiết
need cần phải
negate *log.* phủ định
negation *log.* sự phủ định
double n. phủ định kép
negative âm // sự phủ định; câu trả lời phủ định, đại lượng âm; *vl.* bản âm
neglect bỏ qua, quên lãng // sự bỏ quên, sự quên lãng
negligible không đáng kể, bỏ qua được
negociate thanh toán, thương lượng
neighbour bên cạnh; đại lượng gần // giới hạn
neighbourhood lân cận
n. of a curve lân cận của một đường cong
n. of point lân cận của điểm
n. of zero *đs.* lân cận của không (điểm)
deleted n. *gt.* lân cận thủng, lân cận có điểm thủng
301
distinguished n. *gt.* lân cận được phân biệt
spherical n. *hh.* lân cận cầu
tubular n. *top.* lân cận hình ống
neighbourhood-finite lân cận hữu hạn
neoid nêoit
neoring
planar division n. phân thể phẳng
nerve thần kinh; tinh thần
n. covering *top.* thần kinh của (cái) phủ
nest tổ // đặt vào
n. of intervals họ các khoảng lồng vào nhau
nested được đặt vào, được lồng vào

net l-ới; tinh (*không kể bì*)
n. of curves l-ới đ-ờng cong
conjugate n.s l-ới liên hợp
coordinate n. l-ới toạ độ
flow n. l-ới dòng
focal n. of a congruence l-ới tiêu của một đoàn
isometric orthgonal n. l-ới trục giao đẳng cự
isothermal n. l-ới đẳng nhiệt
linear n. l-ới tuyến tính
logical n. mt. l-ới lôgic
plane n. l-ới phẳng
network l-ới; *mt.* sơ đồ. mạch mạng
n. of samples *tk.* nhóm các mẫu thâm nhập nhau
adding n. sơ đồ lấy tổng
complementary n. l-ới bù
condensed n. mạng rút gọn
contack n. sơ đồ công tắc
corrective n. sơ đồ hiệu chỉnh
distributing n. mt. mạng phân phối
dividing n. l-ới chia
electric(al) n. mạng điện, sơ đồ điện
four-terminal n. mạng tứ cực
information n. l-ới tin

302

integrating n. mt. sơ đồ phân tích
intercity n. mt. mạng l-ới trong thành phố
matching n. sơ đồ phủ hợp
multiterminal n. mt. mạng đa cực
non-planar n. mt. sơ đồ không phẳng
resistance n. l-ới điện trở
ring n. sơ đồ vành
undirected n. l-ới không có h-ớng
neutral trung hoà
neutralize làm trung hoà
neutrice *gt.* cái trung hoà
neutron notron
never không bao giờ
next cạnh, sau; gần // sau đó; lần sau
new mới, hiện đại
Newtonian (*thuộc*) Nuiton

n-fold cấp n
n-pole cực điểm cấp n
n - zero không cấp điểm n
nilpotent đs. lũy linh
nil-radical đs. radican không
nil-series đs. chuỗi không
nine số chín (9)
nineteen m-ời chín (19)
nineteenth thứ m-ời chín; một phần m-ời chín
ninetieth thứ m-ới chín; một phần m-ời chín
ninety chín m-ời
ninth thứ chín; một phần chín
no không
nodal (*thuộc*) nút
node nút, điểm nút; đỉnh; tiết điểm
ascending n. *tv.* nút tiến
conic n. (of a surface) điểm đỉnh hoá
descending n. nút lùi
improper n. *gt.* nút phi chính

303

proper n. nút chân chính
node-locus quỹ tích các điểm nút
noise nhiễu (âm), tiếng ồn
additive n. nhiễu cộng
Gaussian n. nhiễu Gauss
hum n. nhiễu phong
man-made n. *xib.* nhiễu nhân tạo
tube n. nhiễu của đèn
white n. nhiễu trắng
noiseless không có nhiễu (âm)
noisiness tính ồn
noisy có nhiễu âm, có tiếng ồn
nomenclature danh pháp, hệ ký hiệu
nominal *kt.* quy định (giá); (*thuộc*) tên
nomogram toán đồ
hexagonal n. toán đồ lục giác
right-angled n. toán đồ vuông góc
slide-rule n. toán đồ loại th-ớc tính
nomograph toán đồ, đồ thị toán
nomographic (*thuộc*) toán đồ

nomography lý thuyết toán đồ, phép lập toán đồ
nonagon hình chín cạnh
non-alternating không thay phiên, không xoay chiều
non-analytic không giải thích
nonary chín // bộ chín
non-associative không kết hợp
non-central không trung tâm; không đối xứng, không tâm
non-classical không cổ điển
non-commutative không giao hoán
non-comparable không so sánh đ-ợc
non-conservative không bảo toàn
non-constructive không kiến thiết, không xây dựng
non-contact không tiếp xúc, không tiếp hợp
non-countable không đếm đ-ợc
non-cyclic không có chu trình, không tuần hoàn, không xilic
304
non-decreasing không giảm
non-degenerate không suy biến
non-dense không trù mật
non-determination *tk.* phần không quyết định
non-deterministic không xác định
non-developable không khai triển đ-ợc
non-dimensional không thứ nguyên
non-directional không có ph-ơng
none không một, hoàn toàn không
non-empty không trống
non-enumerable không đếm đ-ợc
non-erasable không xoá đ-ợc, không bỏ đ-ợc
non-Euclidian phi Ôclit
non-existence *log.* sự không tồn tại
non-holonomic không hôlônom
non-homogeneous không thuần nhất
nonillion 10_{54} (*Anh*), 10_{30} (*Mỹ*)
non-interacting không t-ơng tác; ôtônôm
non-isotropic không đẳng h-ớng
nonius *mt.* thang chạy
non-limiting không giới hạn
nonlinear phi tuyến
non-metrisable *top.* không mêtric hoá đ-ợc
non-negative không âm; không phủ định

non-normal khác th-ờng, không chuẩn tắc, không pháp tuyến, không chuẩn

non-orientable không định h-ớng đ-ợc

non-overlapping không giao nhau, không dẫm lên nhau

non-parametric không có tham biến

non-periodic không tuần hoàn, không theo chu kỳ

non-planar không phẳng

non-random không ngẫu nhiên

non-recurrent không truy hồi

non-recursive *log.* không đệ quy

non-reflexive *log.* không phản xạ

305

not không

notation ký hiệu

abridged n. ký hiệu tắt

binary n. *mt.* hệ thống đếm nhị phân

continuation n. dấu chấm chấm (...)

contracted n. ký hiệu rút ngắn, ký hiệu tắt

decimal n. hệ thống đếm thập phân

exponential n. *mt.* biểu diễn mũ (ví dụ 2.10_2)

factorial n. dấu giai thừa ()

notch dấu chữ V // đánh dấu

note chú thích, ghi chú ; *kt.* tín phiếu

bank n. *kt.* tín phiếu ngân hàng

promissory n. *kt.* biene lai nợ

nothing không, ko có gì

notice chú ý, chú thích

notion *log.* khái niệm, quan niệm

defined *log.* khái niệm đ-ợc định nghĩa

logical n. *log.* khái niệm lôgic

undefined n. *log.* khái niệm không đ-ợc định nghĩa

nought số không

nova *tv.* sao mới

now bây giờ, hiện nay **before n.** tr-ớc đây; **till n., up to n.** từ tr-ớc đến nay, cho đến hiện nay; **just n.** vừa mới

nozzie ống phụt

nu nuy (.)

nuclear *vl. (thuộc)* hạch, hạt nhân

nucleon(e) nuclêon

nucleus hạch, hạt nhân

n. of a set hẠch của một tẬp hỢp
infinitesimal n. hẠch vỊ phÂN
nullhomotopic đỜng luÂN khỜng
null khỜng cÓ, trỜng // sỐ khỜng
nullifier *gt.* hÀm lÀm triỆt tiỂu
nullify hÀm triỆt tiỂu, đ-ạ vỀ khỜng
nullity *đs.* sỐ khuyẾT; sỐ chiỂu của hẠch
306

number sỐ; sỐ l-ợng // đÁnh sỐ; đẾm
n. of degrees of freedom sỐ bẬc tỰ do
n. of zero *gt.* sỐ cÁc khỜng điỂm
absolute sỐ tuyỆt đỐI
abstract n. sỐ trỜu t-ợng, h- sỐ
abundant n. sỐ d-
acceptance n. *tk.* mỨC thu nhậN (phỂ phẢm)
admissible n. *tk.* mỨC chÁp nhậN đ-ợc
algebraic(al) n. sỐ đẠI sỐ
amicable n.s (cÁc) sỐ bẠN
average sample n. (ASN) *tk.* cỖ, mẪu trUNG bÌNH
beginning n. sỐ bẮT đầU
broken n. phÂN sỐ
cardinal n. bẢn sỐ; lỰc l-ợng
chromatic n. sẮc sỐ
class n. sỐ lỚp
coincidence n. *top.* chỈ sỐ trÙNG, sỐ cÁc điỂm trÙNG
commensurable n. sỐ hỮu tỶ
complex n. sỐ phỨc
composite n. sỐ đA hỢp, hỢp sỐ
compound n. tẬp sỐ
concrete n. sỐ cỤ thỂ
congruent n.s cÁc sỐ đỜng d-
congruous n.s cÁc sỐ so sÁnh đ-ợc
conjugate algebraic n. sỐ đẠI sỐ liÊN hỢp
conjugate complex n.s nhỮNG sỐ phỨc liÊN hỢp
conjugate imaginary n.s nhỮNG sỐ ẢO liÊN hỢp
coprime n.s cÁc sỐ nguyÊN tỐ cÙNG nhẬu
critical n. sỐ tỚi hẠN
denominate n. dANH sỐ
directed n. sỐ t-ợng đỐI
direction n. sỐ chỈ ph-ợng

even n. số chẵn

figurate n. số t-ợng tr-ng

final n. of a continued fraction số cuối cùng của một liên phân số

307

floating n.s *mt.* các số có dấu phẩy động

imaginary n. số ảo

inaccessible n. số không đạt đ-ợc

incidence n. số liên thuộc

incommensurable n.s các số không khả -ớc

influence n. số ảnh h-ởng

integral n. số nguyên

intersection n. số t-ợng giao

irrational n. số vô tỷ

limiting n. số giới hạn

long n. *mt.* số dài (*có nhiều chữ số*)

lucky n.s số may mắn

multipartite n. số phân nhỏ

multiplace n. số nhiều chữ

natural n. số tự nhiên

negative n. số âm

odd n. số lẻ

ordinal n. tự số

p-adic n. số p-adic

palindromic n. số xuôi ng-ợc (*ví dụ 3223*)

perfect n. số hoàn chỉnh

positive n. số d-ợng

prime n. số nguyên tố

pseudoprime n. số giả nguyên tố

pseudorandom n.s *tk.* các số giả ngẫu nhiên

pure imaginary n. số thuần ảo

Pythagorean n. số Pitago

random n. *tk.* số ngẫu nhiên

rational n. số hữu tỷ

real n. số thực

rejection n. *tk.* mức bác bỏ

relatively prime n.s số nguyên tố cùng nhau

rotation n. số quay

ruond n. số tròn

rounded n. số đã làm tròn, số đã thu gọn

308

separative n. số tách
serial n. mt. số thứ tự
signed n.s các số t-ơng đôi có dấu
square-free n. số không chính ph-ơng
tetrahedral n. số tứ diện
tolerance n. of defects tk. số phế phẩm cho phép
torion n. số xoắn
transcendental n. số siêu việt
transfinite cardinal n. bản số siêu hạn
triangular n. số tam giác
unknown n. ẩn số
wave n. số sóng
winding n. of a curve with respect to the point số lần quay của một đ-ờng cong đối với một điểm
numerable đếm đ-ợc
numeral chữ số // (bằng) số (*thuộc*) số
Arabic n.s các chữ số Ả rập
Roman n.s các chữ số La mã
numeration sự đếm; hệ thống đếm
decimal n. hệ thống đếm thập phân
numerator tử số, tử thức
numerical (bằng) số, số trị
numeroscopenumer mt. dụng cụ ghi số (*trên màn ống*)
rotationnumber cơ. ch-ơng động
n. of angle ch-ơng động góc
n. of vertical ch-ơng động của đ-ờng thẳng đứng

O

obey tuân theo; *mt.* hoàn thành (*lệnh*)
object vật (thể), đối t-ợng // không tán thành
o. of anholonomy vật thể không holo-nôm
cosimplicial o. vật thể đối đơn hình
geometric (al) o. vật thể hình học
 309
linear o. vật thể tuyến tính
objective khách quan // mục tiêu
oblate dẹt
oblateness tính dẹt
obligation trách nhiệm
oblique xiên, nghiêng, lệch

obliquity *tv.* độ nghiêng
observable quan sát đ-ợc
observation *tk.* sự quan sát, sự quan trắc
extreme o. giá trị quan sát biên
incomplete o. quan sát không đầy đủ
statistical o. quan sát thống kê
observational (*thuộc*) quan sát, quan trắc
observe quan sát chú ý
observed bị quan sát đ-ợc quan sát
obstacle *cơ.* sự trở ngại
obstruction sự cản trở
o. to lifting *top.* sự cản trở phép nâng một ánh xạ
secondary o. *top.* cản trở thứ yếu
obtain đạt đ-ợc, thu đ-ợc
obtainable có thể đạt đ-ợc, có thể thu đ-ợc
obtuse tù (*góc*)
obverse mặt; mặt tr-ớc; *trch.* mặt ngửa
obvious rõ ràng
obviously một cách rõ ràng hiển nhiên
occasion dịp
occasionally ngẫu nhiên
occupancy *xs.* sự chiếm chỗ
occur xuất hiện, xảy ra
occurrence *xs.* sự xuất hiện; *log.* sự thâm nhập
bound o. sự thâm nhập liên hệ
explicit o. *log.* sự thâm nhập hiện, vị trí hiện
free o. sự thâm nhập tự do
random o. *sx.* sự xuất hiện ngẫu nhiên
octagon hình tám cạnh
octagonal (*thuộc*) hình tám cạnh
octahedron khối tám mặt
regular o. khối tám mặt đều
octal bát phân; cơ sở tám
310
octangular hình tám góc
octant một phần tám đ-ờng tròn
octave *vl.* bát độ
octillion 10_{48} (*Anh*); 10_{27} (*Mỹ*)
ocular *vl.* thị kính; mắt // trực quan
odd lẻ

o. and even *trch.* chẵn và lẻ
odds sự khác nhau, sự chênh lệch; -u thế; may mắn
equal o. máy mắn nh- nhau
long o. may mắn không nh- nhau
short o. -u thế hơn một chút; may mắn gần nh- nhau
odevity tính chẵn lẻ
offset phân nhánh
often th-ờng th-ờng, nhiều lần
ogival *kỹ. (thuộc)* hình cung nhọn
ogive hình cung nhọn
ohm ôm
mechanical o. ôm cơ
omega ômêga (.)
omega-completion sự .- đầy đủ
omega-consistency *log.* tính .- phi mâu thuẫn
omicron omicrôn
omission sự bỏ qua, sự bỏ đi
omit bỏ qua, bỏ đi
omitted bị bỏ qua không lấy
once một lần; đôi khi, hoặ hoãn **at o.** ngay lập tức, tức khắc
one một
one - address *mt.* một địa chỉ
one - dimensional một chiều
one - one một - một
one - parameter một tham số
one - place *log.* một chỗ
one-sided một phía
one-to-one một đối một
one-valued đơn trị
one-way một lối
only duy nhất, chỉ có một
on-off *mt.* đóng mở
ontological *log. (thuộc)* bản thể luận
311
opacity *vl.* [tính, độ] chắn sáng
opaque *vl.* chắn sáng; không nhìn thấy
open mở
opening sự mở
operand *mt.* ôpêran
operate tác dụng; làm các phép toán; *kỹ.* sử dụng; làm cho chuyển động

operated đ-ọc điều khiển
manually o. *mt.* đ-ọc điều khiển bằng tay
remotely o. đ-ọc điều khiển từ xa
operation phép toán; *xib.* sự làm việc; sử dụng; điều khiển, quản lý
additive o. phép toán cộng tính
algebraic o. phép toán đại số
binary o. phép toán nhị nguyên, phép toán hai ngôi
complementary o.s. phép toán bù
conjugate o.s phép toán liên hợp
counting o. *mt.* phép đếm
covering o. phép phủ
divisibility closure o. phép đóng chia đ-ọc
elementary o. phép toán sơ cấp
finitary o. phép toán hữu hạn
functional o. phép toán hàm
imaginary-part o. phép tính phần ảo
inverse o. phép toán ng-ợc
join o. *top.* phép toán hợp
linear o. phép toán tuyến tính
repetitive o. *mt.* phân kỳ (phép giải); sự chu kỳ hoá (phép giải)
stable o. *mt.* chế độ ổn định
ternary o. phép toán tam nguyên
symbolic o. phép toán ký hiệu
unattended o. *mt.* công việc tự động hoàn toàn
operation-analysis vận trù học
operation-research vận trù học
operational (*thuộc*) toán tử; làm việc; sử dụng; tác dụng
operator toán tử; *mt.* opêrator
adjoint o. toán tử liên hợp
averaging o. toán tử lấy trung bình
bilinear o. toán tử song tuyến tính
boundary o. toán tử bờ
bounded o. toán tử bị chặn
312
closure o. toán tử đóng
coboundary o. toán tử đối bờ
completely continuous o. toán tử hoàn toàn liên tục
decomposition o. toán tử phân tích
degeneracy o. toán tử suy biến
differential o. toán tử vi phân

differentiation o. toán tử vi phân
face o. toán tử mặt
homotopy o. toán tử đồng luân
imaginary-part o. toán tử phần ảo
integral differential o. toán tử vi- tích phân
inverse o. toán tử nghịch đảo
inversion o. toán tử nghịch đảo
invertible o. toán tử có nghịch đảo
kinematic o. toán tử động học
linear o. toán tử tuyến tính
modal o. *log.* toán tử mô thái
moment o. toán tử mômen
mutual integral-differential o. toán tử vi phân t-ong hỗ
polarizing o. toán tử phân cực
real-part o. toán tử phần thực
self-adjointed o. toán tử liên hợp
shift o. toán tử dời chỗ
transition o. toán tử chuyển tiếp
unbounded o. toán tử không bị chặn
unitary o. toán tử unita
unit o. toán tử đơn vị
vector o. toán tử vector
opponent trch. đối ph-ong
oppose đối lập; phản đối
opposite đối // ng-ợc lại
oppositely một cách ng-ợc lại
opposition sự đối lập
o. of proposition *log.* sự phủ định của một mệnh đề
favourable o. *tv.* vị trí đối lập lớn nhất
optic(al) *vl. (thuộc)* quang học
optics *vl.* quang học
optimal tối -u
optimality tính tối -u
313
optimization sự tối -u hoá
optimize tối -u hoá
optimum tối -u
option sự lựa chọn, luật lựa chọn
optional không bắt buộc, tùy ý
or hay là, hoặc

or-gate sơ đồ ["hay là", "hoặc"]

orb hình cầu, quả cầu, vòng tròn; quỹ đạo, sự quay quanh thiên thể

orbit quỹ đạo; *hh.* mặt chuyển tiếp

orbital (*thuộc*) quỹ đạo

order thứ tự, trình tự; cấp; bậc; *mt.* lệnh **o. by fist difference** thứ tự điểm, **in o. that, in o to** để

o. of congruence cấp của một đoàn

o. of contact bậc tiếp xúc

o. of a curve cấp của một đ-ờng cong

o. of a determinant cấp của một định thức

o. of a differential equation *gt.* cấp của một ph-ơng trình vi phân

o. of an element in a group cấp của một phần tử trong một nhóm

o. of a group cấp của một nhóm

o. of magnitude độ lớn

o. of a matrix cấp của một ma trận

o. of a permutation cấp của phép hoán vị

o. of a pole *gt.* cấp của cực

o. of a radical chỉ số căn, bậc của căn số

o. of a singular point cấp của một điểm kỳ dị

o. of a stationarity *tk.* cấp dừng (*của quá trình*)

o. of a tensor cấp của một tensor

blocking o. trật tự cản

calling o. lệnh gửi

circular o. thứ tự vòng quanh

coded o. lệnh đ-ọc mã hoá

conditional o. lệnh có điều kiện

cycle o. *mt.* cấp chu trình

cyclic o. thứ tự vòng quanh

dictionary o. thứ tự từ điển

dummy o. lệnh giả

initial o. *mt.* lệnh ban đầu

lattice o. sắp theo dàn

lexicographic(al) o. thứ tự từ ngữ, thứ tự từ điển

314

linear o. thứ tự tuyến tính

link o. *mt.* lệnh nối

multiply o. lệnh nhân

operational o. *mt.* lệnh làm tính

output o. lệnh ra

print o. *mt.* lệnh in

random o. thứ tự ngẫu nhiên
reduced o. *đs.* [cấp, bậc] rút gọn
reverse o. thứ tự ng-ợc
round-off o. lệnh lấy tròn
switch o. lệnh đổi mạch
tally o. *mt.* lệnh tổng kết
transfer o. *mt.* lệnh di chuyển
working o. tứ tự làm việc
order-preserving bảo toàn thứ tự
order-statistics *tk.* thống kê thứ tự
order-type *log.* kiểu thứ tự
ordered đ-ợc sắp, đ-ợc lệnh
cyclically o. đ-ợc sắp xilic
dimensionally o. có thứ tự theo chiều
naturally o. *đs.* đ-ợc sắp xếp tự nhiên
normally o. đ-ợc sắp chuẩn tắc
ordering sắp thứ tự
partial o. sự xấp bộ phận
ordinal thứ tự; số thứ tự
limiting o. số siêu hạn, giới hạn, số siêu hạn loại hai
non-limiting o. số siêu hạn không giới hạn, số siêu hạn loại một
ordinary th-ờng, thông th-ờng
ordinate tung độ
end o. tung độ biên
oricycle đ-ờng cực hạn, vòng cực hạn
orient định h-ớng // ph-ơng đông
orientability *top.* tính định h-ớng đ-ợc
orientable định h-ớng
orientate định h-ớng
orientation sự định h-ớng
o. of space sự định h-ớng không gian
angular o. sự định h-ớng góc
oriantation-reversing đổi ng-ợc h-ớng
315
orianted *top.* đ-ợc định h-ớng
non-concordantly o. định h-ớng không phù hợp
oppositely o. định h-ớng ng-ợc
orifice lỗ; khẩu độ
origin (nguồn) gốc, nguyên bản
o. of coordinates gốc tọa độ

arbitrary o. gốc (toạ độ) tùy ý
computing o. *tk.* gốc tính toán
original gốc; nguyên thủy; nguyên bản
o. of a set under a transformation nguyên bản của một tập hợp trong một phép biến đổi
orthocentre trực tâm
o. of a triangle trực tâm của một tam giác
orthocomplement *đs.* phần bù trực giao
orthogonal trực giao, thẳng góc
completely o. hoàn toàn trực giao
orthogonality tính trực giao
orthogonalization sự trực giao hoá
orthogonalize trực giao hoá
orthomorphism *đs.* phép trực cấu
orthonormal trực chuẩn
orthopole trực chuẩn
orthoptic ph-ong khuỷ
oscillate dao động, rung động
oscillation (sự) dao động; dao độ **o. at a point** dao động tại một điểm
o. of a function dao động của một hàm
damped o. *vl.* dao động tắt dần
discontinuous o. dao động không liên tục, dao động gián đoạn
exponential o. dao động theo luật mũ
forced o. *vl.* dao động c-ỡng bức
free o. dao động tự do
harmonic o. dao động điều hoà
natural o. dao động riêng
pitching o. *cơ.* dao động [dọc, chòng chành] (*tàu biển, máy bay*)
principal o. dao động chính
residual o. dao động còn d-
steady-state o. *vl.* dao động ổn định
tidal o. dao động thuỷ triều
transient o. dao động nhất thời
316
undamped o. dao động không tắt dần
oscillator *vl.* cái dao động, máy (phát) dao động
coupled o.s cái dao động ngẫu hợp
damped harmonic o. máy dao động điều hoà tắt dần
harmonic o. máy dao động điều hoà
linear o. cái dao động tuyến tính

simple o. cái dao động đơn
oscillatory dao động; chấn động
oscillogram *vl.* biểu đồ dao động, hình sóng hiện
oscillograph máy ghi dao động
oscilloscope máy hiện dọc
osculating *hh.* mật tiếp
osculation *hh.* sự mật tiếp
osculatory *hh.* mật tiếp
otherwise cách khác, khác
outfit *mt.* thiết bị, dụng cụ, vật dụng
out-gate *mt.* van ra
outgoing ra; *kt.* tiền phí tổn
outlay *kt.* tiền chi tiêu, phí tổn
outlet *mt.* lối ra, rút ra
outlier *tk.* giá trị ngoại lệ
output *mt.* lối ra, tín hiệu ra, kết quả
add o. lối ra của phép cộng
final o. kết quả cuối cùng
flow o. sự sản xuất hiện hành
gross o. sản xuất toàn bộ
power o. c-ờng độ ra, công suất ra
outside cạnh ngoài, mặt ngoài, phía ngoài
outstanding nổi tiếng; *kt.* ch-a trả hết; quá hạn
outtrigger dầm côngxôn, dầm hẫng
outwards bên ngoài
oval ôvan; đ-ờng trái xoan
ovaloid mặt trái xoan
over trên, quá
overall khắp cả
overconvergence *gt.* tính hội tụ trên
overcorrection *xib.* điều chỉnh lại
overdetermination *gt.* sự xác định lại
overfield *đs.* tr-ờng mẹ
317
overflow *mt.* dòng quá tải; *vl.* dòng n-ớc quá mức; sự tràn; sự dàn
overhead *kt.* tạp phí
overidentification *tk.* sự xác định lại
overlap phủ lên, che khuất, sự đè (lấn) lên nhau
overlapping dẫm lên nhau
overload *vl.* sự quá tải

overring *đs.* vành nhẹ
overstrain sự căng quá mức
owe *kt.* mắc nợ; có trách nhiệm
own riêng // cơ sở hữu
318

P

p-adic p- phân, p-adic
pack bó; khô; *trch.* cỗ bài
ap. of cards cỗ bài
package *mt.* khối
packing sự hợp lại
o. of orders *mt.* hợp các lệnh
page trang // đánh số trang
pair cặp // ghép đôi
ap. of compasses compa
admissible p. *top.* cặp chuẩn nhận đ-ợc
generating p. *gt.* cặp sinh (*của hàm giải tích*)
line p. *hh.* cặp đ-ờng thẳng
ordered p. *gt.* cặp có thứ tự, cặp đ-ợc sắp
plane p. cặp mặt phẳng
point p. cặp điểm
triangulated p. *top.* cặp đã đ-ợc tam giác hoá
paired thành cặp, thành đôi
paiting sự ghép đôi, sự ghép cặp; *top.* phép nhân
pairwise từng đôi
panel *mt.* panen (*để lắp ráp*); bảng điều khiển; bảng dụng cụ; đế (*đèn*)
control p. bảng điều khiển
main control p. bảng điều khiển chính
testing p. *mt.* panen thử
valve p. đế đèn
pantograph *mt.* máy vẽ truyền
electronic p. máy vẽ truyền điện tử
paper giấy; bài (báo)
coordinate p. giấy toạ độ
cross-section p. giấy kẻ ly, giấy minimét
diagram p. giấy vẽ biểu đồ
logarithmic p. giấy kẻ lôga
probability p. giấy xác suất
squared p. giấy kẻ ô vuông

tracing p. giấy vẽ

transfer p. giấy can

paraanalytic *gt.* para-giải tích

parabola parabôn

p. of convergence parabôn hội tụ

319

p. of higher order parabôn bậc cao

cubic p. parabôn bậc ba

cubical p. parabôn bậc ba

focal p. parabôn tiêu

osculating p. parabôn mật tiếp

semi-cubical p. parabôn nửa bậc ba

parabolic(al) parabolic (*thuộc*) parabôn

paraboloid parabôloit

p. of revolution paraboloid tròn xoay

elliptic p. parabôloit liptic

hyperbolic p. parabôloit hipebolic

paraboloidal (*thuộc*) paraboloid, parabôloidan

paracompact *top.* para compac

paraconvex para lồi

paradox nghịch lý

logical p. nghịch lý lôgic

sematic p. nghịch lý ngữ nghĩa

paradoxical *log.* (*thuộc*) nghịch lý

paragraph đoạn, phần (*trong một bài*)

parallax *tv.* thị sai

geodesic o. of a star thị sai trắc địa của một ngôi sao

parallel song song // đ-ờng song song; sự so sánh; vĩ tuyến

p. of Clifford đ-ờng song song Clifot

p. of latitude *trch.* vĩ tuyến

p.s of a surface of revolution các vĩ tuyến của một mặt tròn xoay

geodesic p.s đ-ờng song song trắc địa

parallelepiped hình hộp

oblique p. hình hộp xiên

rectangular p. hình hộp chữ nhật

right p. hình hộp thẳng đứng

parallelepipedon hình hộp

parallelism [sự, tính] song song

paratactic p. sự song song paratactic

parallelizability tính song song hoá đ-ợc

parallelize song song hoá
parallelogram hình bình hành
p. of periods *gt.* hình bình hành các chu kỳ
primitive peroid p. *gt.* hình bình hành các chu kỳ nguyên thuỷ
parallelotope hình hòm gạch
320

paralogism *log.* sự suy lý sai
paramagnetic *vl.* thuận từ
parameter thông số, tham số
p. of distribution tham số phân phối
p. of location *tk.* tham số vị trí
age p. tham số tuổi, tham số tăng
characteristic p. tham số đặc tr-ng
conformal p. tham số bảo giác
differential p. tham số vi phân
dimensionless p. tham số không thứ nguyên
direction p. tham số chỉ ph-ơng
geodesic p. tham số trắc địa
incidental p. *tk.* các tham số không cốt yếu
isometric p. tham số đẳng cự
local p. *gt.* tham số địa ph-ơng
lumped p. *xib.* tham số tập trung
mean p. tham số trung bình
mixed differential p. tham số vi phân hỗn tạp
nuisance p. *tk.* tham số trở ngại
program(me) p. tham số ch-ơng trình
statistic (al) p. tham số thống kê
stray p. tham số parazit
superfluous p. tham số thừa
time-varying p. *xib.* tham số thay đổi theo thời gian
uniformizing p. tham số đơn trị hoá
parametric (*thuộc*) tham số
parametrix *gt.* parametrix
parametrization sự tham số hoá
parasite *xib.* có tính chất parazit, nhiễu âm
paratactic paratactic
parentheses dấu ngoặc đơn
parenthesize *log.* để trogn ngoặc đơn
parity tính chẵn lẻ
part bộ phận, phần // chia thành phần

aliquot p. -ớc số

imaginary p. phần ảo

principal p. phần chính

real p. phần thực

partial riêng, riêng phần; thiên vị

321

particle hạt

alpha p. hạt alpha

fluid p. hạt chất lỏng

relativistic p. hạt t-ơng đối

particular riêng; đặc biệt

partite tách biệt, phân riêng ra

partition sự phân hoạch, sự phân chia

conjugate p.s đs. phân hoạch liên hợp

simplicial p. top. phân hoạch đơn hình

partly từng phần, một phần

partner trch. ng-ời cùng phe

pass v-ợt qua

passive bị động; tk. không có phần trăm

path b-ớc, đ-ờng đi; quỹ đạo

p. of continuous group quỹ đạo trong một nhóm liên tục

p. of a projectile đ-ờng đạn

asymptotic p. gt. đ-ờng tiệm cận

closed p. đ-ờng đóng

edge p. đ-ờng gấp khúc, đ-ờng cạnh

free p. đ-ờng di động tự do

homotopic p.s đ-ờng đi đồng luân

inverse p. đ-ờng nghịch

mean free p. đ-ờng tự do trung bình

minimal p. đ-ờng cực tiểu

product p. đ-ờng tích

random p. đ-ờng đi ngẫu nhiên

pathological log. (thuộc) bệnh lý

pathology log. bệnh lý

pattern mẫu; dạng

p. of calculation sơ đồ tính toán

p. of recognition nhận dạng

flow p. dạng dòng

geometric p. mô hình hình học

noise p. xib. dạng ồn

wave p. dạng sóng

pave lát

pavement (cái) lát

pay trả, trả giá **p. in** thu vào; **p. off** trả tiền; **p. out** trả (tiền)

peak đỉnh, đột điểm **p. in time series** đột điểm trong chuỗi thời gian

322

resonance p. đỉnh cộng hưởng

peculiar riêng; đặc biệt

pedagogic(al) (*thuộc*) s- phạm

pedagogy s- phạm

pedal bàn đạp; thủy túc

pencil chòm

p. of circles chòm vòng tròn

p. of curves chòm đường cong

p. of forms chòm các dạng

p. of lines chòm đường thẳng

p. of matrices chòm ma trận

p. of planes chòm mặt phẳng

p. of quadric chòm quadric

p. of rays chòm tia

p. of spheres chòm hình cầu

axial p. chòm trục

coaxial p. chòm đồng trục

cocentric p.s chòm đồng tâm

flat p. chòm dẹt

pendulous (*thuộc*) con lắc

pendulum *vl.* con lắc

ballistic p. con lắc xạ kích

compound p. con lắc vật lý

double p. con lắc kép

gyroscopic p. con lắc hồi chuyển

physical p. con lắc vật lý

simple p. con lắc đơn, con lắc toán học

spherical p. *cơ.* con lắc cầu

penetrate thâm nhập; thấm vào

penetration *vl.* sự xâm nhập, sự thấm vào

pentad hợp năm

pentadecagon hình m-ười năm cạnh

pentagon hình năm cạnh, ngũ giác

regular p. ngũ giác đều

pentagram hình sao năm cánh

pentahedral (*thuộc*) khối năm mặt

pentahedron khối năm mặt

pentaspherical ngũ cầu

pentode *mt.* pentốt

323

penultimate gần cuối, giáp chót

penumbra *tv.* vùng nửa tối

percentage số phần trăm, phép tính phần trăm

percentile *tk.* phân vị

percolation sự ngấm chiết

percussion sự va chạm, sự kích động

perfect hoàn hảo; đầy đủ

perforate đục lỗ

perforation sự đục lỗ

perforator máy đục lỗ

key p. máy đục lỗ phím

perform thực hiện **p. a multiplication** thực hiện phép nhân

performance sự thực hiện

automatic p. sự thực hiện tự động

periastron *tv.* điểm cận tính

perigee *tv.* điểm cận địa

perigon góc 360°, góc đầy

perihelion *tv.* điểm cận nhật

perimeter chu vi

period chu kỳ, thời kỳ

p. of circulating decimal chu kỳ của một số thập phân tuần hoàn

p. of permutation chu kỳ của hoán vị

p. of simple harmonic motion chu kỳ của dao động điều hoà đơn giản

p. of waves chu kỳ sóng

base p. chu kỳ cơ sở

delay p. *mt.* chu kỳ trễ; *kt.* thời kỳ hạn định

half p. nửa chu kỳ

inaction p. *mt.* thời kỳ không hoạt động

natural p. chu kỳ riêng

nescient p. thời kỳ [tĩnh, nghỉ]

orbital p. chu kỳ quay

primitive p. chu kỳ nguyên thuỷ

recurring p. chu kỳ (của số thập phân) tuần hoàn

reference p. *tk.* chu kỳ cơ sở

return p. *tk.* chu kỳ (*của chuỗi thời gian*)

storage cycle p. *mt.* thời kỳ nhớ, thời gian đợi lớn nhất

transient p. thời gian chuyển tiếp

periodic tuần hoàn **p. in the mean** *gt.* tuần hoàn trung bình

almost p. hầu tuần hoàn

324

periodical có chu kỳ, đều // báo chí xuất bản có định kỳ

periodically có chu kỳ, một cách tuần hoàn

periodicity tính chu kỳ, tính tuần hoàn

hidden p. tính chu kỳ ẩn

latent p. *tk.* tính chu kỳ ẩn

spurious p. *tk.* tính tuần hoàn giả

periodogram *tk.* chu kỳ đồ; *vl.* đồ thị của hàm số

periphery biên [của một hình, một thể]

p. of a circle đ-ờng tròn

permanence tính không đổi, tính th-ờng xuyên, tính th-ờng trực

p. of a functional equation tính không đổi của một ph-ơng trình hàm

p. of sign tính không đổi về dấu

permanency tính không đổi, tính th-ờng xuyên, tính th-ờng trực

permanent không đổi, th-ờng xuyên, th-ờng trực

permissible cho phép đ-ợc

permutability tính hoán vị đ-ợc

permutable hoán vị đ-ợc

permutation *đs.* sự hoán vị **p. with repetition** hoán vị có lặp; **p. without**

repetition hoán vị không lặp

circular p. hoán vị vòng quanh

cyclic p. hoán vị vòng quanh

discordant p.s hoán vị bất hoà

even p. hoán vị chẵn

odd p. hoán vị lẻ

permute hoán vị đổi thứ tự

perpendicular thẳng góc; trực giao // quả dọi, đ-ờng thẳng góc

perpendicularity [độ, tính] thẳng góc, tính trực giao

perpetual th-ờng xuyên, liên tục

perpetuity *kt.* quyền sở hữu liên tục

persist tiếp tục

persistence(cy) sự tiếp tục; quán tính; ổn định

p. of vision *vl.* quán tính thị giác

persistent ổn định, vững

normally p. *đs.* ổn định, chuẩn tắc

perspective cảnh, phối cảnh

doubly p. phối cảnh kép

perspectivity *hh.* phép phối cảnh

pertain thuộc về; có quan hệ

perturb nhiễu loạn

325

perturbation sự nhiễu loạn

secular p.s sự nhiễu loạn tr-ờng kỳ

perturb bị nhiễu loạn

Pfaffian *gt. (thuộc)* Pfap

phase pha

initial p. phản ban đầu

non-minimum p. pha không cực tiểu

phenomena hiện tượng

local p. hiện tượng [cục bộ, địa phương]

non-periodic p. hiện tượng không tuần hoàn

phenomenon hiện tượng

jump p. *xib.* hiện tượng nhảy

phi phi (p)

pick chọn; nhặt; đâm thủng

pick-up *mt.* đầu đọc

pictorial có hình ảnh; trực quan

piece mẫu, phần

p. of money đồng tiền

piecemeal từng phần, từng cái

piecewise từng mẫu

pierce đâm thủng, chọc thủng

pile *vl.* pin; lò phản ứng

nuclear p. lò phản ứng hạt nhân

pip *trch.* số (*trên quân bài*)

pipe ống, ống dẫn

piston *kỹ.* pittông

pivot lõi, cột trụ

pivotal (*thuộc*) lõi; trung tâm

place chỗ, vị trí; hàng // đặt để

decimal p. hàng chữ số thập phân

tens' p. ở hàng chục

thousands' p. ở hàng nghìn

planar phép chiếu nằm ngang; kế hoạch, phương án

planar phẳng

plane mặt phẳng // phẳng

p. at infinity mặt phẳng ở vô tận

p. of bending mặt phẳng uốn

p. of homology mặt phẳng thấu xạ

p. of load mặt phẳng tải trọng

326

p. of perpectivity mặt phẳng phối cảnh

p. of polarization mặt phẳng phân cực

p. of reference mặt phẳng quy chiếu

p. of regression *tk.* mặt phẳng hồi quy

p. of support mặt phẳng tựa

p. of symmetry mặt phẳng đối xứng

asymptotic p. mặt phẳng tiệm cận

basic p. mặt phẳng cơ sở

bitangent p. mặt phẳng song tiếp

central p. mặt phẳng qua tâm

collinear p.s những mặt phẳng cộng tuyến

complex p. mặt phẳng phức

conjugate diametric(al) p.s các mặt phẳng ảo liên hợp

coordinate p. mặt phẳng toạ độ

cut p. mặt phẳng cắt; *cơ.* mặt cắt

diametral p. mặt phẳng kính

elliptic p. mặt phẳng eliptic

equatorial p. mặt phẳng xích đạo

equiamplitude p. mặt phẳng đẳng biên độ

equiphase p. mặt phẳng đẳng pha

extended p. mặt phẳng suy rộng (*của biên phức*)

focal p. mặt phẳng tiêu

hodograph p. mặt phẳng tốc độ

horizontal p. mặt phẳng nằm ngang

hyperbolic p. mặt phẳng hipebolic

ideal p. mặt phẳng lý t-ởng

imaginary p. mặt phẳng lý t-ởng

inclined p. mặt phẳng nghiêng

invariable p. mặt phẳng không đổi

isocline p. mặt phẳng nghiêng đều

isotropic p. mặt phẳng đẳng h-ớng

meridian p. mặt phẳng kinh tuyến

minimal p. mặt phẳng cực tiểu

neutral p. *cơ.* mặt phẳng trung hoà

nodal p. mặt phẳng nút

null p. *hh.* mặt phẳng không

osculating p. mặt phẳng mặt tiếp

parabolic p. mặt phẳng parabolic

parallel p.s các mặt phẳng song song

327

perpendicular p.s các mặt phẳng thẳng góc

picture p. *hh.* mặt ảnh

polar p. *hh.* mặt phẳng cực

principal p. mặt phẳng chính; *cơ.* mặt phẳng đối xứng

principal coordinate p. mặt phẳng tọa độ chính

profile p. mặt phẳng bên

projection p. *hh.* mặt phẳng chiếu

projective p. *hh.* mặt phẳng xạ ảnh

pseudo-parallel p.s mặt phẳng giả song song

punctured p. mặt phẳng bị chấm thủng

real p. mặt phẳng thực

rectifying p. *hh.* mặt phẳng trực đặc

regression p. mặt phẳng hồi quy

semi-perpendicular p.s các mặt phẳng nửa trực giao

singular p. mặt phẳng kỳ dị

stationary p. mặt phẳng dừng

stationary osculating p. mặt phẳng mặt tiếp dừng

supporting p. *hh.* mặt phẳng tựa

symmetry p. mặt phẳng đối xứng

tangent p. mặt phẳng tiếp xúc, tiếp diện

tritangent p. tiếp diện bội ba

unit p. mặt phẳng đơn vị

vanishing p. mặt phẳng biến mất

vertical p. mặt phẳng thẳng đứng

planet *tv.* hành tinh

inferior p. *tv.* hành tinh d-ới

inner p. *tv.* hành tinh trong

minor p.s *tv.* tiểu hành tinh

outer p. *tv.* hành tinh ngoài

principal p. *tv.* hành tinh chính, hành đại tinh

secondary p. vệ tinh (*tự nhiên*)

superior p. *tv.* hành tinh trên

planetary (*thuộc*) hành tinh

planimeter *mt.* máy tính tích phân, máy tính diện tích

square root p. máy tính căn bậc hai

planimetric (*thuộc*) đo diện tích

planimetry phép đo diện tích

plasma *vl.* plasma

plastic dẻo // chất dẻo

328

plasticity *vl.* tính dẻo

plate bản, tấm

index p. *mt.* mặt số

plane p. tấm phẳng, bản phẳng

quarter-wave p. *vl.* bản phản t- sóng

rectangular p. bản hình chữ nhật

reinforced p. tấm đ-ợc gia cố

semi-infinite p. bản nửa vô hạn

platykurtic *tk.* có độ nhọn d-ới chuẩn

plausibility tính có lý lẽ

plausible có lý lẽ

play *trch.* trò chơi, cuộc đấu

player *trch.* ng-ời chơi, đấu thủ

maximizing p. ng-ời chơi lấy cực đại

minimizing p. ng-ời chơi lấy cực tiểu

pledge *kt.* cầm cố

plot biểu đồ, đồ thị; *trch.* kế hoạch chơi

plotomat *mt.* dụng cụ vẽ tự động các đ-ờng cong

plotter *mt.* cái vẽ đ-ờng cong; máy ghi toạ độ

digital point p. cái vẽ đ-ờng cong theo điểm

function p. *mt.* cái vẽ đồ thị của hàm

incremental p. cái vẽ đ-ờng cong theo điểm

plug *mt.* cái phích; cái phích hai đầu, cái chốt

plugboard *mt.* cái đảo mạch có phích, bảng cắm (điện)

plumb quả dọi; dây dọi; // [đặt, vẽ] thẳng góc

plurigenus đa giống

pluriharmonic *gt.* đa điều hoà

plurisubharmonic *gt.* đa điều hoà d-ới

plus cộng, dấu cộng

ply *mt.* cho đi qua; *kỹ.* sử dụng

pocket túi đựng bìa

point điểm; vị trí **at a p.** (tại) một điểm; **p. at infinity** điểm ở vô tận

p. of accumulation điểm tụ, điểm giới hạn

p. of application điểm đặt, điểm tác dụng (*của lực*)

p. of condensation điểm đọng

p. of contact tiếp điểm

p. of contrary fleure điểm uốn

p. of convergence điểm hội tụ

p. of divergence điểm phân kỳ

329

p. of discontinuity điểm gián đoạn

p. of emanation *top.* điểm phát xạ

p. of hyperosculation điểm siêu mật tiếp

p. of increase *tk.* điểm tăng

p. of inflection điểm uốn

p. of junction điểm uốn

p. of load điểm tải trọng

p. of osculation điểm tụ tiếp xúc, điểm mật tiếp (*của đ-ờng cong*)

p. of sight điểm nhìn

p. of silence điểm tăng

p. of striction điểm thắt

p. of tangency tiếp điểm

accessible p. điểm đạt đ-ợc

accessible boundary p. điểm biên đạt đ-ợc

accidental base p. *đs.* điểm cơ sở ngẫu nhiên

accidental double p. điểm kép ngẫu nhiên

accumulation p. điểm tụ

adherence p. điểm dính

algebraic branch p. điểm rẽ nhánh đại số

ambiguous p. điểm không xác định

angular p. điểm góc, dính

antipodal p. *hh.* điểm xuyên tâm đối

asymptotic p. điểm tiệm cận

base p. điểm cơ sở

bending p. điểm uốn

bisecting p. of a segment trung điểm của một đoạn thẳng

boiling p. điểm sôi

boundary p. điểm biên

branch p. điểm rẽ nhánh

break p. *mt.* điểm dừng (máy)

central p. điểm trung tâm (điểm yết hầu của mặt kẻ)

circular p. điểm xiclic

cluster p. điểm ng-ng tụ

collinear p.s các điểm cộng tuyến, các điểm thẳng hàng

complex p. điểm phức

concyelic p.s các điểm cùng nằm trên một đ-òng tròn

conical p. điểm đỉnh nón

conjugate p.s điểm liên tiếp

critical p. điểm tới hạn

330

cross p. giao điểm, điểm tới hạn, điểm dừng (*của hàm giải tích*)

cuspidal p. điểm lùi

cut p. điểm cắt

cyclic p. điểm xilic

deal p. điểm chết

decimal p. dấu phẩy ở số thập phân

dividing p. điểm chia

east p. tv. điểm ph-ơng đông

elliptic(al) p. điểm eliptic

end p. top. điểm uốn

entry p. điểm chuyển

equianharmonic p.s điểm đẳng phi điều

equilibrium p. điểm cân bằng

exteroir p. điểm ngoài

extreme p. điểm ở đầu, điểm cực trị

finishing p. hh. điểm cuối

finite p. gt. điểm hữu hạn

fixed p. điểm bất động, điểm cố định

fixed end p. điểm cố định cuối

flash p. điểm bốc cháy, nhiệt độ chớp sáng

plex p. điểm uốn

floading p. dấu phẩy di động

focal p. tiêu điểm

fourth harmonic p. điểm điều hoà thứ t-

freezing p. điểm đông đặc

frontier p. điểm biên giới

genceric p. hhđs. điểm sinh (một mặt)

hyperbolic p. điểm hypebolic

ideal p. điểm lý t-ởng

image p. điểm ảnh

imaginary p. điểm ảo

improper p. điểm phi chính

infinite p. điểm vô hạn

initial p. khởi điểm, điểm ban đầu

inner p., interior p. điểm trong
intersection p. *hh.* giao điểm
inverse p. điểm nghịch đảo
irregular singular p. *gt.* điểm kỳ dị bất thường
isolated p. điểm cô lập

331

isolated multiple p. điểm bội cô lập
isolated singular p. điểm dị cô lập
isotropic p. điểm đẳng hướng
labile p. *top.* điểm không ổn định
lattice p. điểm mạng, điểm nút (l-ới)
limit p. *top.* điểm không ổn định
lattice p. điểm mạng, điểm nút (l-ới)
limit p. *top.* điểm giới hạn, điểm tụ
limiting p. *gt.* điểm biên, điểm giới hạn
lower extreme p. điểm nút d-ới
mass p. *cơ.* chất điểm
measuring p. *mt.* điểm đo
median p. of a triangle trọng tâm của một tam giác
melting p. điểm nóng chảy
mesh p. điểm l-ới, nút l-ới
middle p. of a triangle trọng tâm của một tam giác
multiple p. điểm bội
nodal p. điểm nút
non-collinear p. điểm không thẳng hàng
north p. *tv.* điểm phía bắc
operating p. *xib.* điểm làm việc
ordinary p. điểm thường
parabolic(al) p. điểm parabolic
parameter p. giá trị (cố định) của tham số
percentage p.s các điểm phần trăm
period p. điểm chu kỳ
proper spiral p. điểm xoắn ốc chân chính
radix p. dãy phẩy ở số thập phân
ramification p. *gt.* điểm rẽ nhánh
real p. điểm thực
reducible p. điểm khả quy
reference p. *mt.* điểm kiểm tra, điểm [quy chiếu, đối chiếu]
regular p. điểm thường, điểm chính quy
regular singular p. điểm kỳ dị chính quy

representative p. *xib.* điểm biểu diễn

saddle p. điểm yên ngựa

salient p. điểm lồi

sample p. *tk.* điểm mẫu

satellite p. điểm vệ tinh

332

saturation p. điểm bão hoà

secondary focal p. tiêu điểm thứ cấp

separating p. điểm tách

simple p. điểm đơn

singular p. điểm kỳ dị

south p. *tv.* điểm phía nam

spiral p. điểm xoắn ốc

stable p. *top.* điểm ổn định

stagnation p. điểm đình trệ (*của dòng*)

starting p. điểm xuất phát

stationary p. điểm dừng, điểm nghỉ

tracing p. điểm viết

triple p. *hh.* điểm bội ba

turning p. điểm chuyển hướng

umbilical p. điểm rốn

unit p. điểm đơn vị

vanishing p. điểm biến mất

west p. *tv.* điểm phía tây

yield p. điểm l-u, điểm khởi l-u, điểm khởi thuỷ dòng chảy (điểm tới hạn)

zero p. không điểm

pointed nhọn

pointwise theo từng điểm

poised *gt.* đ-ợc làm cân bằng

polar cực; cực tuyến; cực diện

cubic p. đ-ờng đối cực của cubic

shock p. cực tuyến va chạm

polarity đối cực; *đs;* *vl.* cực tính; *hh.* cực t-ơng ứng cực, sự t-ơng quan cực

polarization sự phân cực

polarize phân cực

pole cực, cực điểm **p. at infinity** cực ở vô tận

p. of an analytic function *gt.* cực điểm của một hàm giải tích

p. of a circle cực của một vòng tròn

p. and polar of a conic cực và cực tuyến của thiết diện conic

p. of integral cực của một tích phân

p. of a line cực của một đ-ờng thẳng

p. of order n. cực cấp n

p. of a plane cực của một mặt phẳng

celestial p. cực trái đất

complex p. cực điểm phức

333

multi-order p. cực bội

multiple order p. cực bội

simple p. *gt.* cực điểm đơn

polhode *cơ.* đ-ờng tâm quay (*trên mặt phẳng động*) pôlodi

policy chính sách, chế độ

insurance p. chế độ bảo hiểm

investment p. chính sách đầu t- vốn

ordering p. chính sách thu mua

polyadic nhiều ngôi

polyconic *hh.* đa côníc

polycyclic đa chu trình, đa xilíc

polycylinder hình đa trụ

polygon đa giác

p. of forces đa giác lực

arc p. đa giác cung

circumscribed p. đa giác ngoại tiếp

concave p. đa giác lõm

convex p. đa giác lồi

equiangular p. đa giác đều góc

equivalent p.s các đa giác t-ơng đ-ơng

frequency p. đa giác tần số

funicular p. *cơ.* đa giác dây

inscribed p. đa giác nội tiếp

mutually equiangular p.s các đa giác có các góc t-ơng ứng bằng nhau

rectilinear p. đa giác thẳng

regular p. đa giác đều

open p. *hh.* đ-ờng gấp khúc

similar p.s các đa giác đồng dạng

simple p. đa giác đơn

spherical p. đa giác cầu

strategy p. *trch.* đa giác chiếm l-ợc

string p. đa giác dây

polygonal (*thuộc*) đa giác

polyharmonic *gt.* đa điều hoà

polyhedral (*thuộc*) hình đa diện

locally p. *hhđs.* đa diện địa ph-ong

polyhedron (khối) đa diện

integer p. đa diện nguyên

one-sided p. đa diện một phía

334

regular p. đa diện đều

polylogarithm *gt.* đa lôga

polynomial đa thức

p. of degree n. đa thức bậc n

p. of least deviation đa thức có độ lệch tối thiểu

adjoint p. đa thức liên hợp

alternative p. đa thức đơn dấu

characteristic p. đ thức đặc tr-ng

cyclotomic p. *đs.* đa thức thức chia vòng tròn

defining p. đa thức định nghĩa

differential p. *đs.* đa thức vi phân

distinguished p. *đs.* đa thức lỗi

homogeneous p. đa thức thuần nhất

hypergeometric p. đa thức siêu bội

interpolating p. *gt.* đa thức nội suy

interpolation p. *gt.* đa thức nội suy

irreducible p. đa thức không khả quy

minimal p. *đs.* đa thức cực tiểu

minimum p. *đs.* đa thức cực tiểu

monic p. đa thức lỗi

orthogonal p.s đa thức trực giao

orthonormal p. đa thức trực chuẩn

prime p. đa thức nguyên tố

quasi-orthogonal p. đa thức tựa trực giao

reduced minimum p. đa thức cực tiểu rút gọn

reducible p. đa thức khả quy

symbolic p. đa thức ký hiệu

trigonometric p. đa thức l-ong giác

ultrasheral p. *gt.* đa thức siêu cầu

polyphase *vl.* nhiều pha

polytope hình đa diện, pôlitôp

polytropic *vl.* đa h-óng

pool *trch.* số tiền đặt cọc; hợp nhất; gộp lại

pooling sự hợp nhất, sự gộp

p. of classes *tk.* sự gộp các lớp

population dân số; tập hợp

continuous p. *tk.* tập hợp liên tục

dichotomous p. *tk.* tập hợp l-ỡng phân

finite p. *tk.* tập hợp hữu hạn

335

hibrid p. *tk.* tập hợp lai giống

hypothetic(al) p. *tk.* tập hợp giả định

infinite p. *tk.* tập hợp vô hạn

mixed p. *tk.* tập hợp hỗn tạp

non-normal p. *tk.* tập hợp không chuẩn

parent p. *tk.* tập hợp tổng quát

porosity *vl.* tính xốp

porous xốp

portion một phần, một khúc, một đoạn

p. of series khúc của chuỗi

pose đặt

posit khẳng định, đặt cơ sở

position vị trí; tình hình; lập tr-ờng

check p. *mt.* vị trí kiểm tra

limiting p. vị trí giới hạn

perspective p. *hh.* vị trí phối cảnh

vertical p. vị trí thẳng đứng

positional (*thuộc*) vị trí

positioning *mt.* đặt vào vị trí

positive d-ơng // đại l-ợng d-ơng

positively d-ơng

positivity tính d-ơng

positron *vl.* pôzitron

possess có

possession sự sở hữu; *kt.* tài sản; chế độ sở hữu

possibility khả năng; tính có thể

consumption p. *kt.* khả năng tiêu dùng

possible có thể

post-multiplication phép nhân thông th-ờng (*bắt đầu từ hàng thấp cấp*)

posterior sau, hậu nghiệm

postulate tiên đề

p. of completeness tiêu đề tính đầy đủ

postulation *log.* sự giả định

postulational *log.* dựa vào định đề, dựa vào tiên đề

potency lực l-ợng

p. of a set lực l-ợng của một tập hợp

potential thế, thế vị

advanced p. thế vị sớm, thế vị tr-ớc

complex p. thế phức

336

distortional p. hàm thế xoắn

logarithmic p. *gt.* thế vị lôga

Newtonian p. *gt.* thế vị Newton

retarded p. *gt.* thế vị trễ

scalar p. thế vị vô h-ớng

vector p. *vl.* thế vị vector

velocity p. thế vị vận tốc

pound pao (*đơn vị đo trọng l-ợng của Anh*)

power độ, bậc, lũy thừa; lực l-ợng; công suất

p. of a point *hh.* ph-ơng tích của một điểm

p. of a set lực l-ợng của một tập hợp

cardinal p. bản số

direct p. *đs.* lũy thừa trực tiếp

instantaneous p. công suất tức thời

radiated p. c-ờng độ bức xạ

reduced p. *top.* lũy thừa rút gọn

resolving p. khả năng giải

symbolic(al) p. *đs.* lũy thừa ký hiệu

symmetrized Kronecker p. *đs.* lũy thừa Kronecker đối xứng hoá

third p. lũy thừa bậc ba, lập ph-ơng

powerful có sức, có lực mạnh

practical thực hành, thực tiễn có lợi

practice thực tiễn; sự hoạt động; hành động; sự áp dụng; luyện tập

practise áp dụng; thực hiệ; luyện tập

preassigned gán tr-ớc

precede đi tr-ớc, đứng tr-ớc

precession *tv.* sự tiếng động; tuế sai

p. of the equinoxes *tv.* sự tiến động các phân điểm

free p. tiến động tự do

lunisolar p. *tv.* tuế sai nhật nguyệt

planetary p. *tv.* tuế sai hành tinh, sự tiếng động hành tinh

precheck kiểm nghiệm tr-ớc

precise chính xác; xác định

precisely một cách chính xác

precision [sự, độ] chính xác; *mt.* chiều dài một từ

instrument p. độ chính xác của một dụng cụ

relative p. độ chính xác t-ơng đối, độ hiệu dụng

precompact tiền compac

predecessor phần tử tr-ớc ng-ời đi tr-ớc

337

immediate p. phần tử ngay tr-ớc

predesigned cho tr-ớc, thiết lập tr-ớc

predetermine xác định tr-ớc, quyết định tr-ớc

predetermined đ-ợc xác định tr-ớc; đ-ợc thiết lập sơ bộ

predicable *log.* khả vị

predicate *log.* vị từ

induction p. vị từ quy nạp

numerical p. vị từ số

partial p. vị từ bộ phận

prediction sự dự đoán, dự báo

predictor *xib.* thiết bị dự báo; *tk.* biến độc lập (*trong dự báo*)

preface lời nói đầu

prefactor nhân tử đi tr-ớc (*bên trái*)

prefer thích hơn, -u hơn

preference sự thích hơn

pre-image nghịch ảnh; hàm gốc (*trong phép biến đổi Laplat*)

preliminary sơ bộ // sự chú ý sơ bộ

pressure *vl.* áp lực, áp suất

consolidation p. áp lực củng cố

contact p. áp lực tiếp xúc

dynamic(al) p. áp lực động lực

hydrostatic p. áp lực thuỷ tĩnh

impact p. áp suất toàn phần

kinetic p. áp suất động

stagnation p. áp lực đình trệ

static p. áp lực tĩnh

water p. thuỷ áp

prestress dự ứng lực, ứng suất tr-ớc

presume giả sử, giả định

presumption điều giả định, điều giả sử

presumptive giả định, giả sử

presuppose giả định tr-ớc, giả sử

previous tr-ớc

price *kt.* giá cả, giá

accounting p. giá kiểm tra

base p.s giá cơ sở

cost p. giá thành

detail p. giá bán lẻ

floor p.s giá tối thiểu

338

market p. giá thị trường

selling p. giá bán

wholesale p. giá bán buôn

primal nguyên thủy, cơ sở chính

primary nguyên thủy, nguyên sơ

weak p. nguyên sơ yếu

prime đầu phầu, cơ bản; nguyên tố

almost p. hầu nguyên tố

double p. hai phẩy (")

relaitively p. nguyên tố cùng nhau

primitive nguyên thủy, nguyên hàm

complete p. nguyên hàm, đầy đủ

principally chủ yếu

Principia sách "cơ sở" của Nuiton

principle nguyên lý; nguyên tắc; định luật

p. of abstraction nguyên tắc trừu tượng hoá

p. of analytic continuation nguyên tắc mở rộng giải tích

p. of argument nguyên lý argumen

p. of conservation of energy nguyên lý bảo toàn năng lượng

p. of continuity nguyên lý liên tục

p. of convertibility nguyên lý đảo nghịch

p. of correspondence nguyên tắc tương ứng

p. of duality nguyên lý đối ngẫu

p. of least action nguyên lý tác dụng tối thiểu

p. of least time nguyên lý thời gian tối thiểu

p. of leasr work nguyên lý công tối thiểu

p. of minimum energy nguyên lý cực tiểu

p. of moment of momnetum nguyên lý mômen động lượng

p. of monodromy nguyên lý thuận nghịch

p. of reflection nguyên lý phản xạ

p. of relativization nguyên lý tính tương đối

p. of stationary phase nguyên lý pha dừng

p. of superposition v.l. nguyên lý chồng chất

p. of the maximum nguyên lý năng lượng cực đại

p. of the point of accumulation nguyên lý điểm tụ
p. of virtual displacement nguyên lý dời chỗ ảo
p. of virtual work nguyên lý công ảo
argument p. nguyên lý agumen
consistency p. đs. nguyên lý [nhất quán, phi mâu thuẫn]
339

convergence p. nguyên lý hội tụ
indeterminacy p. vl. nguyên lý bất định
induction p. nguyên lý quy nạp
maximum p. gt. nguyên lý cực đại
maximum-modulus p. gt. nguyên lý môđun cực đại
minimum-modulus p. gt. nguyên lý môđun cực tiểu
momentum p. nguyên lý động l-ợng
reflection p. nguyên lý phản xạ
second induction p. nguyên tắc quy nạp thứ hai
symmetry p. gt. nguyên lý đối xứng
print in // sự in
printer thiết bị in, máy in
printing *mt.* in
prior tiên nghiệm
prism lăng trụ
oblique p. lăng trụ xiên
quadrangular p. lăng trụ tứ giác
rectangular p. lăng trụ chữ nhật
regular p. lăng trụ đều
right p. lăng trụ thẳng đứng
triangular p. lăng trụ tam giác
truncated p. lăng trụ cụt
prismatic (*thuộc*) hình lăng trụ
prismatoid phỏng lăng trụ
prismoid hình lăng trụ cụt
prismoidal (*thuộc*) lăng trụ cụt
probabilistic (*thuộc*) xác suất
probability xác suất
absolute p. xác suất không điều kiện
absorption p. xác suất hấp thụ
a priori p. xác suất tiên nghiệm
composite p. xác suất đầy đủ
compound p. xác suất phức hợp
conditional p. xác suất có điều kiện

empiric p. xác suất thực nghiệm
extinction p. xác suất [tắt, ngắt] (một quá trình)
inverse p. xác suất nghịch đảo
marginal p. xác suất biên duyên
personal p. xác suất chủ quan

340

posterior p. xác suất hậu nghiệm
prior p. xác suất tiên nghiệm
transition p. *xs.* xác suất chuyển
probable có lẽ, có thể
probit (probability unit) đơn vị xác suất
problem bài toán; vấn đề
p.s of allocation bài toán phân phối
absorption p. bài toán hấp thu
advertising p. bài toán quảng cáo
assigument p. *kt.* bài toán phân phối
ballot p. bài toán bỏ phiếu
bargaining p. bài toán hợp đồng
barrier p. bài toán màn chắn
blending p. bài toán pha trộn
bottle neck p. bài toán cổ chai
boundary value p. bài toán biên trị, bài toán bờ
brachistochrone p. bài toán đ-ờng đoản thời
caterer p. bài toán ng-ời giao hàng
congestion p. bài toán phục vụ đám đông
construction p. bài toán dựng hình
continuum p. bài toán continuum
decision p. *log.* bài toán quyết định
diet p. bài toán khẩu phần
dynamical boundary value p. bài toán giá trị biên động lực
eigenvalue p. bài toán về các giá trị riêng
encounter p. bài toán gặp nhau
equilibririum p. bài toán cân bằng
extremum p. bài toán cực trị
four colour p. bài toán bốn màu
infinite medium p. *xs.* bài toán môi tr-ờng vô hạn, bài toán về các hạt qua môi tr-ờng vô hạn
isoperimetric(al) p. *gt.* bài toán đẳng chu
knot p. bài toán nút
lifting p. bài toán nâng

many-body p. *vl.* bài toán nhiều vật thể

map-colouring p. *top.* bài toán tô màu bản đồ

marriage p. bài toán chọn lựa

mixed boundary-value p. bài toán bờ hỗn hợp

moment p. bài toán mômen

341

moving boundary p. *gt.* bài toán có biên di động

multidecision p.s *tk.* bài toán nhiều quyết định

non-homogeneous boundary p. bài toán biên không thuần nhất

occupancy p.s *xs.* bài toán chiếm chỗ

parametric p. bài toán tham số

primal p. *đs.* bài toán nguyên thủy

pseudo-periodic p. bài toán giả tuần hoàn

reducibility p. *log.* bài toán khả quy

ruin p. *trch.* bài toán sạt nghiệp (*của ng-ời chơi*)

short distance p. bài toán khoảng cách ngắn nhất

storage p. *kt.* bài toán về bảo quản

three-point p. *trđ.* bài toán ba điều, bài toán Pôtenôt

traffic p. bài toán [vận tải, giao thông]

transportation p. *kt.* bài toán vận chuyển

trigonometric moment p. bài toán mômen l-ợng góc

two-dimensional p. bài toán hai chiều

word p. *log.* bài toán từ

procedural (*thuộc*) thủ tục, biện pháp

procedure thủ tục; *tk.* biện pháp; ph-ơng pháp, cách

antithetic(al) p. *tk.* biện pháp đối lập, ph-ơng pháp phản đề

audit p. *kt.* thủ tục kiểm nghiệm

decision p. *kt.* thủ tục quyết định

proceed tiếp tục; phát sinh, xuất hiện

proceedings tập công trình nghiên cứu, tập biên chuyên đề

process quá trình, ph-ơng pháp, cách **p. with in dependent increments**

xs. quá trình với gia số độc lập

additive p. quá trình cộng t ính

adjoint p. quá trình liên hợp

approximation p. quá trình xấp xỉ

autoregressive p. quá trình tự hồi quy

birth p. quá trình toàn sinh

bivariate p. quá trình hai chiều

branching p. quá trình phân nhánh

cascade p. quá trình tầng

centred p. quá trình có tâm
continuous p. quá trình liên tục
crypto-deterministic p. quá trình tất định ngầm
cyclic p. quá trình tuần hoàn
damped oscillatory p. quá trình dao động tắt dần

342

death p. quá trình chết, quá trình toàn tử
degenerate p. quá trình suy biến
denumerable p. quá trình đếm đ-ợc
deterministic p. quá trình tất định
diagonal p. quá trình chéo
diffusion p. quá trình khuếch tán
digital p. quá trình rời rạc
discontinuous p. quá trình rời rạc
discrete p. quá trình rời rạc
dissipative p. quá trình hao tán
disturb harmonic p. tk. quá trình điều hoà bị nhiễu loạn
divergent p. quá trình phân kỳ
emigration p. quá trình di dân
equally-correlated p. quá trình t-ơng quan cân bằng
equilibrium p. quá trình cân bằng
ergodic p. quá trình ergodic
exhaustion p. quá trình vét kiệt
explosive p. xs. quá trình bùng nổ (*quá trình có các số trung bình tăng vô hạn*)
finite p. log. đs. quá trình hữu hạn
hereditary p. xs. quá trình có di truyền
homogeneous p. xs. quá trình thuần nhất
immigration p. quá trình di c-
irreversible p. vl. quá trình không thuận nghịch
isentropic p. quá trình đẳng entropi
isotropic p. xs. quá trình đẳng h-ớng
iterative p. xib. quá trình lặp
limit p. quá trình giới hạn
logistic p. tk. quá trình logistic
Markovian p. xs. quá trình Mácôp
moving-summation p. quá trình lấy tổng tr-ợt
multiplivative p. xs. quá trình phân nhánh
orthogonal p. quá trình trực giao
periodic p. quá trình tuần hoàn

production p. *kt.* quá trình sản xuất
purely random p. *xib.* quá trình thuần túy ngẫu nhiên
random p. quá trình ngẫu nhiên
recursive p. quá trình đệ quy
repetitive p. *xib.* quá trình lặp
343

reversible p. *xib.* quá trình khả nghịch
separable p. quá trình tách đ-ợc
sieving p. ph-ơng pháp sàng
solving p. quá trình giải
stable p. *xs.* quá trình ổn định
stationary p. *xs.* quá trình dừng
stochastic p. *xs.* quá trình ngẫu nhiên
strictly stationary p. *xs.* quá trình dừng ngặt
processing xử lý, gia công
date p. *mt.* xử lý các dữ kiện
produce ng-ời sản xuất
product tích số; tích; sản phẩm
p. of inertia tích quán tính
p. of sets tích các tập hợp
alternating p. tích thay phiên
canonical p. tích chính tắc
cap p. tích Uytņi (*ký hiệu* $n - tích$)
cardinal p. tích chính tắc
Cartesian p. tích Đề các
continued p. tích vô hạn
cross p. tích vectơ, tích trực tiếp
cup p. tích Alecxandơ (*ký hiệu* $. - tích$)
direct p. *đs.* tích trực tiếp
dot p. tích vô h-ớng
exterior p. *đs.* tích ngoài
external p. *đs.* tích ngoài
fibered p. tích nhớ
fully regular p. tích hoàn toàn chính quy
ideal p. tích iđêan
infinite p. tích vô hạn
inner p. tích trong
intermediate p. *kt.* bán thành phần
internal p. *đs.* tích trong
logical p. *log.* tích lôgic

metabelia p. tích siêu Aben, tích mêta Aben

metric p. tích mêtric

modulation p. tích biến điệu

nilpotent p. tích lũy linh

ordinal p. đs. tích ngoài

344

parallelepipedal p. hh. tích hỗn hợp

partial p. tích riêng phần

positive infinite p. tích vô hạn d-ơng

scalar p. hh. tích vô h-ớng

subdirect p. tích trực tiếp d-ới

tensor p. tích tenxơ

topological p. tích tôpô

torsion p. đs. tích xoắn

triple p. tích hỗn tạp

vector p. tích vectơ

weak direct p. tích trực tiếp yếu

wreath p. tích bên

production sự sản xuất, sản phẩm

current p. sự sản xuất hiện hành

mass p. sản xuất hàng loạt

productive sản xuất

productivity năng suất

profile profin

profit ích lợi; lợi nhuận; thu nhập

aggregate p. kt. thu nhập chung

excess p. lợi nhuận v-ợt mức

net p. thực thu

profitable có lãi, có thu nhập, có lợi

prognosis dự báo, tiên đoán

program(me) ch-ơng trình, kế hoạch

computer p. mt. ch-ơng trình tính

control p. ch-ơng trình kiểm tra

deal p. mt. ch-ơng trình đ-ọc giữ lâu

diagnostic p. mt. ch-ơng trình chuẩn đoán

explicit p. mt. ch-ơng trình chi tiết (*đ-ọc chia thành những phép tính cơ bản*)

infinite p. ch-ơng trình vô hạn

superconsistent p. ch-ơng trình t-ơng thích mạnh

programmer ng-ời lập ch-ơng trình, bộ lập ch-ơng trình

programming ch-ơng trình hoá, kế hoạch hoá, quy hoạch

automatic p. ch-ơng trình hoá tự động
computer p. lập ch-ơng trình cho máy tính
dynamic(al) p. quy hoạch động
linear p. quy hoạch tuyến tính
pattern recognition p. ch-ơng trình hoá việc nhận ra mẫu
345

progression cấp số
arithmetic p. cấp số cộng
finite p. cấp số hữu hạn
geometric(al) p. cấp số nhân
harmonic p. cấp số điều hoà
project chiếu
projectile đạn
projection phép chiếu; hình chiếu
canonical p. phép chiếu chính tắc
central p. phép chiếu xuyên tâm
conformal p. phép chiếu bảo gián
conical p. phép chiếu xuyên tâm, chiếu nón
equidistant p. phép chiếu đẳng cự
fibre p. phép chiếu thớ
floor p. phép chiếu ngang
isometric p. phép chiếu đẳng mêtric
natural p. phép chiếu tự nhiên
orthogonal p. phép chiếu trực giao
parallel p. phép chiếu song song
polyconic p. phép chiếu đa côníc
stereographic p. phép chiếu đa côníc
projective xạ ảnh
k-fold p. xạ ảnh bội k
projectively một cách xạ ảnh
projectivity phép xạ ảnh
direct p. phép xạ ảnh thuận
elliptic p. phép xạ ảnh eliptic
parabolic p. phép xạ ảnh parabolic
projector dụng cụ chiếu, máy chiếu
prolong kéo dài, mở rộng thác triển
prolongable có thể kéo dài đ-ợc, thác triển đ-ợc
prolongation sự kéo dài, sự mở rộng, thác triển
proof (phép) chứng minh
p. by induction chứng minh bằng quy nạp

formal p. chứng minh hình thức

indirect p. *log.* phép chứng gián tiếp

irreducible p. *log.* phép chứng minh không khả quy

pure variable p. *log.* chứng minh bằng các biến thuần túy

proper chân chính, riêng

346

properly một cách đúng đắn, thực sự

property tính chất; thuộc tính; *kt.* tài sản; quyền sở hữu

absolute p. of a surface tính chất nội tại của một mặt

combinatorial p. *top.* tính chất tổ hợp

continuity p. tính chất liên tục

frontier p. tính chất biên

group p. tính chất nhóm

homotopy lifting p. tính chất nâng đồng luân

inducible p. tính chất quy nạp đ-ợc

interpolation p. tính chất nội suy

local p. tính chất địa ph-ơng

metric p. tính chất mêtric

personal p. *kt.* động sản

projective p. tính chất xạ ảnh

real p. bất động sản

tangential p. *gt.* tính chất trơn

topological p. tính chất tôpô

proportion tỷ lệ thức, tỷ lệ; luật tam suất **in p. to** tỷ lệ với, ứng với

continued p. dãy các tỷ lệ thức

direct p. tỷ lệ thuận

inverse p. tỷ lệ nghịch

simple p. tỷ lệ đơn

proportional (*thuộc*) tỷ lệ // thành phần tỷ lệ

propose đề nghị

proposition *log.* mệnh đề

affirmative p. mệnh đề khẳng định

atomic p. mệnh đề nguyên tử

compound p. mệnh đề phức hợp

contradictory p.s những mệnh đề mâu thuẫn

contrary p.s những mệnh đề t-ơng phản

converse p. mệnh đề đảo, đảo đề

disjunctive p. mệnh đề tuyển

equivalent p.s các mệnh đề t-ơng đ-ơng

hypothetical p. mệnh đề giả định

inverse p. mệnh đề phản, phản đề

molecular p. mệnh đề phana tử

negative p. mệnh đề phủ định

particular p. mệnh đề đặc tr-ng

principal p. mệnh đề chính

347

singular p. mệnh đề đơn

universal p. mệnh đề toàn x-ng

propositional *log.* (*thuộc*) mệnh đề

propulsion chuyển động về phải tr-ớc, sự đẩy

propulsive đẩy

prospect quang cảnh, viễn cảnh; triển vọng

protector *mt.* thiết bị bảo vệ

proton prôtôn

prototype mẫu tử, mẫu đầu

protract kéo dài

protractor th-ớc đo góc

provable *log.* chứng minh đ-ợc

prove *log.* chứng minh; thử lại

proximate gần cạnh

proximity sự gần, sự lân cận

pseudoanalytic giả giải tích

pseudo-catenary đ-ờng giả dây xích

pseudo-cirele giả vòng

pseudo-complement giả bù

pseudocomplex giả phức

pseudoconformal giả bảo giác

pseudo-convergent giả hội tụ

pseudo-cycloid giả xicloit

pseudocycloidal (*thuộc*) giả xicloit

pseudomanifold *top.* giả đa tạp

pseudo-metric giả mêtric

pseudo-metrisable giả mêtric hoá đ-ợc

pseudodorm *gt.* giả chuẩn

pseudo-normal giả pháp tuyến

pseudo-order *mt.* giả lệnh

pseudoperiodic *gt.* giả tuần hoàn

pseudoprime giả nguyên tố

pseudorandom giả ngẫu nhiên

pseudoscalar l-ợng giả vô h-ớng

pseudo-sentence *log.* giả câu
pseudo-sphere giả mặt cầu
pseudospherical giả xoắn ốc
pseudotangent giả tiếp xúc, giả tiếp tuyến
pseudotensor giả tenxơ

348

pseudo-tractrix giả tractric
pseudovaluation *đs.* giả giá, giả mêtric
pseudovector *hh.* giả vectơ

psi psi (.)

psi-function *gt.* hàm psi
psychological (*thuộc*) tâm lý học
psychology tâm lý học

psychometrics tâm lý l-ợng học

pulsatance *vl.* tần số góc

pulsate *vl.* mạch động

pulsation *vl.* sự mạch động

pulse xung; xung l-ợng

pulser *mt.* máy phát xung

pump cái bơm

vacuum p. bơm chân không

punch đục lỗ

punch-card *mt.* máy đục lỗ

punched *mt.* bị đục lỗ

puncher *mt.* máy đục lỗ

alphabetic p. máy đục lỗ chữ cái

calculating p. máy đục lỗ chữ cái

card p. máy đục lỗ bìa

electronic calculating p. máy đục lỗ điện tử

gang p. *mt.* máy đục lỗ lại

summary p. *mt.* máy đục lỗ bìa tổng kết

punctual kịp thời; chính xác

punctured bị đâm thủng

purchase *kt.* mua

purchaser ng-ời mua

pure thuần túy

purpose mục đích

purposeful có mục đích

pursue theo đuổi

pursuit sự theo đuổi, sự theo dõi

push đẩy, ấn (vào nút bấm)

put đặt

puzzle câu đố

pyramid hình chóp

oblique p. hình chóp xiên

349

regular p. hình chóp đều

right p. hình chóp thẳng

triangular p. hình chóp tam giác

truncated p. hình chóp cụt

pyramidal (*thuộc*) hình chóp

Pythagorean (*thuộc*) Pitago

350

Q

q.e.d (**quod erat demonstrandum**) đó là điều phải chứng minh

quad (**quadrangle**) ô vuông sơ cấp; ô tứ giác

quadrangle tứ giác

complete q. tứ giác đầy đủ

quadrangular (*thuộc*) tứ giác

quadrant góc phần t-

quadrantal (*thuộc*) góc phần t-

quadrat *tk.* chọn mẫu theo ô vuông

quadrante hình vuông; lũy thừa hai, bình phương

quadratic bậc hai; toàn phương // phương trình bậc hai

quadrature phép cầu phương

q. of a circle phép cầu phương một hình tròn

quadric quadric, bậc hai, cấp hai, toàn phương; dạng toàn phương

q. of revolution quadric tròn xoay

bitangent p.s quadric song tiếp

concentric q.s quadric đồng tiêu

degenerate q. quadric suy biến

non-central q. quadric không tâm

non-singular q. quadric không kỳ dị

osculating q. quadric mật tiếp

ruled q. quadric kẻ

self-conjugate q. quadric tự liên hợp

similar q.s các quadric đồng dạng

singular q. quadric kỳ dị

strain q. quadric biến dạng

quadrilateral có bốn cạnh // hình tứ giác

birectangular q. tứ giác hai góc vuông

complete q. tứ giác hoàn toàn

skew q. tứ giác gềnh

quadripole *vl.* mạng tứ cực

quadruple gấp bốn, bộ bốn; chập bốn

quadrupole tứ cực

qualify xác định, định tính

qualitative định tính

quality chất l-ợng

lot q. chất l-ợng của lô

quantic *đs.* dạng

351

binary q. dạng song biến

eubic q. dạng bậc ba

quartic q. dạng bậc bốn

quaternary q. dạng bốn biến số

ternary q. dạng ba biến số

quantification *log.* l-ợng hoá

quantifier *log.* phép l-ợng hoá

bounded q. phép l-ợng hoá bị chặn

existential q. phép l-ợng hoá tồn tại

generality q. phép l-ợng hoá phổ dụng

universal q. phép l-ợng hoá phổ dụng

quantify l-ợng tử hoá

quantile điểm vi phân

quantitative số l-ợng; định l-ợng

quantify số l-ợng, l-ợng

q. of information *xib.* l-ợng hoá thông tin

q. of selection l-ợng chọn

auxiliary q. l-ợng hỗ trợ

definite q. l-ợng xác định

digital q. l-ợng bằng số

directly proportional q. ies các l-ợng tỷ lệ thuận

scalar q. *vl.* l-ợng vô h-ớng

vector q. l-ợng vector

quantization *vl.* sự l-ợng tử hoá

quantize l-ợng tử hoá

quantizer máy l-ợng tử hoá

quantum l-ợng tử

light q. l-ợng tử ánh sáng
quater một phần t- // chia t-
quaternary tứ phân
quaternion quantenion
real q. quatenion thực
quartic quactic, đ-ờng bậc 4, bậc bốn
bicircular q. quactic song viên
binodal q. quactic nút kép
nodal q. quactic nút
space q. quactic ghềnh
tricuspidal q. quactic ba điểm lồi
trinodal q. quactic ba nút
352
tubular q. quactic ống
unicursal q. quactic đơn hoạch
quartile tk. điểm tứ vị phân
lover q. tk. điểm tứ phân vị d-ới
quasi tựa nh-, hầu nh-
quasi-analytic gt. tựa giải tích
quasi-asymptote tựa tiệm cận
quasi-comformality gt. tính tựa bảo giác
quasi-elliptic tựa eliptic
quasi-divisor tựa -ớc
quasi-field tựa tr-ờng
quasi-group đs. tựa nhóm
quasi-inverse tựa nghịch đảo
quasi-open tựa mở
quasi-ordering tựa thứ tự
quasi-plane tựa mặt phẳng
quasi-periodic(al) tựa tuần hoàn
quasi-ring đs. tựa vành, vành không kết hợp
quasi-sufficiency tính tựa đủ
quasi-syntax log. tựa cú pháp
question câu hỏi, vấn đề
open ended q. tk. vấn đề có vô số giải đáp
questionnaire thuật hỏi, bảng hỏi
queue xếp hàng // sự xếp hàng
quiescent tĩnh, nghỉ
quinary cơ số năm; ngũ phân
quintic bậc năm, hàng năm

quintile ngũ phân vị

quintillion 10_{30} (*Anh*), 10_{18} (*Mỹ*)

quintuple bộ năm

quota phần, lô

quotation câu trích dẫn

quote trích dẫn; định giá

quotient th-ơng, tỷ số

complete q. th-ơng đầy đủ

difference q. tỷ sai phân

partial q. th-ơng riêng

partial difference q. tỷ sai phân riêng

reciprocal q. th-ơng đảo

353

quotum phần, lô

354

R

radar ra đa

radial (*thuộc*) tia, theo tia; theo bán kính

radian radian

radiate *vl.* bức xạ, phát xạ

radiation *vl.* sự bức xạ, sự phát xạ

cosmic(al) r. tia vũ trụ

infra-red r. bức xạ hồng ngoại

residualr r. *vl.* bức xạ còn d-

resonance r. bức xạ cộng h-ởng

solar r. bức xạ mặt trời

thermal r. bức xạ nhiệt

ultra-violet r. bức xạ siêu tím

radical căn, dấu căn; *hh.* đẳng ph-ơng

r. of an algebra *đs.* radican của một đại số

am ideal *đs.* radican của một idêan

lower r. *đs.* radian d-ới

upper r. *đs.* radian trên

radicand biểu thức d-ới căn, số d-ới căn

radio *vl.* radiô, vô tuyến

radio-activity *vl.* tính phóng xạ

radius bán kính, tia

r. of a circle bán kính của một vòng tròn

r. of convergence *gt.* bán kính hội tụ

r. of curvature *hh.* bán kính cong
r. of gyration bán kính hồi chuyển; bán kính quán tính
r. of meromorphy *gt.* bán kính phân hình
r. of torsion bán kính xoắn
equatorial r. bán kính xích đạo
focal r. bán kính tiêu
geodesic r. bán kính trắc địa
hydraulic r. *cơ.* bán kính thuỷ lực
polar r. bán kính cực
principal r. of curvature bán kính cong chính
radix cơ số (*của hệ thống đếm*); *tk*; cỡ mẫu cơ bản (*trong điều tra*)
variable r. cơ số biến đổi của hệ thống đếm
raise tăng, nâng lên (luỹ thừa)
raising sự tăng lên, sự nâng lên

355

r. of an index nâng một chỉ số
ramification sự rẽ nhánh
ramified bị rẽ nhánh
completely r. *gt.* hoàn toàn rẽ nhánh
ramify rẽ nhánh
random ngẫu nhiên **at r.** một cách ngẫu nhiên
randomization sự ngẫu nhiên hoá
randomize ngẫu nhiên hoá
range *tk.* khoảng biến thiên giao độ, hàng, phạm vi; miền (giá trị), dải // sắp xếp
r. of definition *log.* miền xác định
r. of a function miền giá trị của một hàm
r. of points hàng điểm
r. of projectile tầm bắn của đạn
r. of a transformation miền giá trị của một phép biến đổi
r. of a variable miền biến thiên của một biến số
acceptable quality r. miền chất lượng chấp nhận đ-ợc
fixed r. *mt.* miền cố định
frequency r. dải tần số
interquartile r. *tk.* khoảng tứ phân vị
projective r.s of points hàng điểm xạ ảnh
semi-interquartile r. nửa khoảng tứ phân vị
scale r. dải thang
rank hạng
r. of a maxtrix hạng của ma trận

infinite r. hạng vô hạn
ranked đ-ọc xấp hạng
rapid nhanh, mau
rapidity tốc độ
r. of convergence *gt.* tốc độ hội tụ
rare hiếm
rate suất, tốc độ (t-ơng đối), tỷ số; hệ số; phần; bảng giá
r. of chane xuất thay đổi tốc độ biến thiên
r. of decay xuất thoái, tốc độ tắt dần
r. of exchange suất hối đoái
r. of growth *tk.* tốc độ phát triển, tốc độ tăng tr-ởng
r. of increase tốc độ tăng
r. of interest suất lợi nhuận
r. of profit suất lợi tức

356

r. of strain *cơ.* suất xoắn
death r. *tk.* hệ số chết, hệ số tử vong
discount r. hệ số chiết khấu; hệ số hạ giá
entropy r. hệ entrôpi
information display r. *mt.* tốc độ hiện tin
investment r. *kt.* tỷ suất đầu t-
memory r. *mt.* tốc độ nhớ
refusal r. *tk.* tỷ suất không trả lời
specific birth r. *tk.* tỷ số sinh đẻ riêng .
ratemeter *mt.* máy đo tốc độ
rating sự đánh giá đặc tr-ng; trị số danh nghĩa
ratio tỷ suất
r. of division tỷ số chia
r. of similitude tỷ số đồng dạng
affine r. *hh.* tỷ số đơn
amplitude r. tỷ số biên độ
anharmonic r. tỷ số không điều hoà
barter-price r. tỷ số giá trao đổi
common r. tỷ số chung
correlation r. tỷ số t-ơng quan
cross r. tỷ số kép, tỷ số phức hợp
deformation r. *gt.* tỷ số dẫn nở
direct r. tỷ số thuận
direction r. tỷ số chỉ ph-ơng
double r. tỷ số kép

equianharmonic r. tỷ số đẳng phi điều
excess pressure r. tỷ số d- áp
extreme and mear r.s trung và ngoại tỷ
gear r. tỷ số truyền
harmonic r. tỷ số điều hoà
incremental r. gia suất
intensity r. tỷ số c-ờng độ
inverse r. tỷ lệ nghịch
likelihood r. tỷ số hợp lý
magnification r. gt. tỷ số giãn (*trong phép ánh xạ bảo giác*)
mesh r. tỷ số b-ớc l-ới
period r. tỷ số chu kỳ
ray r. tỷ số vị tự
reciprocal r. tỷ lệ nghịch

357

sampling r. tỷ lệ lấy mẫu
variance r. tỷ số ph-ơng sai
ratio-test phép kiểm định theo tỷ số
ration khẩu phần
rational hữu tỷ, hợp lý
rationalty tính hữu tỷ
rationalization hữu tỷ hoá, hợp lý hoá
r. of integrand hữu tỷ hoá hàm lấy tích phân
rationalize hữu tỷ hoá
ray tia; nửa đ-ờng thẳng
anode r. vl. tia d-ơng cực
cathode r. vl. tia âm cực
central r. tia trung tâm
cosmic r. tia vũ trụ
flex r. tia uốn
reach đạt đ-ợc
raectance vl. trở kháng, điện kháng
reactor vl. lò phản ứng
read đọc
reader thiết bị đọc
paper tape r. thiết bị đọc từ băng giấy
punched-card r. thiết bị đọc bìa đục lỗ
reading sự đọc
read-out mt. sự đọc, sự chọn (tin)
real thực; kt. bất động

reality tính thực, thực tế
realizability tính thực hiện đ-ợc
recursive r. tính thực hiện đ-ợc đệ quy
realization sự thực hiện; phép thể hiện
r. of a group đs. phép thể hiện một nhóm
realize thực hiện
rearrange sắp xếp lại
rearrangement sự sắp xếp lại; sự hoán vị
reason lý do **by r. of** do chỗ, bởi vì
reasonable hợp lý, có lý
reasonning sự biện luận, biện lý
rebate *kt.* hạ giá
recall nhớ lại, gọi nhớ
receipt sự nhận; *kt.* giấy biên lai
358
receive nhận
receiver *xib.* máy thu
ideal r. *xib.* máy thu lý t-ởng
selective r. máy thu lựa chọn
recent vừa qua, gần đây
reception *vl.* sự thu nhận (tín hiệu)
reciprocal đảo nghịch
r. of a matrix ma trận nghịch đảo
polar r. đối cực
reciprocity tính t-ơng hỗ, tính thuận nghịch
recirculation *mt.* sự ghi lại (tin)
reckon tính toán
recognition *mt.* sự đoán nhận
character r. sự đoán nhận chữ
pattern r. sự nhận dạng
recognize đoán nhận phana biệt
record sự ghi
continous r. *mt.* sự ghi liên tục
recorder *mt.* máy ghi
data r. máy ghi các dữ kiện
digital r. máy ghi số, thiết bị in số
magnetic tape i. máy ghi trên băng từ
recording sự ghi, sự tự ghi
graphic(al) r. *mt.* sự ghi bằng đồ thị
longitudinal r. *mt.* ghi theo chiều dọc

noncontact r. *mt.* ghi không có công tắc
perpendicular r. ghi ngang (*theo chiều thẳng góc*)
photographic r. ghi bằng chụp ảnh
tape r. ghi trên băng
wire r. *mt.* ghi trên dây (tờ)
recover phục hồi
recovery *xib.* sự phục hồi
rectangle hình chữ nhật
rectangular (*thuộc*) hình chữ nhật
rectifiable cầu tr-ờng đ-ợc
rectification phép cầu tr-ờng, phép hiệu chỉnh
rectifier *mt.* máy chỉnh l-u
crystal r. máy chỉnh l-u tinh thể
dry r. máy chỉnh l-u khô

359

rectifi cầu tr-ờng, chỉnh l-u, dò
rectilineal thẳng; phẳng
rectilinear thẳng, phẳng
recur quay lại, lặp lại
recurrence phép truy toán
recurrent truy toán, trả lại, lặp
recursion phép đệ quy
double r. phép đệ quy kép
primitive r. *log.* phép đệ quy nguyên thủy
recursive đệ quy
recursively một cách đệ quy
recursiveness *log.* tính đệ quy
potential r. tính đệ quy thế (năng)
relative r. tính đệ quy t-ơng đối
uniform primitive r. tính đệ quy nguyên thủy đều
recycle *mt.* chu trình lặp
redeem *kt.* chuộc; bồi th-ờng; trả (nợ)
redemption sự chuộc; sự bồi th-ờng; sự trả (nợ)
reduce quy về, rút gọn
r. a common fraction to a decimal đổi một số phân số thông th-ờng thành số thập phân; **r. a fraction by a factor** rút gọn một phân số bằng cách khử một thừa số; **r. a fraction to its lowest terms** đ-a một phân số về dạng tối giản; **r. fractions to a common denominator** quy đồng mẫu số chung các phân số
reducer *vl.* cái biến đổi

data r. cái biến đổi các dữ kiện

reduibility tính khả quy

reducible khả quy, rút gọn đ-ợc

completely r. hoàn toàn khả quy

left sided completely r. hoàn toàn khả quy bên trái

reduction [phép, sự] quy, sự rút gọn

r. of a fraction sự rút gọn một phân số

r. of a fraction to a common denominator sự quy đồng mẫu số

r. of a fraction to its lowest terms tối giản một phân số

r. of a singularity *gt.* sự quy điểm kỳ dị

r. of a transformation sự rút gọn một phép biến đổi

r. of the roots of an equation sự rút gọn nghiệm của một ph-ơng trình

r. mod p quy về theo môđun p

classical canonical r. sự quy chính tắc cổ điển

360

rational canonical r. sự quy chính tắc hữu tỷ

successive r. sự rút gọn liên tiếp

redundance sự dôi

redundancy độ dôi

redundant dôi, thừa, d-

refer chỉ; h-ớng theo; có liên hệ với

referee *trch.* trọng tài

refine làm mịn

refinement *đs.* sự làm mịn, cái mịn

mesh r. sự làm mịn l-ới

reflect ánh xạ, phản xạ, suy nghĩ

reflectance [năng suất; hệ số] phản xạ

reflected phản xạ

reflection sự phản xạ, sự đối xứng; ảnh, phép nhân chiếu **r. in a line** *hh.*

phép đối xứng qua đ-ờng thẳng; **r. in a point** phép đối xứng qua một

điểm; **r. on a circle** phản xạ trên một vòng tròn; **r. on a line** phản xạ

trên một đ-ờng thẳng

oblique r. phản xạ xiên

shock r. phản xạ kích động

tatal r. *vl.* phản xạ toàn phần

weak oblique r. phản xạ xiên yếu

reflector *vl.* g-ơng phản xạ

reflex phản xạ; tạo ảnh

reflexion sự phản xạ, sự đối xứng

reflexive phản xạ

reflexivity tính phản xạ
refract *vl.* khúc xạ
refraction *vl.* sự khúc xạ
refractive *vl.* khúc xạ
refractivity *vl.* hiện tượng khúc xạ
refractor *vl.* kính viễn vọng khúc xạ
refund *kt.* trả (tiền) bồi thường
refutable *log.* bác bỏ được
refutation *log.* sự bác bỏ
refute *log.* bác bỏ
regeneration *vl.* sự tái sinh; sự biến đổi; *mt.* ghi lại
region vùng, miền
r. of acceptance *tk.* miền nhận
r. of convergence miền hội tụ

361

r. of rationality miền hữu tỷ
acceptance r. miền nhận
admissible r. miền chấp nhận được
closed r. miền đóng
coefficient r. *gt.* miền các hệ số
columnar r. vùng cột
critical *tk.* miền giới hạn
doubtful r. *tk.* miền nghi ngờ
doubly connected r. miền nhị liên
forbidden r. vùng cấm
majorizing r. *gt.* miền trội
multiply connected r. miền đa liên
neighbouring r. miền lân cận
open r. miền mở
polyhedral r. miền đa diện
rejection r. miền bác bỏ (giả thiết)
similar r. *tk.* miền đồng dạng
simple r. miền đơn diện
simply connected r. *gt.* miền đơn liên
slit r. miền cắt
spherical r. miền cầu
stability r. *xib.* miền ổn định
star r. miền hình sao
strip r. *gt.* miền dải
unbiased critical r. miền tới hạn không chệch

zero-free r. *gt.* miền không chứa không điểm (của hàm số)

register *mt.* cái ghi, thanh ghi

accumulator r. máy đếm tích lũy

addend r. thanh ghi số hạng thứ nhất

adding-storage r. thanh ghi tổng

cash r. *kt.* kết

code r. cái ghi mã

impulse r. cái đếm xung

multiplicand r. *mt.* cái ghi số bị nhân

partial product r. cái ghi tích riêng

product r. cái ghi các tích

shift r. cái ghi tr-ợt

regressand *tk.* biến hồi quy phụ thuộc

regression *tk.* hồi quy

362

biserial r. hồi quy hai chuỗi

curvilinear r. hồi quy phi tuyến

internal r. hồi quy trong

lag r. hồi quy có argumen trễ

linear r. hồi quy tuyến tính

multiple r. hồi quy bội

polynomial r. hồi quy đa thức

regressive hồi quy, đệ quy

regressor *tk.* biến hồi quy độc lập

regroup nhóm lại

regular đều; chính quy, th-ờng

regularity tính [đều; chính quy]

regularization sự chính quy hoá

regularize chính quy hoá

regulate điều chỉnh

regulation sự điều chỉnh

inherent r. tự điều chỉnh

regulator *xib.* cái điều chỉnh

perfect r. cái điều chỉnh hoàn hảo

pilot actuated r. cái điều chỉnh tác động gián tiếp

regulus *hh.* nửa quadric

reinforce tăng c-ờng; gia cố

reinforcement sự tăng c-ờng

reject gạt bỏ, bác bỏ

relate liên quan

relation quan hệ, hệ thức
r. of equivalence quan hệ t-ơng đ-ơng
ancestral r. quan hệ truyền lại
anticommutation r.s. quan hệ phản giao hoán
antisymmetric r. quan hệ phản đối xứng
associativity r. quan hệ kết hợp
binary r. quan hệ hai ngôi
commutation r.s những hệ thức giao hoán
compositive r. quan hệ hợp thành
congruence r. đs. hệ thức đồng d-
defining r. quan hệ định nghĩa
dyadic r. quan hệ hai ngôi
equivalence r. log. quan hệ t-ơng đ-ơng
functional r. quan hệ hàm

363

homogeneous r. hệ thức thuần nhất
identical r. quan hệ đồng nhất
intransitive r. quan hệ không bắc cầu
invariant r. quan hệ bất biến
irreflexive r. quan hệ không phản xạ
order r. quan hệ thứ tự
permanence r. log. quan hệ th-ơng trực
polyadic r. log. quan hệ nhiều nơi
Pythagorean r. hệ thức Pitago
reciprocal r. quan hệ thuận nghịch
reflexive r. quan hệ phản xạ
reversible r. quan hệ khả nghịch
stress-strain r. hệ thức ứng suất - biến dạng
symmetric r. log. quan hệ đối xứng
transitive r. quan hệ bắc cầu
uncertainty r. hệ thức bất định
relational có quan hệ
relationship hệ thức, liên hệ, sự quan hệ
relative t-ơng đối
relatively một cách t-ơng đối
relativistic vl. t-ơng đối
relativity tính t-ơng đối
relax hàm yếu, hàm bé
relaxtion sự giảm d-; vl. sự hồi phục; cơ. sự đảo, sự luỹ biến
relay mt. rơle // [truyền, đặt] rơle

control r. role điều khiển
counting r. role đếm
hold r. role cố định
polarized r. role phân cực
solanoid r. role khởi động
stepping r. role b-ớc nhảy
storage r. role nhớ
three-position r. role ba vị trí
time r. role thời gian
time-delay r. role thời trễ
reliability độ tin cậy
reliable tin cậy đ-ợc
reluctance *vl.* từ trở
remain còn lại

364

remainder số d-, phần d-, hiệu (khi trừ)
r. of an infinite series phần d- của chuỗi vô hạn
r. of series phần d- của chuỗi
remark chú ý, chú thích
reamrkable đáng chú ý
remember nhớ
remit chuyển
remittance *tk.* tiền chuyển đi, chuyển khoản
removable bỏ đ-ợc
removal sự bỏ đi, sự khử, sự loại
remove bỏ đi, khử
renewal sự hồi phục
rent *tk.* tô
land r. *kt.* địa tô
repair phục chế, sửa chữa
reparation *kt.* sự bồi th-ờng; sự sửa chữa; sự tu sửa
repay trả (nợ); chuộc
repeat lặp
repeater *mt.* bộ lặp
repetend chu kỳ (*của phân số thập phân*)
repetition sự lặp
repetitive lặp
replace thay thế
replaceability *log.* tính thay thế đ-ợc
replaceable thay thế đ-ợc

replacement sự thay thế
replicate lặp lại
replication *tk.* sự lặp lại thí nghiệm
reply trả lời // câu trả lời
representation (phép) biểu diễn **r. by matrices** *hh.* phép biểu diễn bằng ma trận
r. of a group phép biểu diễn một nhóm
r. of a surface phép biểu diễn một mặt
adjoint r. *đs.* biểu diễn liên hợp
binary r. *mt.* phép biểu diễn nhị thức
block r. *mt.* biểu diễn khối
diagrammatic r. *mt.* biểu diễn sơ đồ
equivalent r. biểu diễn t-ơng đ-ơng
faithful r. *đs.* biểu diễn khớp
365
geometric r. biểu diễn hình học
graphic(al) r. biểu diễn đồ thị
indecomposable r. *đs.* biểu diễn không phân tích đ-ợc
induced r. biểu diễn cảm sinh
integral r. *gt.* biểu diễn phân tích
irreducible r. *đs.* biểu diễn không khả quy
irredundant primary r. *đs.* biểu diễn bằng các idêan cực đại nguyên sơ
monomial r. biểu diễn đơn thức
octal r. *mt.* phép biểu diễn bát phân
parallel r. *mt.* biểu diễn song song
parametric r. biểu diễn tham số
rational r. biểu diễn hữu tỷ
regular r. biểu diễn chính quy
serial r. biểu diễn chuỗi
skew r. *đs.* biểu diễn lệch
spin r. biểu diễn spin
ternary r. phép biểu diễn tam phân
true r. biểu diễn chân thực, biểu diễn một - một
representative biểu diễn đại diện
represented đ-ợc biểu diễn
reprint in lại
reproduce tái sản xuất, tái lập
reproducibility tính tái sản xuất đ-ợc, tính sản lại đ-ợc
reproducible tái sản xuất đ-ợc, sản lại đ-ợc
reproduction tái sản xuất; [bản, sự] sao chụp lại

data r. *mt.* sản lại các dữ kiện
reprogramming r. *mt.* lập lại ch-ơng trình
repulse đẩy
repulsion *vl.* sự đẩy, sức đẩy, lực đẩy
repulsive *vl.* đẩy
repurchase *kt.* mua lại
repuire đòi hỏi; chờ đợi, cần
required đòi hỏi, cần tìm
requirement yêu cầu; điều kiện, nhu cầu
requisite cần thiết, yêu cầu
rerecording *mt.* sự ghi lại
researrch sự nghiên cứu
operation r. vận trù học
resemblance sự giống nhau
366
resemble giống nhau
reservation sự d-ữ trữ; sự bảo l-u
reserve dự trữ // kho dự trữ
reservoir bể chứa
reset lập lại
residual d-, thặng d-, thừa d-
residue định phần d-, thặng d-
residuante sự xác định phần d-, thặng d-
residue thặng d-, phần d-, phần còn lại, phần thừa d- **r. at a pole** thặng d- tại một cực điểm
least r. thặng d- bé nhất
logarithmic r. *gt.* thặng d- lôga
norm r. thặng d- chuẩn
power r. thặng d- lũy thừa
quadratic r. thặng d- bậc hai
resilience(cy) *vl.* năng l-ợng đàn hồi tích tụ tối đa trong một đơn vị
resist đối kháng, kháng lại
resistance độ kháng; sức cản, độ cản
acoustance r. âm trở
flow r. sức cản của dòng
frictional r. lực ma sát
impact r. độ bền va chạm, độ dai
mechanical r. sức cản cơ học
wave r. sức cản của sóng
resistivity *vl.* điện trở suất

resistor *mt.* (cái) điện trở
resolubility tính giải đ-ợc
resoluble giải đ-ợc
resolution [sự, phép] giải
frequency r. phép giải tần số
resolvability tính giải đ-ợc
resolvable giải đ-ợc
resolve giải
resolvent giải thức, hạch giải
r. of a matrix *đs.* giải thức của ma trận
resolver *mt.* thiết bị giải
resonance *vl.* sự cộng h-ởng
amplitude r. cộng h-ởng biên độ
sharp r. cộng h-ởng nhọn
367
velocity r. cộng h-ởng vận tốc
resonant *vl.* cộng h-ởng
resonator *vl.* cái cộng h-ởng
resource ph-ơng kế; nguồn, tài nguyên
respond trả lời, đáp ứng
quantal r. *tk.* kết cục hữu hạn
quantitative r. *tk.* kết quả định l-ợng, kết cục số l-ợng
static r. đáp ứng tĩnh
rest tĩnh, nghỉ; *kt.* phần còn lại
absolute r. sự nghi tuyệt đối
restitution *kt.* sự bồi th-ờng
restoration sự phục hồi
restore phục hồi, xây dựng lại
restrain giới hạn, hạn chế
restraint sự giới hạn, sự hạn chế
restrict hạn chế, thu hẹp
restricted bị hạn chế, bị thu hẹp
restriction sự hạn chế, sự thu hẹp, sự giới hạn
r. of a function sự thu hẹp của một hàm
quantum r. sự giới hạn l-ợng tử
result kết quả, thành tựu
resultant *đs.* kết thức; *gt.* tích chập, *vl.* hợp lực
retard chậm
retardaton sự chậm
retarded bị chậm

retention sự giữ lại
retentive giữ lại
retract *top.* co rút, co
deformation *r.* co rút biến dạng
neighbourhood *r.* co rút lân cận
strong *r.* co mạnh
weak *r.* co yếu
retraction sự co rút
retrimming *xib.* điều chỉnh lại, làm lại
retroaction tác động ng-ợc lại
retrograde đi ng-ợc
retrogression *tv.* chuyển động ng-ợc
retrosection cắt
retrospection sự nhớ lại, sự xem lại, hồi cố
368
retrospective nhớ lại, xem lại, hồi cố
return quay lại; *kt.* làm l-u thông vốn
expected *r. kt.* thu nhập trung bình
revenue *kt.* thu nhập hàng năm (*của nhà n-ớc*); điều khoản thu nhập; sự thu thuế
reverberation *vl.* sự vang, sự dội lại
reversal quay ng-ợc h-ớng, sự nghịch đảo
reverse ng-ợc, nghịch đảo
reversible khả nghịch, thuận nghịch
reversion [sự, phép] nghịch đảo
r. of a number số nghịch đảo
r. of a series *gt.* sự tìm chuỗi nghịch đảo của một chuỗi
revise làm lại, sửa lại, xem lại
revolution [sự, phép] xoay, quay; sự tiến hoá; *tv.* sự chuyển động vòng quanh
bipartite *r.* phép quay song diện
revolve quay, tròn xoay; *tv.* chuyển động vòng quanh
rewrite viết lại, chép lại
rheostat *vl.* cái biến trở
rho rô (.)
rhomb hình thoi, hình quả trám
rhombohedron mặt tà hành
rhomboid hình tà hành (*mà không phải là hình chữ nhật hoặc hình thoi*)
rhombus hình thoi, hình quả trám
rhumb rum, 11,25° (*1/32 đ-òng tròn đủ*)
rib *cơ.* cạnh, s-òn cứng

ribbon dải hẹp
rider bài toán bổ trợ, định lý bổ trợ
ridge ngọn sóng
right đúng, phải, thẳng // bên phải
right-hand bên phải, bên tay phải
rigid cứng, rắn
rigidity tính cứng
flexural r. độ cứng khi uốn
torsional r. độ cứng khi xoắn
rigorous nghiêm túc, chặt chẽ
rim ngoại vi, mép, biên, cạnh, giới hạn
ring đs. vành; hh. vành khăn
r. of convergence hh. vành khăn hội tụ
r. of endomorphisms vành các tự đồng cấu
369
r. of formal power series vành các chuỗi lũy thừa hình thức
r. of integers vành số nguyên
almost r. hầu vành
alternative r. vành thay phiên
anchor r. bình xuyên
binary r. vành đếm nhị phân
biregular r. vành song chính quy
circular r. vòng tròn
cohomology r. top. vành đối đồng đều
commutative r. vành giao hoán
complete r. đs. vành đầy đủ
completely primary r. vành hoàn toàn nguyên sơ
concordant r.s đs. vành phù hợp
conical r. vành hình nón
dense r. đs. vành trù mật
derived normal r. đs. vành có phép chia
elliptical r. vành eliptic
endomorphism r. vành từ đồng cấu
factor r. vành th-ơng
faithful r. đs. vành khớp
filtered r. đs. vành có lọc
full matrix r. vành toàn thể các ma trận, vành ma trận đầy đủ
group r. vành nhóm
hereditary r. vành di truyền
integrally closed r. đs. vành đóng nguyên

integral group **r.** *đs.* vành nhóm nguyên
intersection **r.** *top.* vành t-ơng giao
left hereditary **r.** *đs.* vành di truyền bên trái
local **r.** *đs.* vành địa ph-ơng
locally matrix **r.** *đs.* vành ma trận địa ph-ơng
nilpotent **r.** vành lũy linh
non-association **r.** vành không kết hợp
non-commutative **r.** vành không giao hoán
null **r.** *đs.* vành không
ordered **r.** vành đ-ợc sắp
opposite **r.** *đs.* vành đối
primary **r.** vành nguyên sơ
principal **r.** vành chính
principal ideal **r.** vành iđêan chính

370

qoutient **r.** vành th-ơng
regular **r.** vành chính quy
residue-class **r.** vành các lớp thặng d-
restricted **r.** *đs.* vành hạn chế
semi **r.** nửa vành
semi-prime **r.** vành nửa nguyên thủy
semi-simple **r.** vành nửa đơn giản
standard **r.** vành tiêu chuẩn
torsion **r.** *đs.* vành có xoắn
total matrix **r.** vành toàn thể các ma trận, vành ma trận đầy đủ
valuation **r.** *đs.* vành định giá
vortex **r.** vành rôta
word **r.** vành các từ, vành tự do
ring-like có hình vành, giống vành
ringoid *đs.* phỏng vành
ring-shaped có hình vành
ring-type *mt.* loại vành
risk *tk.* độ mạo hiểm, mạo hiểm
robot ng-ời máy, máy tự động
robotize *xib.* tự động hoá
Roman la mã
root căn, nghiệm
r. of an equation nghiệm của một ph-ơng trình
r. of a number căn của một số
r.s of unity các căn của đơn vị

characteristic r. nghiệm đặc tr-ng, số đặc tr-ng

congruence r. đs. nghiệm đồng d-

cube r. căn bậc ba

double r. nghiệm kép

extraneous r. nghiệm ngoại lai

latent r. of a matrix số đặc tr-ng của ma trận

multiple r. nghiệm bội

principal r. nghiệm chính

primitive r. căn nguyên thủy

simple r. nghiệm đơn

square r. căn bậc hai

surd r. nghiệm vô tỷ

triple r. nghiệm bội ba

root-mean-square bình ph-ơng trung bình, quân ph-ơng

371

rooted *top.* có gốc

multiply r. nhiều gốc

rooting *mt.* khai căn

square r. khai căn bậc hai

rose hình hoa hồng

four-leafed r. hình hoa hồng bốn cánh (*đồ thị của $r=asin2$.*)

rotary quay

rotate quay

rotation phép quay, sự quay **r. about a line** phép quay quanh một đ-ờng;

r. about a point phép quay quanh một điểm

bipartite r. phép quay song diện

improper r. *hh.* phép quay phi chính

proper r. phép quay chân chính

rotational quay, xoáy, rôta

rotor rôto

roulette *trch.* rulet

ruond tròn

round - off *mt.* sự lấy tròn, sự làm tròn (một số)

route hành trình, con đ-ờng

routine *mt.* ch-ơng trình

checking r. ch-ơng trình kiểm định, ch-ơng trình kiểm tra

initial input r. ch-ơng trình đ-a vào lúc đầu

main r. ch-ơng trình chính

master r. ch-ơng trình chính

print r. ch-ơng trình in

row hàng

r. of a matrix hàng của một ma trận

ruin sự suy tàn, sự phá sản

gamble's r. sự phá sản của trò chơi

rule quy tắc, quy luật; th-ớc (*tỷ lệ*)

r. of arithmetics quy tắc số học

r. of combination quy tắc tổ hợp

r. of inference quy tắc suy lý

r. of sign quy tắc dấu

r. of three quy tắc tam suất

r. of thumb quy tắc ngón tay cái

chain r. quy tắc dây chuyền

circular slide r. *mt.* th-ớc tính lôga hình tròn

code r. *mt.* quy tắc mã hoá

372

deducible r. *log.* quy tắc suy diễn đ-ợc

derived r. quy tắc dẫn suất

four-step r. *gt.* quy tắc bốn b-ớc

game r. quy tắc trò chơi

left-hand r. *vl.* quy tắc bàn tay phải

multiplier r. quy tắc nhân

power r.s quy tắc lũy thừa

rectangle r. quy tắc hình chữ nhật

right-hand r. *vl.* quy tắc bàn tay phải

right-hand screw r. *vl.* quy tắc vặn nút chai

slide r. th-ớc tính, th-ớc lôga

substitution r. *log.* quy tắc thế

trapezoidal r. *gt.* công thức hình thang

ruled kẻ

ruler th-ớc

ruling đ-ờng sinh

r. of a cone đ-ờng sinh của mặt nón

r. of a ruled surface đ-ờng sinh của một mặt kẻ

run chạy

rupture [sự, điểm] gián đoạn, [sự; điểm] gãy, đứt

373

S

saddle-shaped *hh.* hình yên ngựa

safe an toàn; tin cậy

safety tính an toàn, độ tin cậy
sag *kt.* độ võng
salary *kt.* tiền l-ơng
sale *kt.* sự bán (*hàng hoá*)
salience sự nhô lên, sự lồi
salient nhô lên, lồi ra
saltus b-ớc nhảy; dao động; điểm gián đoạn hữu hạn
s. of discontinuity b-ớc nhảy gián đoạn
s. of a function b-ớc nhảy của hàm
external s. điểm gián đoạn ngoài
saltus-function hàm b-ớc nhảy
sample *tk.* mẫu
artificial s. mẫu nhân tạo, mẫu giả
balanced s. mẫu cân bằng
concordant s. mẫu phù hợp
duplicate s. bản sao mẫu
exceptional s. mẫu ngoại lệ
interpenetrating s.s *tk.* các mẫu thâm nhập vào nhau
judgement s. mẫu hoàn toàn ngẫu nhiên
list s. mẫu lấy trogn danh sách
master a. mẫu cả
matched s.s mẫu sóng đôi
quota s. mẫu theo nhóm
representative s. mẫu đại diện
stratified s. mẫu phân lớp
systematic s. mẫu hệ thống
tow-stade s. mẫu hai tầng
sampler *xib.* ng-ời lấy mẫu
sampling *tk.* sự lấy mẫu, ph-ơng pháp lấy mẫu
s. with replacement sự lấy mẫu có hoàn lại
s. of attributes ph-ơng pháp lấy mẫu định tính
acceptance s. kiểm tra thu nhận theo mẫu
biased s. sự lấy mẫu chệch
bulk s. sự lấy mẫu chùm
capture release s. mẫu thả bắt
crude s. sự lấy mẫu thô sơ
374
direct s. sự lấy mẫu trực tiếp
double s. sự lấy mẫu kép
grrid s. sự lấy mẫu mạng l-ới

indirect s. sự lấy mẫu gián tiếp
intact group s. sự lấy mẫu theo cả nhóm
lattice s. sự lấy mẫu mạng l-ới
lottery s. sự lấy mẫu số số
model s. ph-ơng pháp lấy mẫu [mô hình, thử]
multiphase s. sự lấy mẫu nhiều pha
multi-stage s. sự lấy mẫu nhiều tầng
optional s. sự lấy mẫu tuỳ ý
proportional s. ph-ơng pháp lấy mẫu tỷ lệ
quasi-random s. sự lấy mẫu tựa ngẫu nhiên
single s. sự lấy mẫu đơn
time s. l-ợng tử hoá theo thời gian
unbias(s)ed s. sự lấy mẫu không chệch
unitary s. sự lấy mẫu đơn
weighted s. tk. sự lấy mẫu có trọng số
zonal s. tk. sự lấy mẫu [theo đôi, theo lớp]
saros tv. sarôt (*chu kỳ nhật, nguyệt thực*)
sate bão
satellite vệ tinh
artificial s. vệ tinh nhân tạo
satisfiability log. tính thực hiện đ-ợc, tính thoả mãn đ-ợc
joint s. tính thoả mãn đồng thời
satisfiable thoả mãn đ-ợc
satisfy thoả mãn **s. an equation** thoả mãn một ph-ơng trình, nghiệm đúng một ph-ơng trình
saturate bão hoà
saturation sự bão hoà
save tiết kiệm
scalar vô h-ớng // l-ợng vô h-ớng
relative s. hh. l-ợng vô h-ớng t-ơng đối
scale thang
binary s. thang nhị phân
circular s. mt. thang tỷ lệ tròn, thang vòng
decimal s. thang thập phân
diagonal s. thang tỷ lệ ngang
distance s. thang tuyến tính, thang tỷ lệ thẳng
375
expanded s. thang phóng đại
frequency s. thang tần số
logarithmic s. thang lôga

non-uniform s. thang không đều
plotting s. tỷ lệ xích, thang tỷ lệ
ratio s. tk. thang tỷ lệ
recorder s. thang ghi
time s. mt. thang thời gian
uniform s. top. thang đều
scalene không đều cạnh
scaler mt. máy đếm, máy đếm gộp
binary s. máy đếm nhị phân
decade s. máy đếm thập phân
decatron s. máy đếm decatron
variable binary s. máy đếm nhị phân biến thiên
sacan mt. nhìn, tìm
automatic s. tìm tự động
scatter tán xạ, tản mạn
scattergram biểu đồ tán xạ
schedule thời khoa biểu, ch-ơng trình
design s. mt. bản tính
employment s. sơ đồ làm việc
schematic phác hoạ, giản l-ợc
scheme sơ đồ
axiom s. sơ đồ tiên đề
computational s. sơ đồ tính
induction s. log. sơ đồ quy nạp
labelling s. mt. sơ đồ mã hoá
partial recursive s. log. sơ đồ đệ quy bộ phận
primitive recursive s. sơ đồ đệ quy nguyên thuỷ
proof s. log. sơ đồ chứng minh
restricted induction s. log. sơ đồ quy nạp thu hẹp
transfer s. sơ đồ đọc và ghi
schlicht gt. đơn điệp
schlichtartig gt. tựa đơn điệp
science khoa học
sciantific về khoa học
scleronomous cơ. dừng, vô thời (*không có yếu tố thời gian*)

376

score dấu; *trch.* sự đếm điểm; *kt.* nguyên nhân; hai chục **on the s. of** do
 nguyên nhân
s. s of times nhiều lần
screw đ-ờng đinh ốc

scribe mô tả; điền thêm; đánh dấu
script chữ viết, bản thảo
scroll mặt kẻ lịch; kỹ. nếp cuộn, đ-ờng xoắn ốc
seam *top.* chỗ nối, đ-ờng nối
search tìm tòi, nghiên cứu
s. out tìm thấy
searching *xib.* sự tìm
random s. sự tìm ngẫu nhiên
secant cát tuyến, séc
arc s. acsec
second thứ hai; giây (*thời gian*)
second-order cấp hai
secondary thứ hai, thứ cấp
section tiết diện, lát cắt
s. of a function lát cắt của một hàm
s. of polyhedral angle tiết diện của một góc đa diện
conic s. tiết diện côníc
cross s. tiết diện ngang
golden s. *tv.* cách chia hoàng kim
longitudinal s. tiết diện dọc
meridian s. tiết diện kinh tuyến
oblique s. tiết diện xiên
parallel s. s. tiết diện song song
plane s. tiết diện phẳng
principal s. tiết diện chính
right s. tiết diện phẳng
transverse s. tiết diện ngang
tubular s. tiết diện ống
sectional (*thuộc*) tiết diện
sectionally từng mẫu, từng đoạn
sector hình quạt
s. of a circle hình quạt tròn
hyperbolic s. hình quạt hipebolic
spherical s. hình quạt cầu
secure tin cậy, an toàn, bảo đảm
377
security sự tin cậy, sự an toàn, sự bảo đảm
see thấy
seek tìm tòi; cố gắng
seem hình nh-, d-ờng nh-

segment xecmăng; đoạn; phân (viên phân, cầu phân)

s. of a circle cung tròn

incommensurable line s.s các đoạn thẳng vô -ớc

line s. đoạn thẳng

spherical s. cầu phân, một đỏi cầu

segmental-arc đoạn cung

segregate tách ra; co lập

segregated đ-ợc tách ra, bị cô lập

segregation sự tách ra, sự cô lập

seismograph máy ghi động đất, máy địa chấn

seismology địa chấn học

seldom hiếm

select chọn, lựa

seleceted đ-ợc chọn, đ-ợc lựa

selection sự chọn, sự lựa

artificial s. sự chọn nhân tạo

natural s. sự chọn tự nhiên

random s. sự chọn ngẫu nhiên

selective chọn, lựa

selectively có chọn lọc, có lựa

selector *mt.* máy chọn, máy tìm, máy dò

cross-bar s. *mt.* máy tìm toạ độ

selectron *mt.* selectron, ống nhớ tính điện

self-acting tự động

self-adjoint tự phó

self-conjugate tự liên hợp

self-contained *xib.* tự trị, độc lập

self-correcting *xib.* tự sửa

self-dual tự đối ngẫu

self-excitation *xib.* sự tự kích thích

self-excite tự kích thích

self-feeding tự cấp liệu

self-induction tự cảm

self-intersecting tự cắt

self-invariant tự bất biến

378

self-modulation tự biến điệu

self-orientating tự định h-ớng

self-orthogonal tự trực giao

self-oscillation tự dao động

self-polar tự đối cực
self-programming *mt.* tự lập ph-ong trình
self-regulation *xib.* tự điều chỉnh
self-reproduction *xib.* sự tự tái sinh
self-tangency sự tự tiếp xúc
sell *kt.* bán, th-ong mại
selling *kt.* sự bán (hàng)
semantic *ilog. (thuộc)* ngữ nghĩa
semantics *log.* ngữ nghĩa học
semi-axis *hh.* nửa trục
semi-circle nửa đ-òng tròn, nửa mặt tròn
semi-conductor *vl.* chất bán dẫn
semi-continuous nửa liên tục
semi-convergent nửa hội tụ
semi-definite nửa xác định
semi-group nửa nhóm
difference s. *đs.* nửa nhóm sai phân
equiresidual s. nửa nhóm đồng thặng d-
idempotent s. nửa nhóm lũy đẳng
inverse s. *đs.* nửa nhóm con ng-ợc
limitative s. *đs.* nửa nhóm giới hạn
non-potent s. *đs.* nửa nhóm không lũy đẳng
pure s. *đs.* nửa nhóm thuần túy
rectangular s. nửa nhóm chữ nhật
self-invariant s. nửa nhóm tự bất biến
stational s. *đs.* nửa nhóm dừng
strong s. nửa nhóm mạnh
strongly reversible s. nửa nhóm nghịch đảo mạnh
semi-groupoid nửa phỏng nhóm
semi-infinite nửa vô hạn
semi-invariant nửa bất biến; *kt.* bán bất biến
semi-lattice nửa đàn
semi-linear nửa tuyến tính
semi-matrix nửa ma trận
semi-metric nửa mêtric
379
semi-normal nửa chuẩn tắc
semi-orbit *gt.* nửa quỹ đạo
semiotics *log.* ký hiệu học
semi-prime nửa nguyên tố, nửa nguyên thủy

semi-pure *đs.* nửa thuần túy
semi-reducible nửa khả quy
semi-simple nửa đơn giản
semi-sphere bán cầu
semi-stability tính nửa ổn định
semi-stable nửa ổn định
semi-symmetric nửa đối xứng
send phát đi
sender máy phát
sense ph-ơng, chiều, ý nghĩa
s. of describing the boundary chiều đi trên biên
s. of an inequality chiều của một bất đẳng thức
s. of orientation chiều định hướng
s. of rotation *gt.* chiều quay
negative s. chiều âm
opposite s. chiều ngược lại
positive s. chiều dương
sensing sự thụ cảm; cảm giác
photoelectric s. sự thụ cảm quang điện
sentence *log.* câu, mệnh đề
atomic s. câu nguyên tử
closed s. câu đóng
open s. câu mở
primitive s. câu nguyên thủy
sentential *log. (thuộc)* câu mệnh đề
separability tính tách được
separable tách được
completely s. *top.* hoàn toàn tách được
conformally s. *hh.* tách được bảo giác
finely s. *top.* tách mịn được
separably tách được
seperant *đs.* cái phân tách
separated tách
mutually s. tách nhau
separation sự tách, sự phân hoạch, sự chia
380
s. of roots sự tách nghiệm
s. of variables *gt.* sự tách biến
amplitude s. *xib.* sự tách (theo) biên độ
data s. *xib.* sự tách, tin tức

frequency s. sự tách (theo) tần số
harmonic s. sự tách điều hoà
timing s. sự tách (theo) thời gian
waveform s. *xib.* sự tách theo dạng sóng
separative tách
separatrix cái tách, dấu phẩy (*tách số*)
septenary thất phân
septillion 10_{42} (*Anh*); 10_{24} (*Mỹ*)
sequence dãy
s. of functions dãy hàm
s. of homomorphisms dãy đồng cấu
s. of numbers dãy số
arithmetic s. cấp số cộng
Cauchy s. dãy Caoxi
coexact s. dãy đối khớp
cohomology s. *top.* dãy đối đồng đều
completely monotonic s. dãy hoàn toàn đơn điệu
decimal s. dãy thập phân
double s. dãy kép
equiconvergent s.s các dãy hội tụ đồng đều
equivalnet s.s các dãy t-ơng đ-ơng
exact s. dãy khớp
finite s. dãy hữu hạn
homology s. dãy đồng điều
homotopy s. dãy đồng luân
increasing s. dãy tăng
infinite s. dãy vô hạn
lower s. dãy d-ới
minimizing s. *gt.* dãy cực tiểu hoá
moment s. dãy mômen
monotone s. dãy đơn điệu
monotonically increasing s. dãy tăng đơn điệu
quasi-convex s. dãy tựa lồi
random s. dãy ngẫu nhiên
recurrent s. *gt.* dãy truy toán
381
regular s. dãy hội tụ dãy Caoxi
short exact s. *top.* dãy khớp rã
totally monotone s. *gt.* dãy hoàn toàn đơn điệu
upper s. dãy trên

sequent tiếp sau

sequential (*thuộc*) dãy; *tk.* liên tiếp

serial (theo) chuỗi, loạt

series chuỗi, loạt

s. of derived groups dãy các nhóm dẫn suất

s. of increasing powers chuỗi lũy thừa tăng

s. of variable terms chuỗi các từ biến thiên

absolutely (conditionally) convergent s. chuỗi hội tụ tuyệt đối (có điều kiện)

absolutely summable s. chuỗi khả tổng tuyệt đối

alternate s. chuỗi đan dấu

arithmetic s. of higher order chuỗi số học cấp cao, cấp số cộng cấp cao

ascending power s. chuỗi lũy thừa tăng

asymptotic s. *gt.* chuỗi tiệm cận

autoregressive s. chuỗi tự hồi quy

binomial s. chuỗi nhị thức

boundedly convergent s. chuỗi hội tụ bị chặn

characteristic s. dãy đặc tr-ng

chief s. dãy chính

composition s. chuỗi hợp thành

conjugate s. chuỗi liên hợp

convergent s. chuỗi hội tụ

derived s. chuỗi dẫn suất

diagonal s. dãy chéo

discount s. chuỗi chiết khấu

divergent s. chuỗi phân kỳ

dominant s. chuỗi trội

double power s. chuỗi lũy thừa kép

enveloping s. chuỗi bao

exponential s. *gt.* chuỗi lũy thừa

factorial s. *gt.* chuỗi giai thừa

Farey s. of order n. chuỗi Farây cấp n

finite s. chuỗi hữu hạn

formal power s. chuỗi lũy thừa hình thức

382

Fourier s. chuỗi Furiê

gap s. *gt.* chuỗi hồng

geomatric s. cấp số nhân

harmonic s. chuỗi điều hoà

hypergeometric s. chuỗi siêu bội
index s. of a group dãy chỉ số của một nhóm
infinite s. chuỗi vô hạn
interpolation s. *gt.* chuỗi nội suy
invariant s. *đs.* chuỗi bất biến
iterated s. chuỗi lặp
lacunar(y) s. chuỗi hổng
Laurent s. chuỗi Lôrăng
majorant s. chuỗi trội
non-convergent s. chuỗi không hội tụ
normal s. dãy chuẩn tắc
oscillating s. chuỗi dao động
permanently convergent s. chuỗi hội tụ khắp nơi
positive s. chuỗi d-ơng
power s. chuỗi lũy thừa
properly divergent s. chuỗi thực sự phân kỳ
random s. chuỗi ngẫu nhiên
repeated s. chuỗi lặp
semiconvergent s. chuỗi nửa hội tụ
sine s. chuỗi sin
singular s. chuỗi kỳ dị
steadily convergent s. chuỗi hội tụ vững
telescopic s. *gt.* chuỗi có dạng .

$$\begin{aligned} &8 = \\ &+ + \\ &+ 0 \\ &) 1 (\\ &)(\\ &1 \\ &_n \\ &n k \\ &n k \end{aligned}$$
temporal s. chuỗi thời gian
time s. *tk.* chuỗi thời gian
trigonometric s. chuỗi l-ợng giác
serpentine đ-ờng kính rắn
serve phục vụ, thỏa mãn; xử lý, điều khiển (máy)
service sự phục vụ, cơ quan, cộng cụ
computing s. công cụ tính toán
running s. *mt.* công việc th-ờng ngày

servo secvô; phụ

servo-mechanism hệ secvô

servo-system hệ secvô, hệ tùy động

383

best s. hệ secvô tối -u

computer s. hệ secvô máy tính

feed-back s. hệ secvô phản liên

multiloop s. hệ secvô đa chu tuyến

on-off s. hệ secvô rơle

predictor s. hệ secvô báo tr-ớc

pulse s. hệ secvô xung

relay s. hệ secvô rơle

sampling s. hệ secvô tác dụng đứt đoạn

two-input s. hệ secvô có lối vào

two-stage s. hệ secvô hai b-ớc

set tập hợp

s. of equations hệ ph-ơng trình

s. of points tập hợp điểm

s. of the first (second) category tập hợp thuộc phạm trù thứ nhất, (thứ hai)

admissible s. tập hợp chấp nhận đ-ợc

analytic s. tập hợp giải tích

basic s. *gt.* tập hợp cơ sở

border s. tập hợp biên

bounded s. tập hợp bị chặn

closed s. tập hợp đóng

cluster s. tập hợp giới hạn

complementary s. tập hợp bù

connected s. tập hợp liên thông

contiguous s.s các tập hợp cận tiếp

countable s. tập hợp đếm đ-ợc

creative s. tập hợp sáng tạo

cylindrical s. tập hợp trụ

dendritic s. tập hợp hình cây

dense s. tập hợp trù mật

denumerable s. tập hợp đếm đ-ợc

derivative s. tập hợp dẫn suất

derived s. *top.* tập hợp có h-ớng

discontinuous s. tập hợp gián đoạn

discrete s. tập hợp rời rạc

empty s. tập hợp rỗng

enumerable s. các tập hợp t-ơng đ-ơng

finite s. tập hợp hữu hạn

frontier s. tập hợp biên

384

general recursive s. tập hợp tổng đ-ệ quy

infinite s. tập hợp vô hạn

invariant s. tập hợp bất biến

isolated s. tập hợp cô lập

isomorphic s.s các tập hợp đẳng cấu

limiting s. top. tập hợp giới hạn

measurable s. tập hợp đo đ-ợc

minimal s. tập hợp cực tiểu

mutually exclusive s.s các tập hợp rời nhau

mutually separated s. các tập hợp rời nhau

nodal s. tập hợp nút

non-dense s. tập hợp không trù mật

non-enumerable s. tập hợp không đếm đ-ợc

non-overlapping s.s các tập hợp không d-ắm lên nhau, các tập hợp rời nhau

null s. tập hợp r-ỗng, tập hợp có độ đo không

open s. tập hợp mở

ordering s. tập hợp có thứ tự

orthonormal s. tập hợp trực chuẩn

overlapping s.s các tập hợp gi-ảm lên nhau

paraconvex s. gt. tập hợp para l-ồi

partially ordered s. tập hợp đ-ợc sắp bộ phận

perfect s. tập hợp hoàn toàn

polyadic s. tập hợp đa adic

proper s. tập hợp chân chính

quotient s. tập th-ơng

recursive s. tập hợp đ-ệ quy

reducible s. tập hợp khả quy

reference s. tk. tập hợp các kết c-ụ sơ cấp

residual s. tập hợp d-

resolvent s. tập hợp giải

scattered s. tập hợp rời r-ạc (*chỉ gồm có các điểm cô lập*)

separated s. tập hợp tách

simply ordered s. tập hợp đ-ợc sắp đơn giản

ternary s. tập hợp tam phân, tập hợp Canto

set-theoretic thuyết tập

set-transitive đs. bắc cầu hệ

seven bảy (7)

seventeen m-ời bảy (17)

385

seventeenth thứ m-ời bảy; một phần m-ời bảy

seventh thứ bảy; một phần bảy

seventy bảy m-oi (70)

several một vài; nhiều

sex giống, giới

sextic bậc sáu, cấp sáu // ph-ong trình bậc sáu, đ-ờng bậc sáu

sextile tk. lục phân vị

sextillion 10_{36} (Anh); 10_{21} (Mỹ)

shaft cơ. trục

distribution s. trục phân phối

driving s. trục chính

shape dạng

share kt. phần; cổ phần

ordinary s. cổ phần thông th-ờng

preference s. cổ phần đặc quyền

shef top. bó, chùm

s. of planes s. chùm mặt phẳng

coherent s. bó dính, bó mạch lạc

whelk s. bó nhão

sher cắt; tr-ợt, sát mòn

pure s. [cắt; tr-ợt] thuần túy

sheet tầng; tờ

s. of hyperboloid tầng của một hipeboloid

s. of a Riemann surface tờ của một mặt Riman

principle s. tờ chính

vortex s. cơ. lớp xoáy

shell vỏ, cáo bao

convex s. gt. cái bao lồi

spherical s. cơ. vỏ cầu

thin s. vỏ mỏng

shield vl. màn chắn, tấm chắn

shift mt. sự rời chỗ, sự chuyển mạch

figure s. mt. chuyển mạch in chữ số

letter s. mt. chuyển mạch in chữ

phase s. sự đổi pha

shifter mt. thiết bị chuyển [mạch; dịch]

shock sự va chạm, sự kích động

attached s. chạm dính

detached s. chạm rời

386

moderate s. kích động ôn hoà

non-uniform s. kích động không đều

spherical s. kích động cầu

stopping s. kích động chặn lại

strong s. kích động mạnh

two-dimensional s. kích động hai chiều

unstable s. kích động không ổn định

short-time *mt.* thời gian ngắn

short-wave *vl.* sóng ngắn

show chứng tỏ

shrink co rút

shrinkable *top.* co rút đ-ợc

shuffle *trch.* trộn bài, trang bài

shut đóng

shut-down *mt.* dừng máy, đóng máy

shut-off *mt.* dừng máy, sự đóng máy

sice *trch.* sáu điểm, mặt lục (*súc sắc*)

side cạnh, phía **on the left s.** ở bên trái; **s. opposite angle** cạnh đối diện ở góc

s. of a polygon cạnh của một đa giác

adjacnet s. cạnh kề

front s. chính diện

initial s. (of a angle) cạnh đầu (của một góc)

terminal s. (of an angle) cạnh cuối (của một góc)

sidereal *tv.* vũ trụ; (*thuộc*) sao, tinh tú

sieve sàng

s. of Eratoshenes sàng Eratoxten

sight sự nhìn, điểm nhìn

sigma xicma (s)

sigma-additive s - cộng tính

sigma-field s - tr-ờng

sigma-function s - hàm

sigmoid đ-ờng xicmoit

sign dấu, dấu hiệu

s.s of aggregation các dấu kết hợp

s. of equality dấu đẳng thức

s.s of the zodiac *tv.* dấu hiệu hoàng đới

algebraic s. dấu đại số

cardinal s.s các dấu hiệu chính của hoàng đới

negative s. dấu âm

387

positive s. dấu d-ong

product s. dấu nhân

radical s. dấu căn

summation s. dấu tổng

signal tín hiệu

carry initiating s. tín hiệu chuyển ban đầu

coded s. tín hiệu mã hoá

correcting s. tín hiệu sửa chữa

cut-off s. tín hiệu tắt

delayed s. tín hiệu trễ

emergency s. tín hiệu hỏng

error s. tín hiệu sai

feedback s. tín hiệu liên hệ ng-ợc

gating s. tín hiệu đảo mạch

incoming s. *xib.* tín hiệu vào

inhibit s. *xib.* tín hiệu cấm

interleaved s. tín hiệu đan nhau

modulating s. *xib.* tín hiệu biến điệu

monitor s. *xib.* tín hiệu kiểm tra

pilot s. *xib.* tín hiệu [điều khiển, kiểm tra]

quantized s. tín hiệu l-ợng tử hoá

signalize đánh tín hiệu

signalling sự tín hiệu hoá, sự báo hiệu

remote s. sự báo hiệu từ xa

signature *đs.* ký số

s. of a quadratic form ký số của một dạng toàn ph-ơng

signed có dấu

significance sự có nghĩa, ý nghĩa

significant có nghĩa, có ý nghĩa, đáng kể

signification ý nghĩa

signify có nghĩa là

signless không có dấu

signum *xicnum*, dấu

similar đồng dạng

essentially s. *tk.* đồng dạng cốt yếu

similarity sự đồng dạng

similarly đồng dạng

similitude *hh.* phép biến đổi đồng dạng

simple đơn giản, đơn

388

simplex *top.* đơn hình

closed s. đơn hình đóng

degenerate s. đơn hình suy biến

geometric s. đơn hình hình học

open s. đơn hình mở

regular s. đơn hình đều

topological s. đơn hình tô pô

simplex-method ph-ong pháp đơn hình

simplicial (*thuộc*) đơn hình

simplicity tính đơn giản

s. of group tính đơn giản của một nhóm

simplification sự đơn giản, sự rút gọn

simplified đã rút gọn, đã đ-ọc đơn giản

simplify rút gọn, đơn giản

simulate mô hình hoá, phỏng theo

simulation *mt.* sự mô hình hoá, sự phỏng theo

analogue s. mô hình hoá t-ơng tự

simulative mô hình hoá, phỏng theo

simulator *mt.* thiết bị mô hình hoá

target s. mục tiêu giả

simultaneous đồng thời; t-ơng thích

since từ đó

sine sin

versed s. of an angle sin ng-ợc của góc a ($\text{vers } a = 1 - \cos a$)

arc s. arcsin

covered s., coversine hàm covers $x = 1 - \sin x$

hyperbolic s. sin hipecbolic

inverse s. acsin

logarithmic s. lôga của sin

natural s. sin tự nhiên

single đơn, cá biệt

single-address *mt.* một địa chỉ

single-digit một hàng

single-stage một b-ớc, một giai đoạn

single-valued đơn trị

singular kỳ dị; suy biến

singularity tính kỳ dị; điểm kỳ dị **s. at infinity** điểm kỳ dị ở vô tận
s. of a curve [điểm; tính] kỳ dị của một đ-ờng cong
abnormal s. [tính; điểm] kỳ dị bất th-ờng

389

accessible s. điểm kỳ dị đạt đ-ợc
accidental s. điểm kỳ dị ngẫu nhiên
apparent s. điểm kỳ dị bề ngoài
essential s. điểm kỳ dị cốt yếu
finite s. điểm kỳ dị hữu hạn
isolated s. *gt.* điểm kỳ dị cô lập
real s. điểm kỳ dị thực
removable s. điểm kỳ dị bỏ đ-ợc
unessential s. điểm kỳ dị không cốt yếu
sinistorse xoắn trái
sinuous có dạng hình sin, có dạng hình sóng
sinusoid đ-ờng hình sin
sinúoidal có hình sin
siphon (ống) xiphông
situs
analysis s. tôpô học
six sáu
sixteen m-ời sáu
sixteenth thứ m-ời sáu; một phần m-ời sáu
sixtieth thứ sáu m-ời; một phần sáu m-ời
sixth thứ sáu; một phần sáu
sixty sáu m-ời (60)
size cỡ, kích th-ớc
s. of a region *tk.* mức ý nghĩa
lot s. cỡ lô
mesh s. b-ớc l-ới; *mt.* cỡ ô
sample s. cỡ mẫu
skate tr-ợt
skeleton bộ khung; bộ x-ơng
s. of a nomogram *hh.* khung của toán đồ
s. of a simplex *top.* khung của đơn hình
skew lệch; không đối xứng; ghènh; xiên
skew-symmetric đối xứng lệch
slewness tính lệch; tính xiên; tính ghènh
positive s. *tk.* hệ số lệch d-ơng
skin da, mặt ngoài, vỏ

skip b-ớc nhảy, nhảy

slack yếu

slackness tính yếu

390

slide sự tr-ợt; con tr-ợt // tr-ợt

slider *mt.* con tr-ợt, công tác tr-ợt

slight yếu

slip sự tr-ợt; sự dôi chỗ

slit *gt.* nhát cắt

slope độ dốc, độ nghiêng

s. of a curve at a point độ dốc của một đ-ờng cong tại một điểm

s. of a straight line [hệ số góc, độ dốc] của đ-ờng thẳng

asymptotic s. độ nghiêng tiệm cận

equilibrium s. độ dốc cân bằng

natural s. độ dốc tự nhiên

slowly (một cách) chậm

slug đơn vị khối l-ợng trong hệ phút-lực, phút-giây

sluggishness quán tính

slump *kt.* xuống giá (hàng) nhanh; khủng hoảng

small bé, nhỏ **in the s.** bộ phận nhỏ

sectional s. trơn từng mảnh

smooth trơn nhẵn

sectionally s. trơn từng mảnh

smoothed trơn tru

smoothing sự làm trơn, sự làm nhẵn

linear s. [sự san bằng; sự làm trơn] tuyến tính

smoothness tính trơn

snake-like hình rắn

soft mềm

solar *tv.* mặt trời

solid cố thể

s. of revolution cố thể tròn xoay

similar s.s những cố thể đồng dạng

solitaire *trch.* trò chơi một ng-ời

solitary một cách đơn độc

solstice *tv.* chí điểm

summer s. hạn chí

winter s. đông chí

solubility tính giải đ-ợc

soluble giải đ-ợc

solution nghiệm, lời giải, phép giải **s. by inspection** phép giải bằng cách chọn

s. of an equation [nghiệm, lời giải] của ph-ơng trình

s. of a game *trch.* cách giải một trò chơi

391

s. of inequalities nghiệm của bất đẳng thức

s. of linear programming problem nghiệm của bài toán quy hoạch tuyến tính

s. of a triangle phép giải một tam giác

algebraic s. nghiệm đại số

approximate s. nghiệm xấp xỉ

asymptotic s. [lời giải, nghiệm] tiệm cận

basic s. nghiệm cơ sở

collinear s. lời giải cộng tuyến

complete s. lời giải đầy đủ

elementary s. phép giải sơ cấp, nghiệm cơ bản

extraneous s. nghiệm ngoại lai

feasible s. lời giải thực hiện đ-ợc

finite s. nghiệm hữu hạn

formal s. nghiệm hình thức

general s. [lời giải, nghiệm] tổng quát

graphic(al) s. phép giải bằng đồ thị

homographic s. nghiệm đơn ứng

integer s. nghiệm nguyên

numerical s. [lời giải, phép giải, nghiệm] bằng số

partial s. nghiệm riêng

particular s. nghiệm riêng

pricipal s. nghiệm chính

singular s. nghiệm kỳ dị

steady state s. nghiệm dừng

symbolic s. nghiệm ký hiệu

trivial s. nghiệm tầm th-ờng

unique s. [nghiệm, lời giải] duy nhất

zero s. *đs.* nghiệm không

solvability tính giải đ-ợc

solvable giải đ-ợc **s. by radical** giải đ-ợc bằng căn thức

solvency *kt.* khả năng thanh toán, sự trả tiền

solve giải; *kt.* trả tiền, thanh toán

solver *mt.* thiết bị giải, dụng cụ giải

some một vài

sonic *vl.* âm thanh

sophism sự nguy biện

sorbition *vl.* sự hấp thụ, sự hút

sort loại **s. out** chọn ra

392

sorter ng-ời chọn, *mt.* thiết bị chọn

sorting sự chọn, sự phana loại

card s. mt. sự chọn bìa đục lỗ

radix s. mt. chọn theo cơ số đếm

sound *vl.* âm thanh

combined s. âm hỗn hợp

souree nguồn

double s. nguồn kép

information s. xib. nguồn thông tin

key s. nguồn khoá

message s. nguồn tin

point s. nguồn điểm

power s. nguồn năng l-ợng

simple s. nguồn đơn

south *tv.* ph-ơng nam

southerly về ph-ơng nam

space không gian; khoảng thời gian; chỗ

action s. không gian tác dụng

adjoint s. không gian liên hợp

adjunct s. không gian phụ hợp

affine s. không gian afin

affinely connected s. không gian liên thông afin

base s. không gian cơ sở

biafine s. không gian song afin

bundle s. không gian phân thớ

Cartesian s. không gian Ốclit

centred affin s. không gian afin có tâm

classifying s. không gian phân loại

compact s. không gian compac

complete s. không gian đủ

completely regular s. top. không gian hoàn toàn chính quy

configuration s. không gian cấu hình

conjugate s. đs. không gian liên hợp

contractible s. không gian co rút đ-ợc

control s. không gian điều khiển

covex s. không gian lồi

coset s. không gian các lớp

covering s. không gian phủ

curved s. không gian cong

393

deal s. *xib.* vùng chết, vùng không bắt

decision s. *tk.* không gian các quyết định

decomposition s. *top.* không gian phân hoạch

discrete s. không gian rời rạc

dual vector s. không gian vectơ đối ngẫu

elliptic s. không gian eliptic

fibre s. không gian phân thớ

finite s. không gian hữu hạn

finite dimensional s. không gian hữu hạn chiều

flat s. không gian dẹt

four dimensional s. không gian bốn chiều

generalized s. *top.* không gian suy rộng

homeomorphic s.s không gian đồng phôi

homogeneous s. *hh.* không gian thuần nhất

hyperbolic s. không gian hypebolic

isometric s. không gian đẳng cự

lacunar(y) s. miền có lỗ hổng

lens s. *top.* không gian thấu kính

linear s. không gian tuyến tính

locally convex s. *gt.* không gian lồi địa phương

loop s. *top.* không gian các nút

measurable s. không gian đo được

measure s. không gian có độ đo

metric s. không gian mêtric

modular s. không gian môđula

neighbourhood s. không gian lân cận

non-modular s. *hh.* không gian không môđula

normed s. *gt.* không gian định chuẩn

null s. (of a linear transformation)hạch (của một phép biến đổi tuyến tính)

one-dimensional s. không gian một chiều

parabolic s. không gian parabolic

paracompact s. không gian paracompact

perpendicular s. không gian trực giao

phase s. không gian pha

policy s. *trchi.* không gian các chiến lược

product s. không gian tích

projective s. *hh.* không gian xạ ảnh
proximity s. không gian lân cận
pseudo-Euclidian s. không gian giả Oclit
394

pseudospherical s. không gian giả cầu
quintuple s. không gian năm chiều
quotient s. không gian th-ơng
rational s. không gian hữu tỷ
ray s. *đs.* không gian các tia
real s. không gian thực
reflexive s. không gian phản xạ
regular s. không gian chính quy
representation s. không gian biểu diễn
ring-like s. *top.* không gian giống vành
sample s. không gian mẫu
separable s. không gian [tách đ-ọc, khả li]
seperated s. không gian tách, không gian Hausdooc
sequence s. không gian các dãy
signal s. không gian các tín hiệu
simply connected s.s các không gian đơn liên
skew-metric s. *hh.* không gian với mêtric lệch
spherical s. không gian cầu
state s. không gian trạng thái
structure s. of a ring không gian cấu trúc của một vành
subprojective s. không gian xạ ảnh d-ới
symplectic s. không gian đơn hình
totally imbedded s. không gian bị nhúng hoàn toàn
three-dimensional s. không gian ba chiều
topological s. không gian tôpô
topologically complete s. không gian đủ tôpô
total s. of fibration không gian toàn phần của phân thớ
two-dimensional s. không gian hai chiều
uniform s. không gian đều
unitary s. không gian unita
vector s. *gt.* không gian vectơ, không gian tuyến tính
spacial (*thuộc*) không gian
spacing *mt.* xếp đặt, phana bố
span *hh.* khoảng cách; *gt.* bề rộng
special đặc biệt
speciality chuyên môn, chuyên viên

speciality chuyên môn, đặc tính

specialization sự chuyên môn hoá

specialize chuyên môn hoá

395

specially một cách chuyên môn

specie *kt. tiền (kim loại)*

species loài; loại; phạm trù

s. of a set of point phạm trù một tập hợp điểm

specific đặc điểm, đặc tr-ng, đặc thù

specification chi tiết, chi tiết hoá

specifity tính chất chuyên môn; tính đặc hiệu

specify chuyên môn hoá; chi tiết hoá; định rõ, ghi rõ

specimen mẫu, bản mẫu, ví dụ

spectral (*thuộc*) phổ

spectrum phổ, hàm phổ, mật độ phổ; đồ thị của hàm phổ

s. of a function phổ của một hàm

s. of a transformation phổ của một phép biến đổi

absorption s. phổ hút thu

continuous s. *gt.* phổ liên tục

direct s. *đs.* phổ thẳng

energy s. phổ năng l-ợng

hereditary s. *gt.* phỉ di truyền

integrated s. *xib.* hàm phổ, đồ thị hàm phổ

inverse s. phổ ng-ợc

line s. *vl.* phổ vạch

mixed s. phổ hỗn tạp

power s. phổ năng l-ợng

point s. phổ điểm, phổ rời rạc

residual s. phổ d-

simple s. phổ đơn

specular phản chiếu

speculate *kt.* đầu cơ

speculation *kt.* sự đầu cơ

specilative (*thuộc*) suy lý luận

speed tốc độ, vận tốc, số vòng quay // vội, chuyển động nhanh **s. up** tăng tốc

s. of convergence tốc độ hội tụ

s. of sound tốc độ âm thanh

access s. tốc độ chọn

angular s. vận tốc góc

average s. vận tốc trung bình

computatuon s. tốc độ tính toán

constant s. *co.* tốc độ không đổi

critical s. tốc độ tới hạn

396

ground s. vận tốc (máy bay) so với mặt đất

instantaneous s. tốc độ tức thời

reading s. tốc độ đọc

state s. vận tốc pha

submarime s. vận tốc d-ới n-ớc

top s. *kỹ.* vận tốc cực đại

speed-reducer bộ giảm tốc

spend tiêu (dùng)

spent đ-ợc dùng

sphenoid hình cái nêm, hình cái chèn

sphere hình cầu, mặt cầu

s. of inversion hình cầu nghịch đảo

celestial s. *tv.* thiê cầu

circumsribed s. hình cầu ngoại tiếp

director s. mặt cầu chuẩn

escribed s. hình cầu bàng tiếp

imaginary s. hình cầu ảo

inscribed s. hình cầu nội tiếp

limit s. mặt cầu giới hạn

null s. hình cầu điểm

point s. hình cầu điểm

proper s. hình cầu chân chính

oriented s. hình cầu định h-ớng

osculating s. hình cầu mật tiếp

spherical (*thuộc*) hình cầu

sphericity tính cầu

spherics hình học cầu, l-ợng giác cầu

spheroid hình phỏng cầu

oblate s. phỏng cầu dẹt

prolate s. phỏng cầu thuôn (elipxoit toàn xoay)

spheroidal (*thuộc*) phỏng cầu

sphero-conic côníc cầu

spherometer cầu kế

sphero-quartic quactic cầu

spin sự xoắn; *vl.* spin

nuclear s. *vl.* spin hạt nhân

spindle *kỹ. trục*

spinode *hh. điểm lồi*

spinor *spinơ*

397

spiral *đ-ờng xoắn ốc*

Cornu s. *đ-ờng xoắn ốc Coocnu*

equiangular s. *đ-ờng xoắn ốc đẳng giác*

hyperbolic s. *đ-ờng xoắn ốc hypebolic*

logarithmic double s. *đ-ờng xoắn ốc kép lôga*

parabolic s. *đ-ờng xoắn ốc parabolic*

sine s. *đ-ờng xoắn ốc sin*

split *cắt đoạn, chia đoạn*

splittable *tách đ-ợc*

spontaneous *tự phát; tức thời*

spool *cuộn dây*

sporadic(al) *bất định (hiểu theo nghĩa ở nhiều nơi)*

spot *vết; vị trí; kt. sự kiện có*

asymptotic s. *gt. vị trí tiệm cận*

spread *sự phổ biến; chiều rộng*

s. of a matrix *chiều rộng của một ma trận*

spur *vết*

s. of a matrix *vết của một ma trận*

squarability *hh. tính cầu ph-ơng đ-ợc*

squarable *hh. cầu ph-ơng đ-ợc*

square *hh. hình vuông, th-ớc đo góc; bình ph-ơng*

conjugate latin s.s *tk. hình vuông latin liên hợp*

integrable s. *gt. bình ph-ơng khả tích*

latin s. *tk. hình vuông latin*

magic(al) s. *ma ph-ơng*

perfect s. *chính ph-ơng*

perfect trinomial s. *bình ph-ơng đủ của tam thức*

root mean s. *căn quân ph-ơng*

squarer *mt. máy lấy bình ph-ơng*

squariance *tk. tổng bình ph-ơng các độ lệch (so với giá trị trung bình)*

squaring *phép cầu ph-ơng, phép bình ph-ơng* **s. the circle** *phép cầu ph-ơng vòng tròn*

stability *[sự, tính] ổn định*

s. of solution *tính ổn định [của lời giải, của nghiệm]*

asymptotic(al) s. *tính ổn định tiệm cận*

conditional s. *tính ổn định có điều kiện*

dynamic s. tính ổn định động lực

elastic s. tính ổn định đàn hồi

frequency s. tính ổn định tần số

398

hydraulic s. tính ổn định thuỷ lực

intrinsic s. *xib.* tính ổn định trong

kinetic s. sự ổn định động

local s. *tk.* sự ổn định địa ph-ơng

longitudinal s. *cơ.* sự ổn định dọc

orbital s. sự ổn định quỹ đạo

overall s. *xib.* tính ổn định tổng quát

static(al) s. sự ổn định tĩnh

structural s. *gt.* tính ổn định cấu trúc

unconditional s. sự ổn định [tuyệt đối, không điều kiện]

stabilization sự làm ổn định

stabilize làm ổn định

stabilized đ-ợc ổn định

stabilizing làm ổn định

stable ổn định, dừng **s. from the inside *gt.*** ổn định từ phía trong

asymptotically s. ổn định tiệm cận

stack chòm, bó, đồng

stage tầng; cấp; mắt (sàng)

s. of regulation *xib.* cấp điều khiển

stagnate động, đình trệ

stagnation sự đọng, sự đình trệ

stake *trch.* tiền đặt cọc

stalk *top.* thớ của một bó

stand đứng; đặt để; ở **s. for** thay cho

stand-by *mt.* dụng cụ dự trữ

standard tiêu chuẩn. mẫu

s. of life, s. of living mức sống

s. of prices *kt.* mức giá cả

standardization sự tiêu chuẩn hoá

standardize tiêu chuẩn hoá

standardized đã tiêu chuẩn hoá

standing đứng, bất động // vị trí

star *tv.* sao, hình sao, dấu sao ()

fixed s.s. *tv.* định tinh

starlike hình sao

starshaped hình sao

start xuất phát, khởi động

starting bắt đầu, khởi hành

state trạng thái, chế độ

399

absorbing s. *xib.* trạng thái hút thu

aperiodic s. trạng thái không tuần hoàn

critical s. trạng thái tới hạn

ergodic s. trạng thái ergodic

inaccessible s. *xib.* trạng thái không đạt đ-ợc

initial s. *xib.* trạng thái trong

quasi-stationary s. trạng thái tựa dừng

solid s. trạng thái rắn

stationary s. *vl.* trạng thái dừng

steady s. [trạng thái, chế độ] ổn định

terminal s. trạng thái cuối

transinet s. trạng thái chuyển

zero s. *xib.* trạng thái không

stated đ-ợc phát biểu, đ-ợc trình bày, đ-ợc biết

statemnet sự phát biểu, mệnh đề

static(al) tĩnh, bất động; dừng; ổn định

statically một cách tĩnh

statics tĩnh học

s. of fluids thủy tĩnh học

station ga, ma trận

water-power s. nhà máy thủy điện

stationarity tính dừng

stationary dừng

statistic *tk.* thống kê

auxiliary s. thống kê

chi square s. thống kê bình ph-ơng

classification s. thống kê để phân loại

distribution-free s. thống kê phi tham số

inefficient s. thống kê vô hiệu

sufficient s. thống kê đủ

systematic s. thống kê hệ thống

test s. thống kê kiểm định

statistic(al) (*thuộc*) thống kê

statistically về thống kê

statistician nhà thống kê, ng-ời làm công tác thống kê

statistics thống kê học, thống kê

accident s. thống kê những tai nạn

actuarial s. thống kê bảo hiểm

birth s. thống kê sinh đẻ

400

business s. thống kê th-ơng nghiệp

commercial s. thống kê th-ơng nghiệp

comparative s. thống kê học so sánh

descriptive s. thống kê mô tả

economical s. thống kê kinh tế

family s. thống kê họ

finance s. thống kê tài chính

gathering s. thống kê tích lũy

genetic(al) s. thống kê di truyền học

insurance s. thống kê bảo hiểm

labour s. thống kê lao động

mathematical s. thống kê toán học

order s. thống kê thứ tự

population s. thống kê dân số

quantum s. *vl.* thống kê l-ợng tử

rank-order s. thống kê hạng

sampling s. thống kê mẫu

sufficient s. thống kê đủ

unbiased s. thống kê không lệch

vital s. thống kê tuổi thọ

stay dừng

steadily dừng; vững

steady ổn định

steady-state trạng thái dừng

stellar *tv.* (*thuộc*) sao

stellarium bản đồ sao

stem *đs.* hần vành đầy đủ có phép nhân

stenography môn tốc ký

step b-ớc

induction s. b-ớc quy nạp

integration s. b-ớc lấy tích phân

steradian *hh.* radian góc khối, đơn vị góc khối, steradian

stereogram biểu đồ nổi

stereographic nổi, lập thể

stereometric(al) *hh.* (*thuộc*) hình học không gian

stereometry hình học không gian

stick que; tay đòn; gậy
control s. tay điều khiển
stipulate đặt điều kiện quy định

401

stochastically một cách ngẫu nhiên
stock *kt.* dự trữ (*hàng hoá*); cổ phần chứng khoán
deal s. kt. tài sản (chết)
joint s. kt. t- bản cổ phần
retail s. dự trữ chi phí
stop dừng lại // sự ngăn lại; dấu chấm câu, sự dừng
full s. dấu chấm
storage bộ nhớ
carry s. mt. bộ nhớ chuyển dịch
dielectric s. mt. bộ nhớ điện môi
digital s. bộ nhớ chữ số
electric(al) s. bộ nhớ điện
erasable s. bộ nhớ xoá đ-ợc
external s. mt. bộ nhớ ngoài
information s. sự bảo quản thông tin
intermediate s. mt. bộ nhớ trung gian
internal s. mt. bộ nhớ trong
magnetic s. bộ nhớ từ tính
mechanical s. mt. bộ nhớ cơ khí
non-cyclic s. bộ nhớ không tuần hoàn
photographic s. mt. bộ nhớ ảnh
rapid-access s. bộ nhớ nhanh
sum s. cái tích lũy tổng
waveguide s. mt. bộ nhớ bằng sóng
store nhà kho; *mt.* nhớ
straight thẳng; trực tiếp
strain *cơ.* biến dạng
finite s. biến dạng hữu hạn
homogeneous s. biến dạng thuần nhất
longitudinal s. biến dạng một chiều
plane s. biến dạng phẳng
principal s. các biến dạng chính
radical s. biến dạng theo tia
shearing s. biến dạng cắt
simple s.s biến dạng đơn giản
thermal s. biến dạng nhiệt

strategic(al) (*thuộc*) chiến lược

strategy *trch.* chiến lược

s. for a game chiến lược của một trò chơi

402

completely mixed s. chiến lược hoàn toàn hỗn hợp

dominant s. chiến lược không chế

duplicated s. chiến lược lặp

essential s. chiến lược cốt yếu

extended s. chiến lược mở rộng

invariant s. chiến lược bất biến

mixed s. chiến lược hỗn tạp

optimal s. chiến lược tối -u

pure s. chiến lược thuần túy

stratifiable *hh.* phân tầng đ-ọc, phân thớ đ-ọc

stratification sự phân tầng **s. after selection** *tk.* sự phân tầng sau khi chọn

stratified đ-ọc phân tầng

stratify phân tầng

stratum tầng, thớ

stream dòng

running s. dòng chảy

streaming *cơ.* sự chảy (*một chiều*)

strength sức mạnh; c-ờng độ; sức bền

s. of materials *cơ.* sức bền vật liệu

s. of resonance c-ờng độ cộng h-ởng

s. of a test *tk.* lực của kiểm định

binding s. lực liên kết, c-ờng độ liên kết

impact s. *kỹ.* độ dai va chạm

shock s. c-ờng độ kích động

source s. *cơ.* c-ờng độ nguồn

tensile s. *cơ.* độ bền kéo đứt

strengthen tăng c-ờng, gia cố

strengthened đ-ọc tăng c-ờng, đ-ọc gia cố

stress *cơ.* ứng suất, ứng lực

basic s. ứng suất cơ sở

critical s. ứng suất tới hạn

generalized plane s. ứng suất phẳng suy rộng

internal s. ứng suất nội tại

normal s. ứng suất chuẩn

plane s. ứng suất phẳng

primary s. ứng suất ban đầu

principal s. ứng suất chính

radical s. ứng suất theo tia

residue s. ứng suất còn d-

403

secondary s. ứng suất thứ cấp

shearing s. ứng suất tr-ợt (cắt)

thermal s. ứng suất nhiệt

ultimate s. ứng suất tới hạn

stretch giãn, căng, kéo

strict chặt chẽ; ngặt

striction sự thắt

strictly ngặt

string dây; *mt.* dòng

stringent ngặt; chính xác

strip dải, đới

s. of convergence dải hội tụ

characteristic s. dải đặc tr-ng

Mobius s. *hh.* dải Môbiut

period s. đới chu kỳ

strophoid strôphoit (*đồ thị của $y = x^2(a+x)/(a-x)$*)

right s. strôphoid thẳng

structure *đs.* cấu trúc

affine s. cấu trúc afin

analytic s. *top.* cấu trúc giải tích

differential s. *top.* cấu trúc vi phân

projective s. *top.* cấu trúc xạ ảnh

uniform s. cấu trúc đều

subadditive cộng tính d-ới

subaggregate tập con

subalgebra *đs.* đại số con

invariant s. đại số con bất biến, idêan bất biến

subassembly *mt.* bộ phận lắp ghép

subbase cơ sở con

subbasis cơ sở con

subcategory phạm trù con

full s. phạm trù con đầy đủ

subclass *log.* lớp con

unequal s.es *tk.* các nhóm con không đều nhau

subcomplex *top.* phức hình con

subdeterminant định thức con

subdirect *đs.* trực tiếp d-ới

subdivide chia nhỏ

subdivision sự phân chia nhỏ thứ phân

404

barycentric s. phân nhỏ trọng tâm

elementary s. phân nhỏ sơ cấp

subdomain miền con

subfield tr-ờng con

subgeodesic *hh.* đ-ờng thứ trắc địa

subgraph đồ thị con; *top.* đồ thị hình con

subgroup nhóm con

accessible s. *đs.* nhóm con đạt đ-ợc

amalgamated s. nhóm con hỗn tổng

basic s. nhóm con cơ sở

central s. nhóm con trung tâm

commutator s. hoán tập

composition s. nhóm con hợp thành

convex s. nhóm con lồi

full s. nhóm con đầy đủ

fully characteristic s. nhóm con hoàn toàn đặc tr-ng

identity s. nhóm con đơn vị

invariant s. nhóm con bất biến

maximum self-conjugate s. nhóm con tự liên hợp cực đại

normal s. nhóm con chuẩn tắc

pure s. nhóm con thuần túy

serving s. *đs.* nhóm con phục vụ

stable s. *đs.* nhóm con dừng

strongly isolated s. nhóm con cô lập mạnh

universal s. nhóm con phổ dụng

subharmonic điều hoà d-ới

subbinterval s. khoảng con

sublattice dàn con

saturated s. *đs.* dàn con bão hoà

sublimation *vl.* sự thăng hoa

sublinear tuyến tính d-ới

submanifold *hh.* đa tập con

submatrix ma trận con

complementary s. ma trận con bù

submit chịu phụ thuộc; chịu sự kiểm tra

submodule môđun con

superirreducible s. *đs.* môđun con hoàn toàn không khả quy

submonoid mônoit con

subnormal pháp ảnh

405

polar s. pháp ảnh cực

subobject vật con

subordinate phụ thuộc

subordination [sự, tính] phụ thuộc

subprogram *mt.* ch-ơng trình con

subprojective *hh.* thứ tự xạ ảnh

subregion vùng con, miền con

subroutine *mt.* ch-ơng trình con

checking s. ch-ơng trình con kiểm tra

input s. ch-ơng trình con vào

interpretative s. ch-ơng trình con giải tích

output s. ch-ơng trình con kết luận

subring *đs.* vành con

subsample *tk.* mẫu con

subscript chỉ số d-ới

subsemigroup nửa nhóm con

subsequence dãy con

subsequently về sau

subseries chuỗi con

subset tập hợp con

bounded s. tập hợp con bị chặn

imprimitive s. tập hợp con phi nguyên thủy

proper s. tập hợp con thực sự

subsidiary bổ trợ

subspace không gian con

complementary s. không gian con bù

isotropic s. *đs.* không gian con đẳng h-ớng

non-isotropic s. *đs.* không gian con không đẳng h-ớng

total vector s. không gian con vectơ toàn phần

substantial thực chất

substitute thế

substituend *log.* cái thế

address s. sự thay địa chỉ

binary linear s. phép thế tuyến tính nhị phân

cogradient s. phép thế hiệp bộ

event s. phép thế chặn

fractional linear s. phép thế phân tuyến tính

free s. phép thế tự do

identical s. phép thế đồng nhất

406

inverse s. phép thế nghịch đảo

linear s. phép thế tuyến tính

loxodromic s. phép thế tà hành

odd s. phép thế lẻ

orthogonal s. phép thế trực giao

successive s. phép thế liên tiếp

synthetic(al) s. phép thế tổng hợp

trigonometric(al) s. phép thế l-ợng giác

substitutivity tính thế đ-ợc

substatum hạ tầng; cơ sở; *top.* tầng d-ới

substructure đs. dàn con; kỹ. nền móng

subsystem hệ thống con

subtabulation sự làm kít bảng số

subtangent hh. tiếp ảnh

polar s. tiếp ảnh cực

subtence dây tr-ong một góc, cạnh đối diện một góc

subtract trừ

subtractor mt. thiết bị trừ, sơ đồ trừ

subtraction phép trừ, sự trừ

algebraic s. phép trừ đại số

subtractor bộ trừ

subtrahend số bị trừ

subtropical tv. cận nhiệt đới

subvalue giá trị d-ới

succeedent log. số hạng tiếp sau

succession trình tự, sự kế tiếp

successive kế tiếp, liên tiếp; có trình tự

successor phần tử tiếp sau, ng-ời thừa kế

immediate s. phần tử ngay sau

suction sự hút; sự hút; cơ. lực hút

sudden thành linh, đột suất

suddenly một cách bất ngờ

suffice đủ, thoả mãn

sufficiency tính đủ; sự đầy đủ

joint s. tk. tính đủ đồng thời

sufficient đủ

sum tổng

s. of angles tổng các góc

s. of complex numbers tổng các số phức

407

s. of directed line segments tổng các đoạn thẳng

s. of like powers tổng của các số có lũy thừa giống nhau

s. of matrices tổng các ma trận

s. of real numbers tổng các số thực

s. of mixed numbers tổng các số hỗn hợp

s. of irrational numbers tổng các số vô tỷ

s. of sets tổng các tập hợp

s. of vectors tổng các vectơ

algebraic s. tổng đại số

arithmetic s. tổng số học

cardinal s. tổng bản số

cofibered s. tổng đối thớ

cosine s. tổng cosin

direct s. tổng trực tiếp

discrere direct s. đs. tổng trực tiếp [rời rạc, yếu]

ideal s. đs. tổng idêan

lattice s. vl. tổng mạng

logical s. log. tổng logic

log-exponential s. gt. tổng số mũ lôga

partial s. tổng riêng

trigonometric s. tổng l-ợng giác

vector s. tổng vectơ

summability gt. tính khả tổng, tính khả tích

absolute s. gt. tính [khả tổng; khả tích] tuyệt đối

normal s. tính khả tổng chuẩn tắc

regular s. tính khả tổng đều

strong s. gt. tính khả tổng mạnh

summable s. khả tổng; khả tích

summand đs. số hạng

summation phép lấy tổng, phép cộng; phép lấy tích phân

indefinite s. phép lấy tổng bất định

regular s. phép lấy tổng chính quy

repeated s. phép lấy tổng lặp

semi-regular s. phép lấy tổng nửa chính quy

summator mt. máy cộng, thanh cộng

summing tổng, phép cộng

summit đỉnh, chóp, ngọn

sumption *log.* tiền đề lớn

sun *tv.* mặt trời

408

super siêu

supercompact *đs.* siêu compact

supercomplex *top.* siêu phức hình

superconductivity *vl.* tính siêu dẫn

superconsistent t-ơng tích mạnh

supercritical siêu tới hạn

superficial ngoài mặt, bề ngoài, nông cạn

superfluous thừa, d-, vô ích

supergroup *đs.* nhóm mẹ

superharmonic siêu điều hoà

superimpose đặt lên trên

superior trên

supernormal siêu chuẩn tắc

superosculating siêu mật tiếp

superosculation sự siêu mật tiếp

superposition sự đồng chất

supersaturation *vl.* sự quá bão hoà

superscript chỉ số trên, số mũ

superstratum tầng trên

supplement phần phụ

s. of an angle (phần) phụ của một góc

s. of an arc (phần) phụ của một cung

supplemental phụ

supplementary phụ

supplementation (phần) phụ, (phần) bù

s. of selection (phần) phụ của mẫu

supply cung cấp

support (cái) giá

classic s. giá gồi đàn hồi

hinged s. giá gồi bản lề

rigid s. giá cứng

suppose giả sử

supposition sự giả sử, sự giả định

suppression sự bỏ

optional s. *mt.* sự bỏ không bắt buộc

print s. (lệnh) bỏ in

zero s. mt. sự bỏ các số không (*không phải là chữ số có nghĩa*)

supremum cận trên đúng, suprimâm

surd vô lý // số vô tỷ, biểu thức vô lý

409

conjugate bionmial s.s nhị thức vô tỷ liên hợp

cubic s. (tính) vô tỷ bậc ba

entrire s. biểu thức vô tỷ toàn phần

mixed s. biểu thức vô tỷ hỗn hợp

pure s. biểu thức vô tỷ thuần túy

sure chắc chắn

surface mặt

s. of class n mặt lớp n

s. of constant mean curvature mặt có độ cong trung bình không đổi

s. of contact mặt tiếp xúc

s. of degree n mặt bậc n

s. of discontinuity mặt gián đoạn

s. of one side mặt một phía

s. of order n mặt cấp n

s. of revolution mặt tròn xoay

s. of rolling mặt lăn

s. of second class mặt lớp hai

s. of striction mặt thắt

s. of translation mặt tịnh tiến

admissible s. mặt thừa nhận đ-ợc

algebraic s. hh. mặt đại số

analagmatic s. mặt analacmatic

analytic s. mặt giải tích

applicable s. hh. mặt trải đ-ợc

asymptotic s. mặt tiệm cận

bicircular s. mặt song viên

bounding s. mặt biên

colsed s. top. mặt đóng

complementary s. mặt bù

conic s. mặt [côníc, nón]

conical s. mặt nón. mặt côníc

contact s. mặt tiếp xúc

convex s. mặt lồi

cubic s. mặt bậc ba

curved s. mặt cong

cylindrical s. mặt trụ

developable s. mặt trái đ-ợc

diagonal s. mặt chéo

director s. mặt chuẩn

410

discriminatory s. biệt diện

equipotential s. mặt cách đều

focal s. mặt tiêu

free s. mặt tự do

imaginary s. mặt ảo

integral s. mặt tích phân

inverse s. mặt nghịch đảo

isometric s. mặt đẳng cự

isothermal s. mặt đẳng nhiệt

lateral s. mặt bên

mean s. mặt trung bình

minimal s. mặt cực điểm

modular s. mặt môđunla

multiply connected s. mặt đa liên

neutral s. mặt trung bình

non-orientable s. mặt t-ơng quan chuẩn

one-side s. hh. mặt một phía

open s. mặt mở

orthogonal s. mặt trực giao

parallel s.s các mặt song song

parametric s. mặt tham số

pedal s. mặt thủy túc

plane s. mặt phẳng

polar s. mặt cực

polar reciprocal s.s mặt đối cực

pseudospherical s. mặt giả cầu

pyramidal s. mặt chóp

quartic s. mặt bậc bốn

rational s. mặt hữu tỷ

reducible s. mặt suy biến

regular s. mặt chính quy

Riemann s. mặt Riman

ring s. mặt hình xuyên

ruled s. mặt kẻ

self-polar s. mặt tự đối cực

simple s. mặt đơn giản

singular s. mặt kỳ dị

skew ruled s. mặt kỳ dị

spherical s. mặt cầu

411

spiral s. mặt xoắn ốc

stress director s. mặt chuẩn ứng lực

tangent s. mặt tiếp xúc

transcendental s. mặt siêu việt

translation s. mặt tịnh tiến

triangulated s. mặt đ-ợc tam giác phân

universal covering s. mặt phủ phổ dụng

warped s. hh. mặt kẻ không khả triển

wave s. mặt sóng

surge cơ. xung vận tốc (*của tàu thủy*)

surjection toàn ánh

surplus thừa, d-

survey điều tra

exploratory s. tk. điều tra sơ bộ

pilot s. tk. điều tra sơ bộ, điều tra thăm dò

repeated s. tk. điều tra lặp

susceptibility độ cảm

suspension [cách, sự] treo

bifilar s. cách treo hai dây

Cardan's s. cách treo Cácđăng

sustain gìn giữ; chịu đựng, chống đỡ, duy trì

swirl xoáy

switch [cái ngắt, cái đảo] mạch **s. in** bật; **s. off** ngắt, tắt; **s. on** bật

switchable mt. ngắt đ-ợc

switchboard mt. bảng đảo mạch, bảng điều khiển

switchgear dụng cụ đảo mạch, dụng cụ phân phối

switching ngắt mạch, đảo mạch

data s. chuyển tiếp số liệu

syllogism log. tam đoạn luận

symbol ký hiệu, dấu

s. of operation dấu phép toán

algebraic s. dấu đại số

circumflex s. dấu mũ

improper s. dấu phi chính

numerical s. ký hiệu số

proper s. ký hiệu chân chính

symbolic(al) (*thuộc*) ký hiệu

symbolism *log.* hệ ký hiệu

symbolize *log.* ký hiệu hoá

412

symmetric(al) đối xứng

symmetry [phép, tính] đối xứng

s. of a relation tính đối xứng của một liên hệ

axial s. phép đối xứng trục

central s. phép đối xứng qua tâm

hydrokinetic s. phép đối xứng thuỷ động lực

odd s. phép đối xứng lẻ

plane s. phép đối xứng phẳng

rotational s. *hh.* phép đối xứng quay

skew s. phép đối xứng lệch

symmetrization sự đối xứng hoá

symmetrize đối xứng hoá

symplectic ngẫu đối, symplectic

symposion thảo luận khoa học, đại học khoa học

symptom dấu hiệu, triệu chứng

synchronism tính đồng bộ

synchronization sự đồng bộ hoá

synchronize đồng bộ

synchronized đồng bộ

synchronizer máy đồng bộ

synchronous đồng bộ

synodic (*al*) *tv.* giao hội (*của hành tinh với mặt trời*)

synthesis [phép, sự] tổng hợp

logical s. tổng hợp lôgic

synthetic(al) tổng hợp

synthesize tổng hợp

synthesizer *mt.* bộ tổng hợp

system hệ, hệ thống

s. of algebraic form hệ dạng đại số

s. of equations hệ ph-ơng trình

s. of imprimitivity *đs.* miền không nguyên thuỷ

s. of logarithm hệ lôga

s. of nets hệ l-ới

s. of numeration hệ đếm

s. of reference *cơ.* hệ qui chiếu; *hh.* hệ toạ độ

s. of representatives hệ đại biểu

s. of transitivity *đs.* hệ bắc cầu

accounting s. hệ thống đếm

adjoint s. hệ phó

413

algebraic s. *đs.* hệ đại số

autonomous s. *xib.* hệ ôtonom

axiomatic s. *log.* hệ tiên đề

closed s. hệ đóng

complete orthogonal s. hệ trực giao đầy đủ

computing s. hệ tính toán

connected s.s hệ liên thông

conservative s. hệ bảo toàn

contravariant s. hệ phân biến

control s. hệ điều khiển

coordinate s. hệ toạ độ

covariant s. hệ hợp biến

decimal s. hệ thập phân

direct s. hệ thuận

dissipation s. hệ hao tán

distribution s. hệ phân phối

duodecimal s. hệ thập nhị phân

dyadic s. hệ nhị phân

dynamic(al) s. hệ động lực

feed s. *mt.* hệ nguồn

feedback s. hệ có liên hệ ng-ợc

formal s. *log.* hệ hình thức

hereditary s. hệ di truyền

hyperbolic coordinate s. hệ toạ độ hipecbolic

hypercomplex s. hệ siêu phức

identifiable s. *tk.* hệ đồng nhất đ-ợc (*hệ thống cho phép -ớc l-ợng riêng từng tham số*)

indexed s. hệ chỉ số hoá

inertial s. hệ quán tính

interlock s. hệ thống cản

invariant s. hệ bất biến

inverse s. hệ nghịch

inverse mapping s. hệ ánh xạ ng-ợc

isothermal s. hệ đẳng nhiệt

left-handed coordinate s. hệ toạ độ trái

linear s. hệ tuyến tính

linearly independent s. *gt.* hệ độc lập tuyến tính

local s. hệ địa ph-ong

lumped-parameter s. hệ các tham số tập trung

414

memory s. *mt.* hệ nhớ

metering s. hệ thống đo

MKS s. of units hệ thống đơn vị MKS

modal s. hệ thống một

modular s. hệ môđula

multistable s. hệ đa ổn định

non-convervative s. hệ không bảo toàn

non-degenerate s. hệ không suy biến

nonlinear s. hệ phi tuyến

null s. *hh.* hệ không

number s. hệ thống số

octal s. hệ cơ số tám, hệ bát phân

one-address s. hệ một địa chỉ

open s. hệ mở

orthogonal s. hệ trục giao

orthonormal s. hệ trục chuẩn

passive s. hệ bị động

planetary s. *tv.* hệ mặt trời

polar s. hệ cực

power s. hệ năng l-ợng

prime s. hệ nguyên tố

reading s. hệ đọc

reducible s. *xib.* hệ khả quy

regulating s. *xib.* hệ điều chỉnh

representative s. *đs.* hệ biểu diễn

right-handed s. hệ thuận

self-adjustable s. hệ tự điều chỉnh

self-excite s. hệ tự kích thích

self-organizing s. hệ tự tổ chức

self-oscillating s. hệ tự dao động

syntactical s. hệ cú pháp

tally s. *kt.* hệ thống bám chịu

translating s. hệ thống [dịch, biến đổi]

transmitting s. *xib.* hệ thống truyền

ultrastable s. hệ siêu ổn định

systematic có hệ thống

systematize hệ thống hoá

systematization sự hệ thống hoá

systematic có hệ thống

415

syzygy đs. hội xung; tv. sóc vọng (*tuần trăng non và tuần trăng đầy*)

416

T

table bảng // lập bảng

t. of contents mục lục

t. of difference bảng sai phân

t. of integrals bảng tích phân

t. of logarithms bảng lôga

checking t. bảng kiểm tra

contingency t. bảng tiếp liên

conversion t. bảng dịch

difference t. bảng sai phân

fourfold t. tk. bảng bội bốn

integral t. bảng tích phân

life t. tk. bảng tuổi thọ

mortality t. tk. bảng tử vong

truth t. log. bảng chân trị

tabular bảng, dạng bảng

tabulate lập bảng

tabulating sự lập thành bảng

tabulator bộ lập bảng

tachometer mt. tốc kế góc

taclocus hh. quỹ tích các tiếp điểm (*của các đ-ờng thuộc một họ nào đó*)

tacnode hh. tacnôt (*điểm tự tiếp xúc của đ-ờng cong*)

tacpoint hh. tiếp điểm (*các đ-ờng của một họ*)

tact tác nhịp

tactical (*thuộc*) chiến thuật

tactics chiến thuật

tail đuôi; phần d-; trch. mặt trái (đồng tiền)

t. of wave đuôi sóng

take lấy **to t. an expresion into another** biến đổi một biểu thức thành một biểu thức khác; **to t. a logarithm** lấy lôga; **to t. notice** chú ý; **to t.**

off trừ đi; **to t. part** tham gia; **to t. place** xảy ra; **to t. up** lấy đi (*thời gian*)

tangency sự tiếp xúc

tangent tiếp xúc; tiếp tuyến; tang
arc t. actang
asymptotic t. tiếp tuyến tiệm cận
common t. tiếp tuyến chung
conjugate t.s tiếp tuyến liên hợp
consecutive t.s các tiếp tuyến liên tiếp
417

double t. tiếp tuyến kép
externally t. tiếp xúc ngoài
inflexional t. tiếp tuyến uốn
polar t. tiếp tuyến cực
principal t. tiếp tuyến chính
simple t. tiếp tuyến đơn
singular t. tiếp tuyến kỳ dị
stationary t. tiếp tuyến dừng
triple t. tiếp tuyến bội ba
tangential (*thuộc*) tiếp tuyến
tape băng
blank t. mt. băng sạch, băng trống
data t. mt. băng số, băng có tin
library t. mt. băng th- viện
magnetic t. mt. băng từ
measuring t. mt. băng đo
order t. mt. băng lệnh
paper t. mt. băng giấy
punched t. mt. băng đã đục lỗ
tape-line, tape-measure th-ớc uốn
target mục tiêu
tariff kt. băng giá
protective t. kt. băng giá bảo vệ
tau tô (t)
Tauberian (*thuộc*) Tôbe
tautochrome hh. đẳng thời // đ-ờng đẳng thời
tautologival log. (thuộc) hằng đúng, hằng hiệu
tax kt. thuế
income t. thuế thu nhập
direct t. thuế trực thu
indirect t. thuế thân
taxation kt. sự đánh thuế, tiền thuế
technical (*thuộc*) kỹ thuật

technics kỹ thuật

computational t.s ph-ong pháp tính

measuring t. mt. kỹ thuật đo

moving-observer t. ph-ong pháp quan sát di động

programming t. ph-ong pháp ch-ong trình hoá

pulse t. mt. kỹ thuật xung

418

simulation t. kỹ thuật mô hình hoá; *tk.* kỹ thuật xây dựng mẫu giả

telecommunication kỹ. liên lạc từ xa

telecontrol điều khiển từ xa

telegraph điện báo

telemetry kỹ. đo l-ờng từ xa

teleological co h-ớng mục tiêu, h-ớng đích

telescope kính thiên văn, kính viễn vọng

reflecting t. kính thiên văn phản xạ

refracting t. kính thiên văn khúc xạ

telescopic (*thuộc*) kính thiên văn

teletype máy điện báo đánh chữ, têlêtip

television vô tuyến truyền hình

temperature *vl.* nhiệt độ

absolute t. nhiệt độ tuyệt đối

tempo nhịp điệu

tem m-ời

tend tiến đến, dẫn đến **to t. to the limit** *gt.* tiến tới giới hạn

tenfold bội m-ời, gấp m-ời, m-ời lần

tension sự kéo, sự căng, sức căng

surface t. sức căng mặt ngoài

vapour t. sức căng của hơi

t. of strain *cơ.* tenxơ biến dạng

alternating t. tenxơ biến dạng

associated t.s các tenxơ thay phiên

contravariant t. tenxơ hiệp biến

curvature t. tenxơ hiệp biến

energy-momentum t. vl. tenxơ năng l-ợng xung

four t. tenxơ cấp bốn

fundamental metric t. tenxơ cấp bốn

fundamental metric t. tenxơ mêtric cơ bản

inertia t. tenxơ quán tính

metric t. tenxơ mêtric

mixed t. hh. tenxơ hỗn tạp

projective curvature t. *hh.* tenxơ độ cong xạ ảnh

skew-symmetric t. tenxơ phản xứng

strain t. tenxơ biến dạng

stress t. tenxơ ứng suất

symmetric t. tenxơ đối ứng

tenth thứ m-ời (10); một phần m-ời

419

term số hạng, tec; kỳ hạn; ngày trả tiền **in t.s of** theo quan điểm_, theo ngôn ngữ

t. of a fraction số hạng của một phân số

t. of a proportion trung và ngoại tỷ

algebraic t. số hạng của biểu thức đại số

bound t. *log.* tếp liên kết

free t. *log.* từ tự do

general t. tếp tổng quát

general t. of an expression tếp tổng quát của một biểu thức

last t. từ cuối cùng, số hạng cuối cùng

like t.s các số hạng đồng dạng

major t. *log.* tếp trội

maximum t. *gt.* tếp cực đại

mean t.s trung tỉ

remainder t. *gt.* phần d-, tếp d-

similar t.s các số hạng đồng dạng

transcendental t. số hạng siêu việt

unknown t. từ ch-a biết

terminable *kt.* có thời gian

terminal cuối, điểm cuối

terminate kết thúc

terminating có kết thúc

termination sự kết thúc

terminology thuật ngữ

ternary tam phân, bộ ba

terrestrial (*thuộc*) quả đất

tessellation *hh.* l-ới tổ ong

star t. l-ới tổ ong hình sao

tessera mắt l-ới tổ ong

test phép thử kiểm định, dấu hiệu, tiêu chuẩn

t. for convergence dấu hiệu hội tụ; **t. for divisibility** dấu hiệu chia hết

t. of convergence *gt.* tiêu chuẩn hội tụ

t. of normality *tk.* tiêu chuẩn của tính chuẩn

t. of significance tiêu chuẩn có ý nghĩa
ability t. phép thử khả năng, kiểm tra khả năng
admissible t. tiêu chuẩn chấp nhận đ-ợc
asymmetric t. tiêu chuẩn phi đối xứng
comparison t. *gt.* dấu hiệu so sánh
double-tailed t. tiêu chuẩn bị chặn hai đầu
 420
equal-tailed t. tiêu chuẩn bị chặn đối xứng
impact t. thí nghiệm xung kích
medial t. *tk.* tiêu chuẩn trung tâm
median t. *tk.* tiêu chuẩn dựa trên trung vị
model t. *mt.* thực nghiệm trên mô hình
most powerful t. *tk.* tiêu chuẩn mạnh nhất
nine t. phép thử số chín
non-parametric t. *tk.* kiểm định phi tham số
one-sided t. *tk.* kiểm định một phía
optimum t. tiêu chuẩn tối -u
orthogonal t.s *tk.* các tiêu chuẩn trực giao
reversal t. tiêu chuẩn đảo ng-ợc đ-ợc
root t. *gt.* phép thử nghiệm
sequential t. *tk.* tiêu chuẩn liên tiếp
serial t. tiêu chuẩn dãy
sign t. tiêu chuẩn dấu
significance t. tiêu chuẩn ý nghĩa
smooth t. tiêu chuẩn trơn
symmetric(al) t. *tk.* tiêu chuẩn đối xứng
two-sample t. tiêu chuẩn hai mẫu
uniformly most powerful t. tiêu chuẩn mạnh đều nhất
variance t. tiêu chuẩn ph-ơng sai
tester *mt.* dụng cụ thử
testing thử, kiểm định, thí nghiệm; tiêu chuẩn
t. of hypothesis kiểm định giả thiết
acceptance t. kiểm định thu nhận
program t. *mt.* thử ch-ơng trình
tetragonal (*thuộc*) tứ giác
tetrahedral (*thuộc*) tứ diện
tetrahedron khối tứ diện
t. of reference tứ diện quy chiếu
coordinate t. tứ diện toạ độ
perspective t. tứ diện phối cảnh

regular t. tứ diện đều

self-conjugate t. tứ diện tự liên hợp

self-polar t. tứ diện tự đối cực

theodolite trđ. kính kinh vĩ, teodôlit

theorem định lý

t. of mear định lý giá trị trung bình

421

t. of virtual displacement định lý dời chỗ ảo

average value t. định lý giá trị trung bình

coding t. định lý mã hoá

completeness t. định lý về tính đầy đủ

converse t. định lý đảo

covering t. định lý phủ

deduction t. định lý về suy diễn

distortion t. gt. định lý méo

divergence t. định lý phân kỳ

dual t. định lý đối ngẫu

embedding t. gt. định lý nhúng

equivalence t. log. định lý t-ơng đ-ơng

existence t. định lý tồn tại

expansion t. gt. định lý về khai triển

faltung t. định lý chập

fixed-point t. top. định lý điểm bất động

gap t. gt. định lý lỗ hổng

general uniformization t. định lý về đơn trị hoá tổng quát

imbedding t. định lý nhúng

integral t. định lý tích phân

integration t. định lý t-ơng giao

inverse t. định lý đảo

localization t. gt. định lý địa ph-ơng hoá

mean value t.s gt. định lý giá trị trung bình

minimax t. định lý minimac

monodromy t. gt. định lý đơn đạo

multinomial t. định lý đa thức

parallel axits t. cơ. định lý dời trục song song (*định lý Stenxo*)

Pythagorean t. định lý Pitago

reciprocal t.s định lý thuận nghịch

recurremce t. định lý hồi quy

remainder t. đs. định lý phân d-, định lý Bêzu

representation t. gt. định lý biểu diễn

residue t. định lý thặng dư

second limit t. định lý giới hạn thứ hai (*của Maccóp*)

second mean value t. *gt.* định lý giá trị trung bình thứ hai (*định lý Cauxi*)

superposition t. định lý chồng chất

Tauberian t. *gt.* định lý Tôbe

422

uniqueness t. định lý về tính duy nhất

theoretic(al) (*thuộc*) lý thuyết

theoretics lý luận

theory lý thuyết, lý luận học thuyết

t. of algebras lý thuyết các đại số

t. of approximation lý thuyết xấp xỉ

t. of combinations lý thuyết tổ hợp

t. of correspondence *hh. đs.* lý thuyết t-ong ứng

t. of dynamic programming lý thuyết quy hoạch động

t. of elasticity lý thuyết đàn hồi

t. of equations lý thuyết phương trình

t. of errors lý thuyết sai số

t. of fields lý thuyết trường

t. of function of a complex variable lý thuyết hàm biến phức

t. of function of a real variable lý thuyết hàm biến thực

t. of group lý thuyết nhóm

t. of infinite series lý thuyết chuỗi vô hạn

t. of irrational numbers lý thuyết số vô tỷ

t. of matrices lý thuyết ma trận

t. of numbers lý thuyết số

t. of plasticity lý thuyết dẻo

t. of point-sets lý thuyết tập hợp điểm

t. of probability lý thuyết xác suất

t. of relativity học thuyết t-ong đối

t. of rings lý thuyết vành

t. of strength lý thuyết sức bền

t. of types *log.* lý thuyết kiểu

t. of units lý thuyết các đơn vị

t. of weighted smoothing *tk.* lý thuyết về san bằng có trọng lượng

additive ideal t. lý thuyết cộng tính các ideal

additive numbers t. lý thuyết cộng tính các số

algebraic t. of numbers lý thuyết đại số các số

analytic t. of numbers giải tích các số

deductive t. *log.* lý thuyết suy diễn
decision t. lý thuyết quyết định
field t. lý thuyết tr-ờng
formal t. *log.* lý thuyết hình thức
frequency t. of probability lý thuyết xác suất theo tần số
function t. *gt.* lý thuyết hàm

423

game t. lý thuyết trò chơi
geomatric t. of numbers lý thuyết hình học các số
group t. lý thuyết nhóm
homology t. lý thuyết đồng điều
homotopy t. lý thuyết đồng luân
informal t. *log.* lý thuyết không hình thức
information t. lý thuyết thông tin
kinetic t. of gases lý thuyết khí động học
membrane t. lý thuyết màng
meson field t. lý thuyết tr-ờng mêzon
multiplivative ideal t. *đs.* lý thuyết idêan nhân
numbers t. lý thuyết số
object t. *log.* lý thuyết đối t-ợng
perturbation t. *gt.* lý thuyết nhiễu loạn
potential t. lý thuyết thế vị
proof t. *log.* lý thuyết chứng minh
quantized field t. lý thuyết tr-ờng l-ợng tử
queneing t. *xs.* lý thuyết sắp hàng, lý thuyết phục vụ đám đông
ramified t. of types *log.* lý thuyết kiểu rẽ nhánh
relative homology t. *top.* lý thuyết đồng đều t-ơng đối
relativity t. lý thuyết t-ơng đối
reliability t. *xib.* lý thuyết độ tin cậy
renewal t. *tk.* lý thuyết phục hồi
sampling t. lý thuyết lấy mẫu
scheduling t. lý thuyết thời gian biểu
shear t. lý thuyết [cắt, tr-ợt]
nified field t. *vl.* lý thuyết tr-ờng thống nhất
value distribution t. *gt.* lý thuyết phân phối giá trị (*của các hàm giải tích*)
thermal (*thuộc*) nhiệt
thermion *vl.* ion nhiệt
thermodynamic *vl.* (*thuộc*) nhiệt động học
thermoelectricity *vl.* nhiệt điện
thermometer *vl.* nhiệt kế, cái đo nhiệt độ

thermometer *vl.* nhiệt kế, cái đo nhiệt độ

thermonuclear *vl.* hạt nhân nóng, nhiệt hạch

theta têta (.)

theta-function hàm têta

thickness bề dày

thin mỏng

424

third thứ ba; một phần ba

thirteen m-ời ba (13)

thirteenth thứ ba m-ời (30); một phần ba m-ời

thirty ba m-ời (30)

though mặc dù

thousand một nghìn (1000)

three ba (3)

three- cornered ba góc

threshold mức; ng-ỡng

resolution t. ng-ỡng giải

signal t. xib. ng-ỡng tín hiệu

thrust lực đẩy, sức đẩy

jet t. sức đẩy phản lực

ticker con lắc; máy điện báo tự động in tin

tidal *vlđc.* (*thuộc*) thuỷ triều

tide thuỷ triều

tilde dấu sóng, dấu ngã (~)

timbre âm sắc

time thời gian

apparent solar t. *tv.* giờ theo mặt trời thực

astronomical t. giờ thiên văn, giờ mặt trời trung bình

continuous t. thời gian liên tục

control t. thời gian kiểm tra

deal t. mt. thời gian chết

delay t. mt. thời gian chậm

digit t. mt. thời gian chữ số

discrete t. thời gian rời rạc

down t. mt. thời gian đã mất

machine t. mt. giờ máy

mean solar t. tv. giờ mặt trời trung bình, giờ thiên văn

one - pulse t. mt. thời gian một xung

operating t. mt. thời gian làm việc

real t. thời gian thực

recavery t. thời gian phục hồi
recurrence t. *trch.* thời gian hoàn lại
resolving t. *mt.* thời gian giải
sidereal t. giờ thiên văn
standartd t. *tv.* giờ tiêu chuẩn

425

universal t. giờ quốc tế
waiting t. thời gian đợi
zone t. giờ khu vực
timer đồng hồ bấm giờ
counter t. đồng hồ đếm
tolerable cho phép đ-ợc
tolerance sự cho phép, độ dung sai
tolerate cho phép
toll kt. thuế cầu, thuế đ-ờng
tome cuốn, tập (*sách*)
tone vl. âm, tông
top đỉnh
topography trđ. khoa trắc địa
topological (thuộc) tôpô
topologized tôpô hoá
topology tôpô
t. of a space tôpô của một không gian
algebraic t. tôpô đại số
combinatorial t. tôpô tổ hợp
discrete t. tôpô rời rạc
combinatorial t. tôpô tổ hợp
discrete t. tôpô rời rạc
general t. tôpô đại c-ơng
identification t. tôpô đồng nhất hoá
interval t. tôpô khoảng
orbital t. tôpô quỹ đạo
order compatible t. tôpô t-ơng thích thứ tự
plan t. tôpô phẳng
point-set t. tôpô tập điểm
relative t. tôpô cảm sinh
strong t. tôpô mạnh
weak t. tôpô yếu
tore hình xuyên
toriod top. hình phỏng xuyên

toroidal phỏng xuyên, có hình xuyên

torque mômen [lực, xoáy, quay]

torse *hh.* mặt khả triển

torsion sự xoắn, độ xoắn (*của một đ-ờng cong của một nhóm*)

426

t. of a space curve at a point độ xoắn của đ-ờng cong trong không gian tại một điểm

geodesic t. *hh.* độ xoắn trắc địa

torsional *vl.* xoắn

torus hình xuyên

tot cộng, lấy tổng

total toàn phần, tổng cộng

totality tổng

totalization *gt.* sự lấy tổng

totalizator *mt.* bộ tổng, bộ đếm

totalize lấy tổng

totalizer bộ tổng

totally hoàn toàn

totien hàm Ole

tower tháp

trace vết

t. of an element vết của một phần tử

t. of endomorphism vết của tự đồng cấu

t. of a line vết của đ-ờng thẳng

t. of a map *top.* vết của ánh xạ

t. of a matrix *đs.* vết của một ma trận

t. of a surface *hh.* vết của một mặt

traceable vẽ đ-ọc

tracing vẽ, dựng (*đ-ờng cong*)

curve t. vẽ đ-ờng cong

track vết, đ-ờng (mòn)

digit t. *mt.* vết của chữ số (*ghi trên băng từ*)

tractrix đ-ờng tractric

curtate t. đ-ờng tractric co

tracde *kt.* th-ong mại

trajectory quỹ đạo

t. of stress quỹ đạo của ứng suất

indecomposable t. *top.* quỹ đạo không phân tách đ-ọc

isogonal t. quỹ đạo đẳng giác

orthogonal t. *hh.* quỹ đạo trực giao

transcendence tính siêu việt

transcendency tính siêu việt

transcendental siêu việt

transcribe chép lại, phiên âm

427

transcriber *mt.* thiết bị chép lại

transcription sự chép lại, sự phiên âm

transducer *mt.* máy biến đổi

transfer sự di chuyển, truyền

energy t. sự di chuyển năng lượng

heat t. sự truyền nhiệt

momentum t. sự truyền động lượng

transference sự di chuyển, sự truyền

transfinite siêu hạn

transform biến đổi; ánh xạ

convolution t. *gt.* phép biến đổi tích chập

Laplace t. *gt.* phép biến đổi Laplace

linear t. phép biến đổi tuyến tính

transformation phép biến đổi; phép ánh xạ **t. by reciprocal radii** phép nghịch đảo

t. of coordinates phép biến đổi tọa độ

t. of function phép biến đổi hàm

t. of tensor phép biến đổi tenxơ

t. of variable phép biến đổi biến số

adjoint t. phép biến đổi phôi

affine t. phép biến đổi afin

algebraic t. phép biến đổi đại số

allowable t. phép biến đổi chấp nhận được

analytic t. phép biến đổi giải tích

autoregressive t. phép biến đổi tự hồi quy

bilinear t. phép biến đổi song tuyến tính

biquadratic t. phép biến đổi trùng phương

birational t. phép biến đổi song hữu tỷ

canonical t. phép biến đổi chính tắc

chain t. phép biến đổi xích

closed t. phép biến đổi đóng, phép ánh xạ đóng

collineatory t. phép biến đổi cộng tuyến

conformal t. phép biến đổi bảo góc

congruent t. phép biến đổi đồng dạng

conjugate t. phép biến đổi liên hợp

continuous t. phép biến đổi liên tục
contractive linear t. đs. phép biến đổi tuyến tính co rút
covering t. phép ánh xạ phủ
cubic t. phép biến đổi bậc ba

428

cubo-cubic t. phép biến đổi 3 - 3
dualistic t. phép biến đổi đối ngẫu
elementary t. phép biến đổi sơ cấp
equiangular t. phép biến đổi đẳng giác
equiform t. phép biến đổi đẳng dạng
equilong t. phép biến đổi đẳng cự
Galilean t. phép biến đổi Galilê
geometric t. phép biến đổi hình học
homogeneos t. phép biến đổi thuần nhất
homothetic t. phép vị tự
identical t. phép biến đổi đồng nhất
infinitesimal t. phép biến đổi vi phân
inner t. gt. phép biến đổi trong, phép ánh xạ trong
internal t. gt. phép biến đổi tron, phép ánh xạ trong
interior t. gt. phép biến đổi trong, phép ánh xạ trong
inverse t. phép biến đổi ng-ợc
involutory t. phép biến đổi đối hợp
isogonal t. phép biến đổi đẳng giác
Laplace t. phép biến đổi Laplaxơ
linear t. phép biến đổi tuyến tính
line-sphere t. phép biến đổi tuyến cầu
loglog t. tk. phép biến đổi lôga lặp
maximal t. phép biến đổi cực đại
metric t. phép biến đổi mêtric
monoidal t. phép biến đổi monoit
natural t. sự biến đổi tự nhiên
non-singular t. phép biến đổi không kỳ dị
normal t. phép biến đổi chuẩn tắc
orthogonal t. phép biến đổi trực giao
pedal t. phép biến đổi [bàn đạp, thủy túc]
point t. phép biến đổi điểm
point - curve t. phép biến đổi điểm tính
point - surface t. phép biến đổi điểm diện
polar t. phép biến đổi cực
projective t. phép biến đổi xạ ảnh

quadratic t. phép biến đổi bậc hai
radial t. phép biến đổi theo tia
reciprocal frequency t. phép biến đổi đảo tần
retracting t. top. phép biến đổi co rút
429

reversible t. phép biến đổi thuận nghịch
self-adjoint t. phép biến đổi tự pho
similarity t. phép biến đổi đồng dạng
single valued t. phép biến đổi đơn vị
singular t. phép biến đổi kỳ dị
step t. phép biến đổi bậc thang
symmetry t. phép biến đổi đối xứng
topological t. phép biến đổi tôpô
unimodular t. phép biến đổi đơn môđula
unitary t. phép biến đổi [đơn nguyên, unita]
univalent t. phép biến đổi đơn trị
transgression top. sự v-ợt qua
transient nhất thời
transistor kỹ. [máy đèn] bán dẫn
transit tv. sự qua kinh tuyến
transitive bắc cầu, truyền ứng
multiply t. [bắc cầu, truyền ứng] bội
transitively một cách bắc cầu
transitiveness sự bắc cầu, sự truyền ứng
transitivity tính bắc cầu, tính truyền ứng
translate tịnh tiến, dịch
translating tịnh tiến, dịch biến đổi
translation phép tịnh tiến, sự dịch
t. of axes sự tịnh tiến các trục
curvilinear t. tịnh tiến cong
isotropic t. tịnh tiến đẳng h-ớng
machine t. dịch máy
parallel t. gt. phép tịnh tiến song song
positive t. phép tịnh tiến d-ong
real t. phép tịnh tiến thực
rectilinear t. phép tịnh tiến thẳng
translator máy dịch
code t. máy dịch mã
transmission vl. sự truyền
t. of pressure sự truyền áp lực

t. of sound sự truyền âm thanh

multiplex t. *xib.* sự truyền đa bội

one-way t. sự truyền một chiều

two-way t. sự truyền hai chiều

430

transmit truyền

transmitter *xib.* máy phát

transmitting *xib.* truyền (đạt)

transparent trong suốt

transport vận tải

transportation sự vận tải, s- vận chuyển

transpose chuyển vị, đổi vế

t. of a matrix ma trận chuyển vị

transposed chuyển vị

transposition sự chuyển vị, sự đổi vế

regularizing t. sự chuyển vị chính quy hoá

transvection phép co rút

transversal đ-ờng hoành // ngang

transversality tính chất nằm ngang

transverse ngang

trapezoid hình thang

isosceles t. hình thang cân

trapezoidal (*thuộc*) hình thang

treat xử lý; kỹ. gia công chế biến

tree cây

trend *tk.* xu thế

analytic(al) t. xu thế thẳng

rectilinear t. xu thế thẳng

secular t. xu thế tr-ờng kỳ

trey *trch.* ba điểm

triad nhóm ba, bộ ba

triadic ba ngôi

trial phép thử, thí nghiệm

uniformity t. *tk.* phép thử đều

t. of force tam giác lực

acute t. tam giác nhọn

astronomical t. *tv.* tam giác thị sai

birectangular spherical t. tam giác cầu hai góc vuông

circumscribed t. tam giác ngoại tiếp

congruent t.s tam giác t-ơng đẳng

inscribed t. tam giác nội tiếp

coordinate t. tam giác toạ độ

copolar t. tam giác đồng cực

diagonal t. tam giác chéo

431

equilateral t. tam giác đều

geodesic t. tam giác trắc địa

homothetic t. tam giác vị tự

isosceles t. tam giác cân

local t. tam giác địa ph-ong

oblique t. tam giác xiên

obtuse t. tam giác có góc tù

pedal t. tam giác thuỷ túc

perspective t.s tam giác phối cảnh

polar t. tam giác cực

rectilinear t. tam giác thẳng

right t. tam giác vuông

scalene t. tam giác th-ờng

self-polar t. tam giác tự đối cực

similar t.s tam giác đồng dạng

spherical t. tam giác cầu

syzygetic t. tam giác hội sung

unit t. tam giác đơn vị

triangulable top. tam giác phân đ-ợc

triangular (thuộc) tam giác

triangulate tam giác phân

triangulated top. tam giác phân

triangulation top. phép tam giác phân, phép tam giác đặc

trichotomy phép tam giác phân

trident đ-ờng ba răng

t. of Newton đ-ờng ba răng của Niuton

trifolium hình ba lá

trigger mt. trigơ

trigonal (thuộc) tam giác tam tuyến

trigonometric(al) (thuộc) l-ợng giác

trigonometry l-ợng giác học

plane t. l-ợng giác phẳng

spherical t. l-ợng giác cầu

trihedral tam diện

coordinate t. l-ợng giác phẳng

directed t. tam diện phẳng

left-handed oriented t. tam diện định h-ớng bên trái

moving t. tam diện động

negatively oriented t. tam diện định d-ớng âm

432

positively oriented t. tam diện định h-ớng d-ớng

principal t. tam diện chính

right-handed oriented t. tam diện định h-ớng bên phải

triectangular t. tam diện ba góc vuông

trihedron khối tam diện

trilinear tam tuyến

trillion 10_{18} (*Anh*); 10_{12} (*mỹ*)

trim cơ. độ chênh, góc chênh

trinomial tam thức

triode triôt

triple bội ba

t. of conjugate harmonic functions bộ ba của các hàm điều hoà liên tục

triplet bộ ba

triplet bộ ba

triplivate tăng gấp ba, bộ ba

triply bộ ba

triectangular có ba góc vuông

trisecant tam cát tuyến

trisect chia ba

trisection sự chia đều ba

t. of an angle chia đều ba một góc

trisectrix đ-ờng chia góc làm ba (*đồ thị của* $x^2 + xy^2 + ay^2 - 3ax^2 = 0$)

trochoid trocoit

trochoidal (*thuộc*) trocoit

tropical *vlđs.* nhiệt đới

troposphere *vlđs.* tầng đối l-u

trough máng, chỗ lõm

t. of a time series cực tiểu của chuỗi thời gian

t. of a wave hõm sóng

trump *trch.* lá bài ăn, quân chủ bài

truncate chặt, cắt cụt

truncated bị chặt, bị cắt cụt

truncation sự chặt cụt; s- bỏ hết các số hạng

truss cơ. dàn, khung; bó, chùm

trust sự tin t-ởng; *kt.* từ rút, tín dụng

try thử **t. back** thử lại; **t. for** tìm
tsunami cơ. sunami, sóng lớn ở đại d-ong

tube ống

"and" t. đèn "và"

433

conical t. đèn ống

control t. đèn điều khiển

counting t. đèn đếm

developmental t. ống nghiệm

driver t. đèn điều khiển

electron t. đèn điện tử

memory t. ống nhớ

tuner kỹ. thiết bị điều h-ởng

tunnel đ-ờng hầm, ống

turbine kỹ. tuabin

turbulence giác loạn

turbulent rối loạn, cuộn xoáy

turn quay, mở, vặn; trở thành **t. about** lật (quay 180°); **t. of** đóng, ngắt; **t.**

on mở, bật; **t. to** quay về; **t. up** lật ng-ợc; lật rõ

turning sự quay, sự thay đổi

turnover vòng quay, sự tròn xoay

twain bộ hai, một cặp **in t.** làm hai, chia đôi

twelfth thứ m-ời hai; một phần m-ời hai

twelve m-ời hai

twentieth thứ hai m-oi, một phần hai m-oi

twenty hai m-oi (20)

twice gấp đôi, hai lần

twin sinh đôi

prime t.s số nguyên, số sinh đôi

twist xoắn; kỹ. b-ớc của đỉnh ốc

negative t. độ xoắn âm

positive độ xoắn d-ong

twisting xoắn

two hai (2); một cặp, một đôi

two-position hai vị trí

two-sided hai phía

two-stage hai b-ớc

two-way theo hai h-ớng, hai cách, hai đ-ờng

type kiểu

t. of s Riemann surface gt. kiểu của mặt Riman

homotopy t. kiểu đồng luân

italie t. kiểu chữ nghiêng

order t. kiểu thứ tự

remainder t. kiểu d-

434

topological t. kiểu tô pô

weak homotopy t. kiểu đồng luân yếu

typer mt. thiết bị in

typical điển hình

435

U

U- equivalence u-t-ơng đ-ơng

ulterior ở sau, tiếp sau

ultimate cuối cùng; tới hạn

ultimetely tới hạn

ultrafilter đs. siêu lọc

ultragroup đs. siêu nhóm

ultrasonic vl. siêu âm

ultraspherical siêu cầu

ultrasble siêu ổn định

ultra-violet vl. cực tím

umbilical (thuộc) điểm rốn, đ-ờng rốn

totally u. điểm rốn toàn phần

umbilics điểm rốn

umbra tv. sự che khuất toàn phần

unabridged không rút gọn

unalter không đổi

unbalance xib. tính không cân bằng

unbias(s)ed tk. không chệch

unblocking mt. mở

unbounded không xác định, dao động, không chắc chắn, bất định

uncertainty tính bất định, tính không chắc chắn

unconditional vô điều kiện, tuyệt đối

unconditionally một cách vô điều kiện, tuyệt đối

unconnected không liên thông

unconstrained không có liên quan; không có giới hạn

uncountable không đếm đ-ợc

uncouple tách ra

undamped không tách dần

undecidability *log.* tính không giải đ-ợc
essential u. tính không giải đ-ợc cốt yếu
undecidable *log.* không giải đ-ợc
undefined không xác định
underline (sự) gạch d-ới // nhấn mạch
underneath ở d-ới
underpolynomial *gt.* đa thức d-ới
under relaxation sự luỹ biến d-ới, sự giảm d- d-ới
understand hiểu

436

undervalue đánh giá thấp
underwater n-ớc ngầm
undetermined bất định
undirected không định h-ớng
undulate *vl.* chuyển động sóng
undulation sự chuyển động sóng
unequal không cân bằng, không bằng
unessential không cốt yếu
uneven không chẵn
unfavourable không thuận lợi
ungula móng
uniaxial đơn trục
unicity tính duy nhất
unicoherent dính đơn, mạch lạc đơn
unicursal đơn hoạch
unidirectional *xib.* đơn h-ớng, có một bậc tự do
unification sự thống nhất, sự hợp nhất
unified thống nhất, hợp nhất
uniform đều
uniformise đơn trị hoá
uniformity tính đều; tính đơn trị
uniformization *gt.* sự đơn trị hoá, sự làm đều
u. of analytic function sự đơn trị hoá một hàm giải tích
uniformize *gt.* đơn trị hoá
uniformizing *gt.* đơn trị hoá
uniformly đều
unify hợp nhất, thống nhất
unilateral *tk.* một phía
unimodal *tk.* một một
unimodular *đs.* đơn môđula

union hợp

u. of sets hợp nhất của các tập hợp

u. of spheres *top.* bó hình cầu

direct u. *đs.* hợp trực tiếp

unipotent lũy đơn

unique duy nhất, đơn trị

uniqueness tính duy nhất; tính đơn trị

u. of solution tính duy nhất của nghiệm

unirational *hh; đs.* đơn hữu tỷ

437

uniselector *mt.* bộ tìm xoay tròn, bộ chọn đơn

uniserial *đs.* một chuỗi

unit đơn vị

u. of a group đơn vị của một nhóm

absolute u. *vl.* đơn vị tuyệt đối

arithmetic u. *mt.* đơn vị số học, bộ số học

calibrator u. bộ định cỡ, bộ định các hệ số

computing u. *tk.* đơn vị tính toán, đơn vị tỷ lệ

defective u. *tk.* đơn vị khuyết tật, đơn vị phế phẩm

dimensional u. đơn vị thứ nguyên

driver u. đơn vị điều khiển

elementary u. khối sơ cấp

flexible u. *mt.* đơn vị vạn năng

function u. *mt.* đơn vị hàm

fundamental u. đơn vị cơ bản

hysteresis u. đơn vị trễ

imaginary u. đơn vị ảo

input-output u. đơn vị vào _ ra

matrix u. *đs.* ma trận đơn vị

middle u. *đs.* đơn vị giữa

multiplication - division u. *mt.* đơn vị nhân - chia

multiplying u. đơn vị nhân

primary u. phân tử sơ cấp

sample u. đơn vị mẫu

sampling u. đơn vị mẫu

secondary u. đơn vị thứ cấp (*của giai đoạn lấy mẫu thứ hai*)

spare u. *mt.* đơn vị dự trữ

strong u. đơn vị mạnh

translator u. đơn vị dịch

weak u. đơn vị yếu

unitcircle *gt.* vòng tròn đơn vị
unitary unita, đơn nguyên đơn vị
unite hợp nhất
unity phần tử đơn vị; sự thống nhất; duy nhất
univalence *gt.* đơn điệp, đơn giá
locally u. *gt.* đơn điệp địa ph-ong
universal phổ dụng
universe vũ trụ
expanding u. vũ trụ mở rộng

438

unknotted *top.* không nút
unknown ch-a biết ẩn
unlimited vô hạn, không giới hạn
unmatched không bằng, không xứng
unmixed không hỗn tạp
unnecessary không cần thiết
unnumbered không đ-ọc đánh số
unobservable không quan sát đ-ợc
unpack tháo dỡ
unperturbed không bị nhiễu loạn
unprpvable không chứng minh đ-ợc
unproved ch-a chứng minh
unramified không rẽ nhánh
unreliable không tin cậy
unrestricted không hạn chế
unsaturated *xib.* không bão hoà
unsolvability *log.* tính không giải đ-ợc
recursive u. không giải đ-ợc đệ quy
unsolvable không giải đ-ợc
unsolved không giải
unstable không ổn định
unsteady không ổn định
until cho đến, đến khi
upcross *tk.* sự d-ong hoá
upper trên
upsilon ϵ xilon (ϵ)
up-stream ng-ợc dòng
up-to-date hiện đại
urn (cái) bình
usage sự sử dụng

use dùng
useful có ích
useless vô ích
usual thường, thông dụng
utility ích lợi
utilization sự sử dụng
utilize dùng
439

V

Vacancy chỗ trống
vacant trống, rỗng; tự do
vacillation sự dao động
vacuous rỗng
vacuum *vl.* Chân không
vague mơ hồ, không rõ ràng
vagueness tính mơ hồ, tính không rõ ràng
valid có hiệu lực **to be v.** có hiệu lực
validation *tk.* sự thừa nhận (*tính khách quan của mẫu*)
validity tính có hiệu lực
valuation -ớc l-ợng; *đs.* đánh giá; định giá; sự chuẩn hoá; mêt-ric hoá
discrete v. *đs.* sự định giá rời rạc
effective v. *đs.* đánh giá có hiệu quả
value giá trị
v. of a game *trch.* Giá trị của trò chơi
v. of an insurance policy giá trị của chế độ bảo hiểm
v. of series giá trị của chuỗi
v. of variables giá trị của biến số
absolute v. giá trị tuyệt đối
accumulated v. of an annuity giá trị của tích luỹ một năm
algebraic v. giá trị đại số
approximate v. giá trị xấp xỉ, giá trị gần đúng
asymptotic(al) v. giá trị tiệm cận
average v. giá trị trung bình
boundary v. giá trị biên
Cauchy principal v. giá trị của chính Cauchy
characteristic v. giá trị đặc trưng
critical v. giá trị tới hạn
defective v. *gt.* giá trị khuyết
end v. giá trị cuối

exchange v. giá trị trao đổi
expected v. *tk.* kỳ vọng, giá trị kỳ vọng
face v. giá trị bề mặt
improved v. giá trị đã hiệu chỉnh
inaccessible v. giá trị không đạt đ-ợc
isolated v. giá trị cô lập
market v. giá trị th-ờng

440

maximal v. giá trị cực đại
mean v. giá trị trung bình
minimum v. giá trị cực tiểu
modal v. *tk.* giá trị có tần suất cao nhất, giá trị mốt
numerical v. giá trị bằng số
observed v. giá trị quan sát
par v. giá trị pháp đĩnh
permissible v. giá trị cho phép
predicted v. giá trị tiên đoán
present v. giá trị hiện có
principal v. giá trị chính
provable v. giá trị có thể
proper v. giá trị riêng
reduced v. giá trị thu gọn
stationary v. giá trị dừng
surplus v. *kt.* giá trị thặng d-
true v. giá trị đúng
truth v. *log.* giá trị chân lý
vanish triệt tiêu; biến mất
vanishing triệt tiêu; biến mất
identically v. đồng nhất triệt tiêu, đồng nhất bằng không
vaporization vl. sự bốc hơi, sự hoá hơi
variability tk. [tính, độ] biến đổi
variable biến (số) // biến thiên, biến đổi
additional v. biến thêm
aleatory v. biến ngẫu nhiên
apparent v. biến biểu kiến
aritificial v. biến giả tạo
auxiliary v. biến hỗ trợ, biến phụ
bound v. biến buộc
chance v. biến ngẫu nhiên
complex v. biến phức

concomitant v. *tk.* biến đồng hành
constrained v. *tk.* biến buộc
contibuous v. biến liên tục
contragradient v. biến phản bộ
controlled v. biến bị điều khiển
dependent v. biến phụ thuộc
direction v. biến chỉ ph-ơng

441

dummy v. biến giả
effect v. *tk.* biến phụ thuộc
esential v. biến cốt yếu
Eulerian v.s các biến Ơle
free v. biến tự do
hypercomplex v. biến siêu phức
independent v. *gt.* biến độc lập
individual v. *log.* biến cá thể
induction v. biến quy nạp
input v. biến số vào
latent v. biến ẩn
leading v. biến số chính
main v. *xib.* biến số chính
marker v. *tk.* biến số l-ỡng trị
missing v. *xib.* biến thiếu
number v. *log.* biến số
numerical v. biến số
object v. *log.* biến đối t-ợng
orientation v.s các biến định h-ớng
predicate v. biến vị từ
process v. biến điều chỉnh
proposition v. biến mệnh đề
random v. *tk.* biến ngẫu nhiên
real v. biến thực
space v. *gt.* biến không gian
stochastic v. biến ngẫu nhiên
superfluous v.s *tk.* các biến thừa
theoretiv(al) v. *tk.* biến lý thuyết
unrestricted v. biến tự do
variance *tk.* ph-ơng sai
accidental v. ph-ơng sai ngẫu nhiên
external v. ph-ơng sai ngoài

generalized v. ph-ơng sai suy rộng
interclass v. ph-ơng sai giữa các lớp
internal v. ph-ơng sai trong
minimum v. ph-ơng sai nhỏ nhất
relative v. ph-ơng sai t-ơng đối (*bình ph-ơng của số biến thiên*)
residual v. ph-ơng sai thặng d-
within-group v. ph-ơng sai trong nhóm

442

variant biến thức, khác nhau
variate *tk.* biến ngẫu nhiên; đại l-ợng ngẫu nhiên
variation sự biến thiên, biến phân
v. of a function biến phân của hàm
v. of parameters biến thiên tham số
v. of sign in a polynomial sự biến dấu trong một đa thức
admissible v. biến phân chấp nhận đ-ợc
batch v. biến phân trong nhóm
bounded v. biến phân bị chặn
combined v. biến phân liên kết
direct v. biến thiên trực tiếp
first v. biến phân thứ nhất
free v. biến phân tự do
inverse v. biến phân ng-ợc
limited v. biến phân [bị chặn, giới nội]
negative v. biến phân âm
one-sided v. biến phân một phía
partial v. biến phân riêng
positive definite second v. biến thiên thứ hai xác định d-ơng
second v. biến phân thứ hai
strong v. biến phân mạnh
third v. biến phân thứ ba
total v. of a function biến phân toàn phần của một hàm
weak v. biến phân yếu
variational (thuộc) biến phân
variety *hh; ds.* đa tạp; tính đa dạng
Abelian v. đa tạp Abel
exceptional v. đa tạp ngoại lệ
group v. đa tạp nhóm
irreducible v. đa tạp không khả quy
jacobian v. đa tạp jacobian
minimal v. đa tạp tối thiểu, đa tạp cực tiểu

polarized v. đa tạp phân cực
pure v. đa tạp thuần túy
reducible v. đa tạp khả quy
requisit v. *xib.* tính đa dạng cần thiết
semi-pure v. đa tạp bán thuần túy
solvable group v. đa tạp nhóm giải được
unirational v. đa tạp đơn hữu tỷ

443

various khác nhau
variplotter *mt.* máy dựng đồ-ong cong tự động
vary biến đổi, biến thiên
to v.directly biến đổi theo tỷ lệ thuận; **to v. inversely** biến đổi theo tỷ lệ
ng-ợc
vast rộng, to, lớn
vector vectơ
axial v. vectơ trục
basis v. vectơ cơ sở
bound v. vectơ buộc
characteristic v. vectơ [đặc tr-ng, riêng]
complement v. vectơ bù
complanar v. vectơ đồng phẳng
correction v. vectơ hiệu chỉnh
dominant v. vectơ trội
irrotational v. vectơ vô rôta
latent v. vectơ riêng
localized v. *hh.* vectơ buộc
mean curvature v. vectơ độ cong trung bình
non-vanishing v. *hh.* vectơ không gian
normal curvature v. vectơ độ cong pháp tuyến
orthogonal v. vectơ trực giao
orthonormal v.s vectơ trực chuẩn
porla v. vectơ cực
polarization v. vectơ phân cực
price v. vectơ giá
probability v. vectơ xác suất
radius v. vectơ bán kính
row v. vectơ hàng
sliding v. vectơ trượt
symbolic v. vectơ kí hiệu
tangent v. vectơ tiếp xúc

unit v. vectơ đơn vị
velocity v. *vl.* vectơ vận tốc
zero v. vectơ không
vectorial (thuộc) vectơ
velocity vận tốc, tốc độ
absolute v. vận tốc tuyệt đối
amplitude v. vận tốc biên độ

444

angular v. vận tốc góc
areal v. vận tốc diện tích
average v. vận tốc trung bình
critical v. vận tốc tới hạn
group v. vận tốc nhóm
instantaneous v. vận tốc tức thời
linear v. tốc độ chuyển động thẳng, vận tốc dài
mean v. tốc độ trung bình
peripheric v. vận tốc biên
phase v. vận tốc pha
pressure v. vận tốc nén
ray v. vận tốc theo tia
relative v. *cơ.* vận tốc tương đối
shock v. vận tốc kích động
signal v. vận tốc tín hiệu
terminal v. vận tốc cuối
terbulent v. vận tốc xoáy
uniform angular v. vận tốc góc đều
wave v. vận tốc sóng
wave-front v. vận tốc đầu sóng
verifiable thử lại đ-ợc
verification [sợ,phép] thử lại
verify thử lại
vernier con chạy (th-ớc vecnie)
versiera vécsora (đồ thị của $y(a_2+x_2)=a_3$)
vertex đỉnh; *tv.* thiên đỉnh
v. of an angle đỉnh của một góc
v. of a cone đỉnh của một tam giác
neutral v. đỉnh trung tính; đỉnh trung hoà
vertical thẳng đứng
vertically một cách thẳng đứng
vertices các đỉnh

adjacent v. các đỉnh kề
neighbouring v. các đỉnh lân cận
opposite v. of a polygon các đỉnh đối (của một đa diện)
vessel *kỹ.* tàu, thuyền
vibrate dao động, chấn động, rung động
vibration *vl.* sự dao động, sự chấn động, sự rung
v. of the second order chấn động cấp hai
445

damped v. dao động tắt dần
forced v. dao động c-ỡng bức
harmonic v. dao động điều hoà
inaudible v. dao động không nghe thấy đ-ợc
lateral v. dao động ngang
longitudinal v. dao động dọc
natural v. dao động co lắc
sinusoidal v. dao động sin
standing v. dao động đứng
sympathetic v. chấn động đáp lại
torsional v. dao động xoắn
vibrational có dao động, có chấn động, có rung động
vibrator *kỹ.* cái dao động; [cái, bộ] rung
asymmetric(al) v. cái dao động không đối xứng
vice versa ng-ợc lại
vicinity lân cận **in the v. of...** gần ...
v. of a point lân cận của một điểm
view dạng; phép chiếu
in v. of theo, chú ý...
auxiliary v. hh. pháp chiếu phụ
front v. nhìn từ tr-ớc, hình chiếu từ tr-ớc
principal v. hh. phép chiếu chính
rear v. nhìn từ sau
side v. hh. nhìn từ một bên, nhìn ngang
vinculum dấu gạch trên biểu thức
viscosity độ nhớt
dynamic v. độ nhớt động lực
eddy v. độ nhớt xoáy
kinematical v. vl. độ nhớt động học
viscous vl. (thuộc) nhớt
voltage thế hiệu
instantaneous v. thế hiệu tức thời

steady state v. thể hiệu ổn định
volume khối, thể tích; tập (sách báo)
v. of a solid thể tích của một vật thể
incompressible v. thể tích không nén đ-ợc
volute đ-ờng xoắn ốc
vortex rôta, cái xoáy, dòng xoáy
bound v. cơ, rôta biên
446
forced v. rôta-ỡng bức
free v. rôta tự do
spherical v. rôta cầu
trailing v. cơ, rôta cuối, cái xoáy đầu mút
vortical (thuộc) rôta, xoáy
vorticity vl. tính xoáy
vrai thật sự
447

W

wage kt. l-ơng
weges-fund quỹ tiền l-ơng
wake cơ. vết sóng; đuôi sóng; dòng đuôi
vortex w. màng xoáy; màng rôta
walk đi; tk. di động
random w. di động ngẫu nhiên
wander di động
wandering tk. di động
ware tk. hàng hoá
warn báo tr-ớc l-u ý
warranty kt. bảo đảm
water n-ớc
waterfall thác n-ớc
water-hammer cú đập thuỷ lực
wave sóng
w. of dilatation sóng nở
w. of earth quake sóng địa chấn
breaking w. sóng vỡ
bow w. đầu sóng
circular w. sóng tròn
circularly polarized w. sóng phân cực tròn

complementary w. sóng bù
compressional w. sóng nén
damped w. sóng tắt dần
deression w. sóng thấp; sóng th-a
dilatation w. sóng nở
distortional w. sóng xoắn
diverging w. sóng phân kỳ
double w. sóng kép
elastic w. sóng đàn hồi
H w.s sóng H
incident w. sóng tới
internal w. sóng trong
linear w. sóng tuyến tính
longitudinal w. sóng dọc
medium w.s sóng giữa
nonlinear w. sóng phi tuyến
448

parallel w.s các sóng song song
plane w. sóng phẳng
polarized w. sóng phân cực
precompression w. sóng dự áp (sóng có áp suất tr-ớc)
pressure w. sóng áp
principal w. sóng chính
progressive w. *vl.* sóng [chạy, sóng tiến, lan truyền]
quasi-simple w. sóng tựa đơn
radio w. sóng vô tuyến
reflected w. sóng phản xạ
roll w. sóng lăn
scattered w. sóng tán
shear w. sóng tr-ợt
shock w. sóng kích động; sóng va chạm
solitary w. *cơ.* sóng cô độc
spherical w. sóng cầu
standing w. sóng đứng
stationery w. sóng dừng
symmetric w. sóng đối xứng
travelling w. *vl.* sóng chạy [tiền, lan truyền]
transverse w. sóng ngang
trochoidal w. sóng trocoit
wave-crest ngọn sóng

waveform *xib.* dạng sóng (của tín hiệu)
waveguide *kỹ.* ống dẫn sóng; đường sóng
wave-length *vl.* độ dài sóng, bước sóng
way con đường; phương pháp
w. of behavior *xib.* phương pháp xử lý
weak yếu
weakly yếu
web lưới
w. of curver lưới các đường cong
wedge cái chèn, cái chêm
elliptic w. cái chêm eliptic
spherical w. cái chêm cầu
weigh cân
weight trọng lượng
balance w. đối trọng
gross w. trọng lượng cả bì
449
moving w.s cân trượt
weighted có trọng lượng
weighting sự cân // có trọng lượng
well-ordered được sắp tốt
whirl chuyển động xoáy
whirling xoáy
white trắng
whole toàn bộ, tất cả, nguyên
wholeness tính [toàn bộ, nguyên]
wholesale *kt.* (mua; bán) buôn
wide rộng, rộng rãi
width chiều rộng; vĩ độ
reduced w. độ rộng rút gọn
winding [vòng, sự] quay; sự uốn
wing *cơ.* cánh
cantilever w. cánh mạng tự do
swept w. *cơ.* cánh hình mũi tên
winning được cuộc, thắng cuộc
word từ
coded w. từ mã
commutator w. từ hoán từ
empty w. *log.* từ rỗng
ideal w. *mt.* từ lý tưởng

n-digit w. từ n- chữ, từ n-dấu
work *vl.* công; công trình
elementary w. công sơ cấp, công nguyên tố
paysheet w. *mt.* lập phiếu trả
useful w. công có ích
virtual w. công ảo
worth giá
w. of a game *trch.* giá của trò chơi
wreath bện
wite viết
wrong sai
450

X

xi ski (.)
x-rays tia x, tia rơn ghen

Y

year năm
commercial y. *kt.* năm th-ong mại (360 ngày)
fiscal y. năm tài chính
leap y. năm nhuận
light y. *tv.* năm ánh sáng
sidereal y. năm vũ trụ (365 ngày)
yield cho; tiến hành

Z

zenith thiên đỉnh
zero zerô, số không, không điểm
z. order n không điểm cấp n
simple z. không điểm đơn
zeta zeta (.)
zigzag đ-ờng díc dắc, đ-ờng chữ chi
zodiac *tv.* hoàng đạo
zodiacal *vl.* (*thuộc*) hoàng đạo
zonal (*thuộc*) đới, theo đới
zone đới, miền, vùng
z. of plow đới của dòng
z. of infection vùng ảnh h-ởng
z. of one base chỏm cầu

z. of preference *kt.* vùng quyết định cuối cùng

z. of a sphere đối cầu

communication z. vùng liên lạc

dead z. *xib.* vùng chết

determinate z. miền quyết định

inert z. vùng không nhạy

451

neutralizing z. vùng trung lập

spherical z. đối cầu